Herkese "DEJA VU" filminin büyük boy afişi

sinema

SAYI: 2007-01 5YTL

KKTC Fiyatı: 6.5 YTL

MERKEZ

ISSN 1304-5695

Gişe fatihi penguenler Türkiye'de

Neşeli Ayaklar

Banliyöde korku ve nefret...

LITTLE CHILDREN

DOSYALAR
- OSCAR'I KİM ALIR?
- ZAMANDA YOLCULUK FİLMLERİ
- CARLOS SAURA VE DANS
- DENZEL WASHINGTON

Tony Scott'tan

DEJA VU

İÇİNDEKİLER

sinema@merkezdergi.com.tr

sinema MERKEZ

Sahibi
Merkez Gazete Dergi Basım Yayıncılık San. ve Tic. A.Ş. adına
Turgay Ciner

Medya Grup Başkanı
M. Kenan Tekdağ

Tüzel Kişi Temsilcisi
Fercan Aykutlu

Genel Müdür
Mehmet E. Demirel

Genel Yayın Yönetmeni
Senem İsmen

Sorumlu Müdür
Yusuf Yazıcıoğlu

Görsel Yönetmen
Uğur Güç

Editörler
Ebru Çeliktuğ
Müjde Isıl, Murat Emir Eren

Yönetim
Genel Müdür Yardımcısı
Yonca Ertürk

Üretim Planlama Müdürü
Gamze Cin Demir

Kreatif Direktör: **Naci Yavuz**
Fotoğraf Editörü: **Mehmet Tel**
Tanıtım Müdürü: **Engin Erdem**
Teknik: **Engin Altuntaş**
Ofset Hazırlık: **Ercan Karaaslan**

REKLAM SATIŞ PAZARLAMA

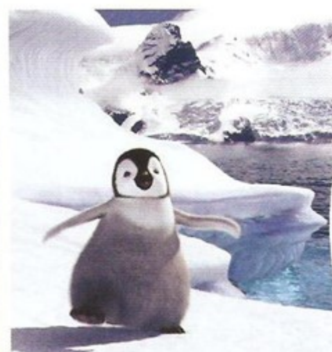
Genel Müdür
Rana Karlıdağ
Grup Başkan Yardımcısı
Erhan Özdemir
(Finans ve Operasyon)
Genel Müdür Yardımcısı
Serap Yakın *(Satış)*
Reklam Gurup Koordinatörü
Gülcan Avuka
Rezervasyon
Tel: (0212) 354 33 61/63/65
Fax: (0212) 354 33 75
Ankara Bölge Reklam Müdürü
Elif Ezer
Tel: (0312) 292 51 53
Fax: (0312) 292 51 43

Merkez Dergi Tel: (0212) 426 64 94
Fax: (0212) 354 47 85
Yazışma: Merkez Dergi Grubu
Tevfik Bey Mahallesi, 20 Temmuz Caddesi, No: 24, 34295 - Sefaköy / İstanbul
Yönetim Yeri: Barbaros Bulvarı, Cam Han, No: 125, 80700 Beşiktaş İstanbul
Yayının Türü: Yerel Süreli
Basıldığı Tarih: Aralık 2006
Dağıtım
Merkez Dağıtım Pazarlama Sanayi ve Ticaret A.Ş.
(0216) 585 91 00 (PBX)
Basımcı: Apa Uniprint Basım Sanayii ve Ticaret A.Ş.
Adres: Barbaros Bulvarı, Cam Han, No: 125, 80700 Beşiktaş İstanbul

Basıldığı Yer:
Ömerli Köyü Mevkii
34555 Hadımköy/İstanbul

İşletme Müdürü: Kemal Erginsoy
Bu dergi basın meslek ilkelerine uymaya söz vermiştir.

MERKEZ DERGİ ABONE HİZMETLERİ
Tel: 0216 651 5 651
e-mail: abone@merkezdergi.com.tr
(Hafta içi 09:00-18:00saatleri arası hizmet verilmektedir)
www.merkezabone.com

38

44

68

GÜNDEM

DOSYA

ayın filmleri

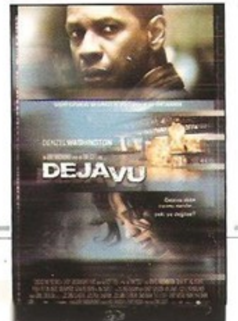

Armağanlar

Koleksiyon kartı: "Apocalypse Now"

Afişetler: "Takva", "Taş Meclisi", "Rüya Bilmecesi", "Arthur ve Görünmezler"

Büyük boy afiş: "Deja Vu"

BEYNELMİLEL

Yönetmen: Sırrı Süreyya Önder, Muharrem Gülmez. Oyuncular: Özgü Namal, Cezmi Baskın, Nazmi Kırık, Umut Kurt, Meral Okay, Dilber Ay, Umut Kurt, Bahri Beyat. Senaryo: Sırrı Süreyya Önder. Yapımcı: Necati Akpınar. Yapım: Türkiye (2006). Dağıtımcı: Kenda.

Gösterim Tarihi: 29 Aralık 2006

1982 yılı, Adıyaman... Halk, askeri yönetim şartlarına uyum sağlamaya çalışmaktadır. Gevendeler yani Adıyaman'ın düğünlerde çalan yerel müzisyenleri de böyle bir ortamda ayakta kalmaya çabalamaktadır. Kışla mantığının sosyal yaşama dayatılmasından etkilenenler arasında müzisyen bir baba ve üniversiteye hazırlanan kızı da vardır.

NOTLAR: "Eve Dönüş"ten sonra yeniden 12 Eylül dönemindeyiz. BKM Film'in yapımcılığını üstlendiği yapımın adı henüz proje aşamasındayken "Enternasyonel" olarak geçiyordu. Bu "uluslararası" isim daha sonra Arapça mealiyle değiştirildi. Çekimleri Tarsus, Adana ve Mersin'de yapılan filmde 3000'e yakın figüran görev aldı. "Beynelmilel", kendi roman çalışmasından yola çıkarak bu filmin senaryosunu yazan Sırrı Süreyya Önder ve "Organize İşler"de Yılmaz Erdoğan'a asistanlık yapan Muharrem Gülmez'in ilk yönetmenlik çalışması.

ZAMAN

SHI GAN

Yönetmen: Kim Ki-duk. Oyuncular: Ha Jung-woo, Park Ji-Yeon, Seong Hyeon-a, Seo Yeong-hwa. Senaryo: Kim Ki-duk. Görüntü Yönetmeni: Sung Jong-moo. Kurgu: Kim Ki-duk. Müzik: Noh Hyung-woo. Yapım Tasarımcısı: Choi Keun-woo. Yapımcı: Kim Ki-duk. Süre: 97 dk. Yapım: Güney Kore, Japonya (2006). Dağıtımcı: Bir Film.

Gösterim Tarihi: 5 Ocak 2007

Ji-vu (Ha Jung-woo) adlı genç bir erkekle uzun süredir ilişkisi olan Se-hi (Park Ji-Yeon ve Seong Hyeon-a), sevgilisinin her gün gördüğü surattan sıkılacağını, kendisine olan duygularının azalacağını ve ilgisinin başka kadınlara yöneleceğini düşünmektedir. Estetik ameliyat ile yepyeni bir kadın haline dönüşmeye karar verir ve operasyona girmeden önce, sevgilisine tek kelime etmeden ortadan kaybolur. Ji-vu her yerde Se-hi'yi arasa da onu bulamaz. Kız arkadaşının yokluğuna alışan genç adam günün birinde bir garsonla tanışır ve ona aşık olur. Ne var ki, eski kız arkadaşı Se-hi onunla tekrar bağlantı kurunca işler karışır.

NOTLAR: 23. İstanbul Film Festivali'nde gösterilen "İlkbahar, Yaz, Sonbahar, Kış... Ve İlkbahar" ile tanıma fırsatı bulduğumuz Güney Koreli yönetmen Kim Ki-duk'un sonraki filmleri ülkemizde hiç ara vermeden önce yurtiçindeki festivallerde gösterildi, ardından da vizyona girdi. "Fedakâr Kız", "Boş Ev" ve "Yay"ı arka arkaya izleyen sinemaseverleri "Zaman"da yönetmenin önceki filmlerinde aşina oldukları gibi sıradışı bir aşk hikâyesi bekliyor. Yeni nesildeki güzellik ve estetik saplantısını eleştiren film, bir yandan saf sevgi, fedakârlık gibi değerleri ön plana çıkarırken bir yanda da gerçek ameliyat sahneleriyle seyircide "Nip/Tuck" etkisi yaratıyor.

Hazırlayan:
Müjde Işıl
mujdeisil@merkezdergi.com.tr

IBERIA

100 yıl öncesinden süzülüp gelen İspanyol besteci Isaac Albeniz'in ünlü İberia Süiti'nin beyazperde uyarlamasında, Saura'nın kamerası bir dansçı kimliğine bürünerek hazırlıkları, provaları, her sahnenin doğuşunu sergiliyor; dramatik ve çekici bir ortamı, tutku ve yaratıcılığın hâkim olduğu dünyayı sergiliyor. Gösteri gelişirken kamera, sanatçının yanındaki göz olma ayrıcalığını en iyi şekilde değerlendiriyor ve giderek müzikle dans etmeye başlıyor. Klasik ve modern bale ile İspanyol dansı ve Flamenko'nun bileşimi, bu filmin ana yapısını oluşturuyor.

NOTLAR: Flamenko ve tango sevdalısı Carlos Saura, Isaac Albeniz'in başyapıtı olarak nitelendirilen İberia Süiti'ni, bestelenişinin yüzüncü yıldönümünde sinemaya aktardı. Yönetmen, müzikal-belgesel tarzı bir esere ve alıştığımız üzere muhteşem bir görsel şova imza attı. Dünyaca ünlü dansçılar, koreograflar ve gitaristlerin bir araya geldiği film, 2006'da En İyi Belgesel ve En İyi Kurgu dahil olmak üzere 3 dalda Goya'ya aday olmuş, En İyi Görüntü Yönetimi dalında ödül kazanmıştı.

Gösterim Tarihi: 5 Ocak 2007

Yönetmen: Carlos Saura. Oyuncular: Sara Baras, Antonio Canales, Marta Carrasco, Aida Gomez, Enrique Morente, Estrella Morente, Gerardo Nonez, José Antonio Ruiz, Manolo Sanlucar, Rosa Torres Pardo. Senaryo: Carlos Saura. Görüntü Yönetmeni: José Luis Lopez-Linares. Kurgu: Julia Juaniz. Müzik: Roque Banos. Yapım Tasarımcısı: Carlos Saura. Yapımcı: Alvaro Longaria. Süre: 91 dk. Yapım: İspanya, Fransa (2005). Dağıtımcı: Umut Sanat - Özen Film.

ACEMİ ÖĞRENCİ AVCI ÖĞRETMEN

SCHOOL FOR SCOUNDRELS

Kendine güveni olmayan Roger (Jon Heder), kişisel gelişim kursuna katılmaya karar verir. Kursta ders veren Dr. P (Billy Bob Thornton), asistanı Lesher'ın (Michael Clarke Duncan) yardımıyla kursuna katılanlara kendine güvenmeyi ve kadınları tavlamayı öğretmektedir. Roger, onunla aynı binada yaşayan ve bir türlü açılamadığı Amanda'ya (Jacinda Barrett) sonunda çıkma teklif eder. Amanda'yla güzel bir gece geçiren Roger, Dr. P'ye Amanda'ya olan aşkını anlatır. Ancak ortada büyük bir sorun vardır: Dr. P, Roger'ın sevdiği kızla yakınlaşmaya başlamıştır.

Gösterim Tarihi: 5 Ocak 2007

NOTLAR: 1960 yapım tarihli İngiliz komedisinin yeniden çevrimi... "School For Scoundrels"ın en büyük kozu "tavlama hocası"nı canlandıran Billy Bob Thornton. Yönetmen Todd Phillips "School For Scoundrels"ın önceki filmlerinden "Old School" ve "Road Trip"e benzediğine dikkat çekmiş.

Yönetmen: Todd Phillips. Oyuncular: Billy Bob Thornton, Jon Heder, Jacinda Barrett, Matt Walsh, Michael Clarke Duncan, Horatio Sanz, Todd Louiso, Joanne Baron, Paul Scheer, Jon Glaser. Senaryo: Todd Phillips, Scot Armstrong (Stephen Potter'ın School for Scoundrels or How to Win Without Actually Cheating! adlı romanından). Görüntü Yönetmeni: Jonathan Brown. Kurgu: Leslie Jones, Dan Schalk. Müzik: Christophe Beck. Yapım Tasarımcısı: Nelson Coates. Yapımcı: Daniel Goldberg, Geyer Kosinski, Todd Phillips. Süre: 100 dk. Yapım: ABD (2006). İthalatçı: Film Pop. Dağıtımcı: WB.

DEJA VU

Yönetmen: Tony Scott. Oyuncular: Denzel Washington, Paula Patton, Val Kilmer, James Caviezel, Adam Goldberg, Elden Henson, Erika Alexander, Bruce Greenwood, Rich Hutchman, Matt Craven. Senaryo: Bill Marsilii, Terry Rossio. Görüntü Yönetmeni: Paul Cameron. Kurgu: Jason Hellmann, Chris Lebenzon. Müzik: Harry Gregson-Williams. Yapım Tasarımcısı: Chris Seagers. Yapımcı: Jerry Bruckheimer. Süre: 128 dk. Yapım: ABD (2006). Dağıtımcı: UIP.

Gösterim Tarihi:
5 Ocak 2007

New Orleans'taki bir feribota konulan bombayla meydana gelen büyük patlamanın ardından kanıt toplaması için çağrılan ajan Carlin'in (Denzel Washington) yaptığı araştırma, onu Claire Kuchever (Paula Patton) adlı genç kadına götürür. Soruşturma esnasında Carlin, bu kadınla duygusal bağının olduğunu keşfeder. Yüzlerce insanın geleceğini mahveden bu büyük felaketi durduracak anahtar yani saldırıyı düzenleyen teröristin kimliği, bu kadının geçmişinde gizlidir.

NOTLAR: Bir önceki filmi "Domino" ile hayranlarını hayalkırıklığına uğratan Tony Scott, "Deja Vu"de eski formunu yakalamış görünüyor. Yönetmen, "Crimson Tide" ve "Man on Fire"dan sonra Denzel Washington'la üçüncü kez işbirliği yaptığı "Deja Vu"da aksiyon, bilimkurgu ve tersine işleyen bir aşk hikâyesini harmanlıyor. "Bu anı daha önce yaşamıştım" duygusunu zaman makinası fikriyle destekleyen film, "Twelve Monkeys" ve "The Butterfly Effect" in pozitif versiyonu görünümünde. Katrina kasırgasının altüst ettiği New Orleans'tan felaket manzarası ve filmin hemen başındaki patlama sahnesi, "Deja Vu"dan kolay unutulmayacak bölümler arasında.

MASKELİ BEŞLER IRAK

Yönetmen: Murat Aslan. Seslendirenler: Şafak Sezer, Peker Açıkalın, Cengiz Küçükayvaz, Melih Ekener, Atilla Sarıhan, Erdal Tosun, Cezmi Baskın, Durul Bazan, Ali Atıf Bir, Ceyhun Yılmaz. Senaryo: Murat Aslan. Görüntü Yönetmeni: Ertunç Şenkay. Sanat Yönetmeni: Mustafa Ziya Ülkenciler. Yapımcı: Arzu Film - Fida Film. Yapım: Türkiye (2006). Dağıtımcı: Özen Film.

Gösterim Tarihi:
12 Ocak 2007

Sevimli ve sakar hırsızlar çetesi Maskeli Beşler, Kuzey Irak'taki bir petrol tesisini ele geçirir. Türkiye'ye giden petrol boru hattının kontrolünü ülkemize kazandırmak amacıyla başlayan bu masum eylem bir anda bölgenin yerel güçleri, Türkiye ve Amerika arasında büyük bir krize yol açar.

NOTLAR: Polat Alemdar Irak'a gider de Maskeli Beşler boş durur mu? Kadrosu, yeni Hababam Sınıfı'nın popüler öğrencilerinden müteşekkil "Maskeli Beşler İntikam Peşinde", 2005 Ekim'inde vizyona girmiş ve 780 bini aşkın seyirciyi sinema salonlarına çekmişti. Yetimhanede büyüyüp mapusta da kader birliği yapan 5 arkadaş, ikinci filmde Irak yollarına düşüyor. İlk filmde Artist Murat rolünde izlediğimiz Memet Ali Alabora bu sefer kadroda yer almıyor. Çekimler sürerken ismi "Maskeli Beşler Gözden Irak" olarak geçen filmde başrolleri eski kadrodan Peker Açıkalın, Şafak Sezer, Melih Ekener ve Cengiz Küçükayvaz paylaşıyor. Yine Murat Aslan'ın yönettiği 2.5 milyon dolar bütçeli film, "Kurtlar Vadisi-Irak" parodisi değil, Irak meselesini Maskeli Beşler'in gözünden anlatan, aksiyonu bol bir komedi olma iddiasında.

YILIN BAŞKANI

Gösterim Tarihi: 12 Ocak 2007

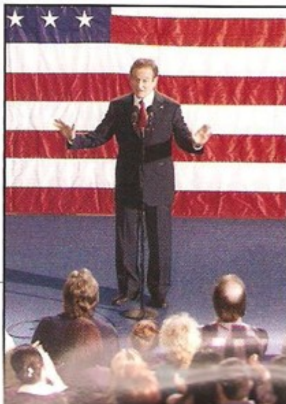
MAN OF THE YEAR

Yönetmen: Barry Levinson. Oyuncular: Robin Williams, Christopher Walken, Laura Linney, Lewis Black, Jeff Goldblum, David Alpay, Rick Roberts, Karen Hines, Linda Kash, Tina Fey. Senaryo: Barry Levinson. Görüntü Yönetmeni: Dick Pope. Kurgu: Blair Daily, Steven Weisberg. Müzik: Graeme Revell. Yapım Tasarımcısı: Stefania Cella. Yapımcı: Barry Levinson, James G. Robinson. Süre: 115 dk. Yapım: ABD (2006). Dağıtımcı: UNP Filmcilik.

Tom Dobbs (Robin Williams) kariyerini, talk şovlarında politikacıları taşlayarak ve öfkeli ulusun aklından geçenleri söyleyerek yapmıştır. Her gece sisteme karşı sert espriler patlatmaktadır. Ta ki ortaya gerçekten komik bir fikir atıncaya kadar: Neden kendisi ABD başkanı olmasın? Şaşırtıcı bir açıklamadan sonra, Dobbs kendisini aday listesine sokacak olan halk hareketini ateşler. Kampanya gezisinde kızgın seçmenin düşündüklerini dile getirir. Bilgisayar oylamasındaki hata Dobbs'a seçim zaferini kazandırır. Başkanın görevine başlayış konuşması yaklaşırken, Dobbs'un vermesi gereken önemli bir karar vardır: Yeniden mikrofon arkasına mı geçmeli yoksa Oval Ofis'te kalıp gündemi sarsmaya devam mı etmeli?

NOTLAR: "Rain Man"in Oscar'lı yönetmeni Barry Levinson 1997'de yönettiği "Wag the Dog" adlı politik komedide Beyaz Saray'daki seks skandalını örtbas etmek için Arnavutluk'a karşı açılan sanal savaşın, siyasi danışmanlar ve Hollywood profesyonellerince adım adım yaratılma sürecini anlatmıştı. Fazlaca hayal mahsulü görülen bu hikâye kısa bir süre sonra gerçeğe dönüşmüş; Başkan Clinton'ın Monica skandalı ortaya çıkmış, yine aynı dönemde Çöl Tilkisi adlı operasyonda Irak bombalanmıştı. "Man of the Year"ın konusu ise ünlü bir komedyenin ABD başkanlığına yükselişi... Filmin çıkış noktası, 2004 yılı başkanlık seçimlerinde manşetlere çıkan, elektronik oy kullanma makinalarındaki hatalar... Başrolde, "Good Morning, Vietnam" ve "Toys"da da Levinson ile çalışan Robin Williams var. Aktör "Insomnia", "The Final Cut", "The Night Listener"ın ardından yeniden komediye göz kırpıyor. Yönetmen oyuncularını filme hazırlamak için onlara, 1992'deki George W. Bush, Teksaslı milyarder Ross Perot ve genç Arkansas valisi Bill Clinton arasında geçen tartışmayı izletmiş. Başkanlık koltuğunun şu andaki gerçek sahibinin imajıyla ve kırdığı potlarla komedyenliğe yakın görülmesinden midir bilinmez, film parlak fikrine rağmen Amerikalı eleştirmenlerce (orijinal ismine gönderme yaparak) yılın kaçırılmış fırsatı olarak değerlendirildi. Bizim için ise Robin Williams'ın yanı sıra Christopher Walken ve Laura Linney'in varlığıyla da renklenen bu film ayın ilginç seyirliklerinin başında geliyor.

KÜÇÜK KAHRAMAN

EVERYONE'S HERO

Yönetmen: Christopher Reeve, Colin Brady, Dan St. Pierre. Seslendirenler: William H. Macy, Rob Reiner, Brian Dennehy, Robin Williams, Robert Wagner, Whoopi Goldberg, Forest Whitaker, Jake T. Austin, Joe Torre, Mandy Patinkin. Senaryo: Robert Kurtz, Jeff Hand. Görüntü Yönetmeni: Andy Wang. Kurgu: John Bryant. Müzik: John Debney. Yapım Tasarımcısı: Dan St. Pierre. Yapımcı: Igor Khait, Ron Tippe. Süre: 90 dk. Yapım: ABD (2006). Dağıtımcı: Bir Film.

Gösterim Tarihi: 12 Ocak 2007

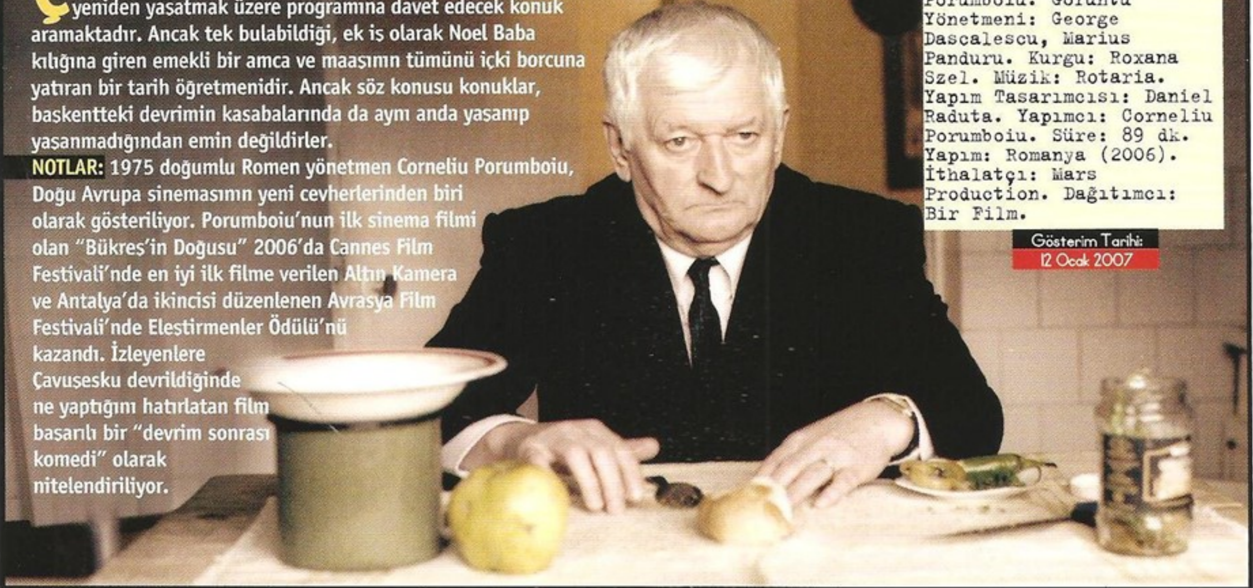

10 yaşındaki Yankee Irving, meşhur beysbolcu Babe Ruth'un en büyük hayranıdır. Babe Ruth'un favori beysbol sopası çalınır. New York Yankees'in şampiyon olabilmesi için bu sopaya ihtiyacı olduğunu düşünen küçük kahramanımız, onu geri alabilmek için uzun ve maceralarla dolu bir yolculuğa çıkar. Bu yolculuk sırasında ukala beysbol topu Screwie de ona eşlik edecektir.

NOTLAR: 10 Ekim 2004'te kaybettiğimiz, sinemanın efsanevi Süpermen'i Christopher Reeve'in son projesi ülkemizde de vizyon şansı buluyor. Daha önce televizyon için yapılmış iki film yöneten Reeve, ölmeden önce bu animasyon üzerinde çalışıyordu. Reeve öldükten sonra yarım kalan projeyi Colin Brady ve Dan St. Pierre tamamladı. ABD'de geçtiğimiz Eylül ayında vizyona giren animasyon, ilk hafta sonunda 6 milyon dolar hasılatla box office'te 3. oldu. Reeve'in bütün engellere karşı hayallerinin peşinden koşan, hayatta bir şeyleri değiştirebileceğine inanan tutku dolu bir çocuğun çıktığı yolculuğu konu olarak seçmesi, aktörün tekerlekli sandalyeye mahkûm olduktan sonraki ruh halini simgeliyor adeta.

BÜKREŞ'İN DOĞUSU

A FOST SAU N-A FOST?

Çavuşesku'nun devrilmesinden 17 yıl sonra Bükreş'in doğusunda sessiz bir kasaba... Yerel bir televizyonda tartışma programı hazırlayan Jderescu (Teodor Corban), devrimin ihtişamını yeniden yaşatmak üzere programına davet edecek konuk aramaktadır. Ancak tek bulabildiği, ek iş olarak Noel Baba kılığına giren emekli bir amca ve maaşının tümünü içki borcuna yatıran bir tarih öğretmenidir. Ancak söz konusu konuklar, başkentteki devrimin kasabalarında da aynı anda yaşanıp yaşanmadığından emin değildirler.

NOTLAR: 1975 doğumlu Romen yönetmen Corneliu Porumboiu, Doğu Avrupa sinemasının yeni cevherlerinden biri olarak gösteriliyor. Porumboiu'nun ilk sinema filmi olan "Bükreş'in Doğusu" 2006'da Cannes Film Festivali'nde en iyi ilk filme verilen Altın Kamera ve Antalya'da ikincisi düzenlenen Avrasya Film Festivali'nde Eleştirmenler Ödülü'nü kazandı. İzleyenlere Çavuşesku devrildiğinde ne yaptığını hatırlatan film başarılı bir "devrim sonrası komedi" olarak nitelendiriliyor.

Yönetmen: Corneliu Porumboiu. Oyuncular: Mircea Andreescu, Teodor Corban, Ion Sapdaru, Cristina Ciofu, Teo Corban, Luminita Gheorghiu, Lucian Iftime. Senaryo: Corneliu Porumboiu. Görüntü Yönetmeni: George Dascalescu, Marius Panduru. Kurgu: Roxana Szel. Müzik: Rotaria. Yapım Tasarımcısı: Daniel Raduta. Yapımcı: Corneliu Porumboiu. Süre: 89 dk. Yapım: Romanya (2006). İthalatçı: Mars Production. Dağıtımcı: Bir Film.

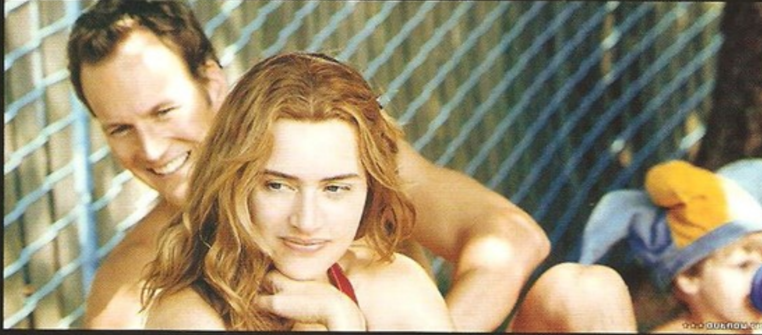
Gösterim Tarihi: 12 Ocak 2007

TUTKU OYUNLARI

LITTLE CHILDREN

Sarah (Kate Winslet) kötü giden evliliğinden bunalmış bir ev kadınıdır. Başarılı iş kadını Kathy'nin (Jennifer Connelly) kocası Brad (Patrick Wilson) ise eşinin gölgesinde kalmış bir "ev erkeği"dir. Brad ile tanışan Sarah, bu yakışıklı adam ile tutkulu bir ilişkiye başlar. Bu yasak ilişki devam ederken, çocuk tacizinden hapse girmiş Ronnie (Jackie Earle Haley) de mahalleye geri döner. Ronnie normal bir hayat sürmeye karar vermiş izlenimi yaratsa da kasaba sakinleri çocukları için endişelenmektedir.

NOTLAR: Aktörlükten yetişme Todd Field, ilk yönetmenlik denemesi olan "In the Bedroom" ile sinemaseverlerin ve eleştirmenlerin övgüsünü kazanmıştı. İlk filminde küçük balıkçı kasabasını mesken tutan Field, ikinci filminde banliyö yaşamını ve ilişkilerini mercek altına alıyor. İsmini Tom Perrotta'nın aynı adlı romanından alan film, sadık bir uyarlama değil, kitaptan bağımsız olarak farklı bir hikâye ile kurgulanmış bir yapım. Kafa kafaya veren Todd Field ve Tom Perrotta, karakterleri revize edip adeta kitabı yeniden yazmışlar. Dışardan gelen yorumlara bakılırsa Kate Winslet ve Patrick Wilson'ın beyazperdede birbirlerine çok yakıştıkları söyleniyor. Filmin Altın Küre'de En İyi Film, En İyi Kadın Oyuncu (Kate Winslet) ve En İyi Senaryo dalında aday olduğunu da not düşelim.

Yönetmen: Todd Field. Oyuncular: Kate Winslet, Patrick Wilson, Jennifer Connelly, Gregg Edelman, Sadie Goldstein, Ty Simpkins, Noah Emmerich, Jackie Earle Haley, Phyllis Somerville, Raymond J. Barry. Senaryo: Todd Field, Tom Perrotta (Tom Perrotta'nın aynı adlı romanından). Görüntü Yönetmeni: Antonio Calvache. Kurgu: Leo Trombetta. Müzik: Thomas Newman. Yapım Tasarımcısı: David Gropman. Yapımcı: Todd Field, Albert Berger, Ron Yerxa. Süre: 130 dk. Yapım: ABD (2006). İthalatçı: D Productions. Dağıtımcı: 35 Milim.

Gösterim Tarihi: 12 Ocak 2007

SON OSMANLI "YANDIM ALİ"

Yönetmen: Mustafa Şevki Doğan. Oyuncular: Kenan İmirzalıoğlu, Cansu Dere, Engin Şenkan, Engin Yüksel, İstemi Betil, Emin Boztepe, Alican Yücesoy, John Baker, Anna Babkova, Baykut Badem. Senaryo: Mehmet Soyarslan, Baykut Badem, Suat Yalaz. Görüntü Yönetmeni: Zekeriya Kurtuluş. Müzik: Kalan Müzik - Hasan Saltık. Sanat Yönetmeni: Filiz Ekinci, Hakan Dündar. Yapımcı: Mehmet Soyarslan. Yapım: Türkiye (2006). Dağıtımcı: Özen Film.

13 Kasım 1918... İstanbul işgal altında... Aynı tarihlerde İstanbul sokaklarında, donanmadan terhis edilen bir bahriye çavuşu vardır: Tahtacızadeler'in Yandım Ali'si (Kenan İmirzalıoğlu)... Yandım Ali, bahriye mektebinden kaçak, donanmadan terhis, yıllarca cephelerde savaşmış ve memleketin kurtuluşundan ümidi kesmiş bir külhanbeyidir. Evli bir sevgilisi vardır. Tek hayali biraz para kazanıp sevgilisini kaçırmak ve Viyana'ya gitmektir. Yandım Ali'nin yolu bir gün Mustafa Kemal (Alican Yücesoy) ile kesişir ve o anda fikrini değiştirerek vatanın kurtuluşu için savaşmaya karar verir.

NOTLAR: Kenan İmirzalıoğlu Suat Yalaz'ın ünlü çizgi kahramanı Yandım Ali'ye hayat verirken, yıllarca Osman Sınav'la işbirliği yapan Mustafa Şevki Doğan da ilk sinema filmine soyunuyor. Son Osmanlı -Yandım Ali Yedi Düvele Karşı ismiyle Kültür ve Turizm Bakanlığı Sinema Destekleme Kurulu'ndan 400.000 YTL destek alan filmin önemli kahramanlarından biri de Mustafa Kemal. Yapımcı Mehmet Soyarslan'ın düzenlediği kampanya sonucu seçilen 24 yaşındaki tiyatrocu Alican Yücesoy, Atatürk rolünü Rutkay Aziz'den devralıyor. Makyajla yaşlandırılıp 37 yaşındaki Atatürk kimliğine bürünen genç oyuncu, filmin fragmanlarına bakılırsa aslına bir hayli benzemiş. Film, Mustafa Kemal'i canlandıracak aktör yokken tamamlanmış, oyuncu seçildikten sonra set yeniden kurulmuş ve Atatürk'lü sahneler çekilmişti.

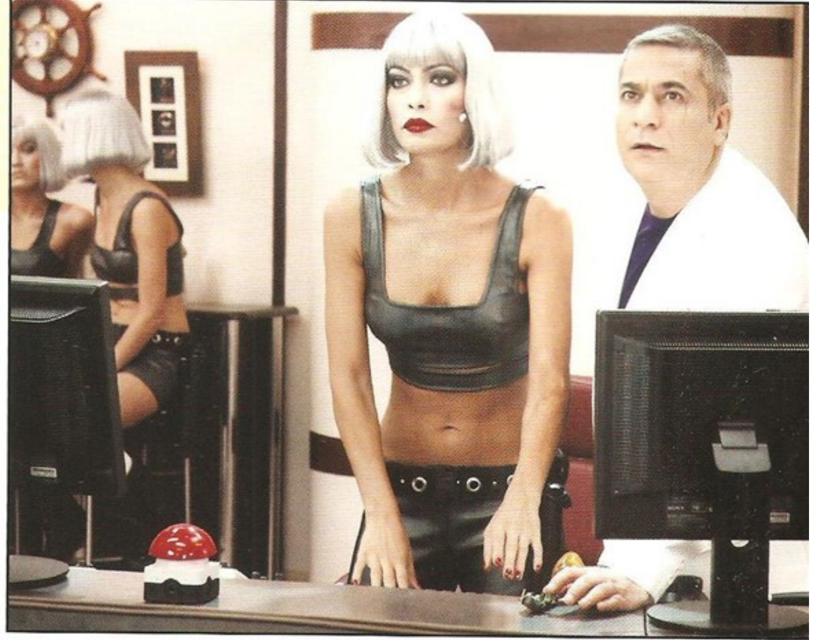
Gösterim Tarihi: 19 Ocak 2007

EMRET KOMUTANIM: ŞAH MAT

Yönetmen: Taner Akvardar. Oyuncular: Mehmet Ali Erbil, Sarp Levendoğlu, Seda Akman, Hamdi Alkan, Ahmet Mümtaz Taylan, Dost Elver, Cengiz Küçükayvaz, Durul Bazan, Ufuk Özkan, Orçun Kaptan. Senaryo: Hayal Avcıları. Görüntü Yönetmeni: Ertunç Şenkay. Sanat Yönetmeni: Tolunay Türköz. Yapımcı: Emine Altıoklar, Mehmet Altıoklar. Yapım: Türkiye (2006). Dağıtımcı: UIP.

Gösterim Tarihi: 19 Ocak 2007

Sakatlar Haftası etkinlikleri kapsamında 56. Piyade Alayı Karargâh Destek Bölüğü'ne 7 özürlü vatandaş bir günlük askerlik yapmaya gelir. Özürlü konukların Karargâh Destek Bölüğü askerlerine zimmetlenmesi ve askerlerin konuklarla uyum sorunları ortalığın karışmasına neden olur. Alayda herkesin konuklarla ilgileneceğinden emin olan eski ajan Karpov (Mehmet Ali Erbil), can düşmanı olarak kabul ettiği Levent Üsteğmen (Sarp Levendoğlu) ile geçmişteki hesabını kapatmak için aynı günü seçer. Karpov'un acımasız planlarına karşı koymak amacıyla Levent Üsteğmen ve Deniz Yüzbaşı (Seda Akman) kolları sıvar.

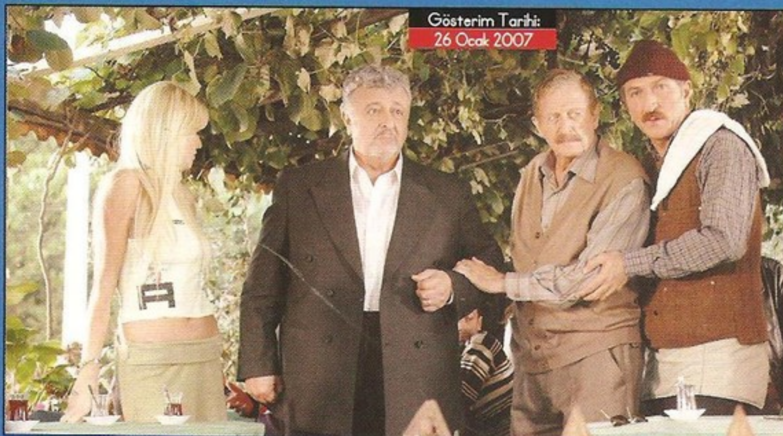
NOTLAR: Deli Yürek, Asmalı Konak ve Kurtlar Vadisi'nden sonra bu sefer bir komedi dizinin sinema versiyonunu izleyeceğiz. Kartal Tibet ve onun ardından Ömer Uğur'un yönettiği dizi, Taner Akvardar yönetimde beyazperdeye geliyor. "O Şimdi Asker"i andıran hikâyesi, Levent Kazak'ın öyküsünden Hayal Avcıları tarafından senaryolaştırılan ve Altıoklar Yapım'ın gerçekleştirdiği "Emret Komutanım: Şah Mat"ın oyuncu kadrosu diziden destek alıyor. Türk filmlerinin kadrolu oyuncusu Mehmet Ali Erbil'in yanısıra Hamdi Alkan, Cengiz Küçükayvaz ve Ahmet Mümtaz Taylan ise sinema versiyonunun yeni isimleri.

AMERİKALILAR KARADENİZ'DE 2

Askerliğini bitiren Muzaffer (Kıvanç Tatlıtuğ) Karadeniz'deki köyüne geri döner. Yukarısulakça'da birçok şey değişmiştir. Evlenmeyi planladığı Çiçek (Melis Birkan), Muzaffer'den haber alamayınca, babası Muhtar Salih'in (Metin Akpınar) de zorlamasıyla Ercüment (Peker Açıkalın) ile nişanlanmıştır. O günlerde Amerikalılar'ın ateşledikleri bombalardan biri köyün delisi Muhitttin'in (Kadir Çöpdemir) kulübesine düşer. Muhittin "düşman bizi vurdu, bomba attılar, seferberlik ilan edelim" dese de kimseyi inandıramaz.

NOTLAR: Çinliler Ege'ye geldi; şimdi sıra Amerikalılar'da... "Amerikalılar Karadeniz'de 2", gazeteci Turan Yavuz'un Irak savaşından yola çıkarak yazdığı ve haklarını sattığı Amerikalılar Geliyor adlı senaryosuna dayanıyor. Zeki Ökten'in yönettiği "Çinliler Geliyor"la benzeşmemesi için filmin adı değiştirildi ve ismine "birincisi nerede?" diye sorduran "2" rakamı eklendi. Kartal Tibet'in "Dünyayı Kurtaran Adam'ın Oğlu" ile aynı dönemde kotardığı filmin çekimleri Akçakoca'da yapıldı. Usta ve popüler isimleri biraraya getiren filmin oyuncu kadrosunda bu ay iki filmde izleyeceğimiz Peker Açıkalın ve Best Model birincisi Kıvanç Tatlıtuğ da yer alıyor.

Gösterim Tarihi: 26 Ocak 2007

Yönetmen: Kartal Tibet. Oyuncular: Metin Akpınar, Peker Açıkalın, Kadir Çöpdemir, Kıvanç Tatlıtuğ, Melis Birkan, Müşfik Kenter, Levent Kazak, Kamil Sönmez, Müslüm Gürses, Abidin Yerebakan. Senaryo: Kubilay Tuncer. Görüntü Yönetmeni: Aytekin Çakmakçı. Müzik: Fuat Saka. Sanat Yönetmeni: Nergis Çalışkan. Yapımcı: Selay Tozkoparan. Yapım: Türkiye (2006). Dağıtımcı: Kenda.

NEŞELİ AYAKLAR

HAPPY FEET

Yönetmen: George Miller. Seslendirenler: Elijah Wood, Brittany Murphy, Hugh Jackman, Nicole Kidman, Hugo Weaving, Robin Williams, Johnny A. Sanchez, Carlos Alazraqui, Lombardo Boyar, Jeff Garcia. Senaryo: George Miller, Warren Coleman, John Collee, Judy Morris. Kurgu: Christian Gazal. Müzik: John Powell. Yapım Tasarımcısı: Mark Sexton. Yapımcı: Bill Miller, George Miller, Doug Mitchell. Süre: 109 dk. Yapım: ABD, Avustralya (2006). Dağıtımcı: WB.

Gösterim Tarihi: 26 Ocak 2007

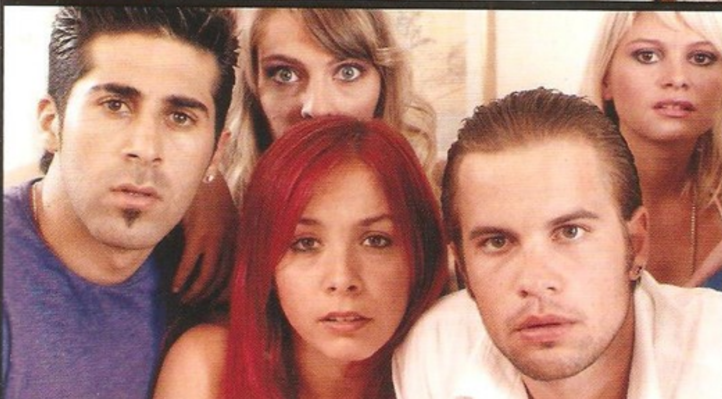
Antarktika'da yaşayan imparator penguenlerinin her birinin ruh eşini bulmak ve onu etkilemek için bir "kalbe seslenen şarkı"sı olmalıdır. Küçük penguen Mumble dünyanın en kötü şarkıcısıdır ama step dansı konusunda çok yeteneklidir. Mumble'ın tek arkadaşı olan Gloria çok iyi bir şarkıcıdır. Mumble ile Gloria arasında, yumurtadan çıktıklarından beri güçlü bir bağ vardır, ama Gloria da Mumble'ın tuhaf "hoplama-zıplama" huyundan biraz rahatsızdır. Mumble, imparatorlardan farklı bir grup olan Adelie Amigolar'la tanışır. Amigolar Mumble'ın 'cool' dans hareketlerine hemen kucak açar ve birlikte parti yapmayı teklif eder.

NOTLAR: Beyazperde imparator penguenlere kucak açmaya devam ediyor. "İmparatorun Yolculuğu" adlı belgeselden sonra sırada "Mad Max"çi George Miller'ın elinden çıkma, muhtemel Oscar adayı "Happy Feet" var. 100 milyon dolar bütçeli "Neşeli Ayaklar"ın yapımı yaklaşık 4 yıl sürdü ve bu sürenin yarısından fazlası dijital ortamı yaratmakla geçti. ABD'de "Casino Royale" ile aynı tarihte vizyona giren animasyon, güçlü rakibini geride bırakarak 3 hafta boyunca box office'te bir numarada kaldı.

ÇILGIN DERSHANE

Hadi (Cüneyt Arkın), İstanbul Özlem Dershanesi'nin sahibidir. İflas eden dershanenin kurtuluşunu öğrencilere promosyon olarak tatil hediye etmekte bulur. Dershanenin eski öğretmenleri de tatil köyüne davet edilir. Bu arada öğrencilerden Kerem (Mehmet Aslan) ile Hadi'nin torunu Özlem (Tuba Ünsal) arasında bir yakınlaşma başlar. Dershaneyi kurtarma umudu tatil köyüne gelen bir faks olur. Faks dershaneler arası para ödüllü bir yarışmanın davetini içermektedir. Özlem dedesini bu yarışmaya katılmak konusunda ikna eder. Dershanenin geleceği öğrencilerin bu yarışmayı kazanmalarına bağlıdır.

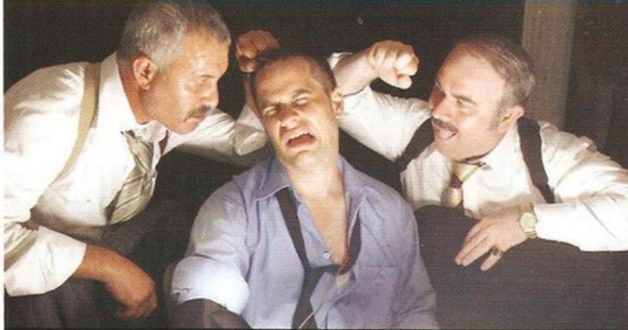
NOTLAR: "Hababam" serisinden sonra "Sınav" ile devam eden okul gençliğine yönelik komedi furyasında "Çılgın Dershane" de yerini alıyor. Yapımcılığını Faruk Aksoy'un üstlendiği filmin yönetmeni Olgun Arun. Siyasi ve toplumsal eleştiriye soyunduğu ilk filmi "Tramvay"ın ardından Arun, magazin gündeminden düşmeyen bir gençlik komedisine imza atıyor. Çekimleri geçtiğimiz Ekim ayında Antalya'da yapılan "Çılgın Dershane", Hande Ataizi ve Tuba Ünsal'ın konu olduğu çeşitli aşk dedikoduları ve tartışmalarla adından söz ettirmişti.

Gösterim Tarihi: 26 Ocak 2007

Yönetmen: Olgun Arun. Oyuncular: Mehmet Aslan, Yağmur Atacan, Tuba Ünsal, Hande Ataizi, Cüneyt Arkın, Pakize Suda, Seçkin Piriler, Alp Kırşan, Okan Karacan, Oğuzhan Yıldız. Senaryo: Şafak Güçlü, İrfan Saruhan. Görüntü Yönetmeni: Adnan İşbilir. Sanat Yönetmeni: Hayriye Pınar. Yapımcı: Faruk Aksoy, Ayşe Germen. Süre: 100 dk. Yapım: Türkiye (2006). Dağıtımcı: WB.

BOX OFFICE

TÜRKİYE box office — 10 Kasım - 14 Aralık 2006

Filmin Adı	Dağıtım	Hafta	Dönem Seyirci	Toplam Seyirci
1. Sınav	Özen Film	8	424.248	1.126.439
2. Dondurmam Gaymak	Özen Film	3	361.531	361.531
3. Hokkabaz	KenDa	8	329.615	1.682.430
4. Testere 3	Warner Bros.	6	300.030	493.951
5. Casino Royale	Warner Bros.	4	241.881	241.881
6. İlk Aşk	Medyavizyon	4	236.492	236.492
7. Köstebek	Warner Bros.	3	211.070	211.070
8. Takva	Özen Film	2	200.543	200.543
9. Babel	UIP	5	187.637	187.637
10. Eve Dönüş	Özen Film	6	141.930	213.942

1 Yıl önce
2005
11 Kasım - 8 Aralık
1. Harry Potter ve Ateş Kadehi
2. Babam ve Oğlum
3. Testere 2
4. Uçuş Planı
5. Maskeli Beşler

2 Yıl önce
2004
12 Kasım - 9 Aralık
1. G.O.R.A.
2. Köy
3. Büyük İskender
4. Bridget Jones: Mantığın Sınırı
5. Köpekbalığı Hikâyesi

3 Yıl önce
2003
7 Kasım - 11 Aralık
1. Matrix Revolutions
2. Asmalı Konak Hayat
3. Karayip Korsanları
4. İnşaat
5. Dünyanın Uzak Ucu

Çizgi Film

Özellikle Oscar ödüllerinde animasyonlar için ayrı bir kategori açılınca, çizgi film sayısında gözle görülür bir artış yaşandı. Dolayısıyla ülkemizde de her yıl vizyona giren animasyonlarda da önemli bir artış görülmekte. Son üç yıla bakacak olursak; 2006'nın Aralık ayına kadar toplam 10 çizgi film gösterime girdi. Bu filmlere toplam 2.112.440 kişi gitti. 2005 yılında ise 7 çizgi film gösterime girerken bunların izleyici sayısı ise 1.228.845 oldu. 2004 yılında vizyona giren 6 çizgi filmi ise 1.514.374 kişi izlemiş. Aşağıda son üç yılda Türkiye'de vizyona giren çizgi filmlerin seyirci sayılarını bulabilirsiniz.

Filmin Adı	Dağıtım	Vizyon T.	Toplam Seyirci
Buz Devri 2	Özen Film	14.04.06	944.122
Şrek 2	UIP	27.08.04	554.846
Kayıp Balık Nemo	UIP	23.01.04	422.839
Arabalar	UIP	15.09.06	322.339
Cesur Civciv	UIP	09.12.05	283.314
Madagaskar	UIP	03.06.05	236.810
Köpekbalığı Hikâyesi	UIP	05.11.04	220.521
Kutup Ekspresi	Warner Bros.	14.01.05	219.274
Ayı Kardeş	UIP	05.03.04	162.534
Parti Hayvanları	UIP	20.10.06	150.094
Vahşi Doğa	UIP	14.04.06	149.917
Wallace & Gromit	UIP	28.10.05	149.019
Bambi 2	UIP	03.03.06	145.485
Minik Fil Heffalump	UIP	15.04.05	140.212
Kahraman İnekler	UIP	08.10.04	138.980
Kırmızı Başlıklı Kız	Medyavizyon	24.03.06	132.793
Orman Çetesi	UIP	25.08.06	125.618
Robotlar	Özen Film	25.03.05	109.164
Sünger Bob Kare Pantolon	UIP	13.05.05	91.052
Bitirim Karınca	Warner Bros.	08.09.06	53.008
Canavar Ev	Warner Bros.	04.08.06	49.147
Yürüyen Şato	Bir Film	09.06.06	39.917
Ruhların Kaçışı	Özen Film	18.06.04	14.654

ABD box office — 10 Kasım - 14 Aralık 2006

Filmin Adı	Dağıtım	Hafta	Dönem Hasılat	Toplam Hasılat
1. Neşeli Ayaklar	Warner Bros.	4	140.8	140.8
2. Casino Royale	Sony	4	131.8	131.8
3. Borat	20th Century Fox	6	82.4	121.2
4. Deja Vu	Buena Vista	3	54.7	54.7
5. The Santa Clause 3	Buena Vista	6	53.8	77.9
6. Lütfen Beni Öldürme	Sony	5	39.6	39.6
7. Fare Şehri	DreamWorks	6	38.1	61.3
8. Deck the Halls	20th Century Fox	3	30.8	30.8
9. Apocalypto	Buena Vista	1	20.2	20.2
10. The Nativity Story	NewLine	2	18.3	18.3

Rakamlar milyon dolar.

İNGİLTERE box office — 6 Kasım - 10 Aralık 2006

Filmin Adı	Dağıtım	Hafta	Dönem Hasılat	Toplam Hasılat
1. Casino Royale	Sony	4	41.9	41.9
2. Borat	20th Century Fox	6	17.1	23.3
3. Fare Şehri	UIP	2	4.7	4.7
4. Neşeli Ayaklar	Warner Bros.	1	3.6	3.6
5. The Santa Clause 3	Buena Vista	3	3.6	3.6
6. Prestij	Warner Bros.	5	3.3	3.3
7. Testere 3	Lions Gate	7	2.9	8.5
8. Tatil	UIP	1	2.8	2.8
9. Tenacious D	Entertainment	3	1.9	1.9
10. Step up	UIP	7	1.9	4.4

Rakamlar milyon pound.

Denzel Washington
Deja Vu

2006	İçerideki Adam	125.085
2004	Mançuryalı Aday	40.706
2004	Gazap Ateşi	65.256
2004	Zaman Tükeniyor	17.558
2002	John Q	56.419

Jennifer Connelly
Little Children

2005	Karanlık Su	125.901
2004	Sisler Evi	6.143
2003	Hulk	148.170
2002	Akıl Oyunları	979.820
1998	Gizemli Şehir	51.831

ELEŞTİRMENLERİN YILDIZ TABLOSU

	Mehmet Acar	Kerem Akça	Okan Arpaç	Alkan Avcıoğlu	Burcu Aykar	Cumhur Canbazoğlu	Cüneyt Cebenoyan	Atilla Dorsay	Murat Erşahin	Engin Ertan	Talip Ertürk	Burak Göral	Ege Görgün	Nihal B. Karaca	Çiğdem Kömürcüoğlu	Esin Küçüktepepınar	Müjde Işıl	Murat Özer	Uygar Şirin	Murat E. Eren	Alin Taşçıyan	Ali Ulvi Uyanık	Uğur Vardan	Burçin Yalçın	Fırat Yücel	Ortalama
Acımasız		3.5				3	2	3	4	3.5						3.5						4			2	3.16
Arthur ile Minimoylar		2.5				4		3				3		3.5		3		2.5			3.5					3.12
Atalarımızın Bayrakları	2.5	3.5	3.5		3	4	4	4.5	5		3.5	3.5	4.5	4	5	4	3.5	3	3.5	3.5	4.5	5	4	4	2.5	3.82
Bakire ve Hamile		3				3.5	4	3.5	4					3		4		4			3	2.5	3.5		2.5	3.37
Borat		3.5	2	2.5	4	3	2.5	2	4	2.5		2.5		1.5		3		3	4			4		3	3	2.94
Casino Royale		2.5	4	3	3.5	3.5		3.5	4	3.5	3.5	4		2.5	3	3	4	3	4	3	1.5	4	3	3		3.28
Cenneti Beklerken	3.5	2	3	3.5	1.5	3.5	2.5	4	1.5	3.5	2.5	3.5	3.5	3.5	4	3.5		2.5	2.5	1.5	5	1.5	3	4	4	3.04
Çinliler Geliyor	2.5	1	1.5	2		1.5	1.5	3.5	1			1		2.5	1.5	2	1.5	1.5		1.5	2.5	1	3	1.5		1.78
Deja Vu		3					1.5		2.5		2.5	3	3			1.5	2.5	2.5		2	2	2.5		2.5	3	2.42
Dünyayı Kurtaran Adam'ın Oğlu		1.5	0.5			1	0.5	2				0.5	1.5	3	1	0.5		1		0.5	0.5			2		1.14
Eragon		2				2	0.5		2.5		1	2	3	2.5		2		2			3	2.5	2			2.07
Gurur Dünyası		2		3			1.5	3	3.5			2		3	3		2	3			3	3.5	3	2.5		2.71
Hayatımın Kadınısın		1	1.5		2.5	2.5	2.5	3	3		2	2	2.5		2		1.5	2.5	1.5	2	2.5	3	2.5	3.5	4	2.37
Hayatın Lezzeti		2.5				3	2		4			2.5	4	3.5				2.5			3	3			2.5	2.95
Küçük Kıyamet	3.5	4					2.5	3			3.5	3						4			2.5		3		4	3.30
Köstebek	3.5	2.5	4	4	3.5	3.5	3.5	4.5	4	3.5	4	3.5	4	3.5	4	3.5	3	4.5	3	3		3.5	3	4	4.5	3.64
Lütfen Beni Öldürme	3.5	5			3	3.5		5		3	4	4.5		4.5	4		3.5	3.5	4	3	5		4		4	3.94
Rüya Bilmecesi	3	4.5		3	1.5	3	4	3	3.5	2.5	4	3		4	2		2	2.5	2	4	4	3	3.5		5	3.19
Son Umut	3	3.5	3.5	3	3	3	4	4.5	5		4.5	4	4	4	4		4	3.5	3.5	4	2	5	4	5	4.5	3.84
Takva	3	3.5	2.5	4	2	3.5	3	4	4	4	2.5	3.5	4	3	5	4	3	2.5	2	2	4.5	3.5	3	3	4	3.32
Taş Meclisi		1.5	2.5			1	1.5	1.5	2			2	2	3		1		2			2	2				1.84
Teksas Katliamı: Başlangıç	1.5	3	1.5	2	1	2			3.5		1	1		3				1				3.5	2			2.00
Zaman									3	2		3.5		4	3					1	4.5	2.5				2.93

... olan bantlar en yüksek yıldız ortalamasına sahip olan filmleri gösterir.

UYGAR ŞİRİN

Bir yazar filmi

Filmde, senarist Zach Helm yönetmen Mark Forster'ın, sözcüklerse görüntülerin önüne geçiyor...

Sinema yazıları genelde filmin yönetmenine odaklanır. Ama bazı filmler vardır ki -onlara "yazar filmleri" diyelim- yazarları öne çıkar ve yönetmenle aynı kefeye oturur.
Bu tür filmlerin en büyük özellikleri yazıldıklarını belli etmeleridir. Normalde bir senaryoyu ustaca kurmak, o senaryonun kurmaca olduğunu seyirciye çaktırmamaktan geçer. Oysa yazar filmleri dikiş izlerini utanmadan gösterir. Çünkü yazar elindeki silahları bırakır, sahip olduğu aletleri ve sırları seyircinin önüne dizer, kendi araçlarını hikayenin parçası haline getirir. Anlattığı öyküden çok, o öyküyü nasıl anlattığıyla ilgilenmeye başlar. Öykünün ardına gizlemeyi âdet edindiği "kahraman", "anlatıcı", "kırılma noktası", "sürpriz" gibi kavramları sahneye saçar, sinema salonunu yazıhaneye çevirir.
O halde bir yazar filminde, sözgelimi anlatıcının başrolde olmasına şaşırmamak gerek. Zach Helm'in yazdığı "Lütfen Beni Öldürme"de durum daha da çapraşık: Ünlü romancı Karen Eiffel'in yeni romanının kahramanı Harold Crick gerçekten yaşıyor ve romancının kaleme aldıklarını gaipten bir sesmiscesine duyuyor. Normalde senaryo yazarı, yarattığı karakterin gerçek hayatın sınırlarını zorlayan bir "kahraman" olması için çabalarken, yazar filmlerindeki kahramanlar içlerindeki mekanizmayı gösteren bir "karakter" olarak karşımızda dururlar. Yazarın, onlara yön vermek için tuttuğu ipler göründüğü için bir kuklayı andırsalar da, birçok Hollywood kahramanından daha sahicidirler çoğu zaman. Zira bu halleriyle insana benzerler.
Harold Crick de böyle biri. Akıl almaz saplantıları, bilim-kurgu filmlerini hatırlatan işyeri ve kendi hayatını anlatan yazarın sesini duyması onu ne kadar kurmaca ve gerçek dışı yapıyorsa, korkuları ve zaafları da o kadar insanileştiriyor.
Harold'ın bu yaşına kadar sürekli hayattan korkmuş ve kaçmış olmasını da yadırgamıyorum. Gerçeğinden ziyade birtakım hayali dünyalarda daha fazla vakit geçirmek yazarlarda sıkça rastlanan bir özellik olduğundan, (erkek) yazar filmlerinin merkezinde, hayatın uzağında kalmış adamlara sık sık rastlanır. Bu tiplerin yazarı temsil ettiğine kalıbınızı basabilirsiniz.
E bu durumda, kapalı kutu mahiyetindeki bu adamın karşısına, onu anlayacak, sevecek ve hayata açacak; dışadönük, heyecanlı, sıradışı bir kadın koymasını da yazara çok görmeyelim. (Tıpkı bu filmin idealist, güzel ve liberal fırıncısı Ana Pascal gibi). Kendisi ya yazarın hayalindeki kadındır ya da eski sevgilisi.
Yazar filmleri ikiyüzlüdür. Bir yandan öykülerini anlatır, bir yandan da öykü anlatımına ilişkin kimi soruları ve meseleleri ortaya atarlar. Mesela neredeyse tamamı, hayatımızın da birinin yazdığı bir hikaye olma ihtimalini gündeme getirir. "Lütfen Beni Öldürme", Harold'un hayatının ve hatta muhtemel ölümünün Karen Eiffel tarafından yazıldığını söyleyerek işi bir adım ileri götürüyor. Yazarın bir nevi Tanrı olduğu ima ediliyor. Karen'in eşyasız, bembeyaz bir evde oturması ve yanında melek gibi bir asistan olması bu imayı kuvvetlendiriyor. Öte yandan film "Bir başyapıt mı daha değerlidir yoksa sıradan bir insanın hayatı mı?" diye de soruyor.
Yazar filmlerinde olur böyle şeyler: Yazara kışkırtıcı ve eğlenceli görünen bazı sorular dışardan bakınca hiç öyle görünmez.
Bu filmler, samimiyetlerini ve dürüstlüklerini kimi zaman aleyhimize kullanırlar. Seyirciyle aralarındaki muhabbete sığınarak, örneğin klişe aşk sahneleri gösterip sonra da "Biliyorum klişe, ama aşk da klişe değil mi zaten" diye mazeret uydurabilirler. Gönülsüzce vardıkları mutlu sonu sevmeyecek birilerinin çıkacağını öngörüp, bu fikri savunan bir karakteri filme koyabilir ve onun nezdinde tüm muhaliflere cevap yetiştirebilirler. Bu onların hem hakkıdır, hem yumuşak karnı.
Yazarı bağışlayın diye söylemiyorum, bu mutlu sonun bir nedeni sinema işinin gerekleriyse, bir nedeni de "karakterin dönüşümü"dür. Klasik teoriye göre hikaye, karakterin çıktığı bir yolculuktur ve bu yolculuk karakterin çoğunlukla olumlu yönde değişimiyle sonuçlanır, bu da mutlu son anlamına gelir. Yazarlar bu değişimden hoşlanıyor da olabilirler çünkü yazının (ve kendi yazdıklarının) insanları değiştirdiğine inanmak isterler.
Seyircilere gelince, onlara düşen, bu tip filmleri konu alan yazıları okurken dikkatli olmaktır. Zira yazıyla uğraşan insanlar yazar filmlerine fazlasıyla hoşgörü gösterip, onları olduklarından daha ilginç veya eğlenceli gösterebilirler.

Stranger Than Fiction ✪✪✪✪

Yönetmen: Marc Forster. Oyuncular: Will Ferrell, Maggie Gyllenhaal, Dustin Hoffman, Emma Thompson, Queen Latifah, Tony Hale, Kristin Chenoweth, Denise Hughes, Jason Burke, Frank Caeti. Senaryo: Zach Helm. Görüntü Yönetmeni: Roberto Schaefer. Kurgu: Matt Chesse. Müzik: Britt Daniel, Brian Reitzell. Yapım Tasarımcısı: Kevin Thompson. Yapımcı: Lindsay Doran. Süre: 113 dk. İthalatçı: Fida Film. Dağıtımcı: WB.

Yapım: ABD, (2006). | Süre: 113 dk.

Gösterim Tarihi: 15 Aralık

Düzeltme: *Uygar Şirin'in geçen ayki "Casino Royale" eleştirisinin giriş paragrafı, teknik bir hata nedeniyle sayfada yer almamıştır. Bu hatadan dolayı yazarımızdan ve okurlarımızdan özür dileriz. Yayımlanmayan giriş paragrafı şöyleydi: "Ayrıntılar değişse de Bond filmlerinde hiçbir şey değişmiyor... Bırakın hayatın gerçeğini, aksiyon dünyasının gerçeğinin bile uzağında... Artık yeni bir şey izlemek için değil, her şeyin nasıl olup aynı kalabildiğini görmek için gidiyoruz sinema salonuna..."*

Ne rahatsız edici ne de yaratıcı

Yılın olay filmi "Borat" son dönemin gözde pek çok konusuna toptan el atıyor. Amerika başta olmak üzere "kaka" Batı'nın kibiri, hayatın her alanına sinmiş ve artık örtük olmaktan çıkmış ayrımcılık, coğrafi konuma göre şekillenen kültürel çatışmalar, politik doğruculuğun didiklenmesi, medya, gerçekle kurmacanın giderek iç içe geçmesi, vb. Sacha Baron Cohen'in kurmaca karakter Borat üzerinden yaptığı tüm bu çıkarımları takdir etmemek imkânsız. Ancak diğer yandan "Borat"ın söylediği ve gösterdikleri heyecan verici olmaktan bir o kadar uzak ve bayat. Türkiye'de pek tutmamış olsa bile, dünyanın dört bir yanında sayısız kişiyi sinema salonlarına çeken ve güldüren filmin kalıcı olacağını tahayyül etmekse güç.

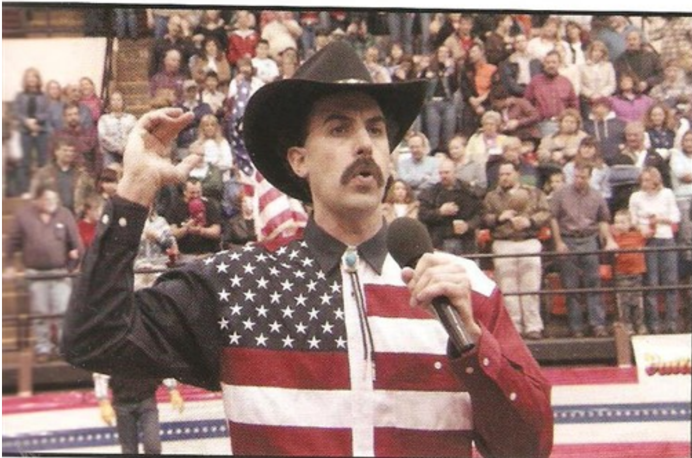
"Borat"ın sıradanlığı öncelikle seyirciye "biz bunları gördük" dedirtmesinden ileri geliyor. Cohen'in televizyon programlarını hasbelkader izlemiş olanlar bile filmde tanıdık pek çok ana şahit olabilirler. Başka bir deyişle, Borat'ın sinema macerası ekseriyetle Cohen'in farklı karakterlerle daha önce televizyon için çekilmiş kimi skeçlerinin yeniden canlandırılmasından ibaret. Aradaki fark ise söz konusu medyum sinema olunca komedyenin biraz daha ileri gitmesi ve tuvalet mizahını öne çıkartması. Takdir edersiniz ki bu da çok yeni ve şaşırtıcı bir tavır sayılmaz. Borat'ı hem itici hem de sempatik bulan -kuşkusuz acıma duygusu ve küçümsemeyle beraber gelen bir sempati- denekleri gibi, Cohen seyircisinin duygularıyla da benzer şekilde oynuyor. Borat'ın yaşadığı uyum sorununa mı, yoksa kurban seçtiği Amerikalılar'ın hâline mi güldüğümüz konusunda bizleri kararsız bırakırken, tuvalet mizahıyla da benzer bir etkinin peşinden koşuyor. Bu fikir film boyunca işlemesine işliyor ama yenilikçi bir sonuca ne yazık ki ulaşamıyor.

Filmin kendi içinde Batı'nın, resmin bütünündeyse seyircisinin önyargılarıyla uğraşan hâli zorlama olmanın ötesine geçemiyor. Bazı filmleri didikledikçe öküz altında buzağı aramak deyimi gelir akla. "Borat" ise öküz altında buzağı aransın diye çekilmiş bir film sanki. Sağ gösterip sol vurma çabası da, deşifre etmeye çalıştığı durum da apaçık. Dolayısıyla filmi politik bir taşlama veya Batı kültürüne işlemiş faşizmi ortaya çıkartan bir araç gibi görmek de pek heyecan verici değil. Her anlamda incelikten uzak ve kaba tavrıyla "Borat" o kadar büyük puntolarla yazılmış bir metin ki, satır aralarını okumak için özel bir çaba gerekmiyor. Filmde Cohen malum meseleleri üstü kapalı şekilde anlatıyor gibi gözükse de aslında seyircisinin gözüne sokuyor. Oyunu Cohen'in koyduğu kurallarla oynamayı kabul ettiğimizde bu yaklaşımı da bir bakıma zekice bulabiliyor, yapı olarak belgeselmiş gibi yapmayı seçen "Borat"ın, ima ediyormuş gibi yapmasını da anlayışla karşılayabiliyoruz. Ancak Woody Allen'ın "Zelig"inden, Rob Reiner'ın "This is Spinal Tap"ine sayısız şahane "mockumentary"yi (uydurma belgesel) hatırladığımızda "Borat" ister istemez bir kez daha sıradanlığın sınırına çekiliyor.

Yine de "Borat"ın kendi içinde bir kaç doruk noktası ve gerçekten zekice komik birkaç an barındırdığını inkâr etmemek gerekiyor. Örneğin Borat'ın yüksek sosyeteye takdim edildiği sahne veya bir rodeo şovunda Amerikan millî marşının melodisi üzerine "sözde" Kazakistan millî marşını seslendirmesi gibi. Fakat bu sahneleri takip eden "Jackass" benzeri, yeniyetme zihniyetindeki eşek şakaları (bir antika dükkânını yerle bir etmek gibi) "Borat"ı tekrar sığ sulara çekiyor veya daha önce değindiğimiz gibi, filmin esas olarak söylemek istediklerini gölgelemek için beyhude birer çaba oluyorlar.

Son noktada "Borat"ın ne kimilerinin iddia ettiği kadar rahatsız edici, ne de başkalarının iddia ettiği kadar yaratıcı olduğunu rahatlıkla söyleyebiliriz. Ne kadar komik olduğuna gelince, o da kişiden kişiye, bakış açısına göre değişecek bir durum. Örneğin filmin Türkçe altyazı çevirisini yapan kişi, Borat'ın "kırık" İngilizcesine muadil olarak Azeri Türkçesini seçmiş, bunun komik olacağını düşünmüş. Bu durum kültürler arası hiyerarsi ve herkesin kendi Borat'ını yaratması konusunda filmin öykü dünyasının dışında yeni bir okuma sunuyor aslında. Hatta "Borat"ın beceriksizce gizlemeye çalıştığı politik mesajını ezip geçiyor ve bize bizim hakkımızda çok önemli başka bir şey söylüyor.

> *Her anlamda incelikten uzak ve kaba tavrıyla film, o kadar büyük puntolarla yazılmış bir metin ki, satır aralarını okumak için özel bir çaba gerekmiyor.*

Borat ✪✪◖

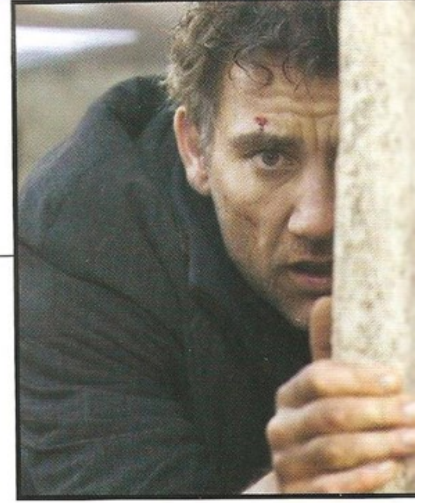
Yönetmen: Larry Charles. Oyuncular: Sacha Baron Cohen, Ken Davitian, Pamela Anderson. Senaryo: Sacha Baron Cohen, Anthony Hines, Peter Baynham, Dan Mazer. Görüntü Yönetmeni: Luke Geissbuhler, Anthony Hardwick. Kurgu: Craig Alpert, Peter Teschner, James Thomas. Müzik: Erran Baron Cohen. Yapımcı: Sacha Baron Cohen, Jay Roach.

Yapım: ABD (2006). Dağıtımcı: Özen Film | Süre: 84 dk.

Gösterim Tarihi: 1 Aralık

KUTLUKHAN KUTLU

Eski distopyaların izinde

Cuarón, insanlığın tükenişini konu alan filminin ana temasına uygun bir şekilde "insan"ı hiç geri plana atmıyor.

"**Children of Men**", 60'ların ve yetmişlerin büyük distopya filmleri geleneğinin takipçisi olarak görülebilir. Godard'ın "Week-end"inden Richard Fleischer'in "Soylent Green"ine, o eski kısır gelecek tablolarının mirasçısı bu film. Hatta bilimkurguda kendine özel karanlık bir köşeye sahip olan bu türe öylesine bodoslama dalıyor ki, 'kısır gelecek' mefhumunu bir metafor olarak bile almıyor -resmedilen gelecek hakikaten kısır: Doğurganlığın son bulduğu, yıllardır hiçbir çocuğun hayata gelmediği, insanlığın kaçınılmaz sona doğru ilerlediği bir dünya bu. Filmin başında dünyadaki en genç insanın -18 yaşında-ölümünün de haberi verilince, gezegenin üzerine çökmüş olan kasvet iyice koyu bir hâl alıyor. Öykünün kahramanının söz konusu haberi izlediği, kahvesi elinde dışarı çıktığı ve birkaç adım attıktan sonra az önce çıktığı dükkanın havaya uçtuğu sahneden itibaren, Alfonso Cuarón'un bu kasveti, kargaşayı ve ümitsizliği kucaklayacağı apaçık görülüyor. Gayet de etkili bir şekilde yapıyor bunu: ardı arkası kesilmeyen patlamalar, sokak ortasında insan kaçırmalar, serseri kurşunlar, bakımsız ve pis binalar, film ilerledikçe tozdan dumandan daha da kasvetli bir hâl alan hava... Film katıksız bir çöküş üzerine kurulu atmosferiyle, karakterlerinin hayatının her an tehlikede olmasına sebebiyet veren kaçış öyküsüyle ve nefes aldırmayan kamerasıyla, seyirciyi bu yakın geleceğe çekiyor. 2027 yılının dünyası, tanınmayacak kadar farklı bir gelecek değil: sokaklarda LCD ekranlar hayli yaygın, ama temelde ilerlemenin durduğu bir dünya bu, o yüzden de teknolojik olarak bambaşka bir manzara sunmuyor... Aksine, eski usul distopyalarda da zaman zaman rastladığımız gibi, nispeten düşük-teknolojili bir öykü tutturuyor; seyirciyi yeşilliklerin içinde, taşrada epey dolaştırıyor; daha çok dönemin toplumunun ve ruh halinin resmini çizmekle ilgileniyor. İşte o resimde de, bir bakıma günümüzün endişelerinin heybetli bir yansımasını gösteriyor bize. Zaten temelde "ütopya" öykülerinin zıt kutbu olarak kabul edilen ve "anti-ütopya" ya da "ters-ütopya" olarak da nitelenen "distopya"nın meramı da bu değil mi? Güncel tasalardan, bugünkü toplumun ya da genel olarak dünyanın gidişatına dair endişelerden yola çıkmak... Ve o endişenin kaynağını uç noktasına götürüp gözardı edilemez hale getirmek (mesela bu bakımdan Orwell'in "1984"ünün aslında "1948" şeklinde okunması gerektiği sık sık söylenen bir şeydir). "Children of Men"de terör de, devletin orantısız sertliği ve güç kullanımı da sokaklarda tam bir cehennem yaratmış. Filmin çizdiği gelecekte dünyanın bütün devletleri çökmüş, "Yalnızca Britanya"nın uygun adım ilerlediği" söyleniyor, ama İngiltere sokakları doğrusu günümüzde Ortadoğu'nun alevleri hiç sönmeyen bölgelerinin sokaklarını hayli andırıyor. Belki Cuarón'un filminde dünyanın sonunu hazırlayan şey kısırlık, ama film sebebi dahi verilmeyen bu faktörü sadece bir vasıta olarak kullanıyor; günümüzle asıl paralelliği ise "şiddetin esir aldığı bir dünya" üzerinden kuruyor.

Bu açıdan bir bakıma "Children of Men", belli bir ruh hali yaratmaya odaklı bir atmosfer filmi, yani öncelikle bir görsel-işitsel deneyim. Şöyle geneline bakınca, aslında karşımızda karmaşık ya da çok derin bir öykü yok. Cuarón'un ilk sahneden itibaren çizdiği karanlık tabloda, neredeyse mucizevi bir biçimde hamile kalmış bir kız sayesinde, bir umut ışığı çakıyor. Ve ümitsiz, her şeye boşvermiş kahramanımız Theo Faron, bu genç Afrikalı kızın gereken yere -insanlığın karşı karşıya olduğu sorunu çözmek için uğraşan neredeyse şehir efsanesi konumundaki bir grup alimin onu bir gemiyle alacağı sahile-götürülmesinde gönülsüz bir eşlikçi haline geliyor. Gerisi bizi geleceğin dünyasının kasvetinde gezdiren uzun bir kaçış / kovalamaca öyküsü. Cuarón insanlığın tükenişini konu alan filminin ana temasına uygun bir şekilde, "insan"ı hiç geri plana atmıyor. Kahramanı bilimkurgu türünün tipik "gönülsüz kahraman"larından olabilir ama, gerek karakterlerine gerekse oyuncularına vakit ayırıyor. Özellikle filmin ilk yarısında Michael Cane'in Jasper rolündeki müthiş performansı, usta aktörün etkileyici kariyerinde bile unutulmaz bir yere sahip olacaktır muhtemelen. Theo'nun bu eski dostunun taşra evine yaptığı ilk ziyaret, eski karikatürist olan Jasper'ın neşesini hiçbir zaman yitirmeme konusundaki ısrarı sebebiyle, filmi aydınlatan az sayıdaki unsurdan biri. Sahile yaklaşılıp da giderek daha çok sefaletin, daha çok şiddetin, daha çok tozun, dumanın, patlama ve silah sesinin içine girdiğimizde, Alfonso Cuarón'un kamerası Ridley Scott'ın "Black Hawk Down" ya da Spielberg'in "Saving Private Ryan"ını hatırlatan bir dinamizm kazanıyor. Yer yer sarsıcı ve baş döndürücü olmakla birlikte, tüm patlamalarına rağmen hayli insan odaklı olan filmden seyirciyi biraz koparma riski taşıyan bir tercih bu. Ne kadar hareketli olsa da üzerine kan sıçrayana kadar, "kamera"nın farkında olmuyorsunuz. Kan epey yadırgatıcı bir etki yapıyor - seyirciyi bir anda öyküden alıp savaş haberi izliyor ruh haline taşıdığı için de bizi doğruca günümüze bağlıyor. Ancak Cuarón'un, muhtemelen istemli bu küçük "yadırgatma seansı" dışında, kamerası ne kadar hareketli olsa da odağı hep karakterlerinin üstünde tutmayı başardığı, manzarayı insan üzerinden tanımladığı söylenebilir. "Children of Men"i sadece "gelecekte geçen bir kovalamaca filmi" değil de etkileyici bir distopya yapan şeyler de Cuarón'un bu tür tercihleri zaten.

Children Of Men ✪✪✪✪

Yönetmen: Alfonso Cuaron. Oyuncular: Clive Owen, Julianne Moore, Chiwetel Ejiofor, Michael Caine, Charlie Hunnam, Claire-Hope Ashitey, Pam Ferris, Danny Huston, Peter Mullan, Oana Pellea. Senaryo: Alfonso Cuaron, Timothy J. Sexton (P.D. James'in aynı adlı romanından). Görüntü Yönetmeni: Emmanuel Lubezki. Kurgu: Alex Rodríguez. Müzik: John Tavener. Yapım Tasarımcısı: Jim Clay, Geoffrey Kirkland. Yapımcı: Marc Abraham, Eric Newman, Hilary Shor, Iain Smith, Tony Smith. Dağıtımcı: UNP Filmcilik.

Yapım: ABD, İngiltere (2006).

Süre: 109 dk.

Gösterim Tarihi: 1 Aralık

Tutku içeri, dostluk dışarı

Vaat

Sanat ve zanaat arasındaki fark, son derece sıradan bir mesele. Ama acaba öyle mi?.. Tarihteki yeriyle, araştırmacıların, sanatseverlerin ve zamanın kendisine biçtiği değerle "gerçek sanat eseri" olduğu doğrulanmış herhangi bir nesneyi düşünelim. Daha doğrusu bu eser karşısında bizde uyanan hissi. Bu duyguyu bir kenarda tuttuktan sonra, bu sefer de başka bir şeye odaklanalım ve bir lazer şovunu hayal edelim. Hayran kaldığımız, ağzımızı açık bırakan bir gösteriyi. Bu vesileyle içimizde oluşan hissi de alıp bir kenara koyalım. Elimizde bir sanat eseri karşısında duyduğumuz his ve anlık bir gösteri sonucunda o an ürettiğimiz hayranlık hissi var. Birisi, gökyüzünde lazer ışıkları tekrar belirmedikçe havaya savrulup giderken diğeri sonsuza kadar bize eşlik edebilecek bir his. Tüm bu "sıradan" meselelerin "Prestij"le ilgisine gelelim...

Dönemeç

"Prestij"in en önemli özelliklerinden biri, önümüze bir aldatmaca yığını sunması ve tüm bu aldatmaca yığınının, aslında izleyicinin dikkatini çekmek için göz önüne konulmuş bir başka aldatmaca olması. Evet, altı üstü iki sihirbazın öyküsünü anlatan bir filmden, çeşitli sihir numaraları, rekabet ve sürpriz bir final bekleyip, bunlar haricinde bir şey ummuyorsanız eğer, durum karışık görünebilir. Ancak "Prestij" çok daha fazlasını sunuyor. Evvelden iki çömez sihirbaz olarak yan yana çalışırken, korkunç bir olay sonucunda düşmana dönüşen Robert Angier ve Alfred Borden'ın öyküsünü anlatan filmin en temelinde yatan his "tutku". Ve bunu anlatabilmek için Nolan, sihirbazlık numaralarını andıran "aldatmacalar"la dolu bir dramatik yapıyı tercih etmiş bu kez. Bu kez diyorum, çünkü yönetmenin, belli bir "trüğü" kullanarak bambaşka bir kavramı anlattığına daha önce de şahit olmuştuk. "Memento"da, yönetmen, "geriye doğru giden film" iddiasıyla aslında hikayeye hizmet eden bir anlatım yolu denemiş, bambaşka bir meseleyi yansıtmıştı bizlere. "Memento"da marifet, filmin geriye doğru gidiyor olması değildi. Marifet, "geriye doğru giden" kurgunun, belirli sürelerle hafızası silinen ana karakter Leonard Shelby'yi başından beri kurban olarak izleyen izleyiciyi finalde ters köşeye yatırmasıydı. Bu ters köşeye giden penaltı da, insanoğlunun kendine yaşama nedeni bulabilmek için nasıl bir yalana sarılabileceği ile ilgili kocaman bir yaraya işaret ediyordu.

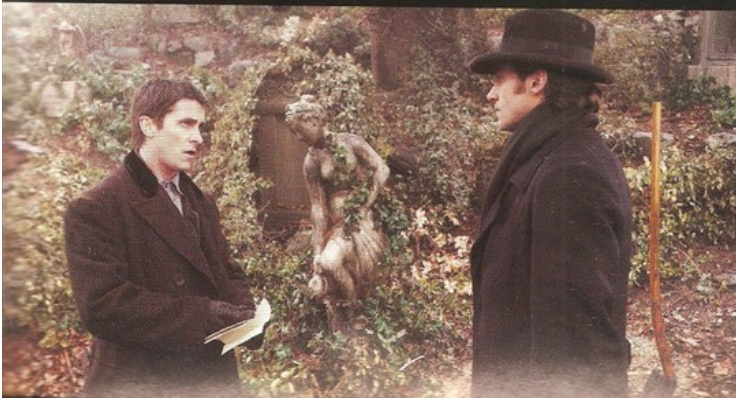
Prestij

"Prestij"de de benzer bir durum söz konusu. Bu kez geriye doğru giden kurgunun yerini, filmin "flashback" ve "flashforward"larla örülü yapısına eklenmiş "aldatmacalar" alıyor. Bir an çok güvendiğiniz bir karakter, bir anda değişime uğrayabiliyor, bir an Robert Angier'in malum rekabeti kazandığını sanırken, bir anda ortalık Alfred Borden'ın bir oyunuyla darmaduman oluyor. Yan karakterlerde bile durum böyle. Michael Caine'nin canlandırdığı "Cutter" karakterinin başından beri kimin tarafında olduğunu anlamak mümkün değil misal. Aynı şeyler şüphesiz Scarlett Johansson'un oynadığı Olivia için de geçerli. Angier ve Borden arasındaki düşmanlığa gelince. Borden'ın bir hatasıyla gerçekleşen, rekabeti başlatan ve Angier'i yıkan elim vaka da tümden bir yanılsama ve aldatmaca. Zira, Angier'in olay sonrasında Borden'dan uzaklaşıp kendi kendine sihirbazlık gösterilerine çıkması ve Borden'la mücadele etmeye çalışması, bir yerden sonra başına gelen olayı da unutturuyor ona. Hatta bir sahnede bunu "mesele başıma gelen şey değil" diyerek vurguluyor. Yani mesele, Borden'ın sebep olduğu kaza değil, benden daha iyi numaralar yapan "Borden'ı yok etmek" demeye getiriyor. Her ikisindeki "sahne tutkusu" ise günlük yaşamda herhangi bir insanın, herhangi bir meseleye duyduğu ölümcül bir tutkuya uyarlanabilir rahatlıkla. En nihayet, mantık kumkumalarına çözmeye çalışacakları bir aldatmaca dizisi ve sır yumağı sunuyor Nolan. Bunun ötesine bakmak isteyenlereyse, Angier'in bir gösteri sırasında kendisinin değil de dublörün alkış almasını sahne altından izleyip iç geçirdiği o müthiş an ve benzeri izler kalıyor. Bu anların hepsi de tutkuya, bir şeye körü körüne bağlanmaya dair üstelik...

Nolan insan algısıyla oynamayı seviyor. Sihirbazlık aldatmacalarını hikayesine hizmet eden bir unsur olarak kullanıyor sadece. Böylece, anlık, geçici etkileri olan ve şaşkınlık yaratan sürprizlerden ibaret bir film (zanaat) yerine, tam anlamıyla bir sanat eseri ortaya koymuş oluyor. Alfred Borden'ın da filmde dediği gibi "karşındaki senin sırrını öğrenirse gözünde hiçbir değerin kalmaz". Nolan, filmdeki sırlar açığa çıktıktan sonra bile izleyicide bir iz bırakmayı biliyor. Bunu bir kavramın etrafına ördüğü öyküsüyle, müthiş görselliği, harikulade kurgu anlayışıyla yaparak, numaralar üreten bir hokkabaz değil, gerçek bir büyücü olduğunu bizlere kanıtlıyor. Abrakadabra... Pufff... (Perde, karanlık)

Nolan, numaralar üreten bir hokkabaz değil, gerçek bir büyücü olduğunu kanıtlıyor.

Bir sihir numarası üç evreden oluşur, "Vaat"te sihirbaz size sıradan bir şey gösterir, ama belki de öyle değildir. "Dönemeç"te sihirbaz o sıradan nesneyi sıra dışı bir şeye dönüştürür. "Prestij"de ise izleyici gerçek bir büyüye şahit olur.

The Prestige ✪✪✪

Yönetmen: Christopher Nolan. Oyuncular: Hugh Jackman, Christian Bale, Michael Caine, Scarlett Johansson, Piper Perabo, Rebecca Hall, Samantha Mahurin, David Bowie, Andy Serkis, Daniel Davis. Senaryo: Christopher Nolan, Jonathan Nolan (Christopher Priest'ın aynı adlı romanından). Görüntü Yönetmeni: Wally Pfister. Kurgu: Lee Smith. Müzik: David Julyan. Yapım Tasarımcısı: Nathan Crowley. Yapımcı: Christopher Nolan, Aaron Ryder, Emma Thomas. Dağıtımcı: WB.

Yapım: ABD, İngiltere (2006). Süre: 128 dk.

Gösterim Tarihi: 22 Aralık

*: ... İki saat sonra kalabalığın içinde, sinemadan bir dar sokağa çıkan sanki başka birisiydi. Düşünüyordu: Çağımızda geçmiş yüzyılların bilmediği, kısa ömürlü bir yaratık yaşıyor. "Sinemadan çıkmış insan". Gördüğü film ona bir şeyler yapmış. Salt çıkarını düşünen kişi değil. İnsanlarla barışık. Onun büyük işler yapacağı umulur. Ama beş-on dakikada ölüyor. Sokak sinemadan çıkmayanlarla dolu; asık yüzleri, kayıtsızlıkları, sinsi yürüyüşleriyle onu aralarına alıyorlar, eritiyorlar. Bunları kurtarmanın yolunu biliyorum. Kocaman sinemalar yapmalı... Bir gün, dünyada yaşayanların tümünü sokmalı bunlara. İyi bir film görsünler. Sokağa hep birden çıksınlar. Yusuf ATILGAN -Aylak Adam-

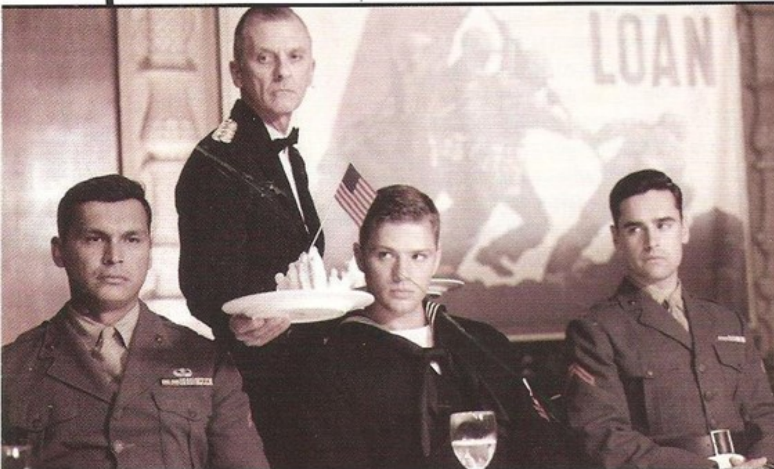
Atalarımızın Bayrakları...

'Yüksek Sinema' örneği...

Bazı sanat eserleri vardır; onlar üzerine bir şeyler söylemek, bir şeyler yazmak, karalamak çok zor, hatta imkânsızdır. Eser, kendini bütün sözlerin bittiği yerde ifade eder zaten. Gerisi, insanlığa bir armağandır. Sanatın o büyülü dalının, 'yedinci sanatın' bazı örnekleri, bir sinema yazarı için büyük önem taşır. Bazı filmler için çok kısa yazılar kaleme alınır. Bazen tek bir sözcük. Sinema ile ilgilendiğim ilk yıllardan bu yana izlediğim çok sayıda filmden sonra, bu örnekleri üçe ayırıyorum: İlkel sinema, iyi sinema ve yüksek sinema. Üzerine kalem oynatmanın zor, belki de gereksiz olduğu bazı yüksek sinema örnekleri, heyecanlandırıyor beni. 'Her şeyin söylenip tükenmediğine dair' bir umut doluyor içime. Çocuksu, çıkarsız bir sevinç kaplıyor yüreğimi. Clint Eastwood'un yeni filmi "Flags of Our Fathers / Atalarımızın Bayrakları" yüksek sinemanın önemli örneklerinden biri. İkinci Dünya Savaşı sırasında Pasifik'te, bir Japon adasında; Iwo Jima'dayız. Amerikalı ve Japon askerler arasında kanlı çarpışmalara sahne olan adada, insanlar savaşıyorlar. Genç insanlar.

Film, savaşın ne olup olmadığı üzerine içi dolu şeyler söylerken, asıl meselesi olan 'kahramanlık nedir, ne değildir'i kaşımaya başlıyor. Bir baba-oğul hikâyesine, bir anne yüreğine, bir aileye dokunup, destansı bir dostluk resmi çiziyor. Herhangi bir yere, herhangi bir bayrağın dikilişini göstermek değildir bir fotoğrafı önemli kılan; o dikilirken yaşananlardır. Ne komutanlar, ne ülkeleri, ne düşmanlar, ne zafer, ne yenilgi... O askerler o bayrağı, birbirleri için dikmişlerdir sadece. Her biri, bir diğeri için özel bir kahramandır çünkü. 'Her asker, bir kahramanın yanında durur'... Kusursuz bir yönetmenlik, William Broyles Jr. ve Paul Haggis'in güçlü uyarlamaları, belirli bir yıldıza sırtını dayamayan oyuncu kadrosu -ki burada; 'Ira Hayes' rolünü üstlenen Adam Beach'e özellikle değinmek gerekli. Son yılların en etkileyici performansını sergileyen aktör, bütün övgülerin ötesinde-, şiirsel bir görüntü yönetmenliği ve hemen her şeyiyle yüksek bir sinema. Eastwood, meslektaşları adına çıtayı her filmiyle biraz daha yükseltiyor. İçinde keskin bir otorite-devlet-savaş eleştirisi taşıyan film, yürek parçalayacak derecede duygu dolu. Ama vakur, ağırbaşlı bir duygusallık bu. İncecik bir duygusallık. Bir baba ile oğluna, bir annenin hissiyatına, yaşama ve ölüme, bir ülkenin yitirdiği değerlere, dostluğa ve asla yok olmayacak olan sevgiye bir saygı duruşu. İnsanları farklı koşullarda birbirlerine bağlayan değer, kavram ve oluşları inceleyen bir araştırma ve tespit belki de. Büyük yazar Elias Canetti'nin 'notlarında' yer alan 1960 tarihli şu satırlar belki de bu bağı daha net ortaya koyuyor: 'İnsanları birbirlerine neyin bağladığını gerçekten bilen biri olsaydı, onları ölümden kurtarabilirdi. Yaşamın bilmecesi, aslında toplumsal bir bilmecedir. Ama onun izini süren yok.'... Eastwood, usta bir sinemacı olmasının ötesinde, iyi bir iz sürücü.

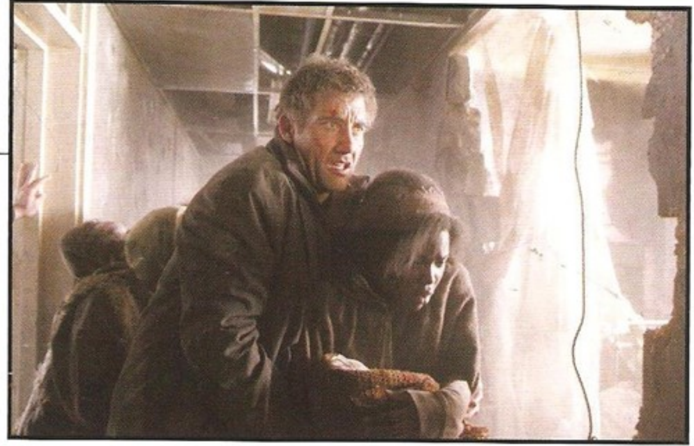

Murat Erşahin
muratersahin@merkezdergi.com.tr

Son Umut

Çocuksuz ve umutsuz bir gelecek.

"Büyük Umutlar / Great Expectations", "Anam da! / Y Tu Mama Tambien", "Harry Potter ve Azkaban Tutsağı / Harry Potter and the Prisoner of Azkaban" gibi parlak filmlerin Meksikalı yönetmeni Alfonso Cuaron imzalı "Son Umut / Children of Men", Venedik Film Festivali'nde 'Altın Aslan' için yarışmış önemli bir yapım. İngiliz yazar P. D. James,'in aynı adlı romanından beyazperdeye uyarlanan filmin önemi, etkileyici senaryosu, 'ne dediğini bilen' anlatımı, kusursuz, kesintisiz plan-sekansları dışında, güçlü oyuncu performansları, Meksikalı büyük usta Emmanuel Lubezki'nin mükemmel görüntü yönetmenliği, titiz sanat yönetimi ve müzik kullanımından da kaynaklanıyor. 'Dört başı mahmur' bir iş Curaon'un ki. Bazılarının iddia ettiği gibi sırtını sadece aksiyona dayamıyor film. Teorisi de sağlam. Dünyayı sarmalayan kaos, kıyameti andıran atmosfer, günümüzde yaşanan bütün önemli problemlerin gelip dayandığı son nokta. Adına demokrasi dediğimiz haksızlıklar, zalimlikler, faşizm, güç savaşları, bunlar arasında yitip giden

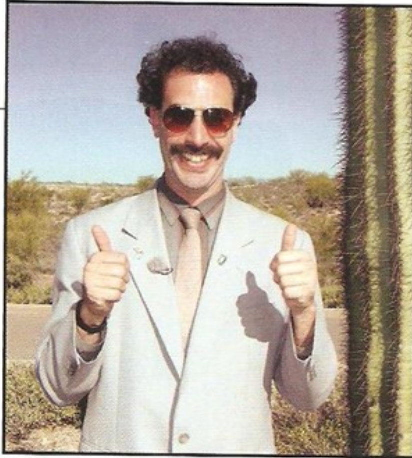

insanlar, ülkeler, insana ait bütün güzellikler ve umutlar. Yok olacak olan, bütün bir gelecek aslında. İnsan... Cuaron'un karanlık ve kasvetli gelecek tablosunun oyuncu performansları da çok önemli. Sürprizli minicik rolünde Julianne Moore çok iyi. Başrolü üstlenen Clive Owen, bıkkın, bezmiş, vazgeçmiş hali ve yorgun paltosuyla unutulmaz. Dev aktör Michael Caine ise, 2027 yılında çok az sayıda kalmış 'gerçek insan' haliyle, uzun saçlı 'bilge hippie' görünümüyle neden bir 'dev' olduğunu kanıtlıyor. Usta İskoç Peter Mullan, 'Faşist domuz Syd' rolünde filmin önemli bir ayrıntısına dönüşürken, Pam Ferris ve genç oyuncu Claire-Hope Ashitey akıldan çıkması zor isimler olarak hafızalara kazınıyorlar. Altı tam çizilmemiş neden sonuç ilişkileri, belirsiz ve sağlam olmayan teori 'iddiaları' yanında, bir ırmak gibi akıp giden bilimkurgu üzeri yoğun dram, izlerken nedense Ludwig Wittgenstein'ın sevdiğim satırlarını anımsattı bana. Filmden eve döndüğümde kütüphanemde tam metni bulduğum kitabında, orijinal adıyla "Vermischte Bemerkungen" de, Oruç Aruoba çevirimiyle "Yan Değiniler"de, Wittgenstein bakın ne diyor: 'İnsanlar iyiye doğru götürülemezler; ancak şuraya buraya götürülebilirler. İyi, olgu uzamının dışında yatar.' Yönetmen Alfonso Cuaron bunun farkında.

Borat...

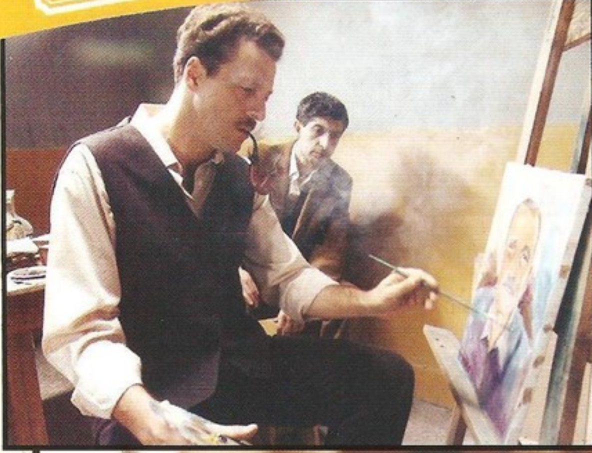
Doğal, komik ve kişilikli...

Kazakistanlı gazeteci ve TV habercisi Borat Sagdiyev, yapımcısı Azamat Bagatov ile birlikte, 'dünyanın en önemli ülkesine', ABD'ye gönderilirler. Görevleri, Amerikan halkının gündelik yaşamı ve sosyo-kültürel yapısı üzerine bir belgesel çekmek, 'şanlı Kazakistan milletinin çıkarlarını arttırmak için Amerikan kültürünü incelemektir'. İngiliz komedyen Sacha Baron Cohen'in, ilk kez 2002'de, 'Ali G Show' adlı ünlü TV programında yarattığı 'Borat' tiplemesi, beyazperdede büyük ses getirdi. Ünlü 'büyüğümüz' İnternet Mahir'in 'Borat, benden esinlenilmiş bir karakterdir' dediği Kazak gazeteci tiplemesi, Larry Charles'ın yönettiği ABD yapımı filmde, başta ABD olmak üzere neredeyse bütün gezegenle dalgasını geçiyor. Yeni Dünyada, 'derin Amerika'nın içinde kaybolan iki Kazak adamın trajikomik durumları gerçekten güldürmeyi başarıyor. ABD'nin toplumsal ve kültürel yapısına, Amerikan insanının ruh, bilinç ve ahlak durumuna, çılgın kapitalizmin sıradan insan üzerindeki tahribatına dikkat çeken absürd komedi, ufak bir gülümsemeyi kahkahaya dönüştürecek denli güçlü. 'Görünürde' kaba esprilerle güldüren,

aslında ince ve zeki bir mizah içeren filmin gösterimi, başta Rusya olmak üzere bazı Ortadoğu ülkelerinde yasaklanmış durumda. Filmin Kazakistan'da sansürsüz gösteriliyor olması, "Borat"ın belki de en az Kazakistan'a 'dokundurmuş' olmasından kaynaklanıyor. Başlangıçta 'gayrı insani' olarak çizilen Kazakistan'ın, ABD dönüşünde, yaşanılacak, insani ve sıcak bir yer olduğunu fark ediyorsunuz. Belki de muhalif Michael Moore belgesellerinden daha sert biçimde eleştiriyor Borat, ABD'yi... Faşizmin sadece devletten değil, sokaktaki adamdan dolup taştığını, ülkenin boyalı yüzünün biraz kazındığında altından çıkan görüntüyü, Amerikan rüyasının kötü bir kabus olduğu gerçeğini oldukça sarsıcı anlatıyor. Korku toplumunun iki yüzlülüğünü, acımasızlığını, nasıl olup da sadece güce tapabildiğini, iki sıradan ve yabancı insanın, 'öteki'nin gözüyle vurguluyor. Borat'ın aradığı aşk, sevgi ve insanlığı, Pamela Anderson'da değil, yaşı geçmiş, düşmüş, çirkin ve biçimsiz fahişe Luenell'de bulması sürpriz değil. Borat'ın Kazakistan'daki komşusuna, daha iyi bir yaşam yerine, I-Pod dinleten güç ve zihniyetle savaşmak imkansız olsa da, insanlık ve sevginin bunu başarması, umut dahilinde. Borat'ın dostu ve yapımcısı 'Azamat Bagatov' rolünü üstlenen Ken Davitian'ın performansı birinci sınıf. Azamat ile Borat'ın öyle bir sahnesi var ki, daha önce izlediğiniz 'her şeyden' daha tuhaf, çok komik ve içerdiği olanca 'şakilliğe' karşı çok doğal ve saf... Filmin başarısı da burada zaten. Bir TV skeçinin bu denli güçlü bir etkileyiciliğe kavuşması hiç kolay bir iş değil. Kişilikli, ne söylediğini bilen, ciddi ve çok komik bir film "Borat". Kolay tüketilebilir gözükmesi sizi aldatmasın.

PEK YAKINDA

Mapusta geçen yıllar...

Biket İlhan'ın yönettiği "Mavi Gözlü Dev" Nazım Hikmet'in 1940'lardaki hapishane yaşamından kesitler sunuyor.

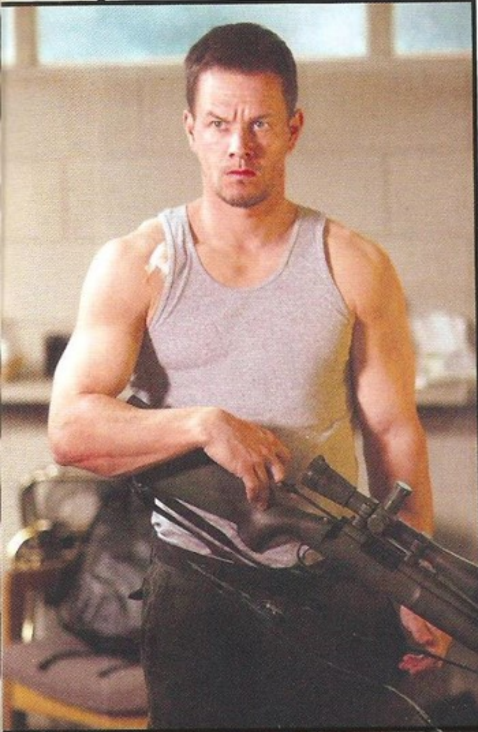
Belgesellerde ve fotoğraflarda suretini gördüğümüz Nazım Hikmet, "Mavi Gözlü Dev" adlı sinema filminde ete kemiğe bürünüyor. Usta şairi, "Babam ve Oğlum"daki çocuksu, saf Salim karakterinde herkesi kendine hayran bırakan Yetkin Dikinciler canlandırıyor. Doğal haliyle de Nazım'a epeyce benzeyen Dikinciler, mavi lens, saç modelindeki değişiklik ve makyajla neredeyse şairin ikizi gibi görünüyor. Film adını, şairin yakın dostu Zekeriya Sertel'in Nazım'la anılarını anlattığı kitabından alıyor. Kültür ve Turizm Bakanlığı Sinema Destekleme Kurulu'ndan 175.000 YTL destek alan filmin yönetmeni "Kayıkçı" ve "Ayın Karanlık Yüzü"nde de imzası bulunan Biket İlhan. 8 kez baştan sona değiştirilen senaryoyu Metin Belgin, 4 yılı aşkın bir araştırma döneminin ardından kaleme aldı. Beykoz'da kurulan platoda çekimler yapıldı. Nazım Hikmet'in kaldığı oda, 1944 yılında çizdiği yağlıboya tablodan esinlenerek hazırlandı. Uğur Polat, Ahmet Mümtaz Taylan ve Ziya Kürküt'ün de oyuncu kadrosunda yer aldığı filmde şairin büyük aşklarından Piraye'yi Dolunay Soysert, Münevver'i de Özge Özberk canlandırıyor.

Gözüm keskin silahım ölümcül

Hollywood'un popüler siyahi yönetmenlerinden Antoine Fuqua, "Shooter" adlı aksiyon filmiyle beyazperdede heyecan dozunu yükseltecek gibi görünüyor.

Stephen Hunter'ın Point of Impact adlı romanından uyarlanan "Shooter", Bob Lee Swagger adlı keskin nişancının hikâyesini anlatıyor. Masum bir insanın ölümüne neden olduğu için işini bırakıp inzivaya çekilen Swagger, eski ekip arkadaşlarının kendisinden yardım istemesi üzerine yeniden silah kuşanmaya ikna olur. Görev, önemli bir kişiye yapılacak suikastı önlemektir. Ancak işler planlandığı gibi gitmez ve Swagger kendini katilin peşinde, tehlikeli bir maceranın ortasında bulur.

Denzel Washington'a Oscar kazandıran "Training Day", Bruce Willis'li "Tears of the Sun" ve Clive Owen'lı "King Arthur"dan tanıdığımız Antoine Fuqua'nın yönettiği "Shooter"ın senaryosunu Jonathan Lemkin ("The Devil's Advocate", "Red Planet") yazdı. Bob Lee Swagger'ı "Boogie Nights", "Planet of the Apes" ve "The Italian Job"da yıldızı parlayan, Martin Scorsese'nin yönettiği "The Departed"da yeteneğini konuşturup herkese "gerçekten sıkı aktörmüş" dedirten Mark Wahlberg canlandırıyor. Rap şarkıcılığı ve modellikten gelme aktörün "The Departed"daki ağzı bozuk, sert polis rolündeki performansını izledikten sonra "Shooter"da canlandırdığı cevval tetikçi karakterinin de hakkını verdiğine dair kimsenin şüphesi yok.

PEK YAKINDA

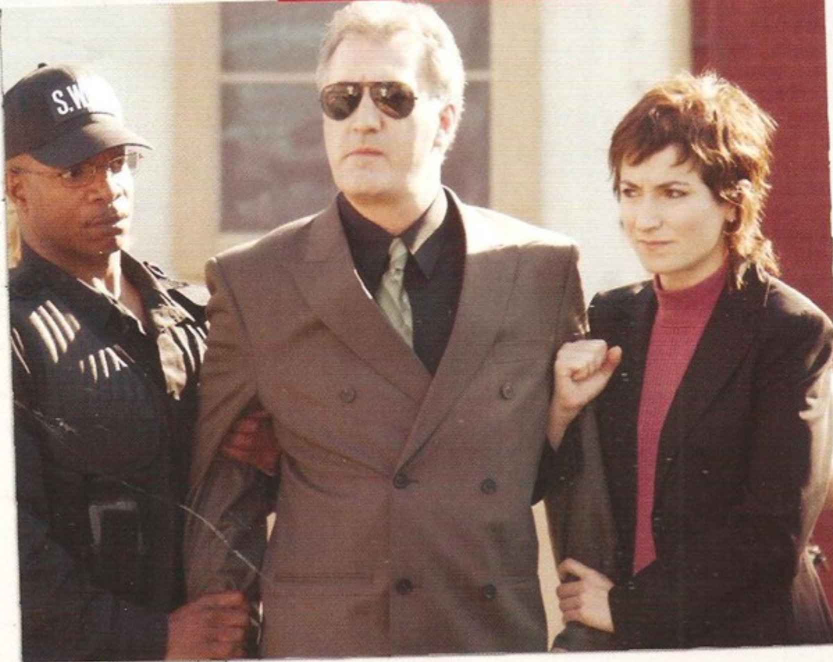
INLAND EMPIRE

Bilinçaltına dijital kamera ile zoom

Ülkemizde 2002'de gösterime giren "Mulholland Dr."dan beri beyazperdede izleme şansından yoksun kaldığımız David Lynch, merakla beklediğimiz yeni projesiyle karşımıza geliyor. Hem de radikal bir değişiklikle... Lynch "Inland Empire"ı Sony PD-150 dijital kamera ile çekti. 170 dakikalık filmde Laura Dern, Jeremy Irons, Justin Theroux, Nastassja Kinski ve William H. Macy'nin başı çektiği güçlü bir oyuncu kadrosu mevcut. "Inland Empire", Kingsley'nin (Jeremy Irons) yönettiği filmin iki başrol oyuncusu Nikki (Laura Dern) ve Devon'ın (Justin Theroux), filmde canlandırdıkları karakterlerin içinde kaybolmalarını konu alıyor. Konu itibariyle "Mulholland Dr."ı da andıran "Inland Empire", David Lynch'ten yeni bir bilinçaltı yolculuğu ve kimlik karmaşası bekleyenleri oldukça memnun edecek gibi görünüyor.

LIVING AND DYING

Tamer Karadağlı'nın Amerika macerası

3 sene önce Tamer Karadağlı'nın ilk sinema filmi olan Türk-Yunan ortak yapımı "A Touch of Spice" oldukça merak uyandırmış, ancak ülkemizde vizyona girmemişti. Karadağlı, ikinci uluslar arası projesi "Living and Dying" ile şeytanın bacağını kırıyor. Teksas'ta çekimleri yapılan filmin senaristi ve yönetmeni, ilk uzun metrajını yöneten Jon Keeyes. Film, soygun girişiminde bulunan bir grup hırsızın ve olaya dahil olan iki katilin etrafında gelişiyor. İşler, bir kafede bulunanları rehin alma noktasına gelince polis devreye giriyor ve polislerle suçlular arasında ölümcül bir oyun başlıyor. Michael Madsen ve Yelda Reynaud'yu polis rolünde izleyeceğimiz filmin oyuncu kadrosunda Tamer Karadağlı ile birlikte Deniz Akkaya da bulunuyor. Film 2007 Mart'ında vizyona girecek.

Radyoların
"efe"ndisi!

Diğer radyoların da dinlediği
tek radyo!

HAZIRLIK AŞAMASINDAKİLER

THE BATTLE OF RED CLIFF

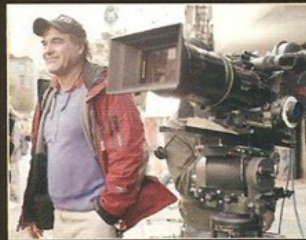
90'ların başından itibaren Hollywood'a çalışan, 2003'te yönettiği "Paycheck"den sonra sinemadan uzak kalan John Woo, baba ocağına dönüyor. Yönetmen, Çin yapımı "The Battle of Red Cliff"de Ken Watanabe, Andy Lau, Tony Leung, Chiu Wai, Chow Yun-Fat gibi Uzak Doğu'nun yıldızlarını biraraya getiriyor. Tayvanlı model Lin Chi-Ling'in de yer alacağı film, Luo Guanzhong'un klasik romanı "Romance of the Three Kingdoms"dan uyarlanacak. Milattan sonra 3. yüzyılda Han sülalesinin son günlerini ve Üç Krallık döneminin başlangıcını konu alan filmde, 1 milyona yakın askerin katıldığı, yapıma adını veren Red Cliff Savaşı şimdiden merak uyandırıyor.

MADAGASCAR 2

DreamWorks animasyonu "Madagascar" 2005 yılında vizyona girmiş ve dünya çapında 530 milyon dolara yakın hasılat elde etmişti. Başarılı animasyon, New York'taki hayvanat bahçesinden firar eden aslan, zebra, zürafa ve su aygırının kendilerini Madagaskar adasında bulunca yaşadıkları şoktan sonra doğal yaşama ayak uydurma çabalarını anlatıyordu. Evlerine geri dönmeye karar veren dostlarımız, işgüzar penguenlerin gazabına uğruyordu. Devam filminde kahramanlarımızın hayvanat bahçesine dönme çabaları devam edecek. İlk filmdeki gibi Eric Darnell ve Tom McGrath'ın yöneteceği filmin Ben Stiller, Jada Pinkett Smith, Chris Rock ve David Schwimmer'li seslendirme kadrosunda da bir değişiklik olmayacak. "Madagascar 2"nun 2008 Kasım'ında vizyona girmesi planlanıyor.

JAWBREAKER

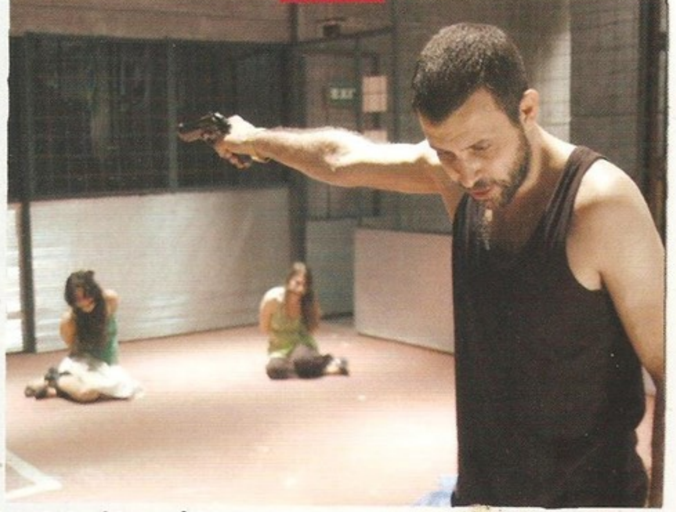

"World Trade Center" ile özellikle ABD dışında büyük hayalkırıklığı yaratan Oliver Stone, yine 11 Eylül temalı bir film için kamera arkasına geçecek. Eski CIA ajanı Gary Bernsten'in yazdığı Jawbreaker adlı kitaptan uyarlanacak ve şimdilik aynı adı taşıyacağı söylenen film, ABD'nin Afganistan'ı işgalini ve Usame Bin Ladin'i yakalama çabalarını anlatacak. "World Trade Center"da oldukça muhafazakâr bir bakış açısı sunan Stone'nun ikinci 11 Eylül filminde nasıl bir rota izleyeceği merak konusu.

UMUT ADASI

Senaryosunu Ayşe Türk'ün (Eski Adalet Bakanı Ali Sami Türk'ün kızı) yazdığı "Umut Adası"nı, Özgür Fırat Kınay yönetiyor. Başrollerini Zafer Algöz, Arzu Yanardağ ve Ali Sürmeli'nin paylaştığı filmin çekimlerinin Elbistan, İstanbul ve İngiltere'de gerçekleştirilmesi planlanıyor. Daha iyi bir hayat için geldikleri İngiltere'de yolları kesişen farklı kesimlerden bir grup insanın hikâyesini anlatan film, 700 bin sterlinlik bir bütçeye sahip.

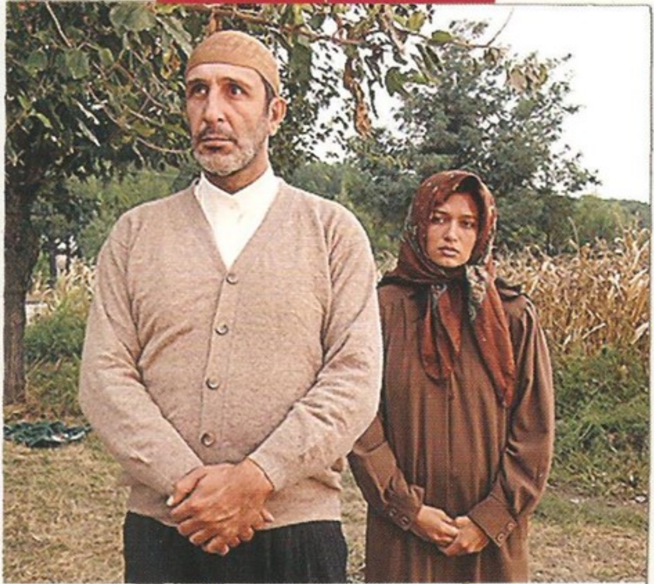
BARDA

'Barda'n çıkan şiddet

"Kurtlar Vadisi - Irak" ile gişede hatırı sayılır bir başarı yakalayan Serdar Akar'ın yazıp yönettiği "Barda"nın konusu, nedensiz şiddet... Bir grup genç, arkadaşlarının işlettiği barda içki içip eve dönmek üzereyken, beş kişi tarafından silahla alıkonulur. Elleri, ayakları, ağızları bağlanan gençler sabaha kadar dayak, işkence ve tecavüze maruz kalır. Kendilerini alıkoyan grup, hayatlarında eksik kalan şeylerin hesabını hiç tanımadıkları bu gençlerden çıkartmaktadır. Genç oyuncuların başı çektiği oyuncu kadrosunda Nejat İşler de yer alıyor ve şiddet uygulayanlar arasındaki Selim karakterini canlandırıyor.

ADEM'İN TRENLERİ

Başkasının günahı onun boynuna

Yaklaşık 6 senedir sinemadan uzak kalan Barış Pirhasan, "Adem'in Trenleri" ile geri dönüyor. Sinemamızın başarılı senaristi, "Usta Beni Öldürsene" ve "O da Beni Seviyor"un yönetmeni Pirhasan, bu sefer İsmail Doruk'un senaryosunu beyazperdeye getiriyor. Film "günah taşıma" fikri üzerine kurulu... Hasan Hoca, Bekir'in kirletip terk ettiği Hacer'i ailesinden korumak için nikâhına alır. Yıllar boyu Hacer'e elini sürmeyen, ona ve dünyaya getirdiği Fatmacık'a karşılık beklemeden bakan Hoca, bir gün Bekir'in Hacer'e döneceğine inanmaktadır. Hasan Hoca'nın Manisa'daki küçük bir tren istasyonuna imam olmasıyla her şey değişecektir, çünkü burada onları Bekir beklemektedir. Hasan Hoca'yı Cem Özer'in, Hacer'iyse Nurgül Yeşilçay'ın canlandırdığı filmde Derya Alabora ve Ezel Akay da yer alıyor.

ÜÇ 10 'LUK LİSTE

Hüznüne hayran olduğum 10 film

1- Umberto D. (Vittorio De Sica-1952)
2- The Elephant Man/Fil Adam (David Lynch-1980)
3- Limelight/Sahne Işıkları (Charles Chaplin-1952)
4- Blue/Mavi (Krzysztof Kieslowski-1993)
5- Dancer in the Dark/Karanlıkta Dans (Lars von Trier-2000)
6- Dolls/Bebekler (Takeshi Kitano-2002)
7- Breaking the Waves/Dalgaları Aşmak (Lars von Trier-1996)
8- In the Mood for Love/Aşk Zamanı (Wong Kar Wai-2000)
9- Edward Scissorhands/Makaseller (Tim Burton-1990)
10- Gegen die Wand/Duvara Karşı (Fatih Akın-2004)

İzlemekten bıkmadığım 10 Türk filmi

1- Selvi Boylum Al Yazmalım (Atıf Yılmaz-1977)
2- Muhsin Bey (Yavuz Turgul-1987)
3- Sevmek Zamanı (Metin Erksan-1965)
4- Masumiyet (Zeki Demirkubuz-1997)
5- Züğürt Ağa (Nesli Çölgeçen-1985)
6- Gölge Oyunu (Yavuz Turgul-1992)
7- Canım Kardeşim (Ertem Eğilmez-1973)
8- Gurbet Kuşları (Halit Refiğ-1964)
9- Kaç Para Kaç (Reha Erdem-1999)
10- İklimler (Nuri Bilge Ceylan-2006)

Müziğini unutamadığım 10 film

1- Les Parapluies de Cherbourg/Cherbourg Şemsiyeleri (Jacques Demy-1964)
2- Butch Cassidy and the Sundance Kid/Sonsuz Ölüm (George Roy Hill-1969)
3- Doctor Zhivago/Doktor Jivago (David Lean-1965)
4- The Godfather/Baba (Francis Ford Coppola-1972)
5- Star Wars/Yıldız Savaşları (George Lucas-1977)
6- The Good, the Bad and the Ugly/İyi, Kötü ve Çirkin (Sergio Leone-1966)
7- Johnny Guitar (Nicholas Ray-1954)
8- The Bridge on the River Kwai/Kwai Köprüsü (David Lean-1957)
9- Requiem for a Dream/Bir Düş İçin Ağıt (Darren Aronofsky-2000)
10- Arkadaş (Yılmaz Güney-1974)

Müjde Işıl

Doğum günü: 28 Nisan. İlk, orta ve lise öğrenimini, doğup büyüdüğü İstanbul'da tamamladı. İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Radyo-Televizyon-Sinema bölümünden mezun oldu. Üniversite yıllarında önce stajyer olarak girdiği TRT İstanbul Televizyonu - TRT 2'de 4 yıl boyunca çeşitli sinema programları ve belgesellerde yapım-yönetim yardımcısı, metin yazarı ve prodüksiyon amiri olarak görev yaptı. Mart 2002 - Ağustos 2004 tarihleri arasında Portakal.com internet sitesinin sinema editörlüğünü yaptı. Nisan 2005'ten beri Sinema Merkez'in yazı işleri kadrosunda çalışıyor.

Ankara'ya az kaldı

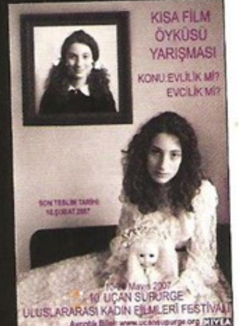
Ankara Film Festivali 18. defa Ankaralıları selamlıyor. Yarışmalar için son başvuru tarihi 7 Mart.

Dünya Kitle İletişimi Araştırma Vakfı tarafından düzenlenen Ankara Uluslararası Film Festivali, 13-22 Nisan 2007 tarihlerinde 18. kez Ankaralılarla buluşacak. Festival kapsamında düzenlenen Ulusal Uzun Film Yarışması'nda, Türk sinemasına nitelikli ürünler kazandıran sinemacılara çeşitli dallarda toplam 16 ödül veriliyor. Ticari gösterim şansı olmayan kısa film, canlandırma ve belgesel dallarında düzenlenen yarışmayla da bu türlerin izleyicisiyle buluşması sağlanıyor. Uluslararası Kısa Film Gösterimi ve Uluslararası Belgesel Film Gösterimi bölümlerinde tüm dünyada çeşitli festivallerde ödül almış kısa, canlandırma ve belgesel filmler sinemaseverlerin beğenisine sunuluyor. Festival kapsamında düzenlenecek yarışmalara katılmak isteyenler, filmlerini 7 Mart 2007 tarihine kadar Dünya Kitle İletişimi Araştırma Vakfı'na gönderebilirler.

Ayrıntılı bilgi için:
Ankara Uluslararası Film Festivali
Tel: (0312) 468 77 45 - 468 38 92 - 468 78 56
Fax: (0312) 467 78 30
e-posta: mediainfo@filmfestankara.org.tr
web: http://www.filmfestankara.org.tr

Uçtu uçtu, süpürge uçtu

10. Uçan Süpürge Kadın Filmleri Festivali'nde Kısa Film Öykü Yarışması ve Afiş Yarışması için başvurular başlıyor.

10 - 20 Mayıs tarihlerinde gerçekleşecek 10.Uçan Süpürge Kadın Filmleri Festivali kapsamında düzenlenecek olan Kısa Film Öykü Yarışması'nın bu yılki konusu 'Evlilik mi? Evcilik mi?'. Bu başlıkta yapılacak yarışma ile, çocukluktan kadınlığa hızlı geçiş yapan ve erken yaşta evlenmenin olumsuz sonuçlarını yaşayan "çocuk gelinler" olgusuna dikkat çekiliyor. Bu konudaki öyküleri başarılı bulunanlar, festivalin konuğu olarak Ankara'ya davet edilecek ve Işıl Özgentürk yönetmenliğinde yapılan "Senaryo Nasıl Yazılır?" atölye çalışmasına katılacak. Atölye çalışmasına katılan hikâyeler, üç gün sürecek çalışmalar sonunda kısa film senaryosu olarak yeniden düzenlenecek. Yarışmaya son katılım tarihi 10 Şubat 2007. Festival bu yıl 10. yılını kutlaması dolayısıyla bir de Afiş Yarışması düzenliyor. Bu yarışma ile cinsiyet eşitliği üzerinde düşünülmesine, grafik sanatına da katkıda bulunarak aracılık edilmesi amaçlanıyor. Afiş yarışmasında seçilecek görsel, festivalin 10. yıl afişi olarak kullanılacak. Afiş yarışmasına son başvuru tarihi 15 Ocak 2007. Yarışmanın sonuçları 1 Şubat'ta açıklanacak.
Ayrıntılı bilgi için: www.festival.ucansupurge.org - www.ucansupurge.org

Filminden önce albümü geldi...

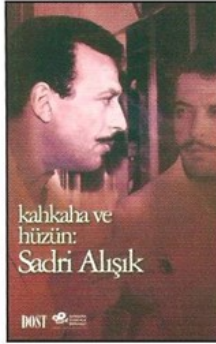
Yönetmenliğini Serdar Akar'ın, müziklerini Selim Demirdelen'in yaptığı, Şubat ayında vizyona girecek olan "Barda" filminin müzik albümü Ocak ayında tüm müzik marketlerde yerini alıyor. Filmin sert ve çarpıcı konusunun yansıtıldığı rock ve elektronik tarzda hazırlanan albümde Mirkelam, Koray Candemir, Türkay Türkmen, Melis Danişmend, Özge Fıskın ve Sezgi Olgaç gibi sanatçılar yer alıyor. Albümdeki şarkıların besteleri Selim Demirdelen'e, sözleri ise Selim Demirdelen ve Özlem Yalçın'a ait. Şarkıların düzenlemeleri Selim Demirdelen ve Üçnoktabir tarafından yapıldı. Albümün ilk klibi, Üçnoktabir'in seslendirdiği 'Dediler ki...' şarkısına çekildi.

Hazırlayan: Müjde Işıl

Kimler geldi kimler geçti

Türk sinemasının vizyondaki hâkimiyeti kitapçı raflarında da kendini gösteriyor. Arşiv değeri taşıyan yeni kitaplar, yerli sinema tutkunlarını zaman içinde keyifli bir yolculuğa davet ediyor.

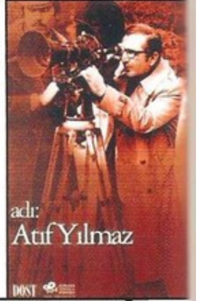
Kahkaha ve Hüzün: Sadri Alışık

Her izlediğimizde kahkahayı bastığımız yerli Şarlo'muz Turist Ömer, "Bu da mı gol değil" deyip gözyaşı döktüren Ofsayt Osman, denizlerin romantik kaptanı Rıdvan, sokaklarda fotoğrafçılık yapan eski İstanbul beyefendisi Haşmet... Sadri Alışık ömrü hayatında 173 film (bazı kaynaklarda 189) yaptı ve unutulmaz karakterler yarattı. Çoğu meslektaşının aksine dublaja itibar etmeyip kendi seslendirmesini kendi yaptı. Kurtuluş Özyazıcı'nın hazırladığı ve Dost Kitabevi - Ankara Sinema Derneği Yayınları'ndan çıkan Kahkaha ve Hüzün: Sadri Alışık, Türk sinemasının büyük ustasını hem sanatçı hem de insan yönüyle okuyucuya tanıtan bir derleme. Kitap iki bölümden oluşuyor. Anılar adlı ilk bölümde Çolpan İlhan, Kerem Alışık, Agâh Özgüç ve Filiz Akın gibi "yakın" isimler, ustanın eş, baba, arkadaş, meslektaş, ressam, şair tarafını, ev ve iş halini anlatıyor. Çözümlemeler adını taşıyan ikinci bölümde ise akademisyenlerin kaleminden Alışık'ın filmleri ve tiplemeleri inceleniyor. Bu bölümde özellikle Turist Ömer tiplemesi mercek altına alınıyor; Turist'in Şaban'a ve hatta G.O.R.A.'nın halıcı Arif'ine uzanan sosyal, ekonomik ve mizahi etkileri gözler önüne seriliyor. Şakayla ve biraz da acıyla karışık bu Sadri Alışık kitabı Türk sinemasının son 40 yılına ışık tutuyor aynı zamanda.

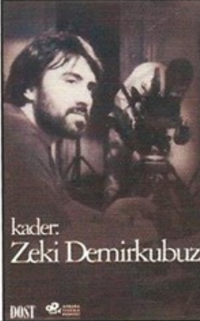
Adı: Atıf Yılmaz

100'ü aşkın filme imza atan, Antalya Altın Portakal Film Festivali'nde en çok ödül alan yönetmen olarak tarihe geçen usta sinemacı, eğer yaşasaydı 9 Aralık'ta 81 yaşını kutlayacaktı. Kurtuluş Özyazıcı'nın hazırladığı ve Dost Kitabevi - A.S.D. Yayınları'ndan çıkan Adı: Atıf Yılmaz, ilerleyen yaşına rağmen sinemadan hiç kopmamış usta yönetmene saygı duruşu niteliği taşıyor. Bu eser, Yılmaz'ın 50. sanat yılını kutladığı 2001'de Ankara Sinema Derneği'nin yayımladığı kitabın, ustanın ölümünden sonra genişletilmiş hali aslında. Önceki kitapta yer alan bazı yazılar aynen korunmuş, bazıları da yenilenmiş. Kitap, Anılar ve Çözümlemeler adlı iki bölümden oluşuyor. İlk bölümde Deniz Türkali, Kezban Arca Batıbeki, Ömer Kavur, Yusuf Kurçenli gibi isimler Yılmaz'la ilgili anılarını ve düşüncelerini anlatıyorlar. İkinci bölümde ise Atilla Dorsay, Burçak Evren, Halit Refiğ, Tunç Başaran ve Fatih Özgüven gibi kalemlerden Atıf Yılmaz sinemasına ilişkin görüşler ve röportajlar yer alıyor. "Her devrin adamı" olmakla yani dönemin modasına göre film çekmekle ve fazla "esnek" olmakla eleştirilen Yılmaz, bu kitapta sinemamıza hem film hem de insan bazında kazandırdıklarıyla yâd ediliyor. Zeki Demirkubuz'un Zeki Ökten'e, Ökten'in de Atıf Yılmaz'a asistanlık yapmış olması, ustanın günümüz sinemasındaki etkisine dair küçük bir ipucu sadece. Son söz ise Fatih Özgüven'den: "Atıf Yılmaz Türk sinemasıdır."

Kader: Zeki Demirkubuz

O unutulmaz monologun başlangıcında Bekir, Yusuf'a "karışık" diye özetlemişti Uğur ve Cilem'in durumunu... Sonra bu monolog "Kader" halini aldı. Kimi "Ölümüne sevda ancak bu kadar yıkıcı anlatılabilirdi" dedi, kimi de "Masumiyet"le karşılaştırıp etkileyiciliğini sorguladı. Ruken Öztürk'ün hazırladığı ve Dost Kitabevi - A.S.D. Yayınları'ndan çıkan Kader: Zeki Demirkubuz, ismini bu filmden alıyor. Eski ve yeni yazıların derlemesi niteliğindeki kitap, Demirkubuz'un filmleri üzerine yazılmış makaleler ve yapılmış söyleşilerden oluşuyor. İlk bölümde 3 yabancı yazarın dışarıdan bir gözle Demirkubuz üzerindeki Dostoyevski ve Camus etkilerini inceleyen yazıları yer alıyor. İkinci bölüm, yönetmenin filmleri ("C Blok" hariç) üzerine yazılmış makalelerden oluşuyor. Bu bölümde, her filmi eleştirmenler tarafından övgüyle karşılanan Demirkubuz'a Aslı Daldal tarafından yazılmış oldukça sert bir eleştiri de mevcut. Kitabın en uzun ve en kişisel bölümü ise söyleşilerden oluşan kısım. Bu bölümde yönetmenle daha önce yapılmış söyleşiler ile bu kitap için özel olarak hazırlanmış bir söyleşi de yer alıyor. 1997-2006 aralığını kapsayan ve tarih olarak en yeniden en eskiye doğru sıralanan söyleşilerde Demirkubuz özel yaşamını, filmlerinin ortaya çıkış hikâyelerini, ödül reddetmekten ödül kabul etmeye uzanan "olgunlaşma" sürecini samimi bir dille anlatıyor. Zeki Demirkubuz'u ve sinemasını yakından tanımak isteyenlere...

Jet Rejisör Çetin İnanç

"Star Wars"dan araklanmış görüntüler ve müzik eşliğinde tuhaf kostümlü tipler, akıllara zarar diyaloglar, Cüneyt Arkın'dan dövüş şovları... 25 yıl önceden süzülüp gelen "Dünyayı Kurtaran Adam"ın ünü ülke sınırları dışına taştı, yurt dışındaki fantastik sinema festivallerinde kült mertebesine erişti ve yakın zaman önce bir de "oğlu" oldu. Filmin yönetmeni Çetin İnanç'ın adını bu filmle anan kişi pek fazla değilse de yönetmeni tanıyanlar içinde onun "DKA"dan başka filmini hatırlayanına da pek rastlanmaz. Pınar Öğünç'ün yazdığı ve Roll Kitapları'ndan çıkan Jet Rejisör Çetin İnanç, adı tek bir filmle özdeşleşmiş bu ilginç yönetmenin hayat hikâyesini ve sinema yolculuğunu anlatıyor. Şimdilerde 65 yaşında olan İnanç, 20 seneyi aşkın sinema kariyerinde 150'ye yakın film yapmış. 1972-73 yıllarında en fazla film çeken yönetmen olduğu için gazeteciler ona "Jet Rejisör" lakabını takmış. Kitap, yönetmenin "fantastik" bakış açısıyla paralel şekilde - B filmlerinin havasını yansıtırcasına - esprili ve sıra dışı bir tarzla yazılmış. Klasik biyografi kalıplarının dışına çıkan yazar, dip not kullanmak yerine müsvedde karalar gibi yazılardan oklar çıkararak bilgi vermeyi tercih etmiş. Kitabın sonunda "DKA" hakkında internetten seçilmiş yorumlar ve filmin resimli roman tarzındaki özeti de mevcut. Çetin İnanç hakkında bildiklerinin "DKA" ile sınırlı kalmasını istemeyenlere...

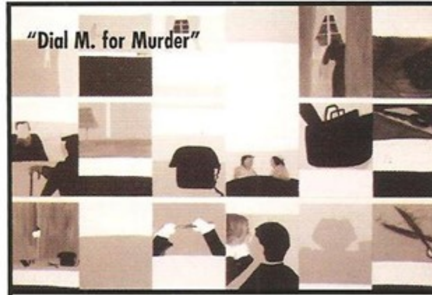

Çift kimliklilik, kaotik alan ve bir Hitchcock yorumu

GÜLENGÜL ALTINTAŞ

Kavramsal ağırlığını tek bir temadan değil, sergilenen işlerin farklı disiplinleri buluşturmasından alan MeltemofIstanbul sergisi kapsamında çok başarılı birkaç video performansı da var.

Proje 4L Elgiz Çağdaş Sanat Müzesi'nde Mart ayına kadar sürecek olan sergi daha önce işleri Türkiye'de sergilenmemiş Türk ve Alman on altı sanatçının işlerinden oluşuyor.
Video performansları arasında özellikle dikkat çeken işlerden birisi olan, Almanya'da yaşayan Türk sanatçı Nezaket Ekici'nin "Ulusal Marşlar" isimli çalışması, Fatih Akın hayranlarının sinemada görmeye alışık oldukları çift kimliklilik temasına dair çok güçlü bir önermede bulunuyor.
Performansta karşılıklı yerleştirilmiş iki perdede Ekici, Türk ve Alman milli marşlarını seslendirirken, izleyici hem fiziksel hem de kavramsal olarak sanatçının bölünen bu iki kimliğinin arasına yerleştirilmiş. Ekici'nin kameraya doğrudan yönelttiği bakışlarının karşıdaki perdede yine kendisini bulması, her iki dili de aksanlı konuşması ve melodiyi kaçırması "yabancılık" hissini arttırırken, izleyeni de sanatçının 'yabancı' olarak iki kültür arasında yaşadığı deneyime ortak ediyor.
Sergide yer alan bir diğer performans ise Jonathan Meese'ye ait. Sanatçının serginin açılışında yaptığı "İstanbul Performansı"nın 'sahne'si ve video kaydının sergilendiği mekân, tiyatro, resim, sinema gibi farklı disiplinlerden beslenen arkeolojik bir alana dönüşmüş adeta. Performansın yarattığı kaosu çözmek için gerekli ipuçlarını, izleyeceğiniz video sonrasında Meese'in ardında bıraktığı bu dekorun içinde bulmak mümkün.
Sergide bir de Hitchcock süprizi var. Mustafa Kunt'un "Dial M. for Murder" başlıklı işinde, kendini birden filmin içinde buluveren bir karakterin anlatıcılığında filmin o çok iyi bildiğimiz hikayesi yeniden canlanıyor. Kunt'un devasa boyutlardaki tablosu anlatısal özellikleri, resim ve yazının araçsal kullanımı açısından filmin farklı bir yorumunun çizgi romanı gibi. Hitchcock'un zihnimize kazıdığı imgelerin gerilimi, Kunt'un soyut estetiğiyle birleşerek katlanıyor. "Dial M. for Murder" sinemanın muzip ustasına aynı tondan verilmiş bir cevap; filmi hayranlığıyla süsleyen bir güzelleme. Hitchcock hayranları için kaçırılmaması gereken bir deneyim; bizden söylemesi...
(www.proje4L.org)

"Dial M. for Murder"

"Ulusal Marşlar"

"Screaming Men/Bağıran Adamlar"

Perşembe belgeselleri

Maalesef hala belgeselin filmden sayılmadığı, zihnimizde kuru, dokümanter bir anlayışın içine hapsolduğu bir kültürde yaşıyoruz. İşte Belgesel Sinemacılar Birliği, sivil bir platform olarak bu anlayışı değiştirebilmek, bu anlayışın dışındaki filmleri de izleyicisiyle buluşturabilmek için her perşembe Osmanlı Bankası Müzesi'nin sinema salonunda gösterimler düzenliyor. Ocak ayı içerisinde Kemal Öner'in "Macahel" ve Mihriban Tanık'ın "Anadolu'nun Solan Rengi Semahlar" belgesellerinin yanı sıra, geçtiğimiz 1001 Belgesel Film Festivali'nde de gösterilen "Bağıran Adamlar/ Screaming Men" adlı bol ödüllü belgeseli de izlemek mümkün. 'Bağıran Adamlar' dünyayı dolaşarak çeşitli ülkelerin milli marşlarını söyleyen, ama bir melodiyle değil, bağırarak ve çığlık atarak söyleyen bir grup Finlandiyalı. Grubu Finlandiya'dan Tokyo'ya izleyen Mika Ronkainen'in filmde tutturduğu ton, aynı grubun milliyetçilik ve faşizm gibi parodisini yaptığı kavramlara karşı aldığı tavıra uygun olarak, ironiyle absürdlük arasında sıklıkla gidip geliyor. "Macahel" 11 Ocak'ta, "Anadolu'nun Solan Rengi Semahlar" 18 Ocak'ta, "Bağıran Adamlar" 25 Ocak'ta Osmanlı Bankası Müzesi'nde izlenebilir. Katılım için (0212) 334 22 70 no'lu telefondan rezervasyon yaptırmak gerekiyor.

"Macahel"

Sinema okudu, yönetmenlik ve yapımcılık eğitimi aldı ama sonunda oyunculuğu tercih etti.

Daha önce tanışmış mıydık?

Pek çok oyuncu ve şarkıcı gibi Paula Patton da yeteneğinin ilk işaretlerini çocukluğunda vermiş. Evlerinin arka bahçesinde, ailesi ve arkadaşları için piyesler oynayan genç oyuncu, daha sonra sinema okumuş ama oyuncu olmak üzere değil. İlk hedefi yapımcı veya yönetmen olmakmış. Hatta birkaç belgesel ve kısa film de çekmiş. Kısa bir süre, bazı TV programlarında yapım asistanı olarak çalışmış. Ama sonra, günü gelip de gerçekten ne yapmak istediğini düşünmeye başlayınca çocukluk tutkusu oyunculuk öne çıkmış. Bu arada Patton'ın şarkıcı Robin Thicke ile 2005'te evlendiğini ve kamera önüne geçmesinde eşinin de büyük desteği olduğunu söyleyelim.
2006, Patton için hızlı bir kariyer tırmanışına sahne oldu. 2005'in Will Smith'li romantik komedisi "Aşk Doktoru"nda minik bir rolle kamera önüne geçen oyuncu, ardından Outcast grubunun 1930'lu yılların siyah müziğini eğlenceli bir müzikalde işledikleri filmleri "Idlewild"da rol aldı. Kimilerinin uzun bir video klipe benzettiği film beklenen ilgiyi görmedi ne yazık ki. Ancak bu filmde, başroldeki Outcast üyesi Andre Benjamin'in sevgilisi Angel Davenport'u canlandıran Paula Patton -şarkı söyleyememesine rağmen- ilk ciddi oyunculuk sınavını başarıyla verdi. Ardından Denzel Washington'ın karşısında "Deja Vu"da rol aldı. Bu yüzden kendini çok şanslı ve mutlu hissediyor. Başta durum gözünü korkutsa da, özellikle tecrübeli oyuncunun kendine ve içgüdülerine olan güveninin karşısında gözleri kamaşmış.
Patton, deja vu olgusuna inanıyor, hatta zamanda ileriye ya da geriye doğru gidilebileceğine de... Pek çoğumuz gibi o da bir anı önceden yaşadığını hissetmiş. Rol arkadaşı Denzel Washington'ı önceden tanıyormuş gibi hissetmesini de buna bağlıyor. Kuantum fiziğiyle ilgili belgesel "Ne Biliyoruz ki?"den çok etkilendiğini söyleyen oyuncu, projeyi bu açıdan da çok ilgi çekici bulmuş. Bu arada Tony Scott gibi bir yönetmeni tanıdıktan sonra asla yönetmen olamayacağını bir kez daha anlamış durumda. Artık sadece iyi bir oyuncu olarak anılmak istiyor.

Oyunculukta 8 yıl

EBRU ÇELİKTUĞ

1997'de dünyanın en iyi erkek modeli seçildi ama sonra beyazperdeyi podyuma tercih etti. İkinci filmi "Yazı Tura"daki performansıyla kazandığı ödülden sonra daha güvenli adımlarla yoluna devam eden oyuncuyu bu ay, üçüncü sinema filmi "Son Osmanlı Yandım Ali"de izleyeceğiz.

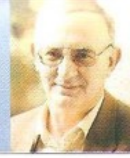
ıldız Teknik Üniversitesi Matematik Bölümü'nde okumak için geldiği İstanbul'da, yakın çevresindekilerin ısrarıyla okul harçlığını çıkarmak üzere başladığı modellik serüveninde zirveye ulaştı. Ama podyumlardaki kariyeri birkaç defileyle sınırlı kaldı. Onun yerine, aldığı oyunculuk tekliflerini değerlendirmeyi tercih etti. 1998 yılında başlayıp yüz küsur bölüm çekilen ve 2002'de sona eren "Deli Yürek" dizisinde Yusuf Miroğlu karakterini canlandırmak üzere, Osman Sınav'ın teklifini kabul eden İmirzalıoğlu, kısa sürede bir fenomene dönüştü: "O dönemde bana gelen diğer teklifler, daha çok şarkıcılar için yapılan dizilerdendi ve yakışıklı bir jön aradıkları için yapılmıştı. Zaten işe yabancıydım ve projeler de heyecanlandırmayınca kabul etmemiştim Fakat Osman Ağabey'in işi enteresandı: 1998'de derin devletten, Susurluk'tan, bunların perde arkasından, karanlık ilişkilerden bahsedecek -hem de daha konular sıcakken- bir proje olmasından etkilendim. Her şey bir yana Türkiye'de öyle bir dizi yapılmamıştı. Ama esas soru şuydu; ben bu işi yapabilir miydim? Bunu sorduğumda Osman Ağabey 'eğer ben bu işi biliyorsam, sende bu enerji ve potansiyel var, görüyorum' dedi ve başladık". Dizi bitmeden önce, "Deli Yürek/Bumerang Cehennemi"nde gene Miroğlu rolüyle ilk sinema filminde oynama şansını yakalayan İmirzalıoğlu, bir başka diziyle yoluna devam etti. Bu kez Uğur Yücel ile başrolü paylaştığı "Alacakaranlık"ta bir polisi canlandırıyordu. Sinemanın farklı kulvarlarında koşan Osman Sınav ve Uğur Yücel ile olan çalışmalarında oyunculuğunu farklı yönlerden cilaladığı bir gerçek: "Osman Sınav oyuncuyu çok iyi motive eden, onun psikolojik derinliğine inebilen çok iyi bir oyuncu yönetmeni ve üzerimde çok emeği olmuştur. Reklam yönetmenliğinden geldiği için teknik olarak da çok donanımlı. Uğur Yücel ise, teknik kısma, kamera ve ışığa çok takılmaz; -hatta 'Yazı Tura' neredeyse dogma tarzıyla çekildi- ama oyunculuktan geldiği için size oyun verirken ister istemez oynamaya başlar ve sizi içinizde farklı noktalara ulaştırır, bilmediğiniz köşelerinizi tanımış olursunuz. 'Alacakaranlık'ta pek çok doğaçlama sahnemiz vardır, bu anlamda oyuncuya büyük özgürlük tanır. Her ikisi de içimdeki potansiyele inandı ve onu ortaya çıkardılar. İkisinden de çok şey öğrendim".

Nitekim, "Alacakaranlık" başlamadan hemen önce filme çekilen "Yazı Tura"daki Hayalet Cevher rolüyle Adana Altın Koza Film Festivali'nde en iyi erkek oyuncu ödülünü kazandı (Film, Antalya Film Festivali'nde 14 ödül aldı; bu kez en iyi erkek oyuncu ödülü, "Yazı Tura"da başrolü paylaştığı Olgun Şimşek'e verildi). 1962 yılında Metin Erksan'ın yönettiği "Acı Hayat"tan uyarlanan aynı adlı TV dizisinde Ayhan Işık'ın oynadığı Mehmet karakterini canlandırıyor iki sezondur. Geçen yaz gittiği ABD'de bazı oyunculuk kurslarına katılan 32 yaşındaki oyuncu, bunların içinde en fazla, 28 yıl Actor's Studio'da eğitimcilik yapmış olan Barbara Poitier'dan (Sidney Poitier'ın kuzeni) aldığı oyunculuk kurslarından etkilenmiş. Sert ve huysuz biri olarak tanınan Poitier'ı ders vermeye ikna etmekte epey zorlanmış doğrusu, ama görüşmelerinde güneş gözlüklerini çıkarıp Poitier'a gülümsediği anda 65 yaşındaki oyuncu eğitmeninin müthiş sempatisini kazanmış. Böylece iki ay boyunca haftada üç kez ders vermeyi kabul eden Poitier, öğrencisinden çok memnun kaldığını belirtmiş sık sık. Poitier'ın, "Sana bir haftada öğrettiğim egzersizleri Actor's Studio'da eğitim görmüş öğrencilerime üç yılda anlatamıyorum. Akdeniz ülkelerinden, özellikle Türkiye'den gelen öğrenciler çok yetenekli. Sizin teknik eksikliğiniz var sadece, ama duygunuz kuvvetli. Buradakilerinse teknik sorunu yok ama duyguları eksik" sözlerini aktaran oyuncu, bu çalışmaların kendisine büyük fayda sağladığını belirtiyor.

Jack Nicholson ve Robert De Niro'yu seviyor: "De Niro'cuyum, Al Pacino'cu değilim" diyor gülerek ve oyunculuğa başladığından beri öğrenciliğine kıyasla az film seyrettiğinden dem vuruyor. Yönetmenlerdense Inarritu favorisi.

Söz "Son Osmanlı"ya geldiğindeyse şunları söylüyor: "Çizgi romanı okuduğum zaman 'böyle bir adamı özlemiştik' dedim; çünkü idealize edilmiş bir karakter değildi; haylaz, hatalar işleyen, zaafları olan ama bununla beraber çok da delikanlı biri. Yaşadığı aşklarda belki ahlakçı bakılırsa çok doğru olmayan şeyler de yapıyor ama hayatın karşısına çıkardığı şeyler bunlar, 'n'apsın adam' diye düşünüyorsunuz. Çevresinde, başta farkında olmadığı, oluşmaya başlamış bir de Kuvayi Milliye örgütlenmesi var. Şu aralar ortak bir motivasyona ihtiyacımız var. Bir imparatorluktan geldiğimizi ve farklı dinlerden, milletlerden herkesin bir arada yaşadığını hatırlamamız gerekiyor. Bu yüzden hikayeyi çok sevdim."

Sezon bitiminde, dizi çalışmaları sona erdiğinde, yoğun geçen iki yılın acısını çıkartmak için ertelediği pek çok şeyi yapmak istiyor. Bunların çoğu, oyunculuk kariyerini destekleyecek çalışmalar yine: "Gene yurtdışına gidip oyunculuk tekniğiyle ilgili bazı workshoplara katılmak, eskrim öğrenmek, dans eğitimi almak, ata binmek gibi zaten bir oyuncunun yapması ve öğrenmesi gereken eksiklerimi tamamlamak istiyorum" diyor. "Biraz da dünyayı gezmek istiyorum, hakikaten çok çalıştım, yoruldum. Baştan beri Deli Yürek olsun, Alacakaranlık olsun, Acı Hayat olsun, hep çok yoğun tempolu işlerde çalıştım. 30-32 saat aralıksız çalıştığımız oldu. Kendimi ihmal ettim, biraz kendime zaman ayırmak istiyorum."

Atilla Dorsay
at.dorsay@superonline.com

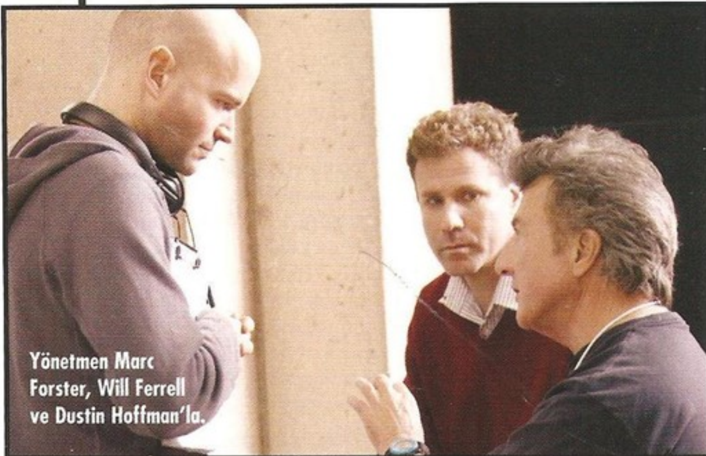
Hoşgeldin Zach Helm, Marc Forster...

Marc Forster imzalı "Stranger than Fiction- Lütfen Beni Öldürme", heyecan verici düzeyde özgün, yenileyici ve sürükleyici bir film. Bu nedenle, gazetedeki eleştirimi genişleterek yeniden bu filme eğilme ihtiyacı duydum. Her ne kadar bir ikinci kez görme imkanım olmadıysa da...

Sinemada zeka gitgide payı azalan bir değerli nesneye dönüşüyor. Genelde bundan yakınanlar, artık tüm filmlerin büyük kitle için yapıldığını, sinemaya zaten hemen yalnızca çocukların ve gençlerin gittiğini, orta yaş kitlesinin en azından salon sinemasından koptuğunu filan ileri sürüyorlar. Oysa çok daha genel bakıldığında, insanlığın ortalama akıl yaşının büyüdüğü rahatlıkla söylenebilir. Elbette bu enformasyon, kitle iletişimi, bilgilenme ve her türlü bilgiye kolayca erişme çağında, başka türlü olması beklenemezdi. O zaman, ayni şeyi, sonuç olarak günümüzün tüm gerçekleriyle perdede yansıması demek olan sinemadan da beklemek doğal değil mi? Bir diğer deyişle, filmlerin gitgide daha zekice kotarılmış olmasını beklemek hakkına sahip değil miyiz?
İşte Marc Forster imzalı "Stranger than Fiction- Lütfen Beni Öldürme", bu konuda son zamanlarda gördüğümüz en çarpıcı örnek. Heyecan verici düzeyde özgün, yenileyici ve sürükleyici. Bu nedenle, gazetedeki eleştirimi genişleterek yeniden bu filme eğilme ihtiyacı duydum. Her ne kadar bir ikinci kez görme imkanım olmadıysa da...
Çok özetle, bir roman yazarı ve onun son romanının kahramanı arasındaki ilişki üzerine bir film bu... Bir roman kahramanı elbette düşsel bir kişidir: yaşayan, gerçek bir insanın hayatına dayansa bile... Çünkü romancı son tahlilde, kimi gerçeklerden de yola çıksa onu kendisi yaratır, biçimlendirir. Her yazar, kahramanları için bir Tanrı'dır elbette... Çünkü onu yazar yaratmıştır ve hatta çoğu zaman ölmez kılmıştır.
O zaman, "böyle bir ilişki, yani gerçek bir insanla düşsel bir yaratık, bir hayal ürünü kişi arasında bir ilişki nasıl olabilir ki?" diyeceksiniz. Eğer filmi görmemişseniz, böyle demeniz de doğaldır. Ama özellikle sinema gibi çok şeyi (hatta herşeyi?) kolayca gerçekleştirebilen büyülü bir alanda, böylesi ilişkiler zaten geçmişte de varolagelmiştir. Gerçi diyelim ki Woody Allen, perdeden atlayıp hayata dalan veya tersini yapan kahramanlarıyla, zaten böyle bir sınırı kendine özgü yöntemlerle aşmamış değildir. Ama gerçek ve edebiyat arasında da benzer ilişkiler görülegelmiştir. Örneğin "Madame Bovary" adlı romanın Hollywood uyarlamasında (1948, Vincente Minnelli), yazarı Gustave Flaubert, James Mason'un kişiliğinde hikayeye karışır ve kimi yorumlar yapar. Bir dönemin çok popüler İngiliz yazarı Somerset Maugham'dan uyarlanan "The Moon and Sixpence" ve "The Razor's Edge- Şeytanın Kurbanları" filmlerinde, Somerset Maugham da hikayelerin kahramanlarından biri olarak perdede gözükür. Ünlü komik Danny Kaye, "Hans Christian Andersen"de bir yandan yazarın yaşamını oynar, öte yandan da ünlü masallarının bir bölümünü yaşar. Yine ünlü masalcılar Grimm Kardeşler de hayatlarından esinlenmiş iki filmde (Henry Levin imzalı "The Wonderful World of the Brothers Grimm", 1962 ve Terry Gilliam imzalı "The Brothers Grimm", 2005), hem kendi serüvenlerini yaşarlar, hem de masallarındaki kahramanlarla biraraya gelirler.
Daha yakın zamanda, daha entelektüel denemeler yapılmıştır. Coen kardeşlerin "Barton Fink" adlı başyapıtı, ünlü bir yazarın Hollywood'daki serüvenini anlatırken, onu kafasındaki kimi kişilerin canlanmış haliyle de karşılaştırır. Peter Weir'in "Truman Show"u, etrafındaki dünyanın sonunda tümüyle bir TV şirketi eliyle yaratılmış bir yapay dünya olduğunu kavrayan bir adamın dramıdır. Ya David Lynch'in "Mulholland Drive"ındaki gibi, dünyalar birbirine karışırsa? Ya da Charlie Kaufman'ın senaryoları? Örneğin "Adaptation- Tersyüz"de, yine yaratma sıkıntısı çeken bir senaryo yazarı, uyarlayacağı metnin yazarıyla tanışınca başka bir yöne doğru gider. Aslında ve daha makro düzeyde bakıldığında, edebiyatta olsun, sinemada olsun, bir kahraman yaratan kişiyle yaratılan kahramanın (ki zaman zaman bu bir canavara da dönüşebilir) karmaşık ilişkisi anlatılıyor değil midir? Frankenstein'den "My Fair Lady"ye? Ama "Lütfen Beni Öldürme", anılan tüm bu ilginç filmlerden daha farklı biçimde gelişiyor. Yazar Zach Helm, bize bir yazarla yazmakta olduğu romanın baş kahramanının birebir ilişkisini anlatıyor. Koşut biçimde yazar Karen Eiffel'i ve "Ölüm ve Vergiler" (!) adlı son romanının kahramanı Harold Crick'i tanıyoruz. Aslında öncelikle Crick'i. Popüler komedyen Will Ferrell'in şaşılacak bir ekonomiyle oynadığı bu

Roman yazarı Karen Eiffel rolünde Emma Thompson.

Yönetmen Marc Forster, Will Ferrell ve Dustin Hoffman'la.

Ve de "Lütfen Beni Öldürme"...

Harold Crick karakterini popüler komedyen Will Ferrell oynuyor.

kahraman, temel sözcüğü "düzen" olan son derece monoton, dakik ve sıkıcı bir hayat sürüyor. Hiçbir fantezisi, kaçısı ve hayali yok. Hayatındaki en önemli nesne, ona herşeyi haber veren ultra-modern kol saati. En önemli gelişmeyse, kimi zaman bir iş yaparken duymaya başladığı bir kadın sesi. Hatta bu yüzden şaşırıyor, duydukları konusunda çevresindekileri sorguya çekmeye, bu garip sesin nerden geldiğini bulmaya sıvanıyor.

O "garip ses", aslında kadın yazar Karen Eiffel'in (Emma Thompson) sesidir. Yazar-yönetmen ikilisi, bu kişiliği de en az Harold Crick kadar incelikle düşünüp canlandırmışlardır. Bir kez yazar kadındır: İngiliz edebiyatının Jane Austen'den Bronte kardeslere, Mary Shelley'den Agatha Christie'ye, Virginia Woolf'tan Iris Murdoch'a, bu alandaki birikimi düşünülürse, ABD'de yaşayıp çalışan İngiliz yazarın kadın olarak seçilmesi anlaşılır. Eiffel üstelik "eski nesil" bir yazardır, hala daktiloyla yazmaktadır!...Yazma yöntemleri, sürekli etrafını gözetmeye, kendisini tümüyle romana adamaya ve kilit sahneleri hayal etmeye dayanır. Örneğin finalde yer alacak bir kaza sahnesini biz çok daha önceden, yazarın kafasındaki farklı biçimiyle izleriz.

Ve yine anılan tüm diğer filmlerden farklı olarak, yazar ve kahramanı tanışırlar. Ve birbirlerine büyük ilgi duyarlar. Elbette ikisi için de tam bir şoktur bu: Crick, bir roman kahramanı olmayı hiç ummamıştır, o dümdüz ve sapsade yaşamı içinde... Eiffel ise yazmaya çalıştığı adamın etli-canlı biçimde karşısına çıkacağını hiç beklememiştir. Ama işte hayatın (ya da sanatın) cilvesi, rüyaları dışında asla karşılaşmaması gereken bu iki kişi karşılaşırlar. Ara yerde, yazar cephesinde bir yayınevi denetimcisi (essiz Queen Latifah) ve vergi memuru cephesinde ise onun derdini anlamaya çalışan psikiyatr (Dustin Hoffman) vardır. Ama temel karşılaşma, yazar ve kahramanı arasındadır.

Bu sıradışı, ama sempatik ve ilgiye değer karşılaşma, giderek farklı boyutlar alır. Çünkü vergi memuru, daha önce okumadığı için bilmese de, kadın yazarın tüm romanlarında ana kahramanı kitabın sonunda öldürmek adetinde olduğunu öğrenir. Elbette 10 yıl sonraki bu yeni romanında yöntem değiştirecek değildir. Demek ki Crick için ölmekten başka yol yok gibi gözükmektedir. Ama o yazarı ikna edip "romanın sonunu" değiştirtmeye kararlıdır. Ne var ki Crick aslında iyi bir romanı takdir etmeyecek biri de değildir. Romanın taslak halini okuyunca, o da teslim eder ki, "bu romanın en iyi finali, Crick'in ölümüdür". Ve kadına bu konuda baskı yapmaktan vazgeçer. İyi bir roman uğruna ölmenin lafı mı olur? Ve de esas olan hayat değil, sanattır elbette!...

Bu filmin en büyük erdemlerinden birisi, son derece zekice yazılıp çekilmiş kendine özgü bir yapım olmasına karşın, çeşitli biçimlerde izlenebilme olasılığı. Örneğin filmi yaratmanın sorunları üzerine bir dram olarak izlemek kadar, bir romanın yazılması üzerine bir komedi olarak izlemek de mümkün. Zaten Karen Eiffel, romanını "bir komedi mi, yoksa bir trajedi mi olacak?" ikilemi içinde yazıyor. Eserin hangi yöne uzanacağını o bile bilmiyor. Elbette komediyle trajedinin bir aynanın iki farklı yüzü olduğunu çoktan bilenler için, böyle bir soru olamaz bile...

Yönetmen Marc Forster, böyle bir film için biçilmiş kaftan gibi gözüküyor. 1969 Almanya doğumlu sanatçıyı biz önce "Monster's Ball-Kesişen Yollar" adlı enfes filmle tanımıştık. Ardından, "Peter Pan" adlı ünlü masalın yazılması üzerine yukarda sözünü ettiğim temalara uzak olmayan "Finding Neverland-Düşler Ülkesi"ni, sonra yine bizde de oynayan (ama benim göremediğim) "Stay- Gitme" adlı filmi yönetti. Genç hastasını 21. yaşgününde intihar etme kararından vazgeçirmeye çalışırken, kendisini gerçeklerden kopuk bir dünyada bulan bir psikiyatrın öyküsünü anlatan film, yine iki değişik dünyanın karşılaşması temasına dayalıydı. Bu son film, içerdiği temalarla Forster filmografisine yine çok iyi denk düşüyor ve karşımızda sürekli bizi şaşırtmaya ve sinemasal anlatımı yenilemeye kararlı bir sanatçı olduğunu kanıtlıyor.

Kendi adıma, bu filmi izlemekten çok memnun, hatta mutlu oldum. Çünkü aldığım sinemasal zevke karışan bir nokta daha vardı. Son dönemde adeta ilah mertebesine çıkarılan yazar Charlie Kaufman (ve onun Spike Jonze veya Michel Gondry gibi yönetmenlerle işbirliği), doğrusu beni pek açmamıştı. Ve kendi kendime şunu düşünmüştüm: böylesine "deneysel nitelikli" filmlere olan ilgimi yitirmiş miydim, artık yalnızca klasik yapıdaki filmler mi beni çekiyordu? Ama "Lütfen Beni Öldürme" bana bir kez daha yürekten inandığım kimi şeyleri hatırlattı: değişik, cesur, radikal biçimde yenileyici olan filmlerin illa da itici, sıkıcı ve ukala tavırlı olması gerekmiyor. Zekanın ambalajları çok farklı olabilir, ancak bunların içinde sıkıcılık, üstünlük taslama ve kitleyi küçümseme tavırları olmamalı. Bu son derece yaratıcı film, genel seyirciyi salonlardan (sanırım ve umarım) kaçırmadan, sinemayı öz ve biçim olarak yeniliyor. Bu güzel filme, yazar Zach Helm'e ve yönetmen Marc Forster'e kendi adıma görkemli bir Hoşgeldin...

Harold Crick'in romantik bir ilişki yaşadığı Ana Pascal'ı Maggie Gyllenhaal oynuyor.

Şen penguenler geçidi

Animasyon teknolojisinin son harikalarından "NEŞELİ AYAKLAR"(HAPPY FEET) Avustralyalı yönetmen George Miller'ın "Babe: Pig in the City/Bebe Şehirde"den sonraki çalışması. Gişede büyük başarı kazanan ve sadece çocukları değil yetişkinleri de salonlara çeken film, Antarktika'nın uçsuz bucaksız buzlarla kaplı coğrafyasının sevimli yaratıklarını, danslar ve şarkılarla karşımıza getiren eğlenceli bir müzikal.

EBRU ÇELİKTUĞ

Ne çocukların ne de yetişkinlerin kayıtsız kalamayacağı belgesel yıldızlarının başında penguenlerin geldiğini söylemek yanlış olmaz herhalde. İmparator penguenleriyle insanların karşılaşması Antarktika'nın keşfiyle, 20.yüzyılın başında gerçekleşti. Buzlarla kaplı bambaşka bir coğrafyanın bu barışçı, sevimli ve sert yaşam koşullarına dirençli sakinleri, son yıllarda belgesellerin gözdeleri durumuna geldi. Hatta Fransız yönetmen Luc Jacquet'nin iki yıl kadar süren, Antarktika'nın zorlu şartlarında mücadele edip filme çektiği "İmparatorun Yürüyüşü", bu yıl en iyi belgesel dalında Oscar kazanmakla kalmadı, iyi de bir gişe

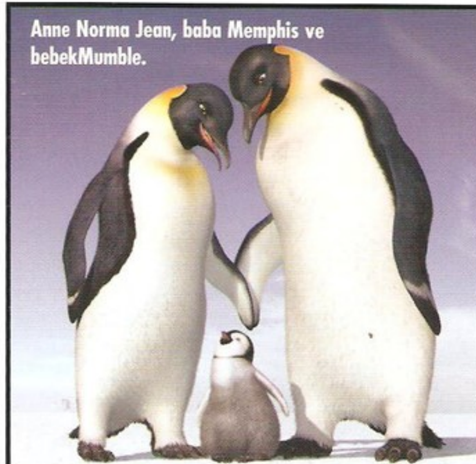

başarısı elde etti. (Sekiz milyon dolarlık bütçesine karşılık 80 milyon dolara yakın hasılat topladı). Jacquet'nin işini kolaylaştıran ve penguenleri bu denli yakın markaja alabilmesini sağlayan şeyse; insanoğlunun penguen avlamaması sonucu, bu sevimli kuşların karşılarına çıkan turuncu üniformalı belgeselcilerden korkmamaları ve kaçmaya yeltenmemeleri olmuştu.

Kasım ayında gösterime girdiği ABD'de, "Casino Royale"i bile geride bırakıp box office listesinin ilk sırasına yerleşen "Neşeli Ayaklar", Avustralyalı yönetmen George Miller'ın son filmi. Miller, filmin senaryosuna da katkıda bulunmuş. Hem yetişkinlere hem de çocuklara hitap eden (aslında içerdiği yoğun cinsel ibareler ve espriler nedeniyle biraz daha yetişkinlere seslenen ve bu yüzden PG, yani ebeveyn ile izleme şartı getirilen) bu animasyon, iki yıllık bir çalışma sonucu perdeye taşındı.

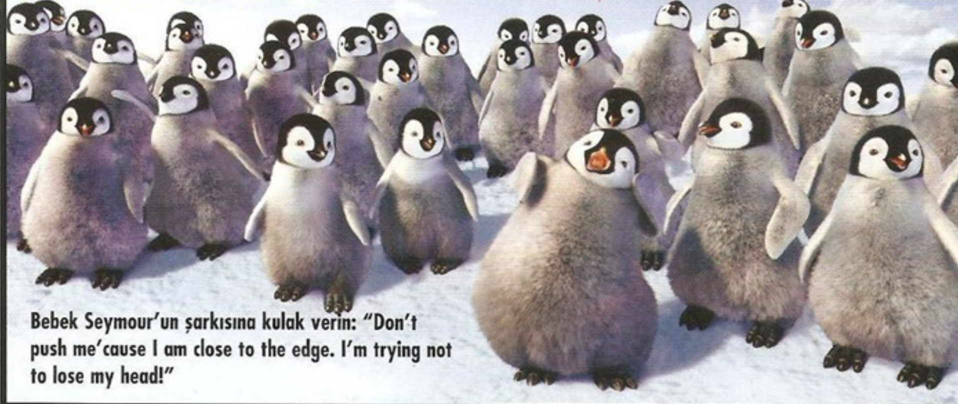
"Mad Max"in yönetmeninden müzikal animasyon

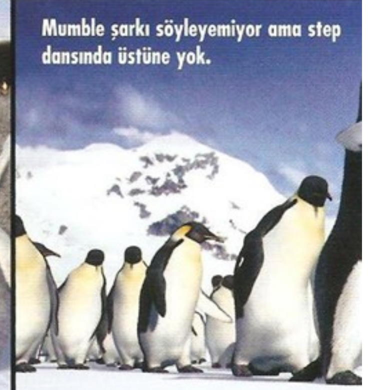
Ününü 1979 yılında büyük yankı uyandıran distopik aksiyon "Mad Max" ile yapan Miller, farklı türlerde uzun metraj çekmeye devam etti ama bunların sayısı 10'u bile bulmadı. Bu kadar az film çekmesinin başlıca sebebi, yaşamında yazarlığa daha fazla öncelik tanımasıydı. Bu ay "Neşeli Ayaklar"la karşımıza çıkan Miller'ın niyeti "Mad Max"in dördüncüsünü çekmekti aslında. (Gibson, "Mad Max" ile şöhreti yakaladığında 23 yaşındaydı ve yıllar sonra 50 küsur yaşında da yeterince çılgın bir Max olabilecek miydi? Miller bundan pek de emin değilmiş, üstelik Gibson artık bir senarist, yapımcı ve yönetmen olarak kamera arkasını daha fazla sevmişe benziyor. Bu yüzden, ufuktaki "Mad Max 4" filmi için artık bir başka çılgın bulmak gerekecek galiba). ABD'nin Irak'a yaptığı çıkartma sonrasında ekonomik krizden payını alan Miller, bu projeyi ertelemek zorunda kaldı; ama Warner Bros. "Neşeli Ayaklar"ı devreye sokunca, ilk kez bir animasyon çekmek üzere kolları sıvadı.

Anne Norma Jean, baba Memphis ve bebekMumble.

"Mad Max" gibi sert bir filme imza atmış bir yönetmen olarak daha sonra "Eastwick Cadıları", "Lorenzo'nun Yağı" ve "Bebe Şehirde" gibi komedi ve dram gibi farklı türde filmler çekmesi şaşkınlık yaratan Miller -özellikle şirin bir domuz yavrusunun maceralarını anlattığı "Bebe Şehirde" ile ilgili olarak- çocuklarıyla beraber seyredebileceği filmler çekmekten zevk aldığını

 "Neşeli Ayaklar"

Bebek Seymour'un şarkısına kulak verin: "Don't push me'cause I am close to the edge. I'm trying not to lose my head!"

Mumble şarkı söyleyemiyor ama step dansında üstüne yok.

Buzlar ülkesinde aşk şarkıları ve danslarıyla imparator penguenleri.

söylüyor. Genellikle kendi filmlerinin senaryolarını da kaleme alan bir sinemacı olarak, beş yıldır "Neşeli Ayaklar" projesi üzerinde çalışan yönetmen, "Mad Max" ile bu son filmi arasında karşılaştırma yapmak ve ille de bir ortak nokta görmek isteyenlere cevap olarak, her iki filmin de anlatılmaya değer bir öyküye sahip olduğunu söylüyor. Eğer konu sağlamsa, güçlüyse ve seyredenlere kazandıracağı bir şeyler varsa o projeye kayıtsız kalamayacağını ekliyor. Her iki filmde ortak bir diğer noktaysa, "Mad Max"in de "Neşeli Ayaklar"ın da kişinin bireyselliğini korurken aynı zamanda bir toplumun parçası olmaya çalışmasının zorluklarını ele alıyor olması.

"Neşeli Ayaklar" bir müzikal animasyon. Yıllar önce 1993'te, BBC'de, imparator penguenleriyle ilgili "Life in the Freezer" adlı bir belgeseli izledikten sonra bu hayvanlara hayran olan ve her birinin eşleri tarafından tanınacağı bir çığlığa sahip olmasını büyüleyici bulan Miller, başlangıçta müziğin bu derece ağırlık kazanacağını ve filmin bir müzikal animasyona dönüşeceğini düşünmemiş. Ancak senaryo çalışmaları sırasında müzik kaçınılmaz olarak öne çıkmış. İmparator penguenlerinin şöyle bir özelliği var çünkü; her birisi eş bulmak için kendine ait bir "aşk şarkısı" söylüyor. Film de bu gerçekten yola çıkarak geliştirilmiş bir hikayeyi konu alıyor: Sesi çok kötü olan ama buna karşılık step dansı yapmak konusunda doğal bir yeteneğe sahip olan Mumble adlı ergen bir penguenin hikayesi.

Azımsanmayacak gişe başarısının da etkisiyle merakla beklenen film, CGI (bilgisayarla yaratılmış görüntü) başta olmak üzere birkaç dijital teknolojiyi ve motion-capture (hareket yakalama) tekniğini bir arada başarıyla kullanmakta. Daha önce "Bebe Şehirde"de canlı bir domuzla çalıştıktan sonra dijital ortamda yaratılmış penguenlere söz geçirmenin tabii ki daha kolay olduğunu söylüyor Miller. Vahşi hayatın bir parçası olan ve evcilleştirilmeleri pek olası gözükmeyen penguenleri sanal oyuncular haline getirmekten başka çıkar yolu da yokmuş zaten. Miller için, sinemada yaşanmakta olan bu dijital devrim, sessiz sinemanın sona erip sesli döneme geçilmesi kadar önemli bir gelişme. Kendisinin de bir yönetmen olarak bu yeni çağa ayak uydurup uyduramayacağını deneyimlemek de "Neşeli Ayaklar"ın ortaya çıkmasında önemli bir etken. Üstelik yıllar önce Avustralya çöllerinde çekim yaparken kamera asistanlarından birinin önerisiyle, günün birinde Antarktika'nın büyüleyici güzelliğinin fonunda film çekme fikri aklında yer eden Miller; gene dijital film teknolojisinin olanaklarından sonuna kadar faydalanmış. Gerek giysilerin gerek lojistik şartların artık Antarktika'nın doğasına yenik düşmeyecek şekilde ayarlanabilmesi sayesinde buzlarla kaplı kıtada filme geçirilecek peyzajlarla ilgili bir ön hazırlık da yapılabilmiş. Filme fon oluşturan bu göz alıcı manzaralar, tamamen gerçeğe uygun olarak foto gerçekçiliğin sınırları zorlanarak elde edilmiş.

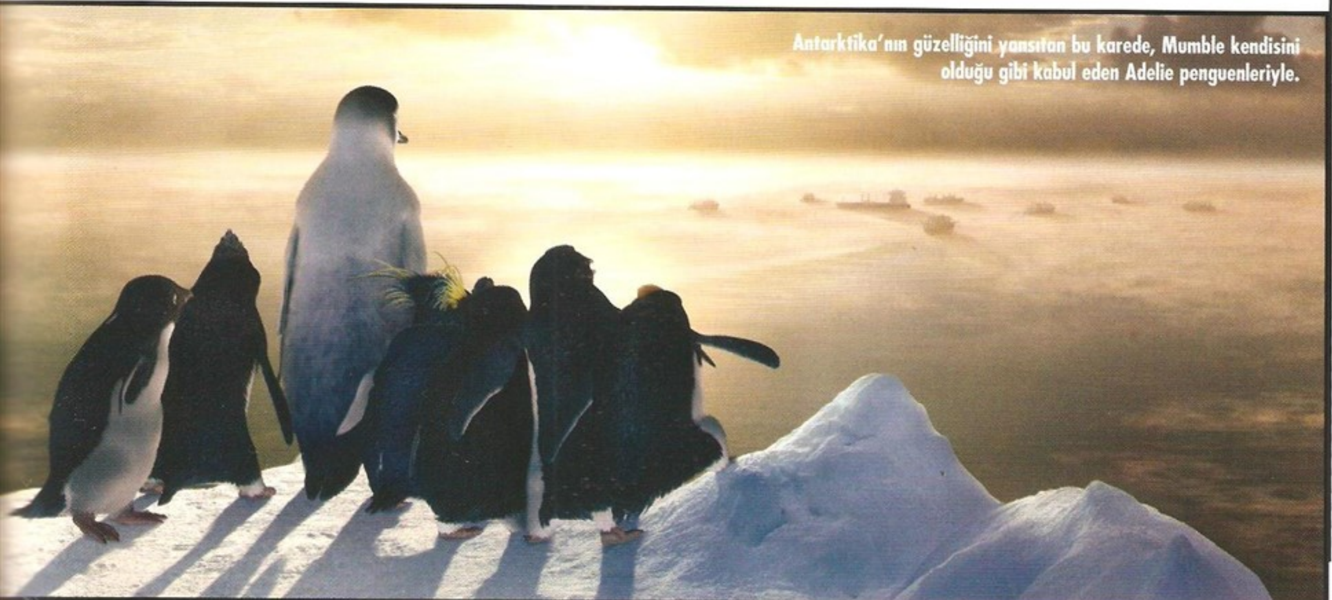
Penguenler diyarında kim kimdir?

"Neşeli Ayaklar"ın başrolünde Mumble var: Elijah Wood'un seslendirdiği bu minik imparator penguenin ne yazık ki şarkı söyleme yeteneği yok. Ama müthiş bir step dansı yeteneği var. Ne yazık ki imparator penguenlerinin ruh eşlerini bulmak için kendilerine ait bir şarkıları ve güzel bir sesleri olması gerekiyor.

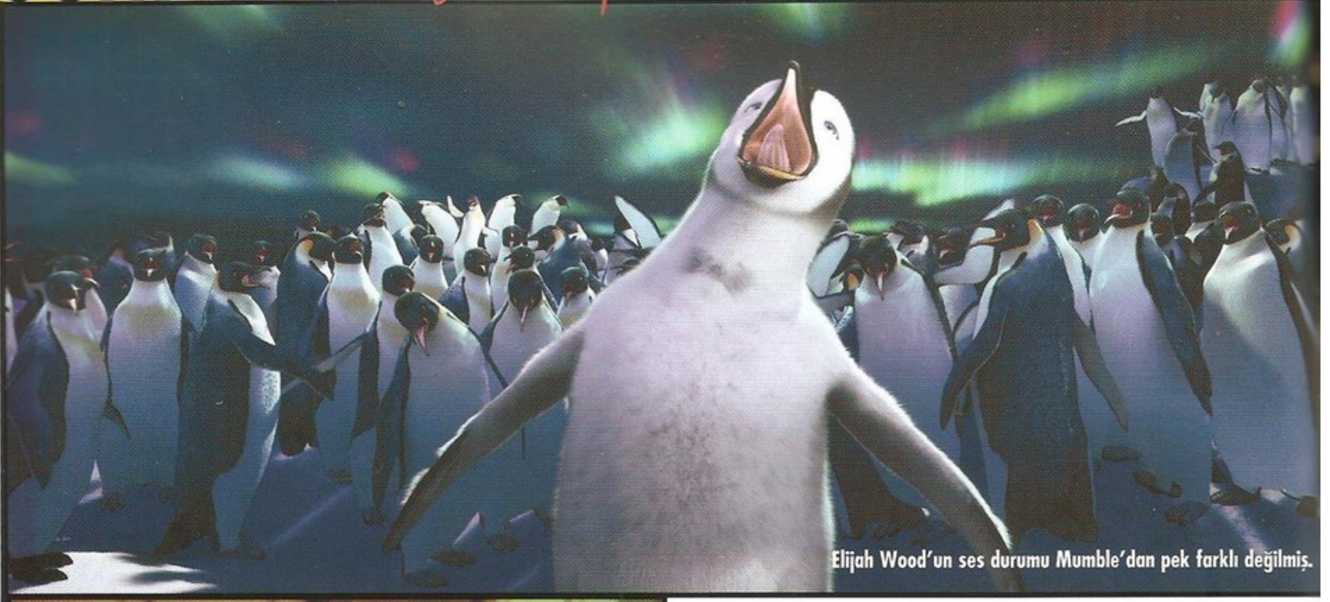

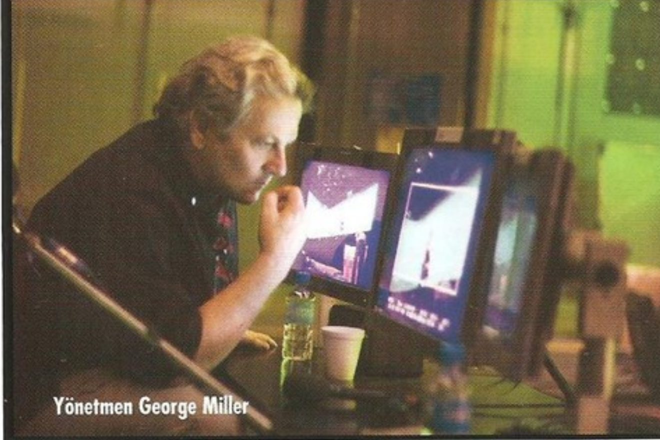
Mumble'ın annesi Norma Jean (Nicole Kidman) ve babası Memphis (Hugh Jackman) ise çocuklarının bu aykırı durumuyla ilgili farklı duygulara sahip. Norma Jean, biricik oğlunun step dansı yapmasını çok sevimli buluyor; oysa Memphis biraz daha endişeli ve suçluluk duygularıyla boğuşuyor. İzlediğimiz belgesellerde de olduğu gibi, anne penguen yumurtladıktan sonra iki ayı geçen zorlu bir yolculuğa çıkıp denizden balık bulmak zorunda. Bu süreçte yumurtayı hiç kıpırdamadan ve bir şey yemeden baba penguen korumak durumunda. Üstelik yumurta çok hassas ve en ufak bir aksilikte kırılıp bozulabiliyor. İşte Memphis de yumurtayı kollarken küçük bir kaza sonucu yumurta yuvarlandığı için Mumble'ın şarkı söyleme yeteneğini sonsuza dek yitirmiş olduğunu sanıyor ve bundan kendini sorumlu tutuyor. Bu arada Mumble büyüyor ve topluluğun sert ve katı kuralları yüzünden liderleri Yaşlı Noah tarafından dışlanıyor. Karşısına çıkan Adelie penguenleriyse - bunlar Antarktika'yı imparator penguenleriyle paylaşan daha ufak tefek bir penguen türü- onun dansını çok "cool" buluyor ve şarkı söylemeyi öğreteceklerini söyleyip yanlarına alıyorlar. Mumble bu sıcakkanlı Adelie amigoların yanında, dışlanmış olduğu kendi topluluğundan daha rahat ve mutlu hissediyor. Amigoların elebaşları Ramon'u Robin Williams seslendiriyor ve internette dönen fragmanlarından izlediğimiz kadarıyla Sinatra'nın "My Way"ini İspanyolca yorumlarken dinlemek müthiş eğlenceli. Ramon, Latin ırkının maçoluğunu temsil ediyor ve kızları etkilemek başlıca hobisi. Ve bunun için gereken çakıl taşlarını uçsuz bucaksız Antarktika'da bulmak konusunda da bir uzman. Robin Williams'ın görevi sadece Ramon'u seslendirmekle sınırlı değil: Rockhopper penguenlerinden (boyunları etrafında sarı tüyler olan başka bir tür penguen) bilge Lovelace'ı da seslendiren sanatçı her iki karakterde deyim yerindeyse döktürüyor. (Lovelace, çakıltaşı karşılığında

Antarktika'nın güzelliğini yansıtan bu karede, Mumble kendisini olduğu gibi kabul eden Adelie penguenleriyle.

 "Neşeli Ayaklar"

Elijah Wood'un ses durumu Mumble'dan pek farklı değilmiş.

Yönetmen George Miller

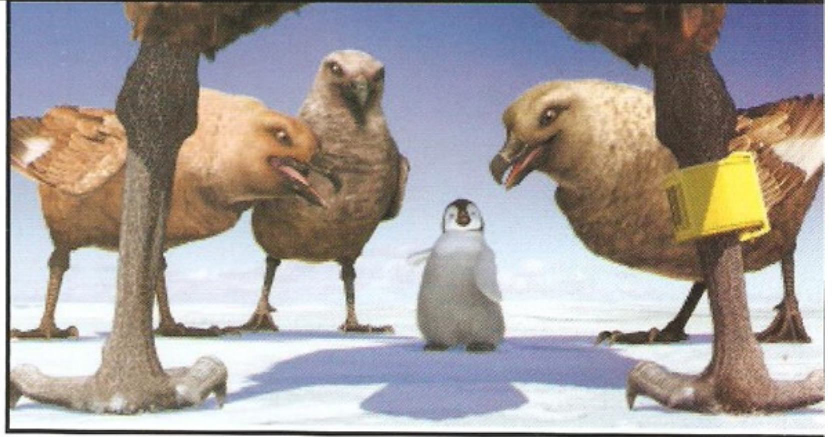
kendisine danışılan her şeyi cevaplıyor; aynı zamanda filmin anlatıcısı). Robin Williams, iki karaktere birden sesini verirken tüm teatral yeteneğini büyük başarıyla sergilemekte. İlk seslendirmesi "Alaaddin" karakteri olan Williams, perdede ya da ekranda fiziksel olarak oynamanın dışında animasyon ve çizgi film seslendirmenin alışılmışın ötesinde bir özgürlük ve eğlence sağladığını söylüyor. Tabii filmin güzel sesli güzel kızı Gloria'yı unutmamak gerek: Britanny Murphy seslendiriyor ve şarkıları da söyleyen bizzat kendisi. Gloria ve Mumble'ın tanışmaları çok eskiye, yumurtalarının çatlama dönemine dayanıyor. Mumble'ın yetişkinliğinde koloninin bu en güzel sesli ve cazip genç kızına aşık olması kaçınılmaz oluyor.

Mumble'ın dans yeteneğini yansıtabilmek için hareket yakalama yöntemine başvuran Miller, ünlü dansçı Savion Glover ile çalışmış. Gregory Hines'ın ölümünden sonra step dansının en büyük ustası olarak tanınan Glover, işin içinde penguenlerin olduğu bu animasyona hayır diyememiş. Filmin bu denli başarılı oluşunun ardında, seslendiren sanatçıların seçimindeki isabet de önem taşımakta. Nicole Kidman, Marilyn Monroe'dan esinlenerek yaratılan, koloninin en cazip güzellerinden Norma Jean karakterine yumuşacık sesiyle hayat verirken, Hugh Jackman da Elvis Presley'den esinlenen ve doğduğu yerin adını taşıyan Memphis karakterinde, şarkı söyleme yeteneğini sergiliyor. Aslında imparator penguenlerinin hepsi o kadar birbirine benzeyen yaratıklar ki, sanki bütün koloni tek yumurtadan çıkmışcasına birbirinin aynı. Bu zorluğu fiziksel olarak aşmak zor olsa da seslendirmede farklılık yaratmak azımsanmayacak bir başarı sağlıyor. Penguen cinslerinin ve ayrı ayrı karakterlerin insan olsalar kim olurlardı şeklinde düşünülüp tanımlanması da

Step dansının ustası Savion Glover (önde sakallı) ve ekibi hareket yakalama yöntemi sırasında.

Yandaki dansçıların filmdeki tezahürü...

hem esprili olmuş hem de her penguenin akılda kalmasını kolaylaştırmış. Mesela Ramon'un başını çektiği Adelie penguenleri, yani Lombardo, Nestor, Raul ve Rinaldo, filmin Latino'ları. Lovelace ise ünlü siyah müzisyen Barry White aslında. Bu metaforlar sayesinde karakterler arasında ciddi farklılıklar yaratmak mümkün olmuş.

Bu arada, George Miller'ın 1998 yılında çektiği "Bebe Şehirde"de beraber çalıştığı Andrew Lesley'nin daha sonra Yüzüklerin Efendisi serisinde çalışması, özellikle de CGI harikası olarak görülen Gollum karakterinin ortaya çıkmasındaki katkısı, yönetmeni "Neşeli Ayaklar" için gereken teknolojik ilerlemeye ulaşıldığına ikna eden etkenlerin başında geliyor. Mumble için çalışmaya başladıklarında, bebek penguenin üzerinde altı milyon tüy olması gerekiyormuş ama teknolojinin başlangıçta buna izin vermeyeceğini zanneden Miller, yakın çekim yapamayacağı için üzülüyormuş.

Ama iki yıla yayılan animasyon sürecinde, hem altı milyon tüyü başarıyla Mumble üzerinde gösterebilmenin hem de yakın çekim yapabilmenin yolu bulunmuş.

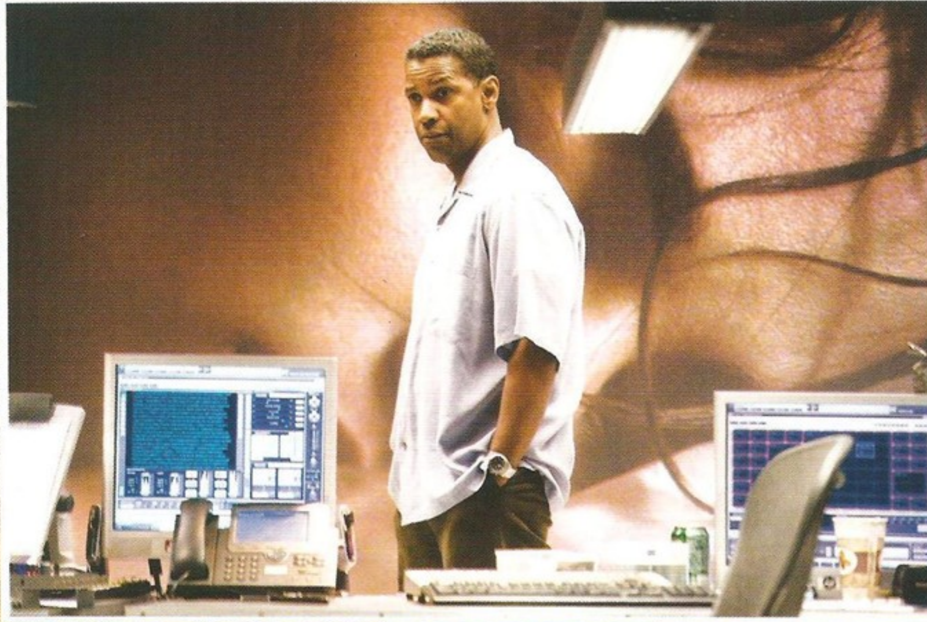
Müzik seçimindeyse Freddy Mercury'den Beach Boys'a, Prince'ten Frank Sinatra'ya çok geniş bir pop ve rock yelpazesinden faydalanılmış. Hatta Miller, Prince'in "Kiss" adlı şarkısını biraz daha "penguenleştirmek" için sanatçıdan nasıl izin alacağını düşünürken Prince filmin temasına uygun "The Song of the Heart" adlı yepyeni bir beste yapmaya bile razı olmuş.

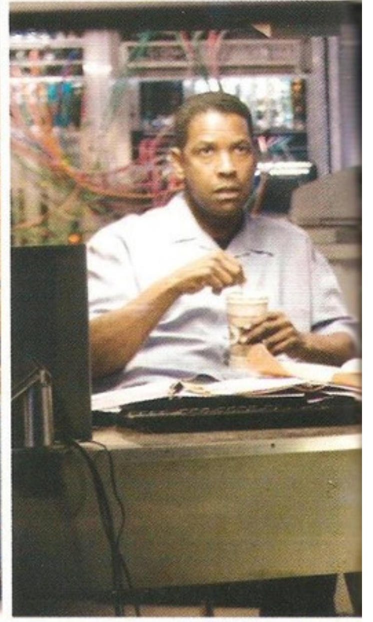
"Neşeli Ayaklar", izleyenlere sadece hoş dakikalar yaşatmakla kalmayan bir film; farklı olmak, aidiyet duygusu, aile, kimlik sorunları ve ötekini kabullenmek gibi meselelerin dışında ciddi anlamda çevre sorunlarına da dikkat çekmeye çalışıyor. Küresel ısınma sonucu buzulların erimeye başlaması ve bu erimenin yıldan yıla coğrafi olarak daha büyük alanları tehdit etmesi başta olmak üzere, pek çok balık türünün tükenmesine yol açan açgözlü avcılık ve çevre kirliliği gibi konulara da değiniyor. Kuzey Amerika'daki gösteriminden sonra, birkaç eleştirmenin aynı anda çok fazla mesajı seyirciye iletmeye çalıştığı için sorunlu gördüğü film, yine de çoğunlukla çok iyi tepkiler aldı. İyi yazılmış senaryosu, büyüleyici görselliği, özenle seçilmiş müzikleriyle bu yılki Oscar'larda da bir hayli şanslı görülüyor. Yukarıda sözünü etiğimiz mesajlarıyla belki dünyayı değiştirmeyecek ama bu mesajları olabildiğince geniş bir izleyici kitlesine ulaştırarak kendine düşen görevi yapacağına şüphe yok.

Son olarak filmin, Eylül ayında iğneli bir vatozun sokması sonucu yaşamını kaybeden, (filmde Mumble'ın karşısına çıkan ayıbalığını seslendiren) Avustralyalı ünlü timsah avcısı Stewe Irwin'e adandığını da belirtelim.

Penguenlere seslerini verenler:

Mumble: Elijah Wood/Emrah Özertem
Memphis: Hugh Jackman/Günyol Bakoğlu
Norma Jean: Nicole Kidman/Oya Prosciler
Gloria: Brittany Murphy/Özlem Altınok
Lovelace: Robin Williams/Ali Gül
Yaşlı Noah: Hugo Weaving/Ali Ekber Diribaş
Seymour: Fat Joe/Murat Şen
Ramon: Robin Williams/Sungun Babacan
Bebek Mumble: Elizabeth Daily/Ediz Küçükel
Bebek Gloria: Alyssa Shafer/Melis Balkan

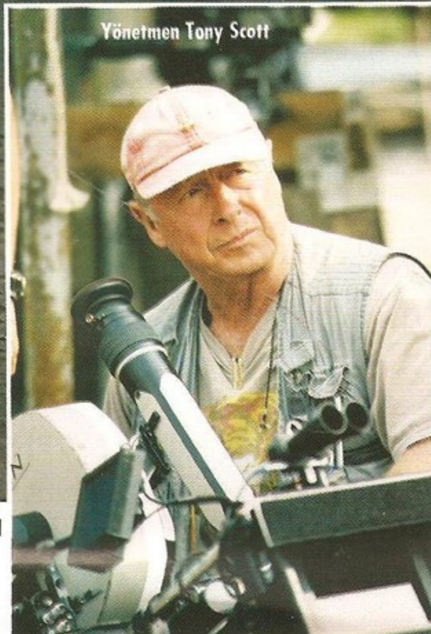

Tekrarı yok bunun!

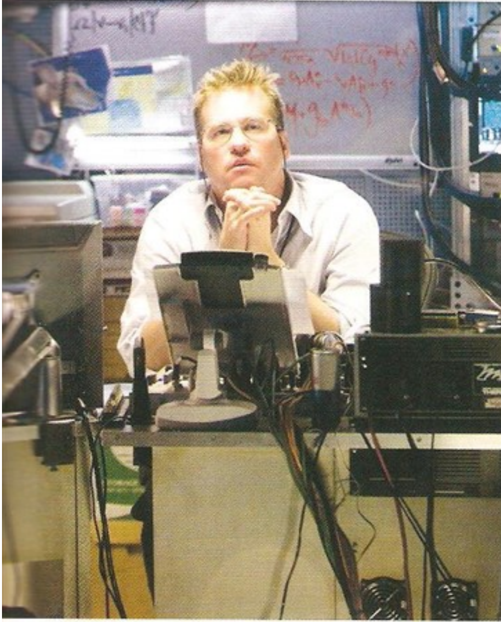
MURAT EMİR EREN

Yapımcılığını Jerry Bruckheimer'ın, yönetmenliğini ise Tony Scott'ın üstlendiği "DEJA VU", ayın tek dev prodüksiyonu. Film, "şimdiki zaman"da gerçekleşen bir patlamayı engellemek için tek şansı "geçmişe dönmek" olan ajan Doug Carlin'in öyküsünü anlatıyor. Başroldeyse Denzel Washington var.

Yönetmen Tony Scott

Doğaüstü inançların, bilim karşısındaki en önemli dayanağı, günlük yaşamdaki açıklanamayan olaylardır. Kimi grupların, locaların, örgütlerin beslendiği bu damardan, sinemanın ve edebiyatın da beslendiği şüphe götürmez elbet. Hatırlarsanız, yaşadığımız evrendeki bu tip düzensizliklere "The Matrix"de de farklı bir yaklaşım getiriliyor, söz gelimi hayaletler ve vampirler, sistem içindeki düzensizlikler olarak betimleniyordu. Aynı şekilde, filmde "deja vu" hadisesi de, Matrix'te hatların değiştirildiğine, sisteme müdahale edildiğine delaletti. Böylelikle zaman çizelgesi de anlık olarak kırılmaya uğruyordu ve sistemde bir saniye önceki herhangi bir olay aynen tekrar ediyordu. Bu, "The Matrix"in olayla ilgili kurgusal açıklaması. Ancak gerçek yaşamda, "ben bu olayı daha önceden de yaşamıştım" hissi ya da nam-ı diğer deja vu, insanların türlü açıklamalarla akılcı bir noktaya oturtmaya çalıştığı, halen daha gizemini koruyan bir mesele. "Deja vu", en kısa tabiriyle, bu meseleyi çıkış noktası olarak ele alan, bilim-kurgu ile harman edilmiş bir aksiyon gerilim. Ancak son derece karışık bir hikaye yapısına sahip olan filme, Jerry Bruckheimer gibi gişeyi

Alkol, Tütün ve Ateşli Silahlar Bürosu'nda çalışan ajan Doug Carlin, mesaisinin büyük kısmını saha araştırmasına, önemli bir kısmını da çalıştığı birimi insanlara açıklamaya harcıyor.

her şeyden önde tutan bir yapımcının aklı nasıl yatmış orasını bilemiyoruz...

Bu işte güzel para var

Çekimleri, geride bıraktığımız yılın ortalarında başlayan "Deja Vu", Amerika'da geçtiğimiz Kasım ayında gösterime girmişti. Ancak film, daha çekilmeden önce, oldukça sansasyonel bir rakama satın alınan senaryosuyla manşetlere çıkmıştı. Yapımcı Jerry Bruckheimer, ofisine gelen senaryolardan biri olan "Deja Vu"yu "bir solukta" okuyup bitirmiş ve hayran kalmıştı. Buna inanmak her ne kadar güçse, kendisinin Terry Rossio ve Bill Marsilii'nin imzasını taşıyan senaryoya ödediği meblağa inanmak da bir o kadar güç. Zira "Deja Vu"ya Bruckheimer'ın ödediği miktar, Hollywood standartlarına göre bile hayli yüksek kaçabilecek, 5 milyon dolar gibi bir para -birçok kaynağa göre bir senaryo için ödenen en yüksek rakam. Ünlü yapımcının, şimdiye kadar yapımını üstlendiği sayısız gişe canavarını ve televizyon dizilerini bir kenara bırakalım, sırf iki "Karayip Korsanları" filmiyle ile bile 1 milyar dolar barajını aştığını söyleyebiliriz. Haliyle ne kendisi parasını sokağa atacak biri, ne de iş yapmayacak projeye göz koyacak kadar bilgisiz. "Deja Vu"ya da toplamda 80 milyon dolar harcayan Bruckheimer, bunun henüz yarısını dahi gişeden geri alabilmiş değil. Ancak filmin 3000 salonda devam eden gösterimiyle en azından bütçesini geri döndüreceği aşikar. Ama zenginin malı züğürdün çenesini yormadan, bu rakamsal değerleri bir kenara bırakalım ve senaryo yazarları Terry Rossio ile Bill Marsilii'ye gelelim.

Terry Rossio, daha önce "Karayip Korsanları: Siyah İncinin Laneti" ve "Karayip Korsanları: Ölü Adamın Sandığı" gibi projeleri kaleme almış deneyimli bir isim, ki senaryonun Bruckheimer tarafından bu kadar ciddiye alınmasında da, hemen satın

E-postayla senaryo

Filmin senaryo yazarları Terry Rossio ve Bill Marsilii, internet üzerinden tanışmışlar. Yani, kendisi zaten ünlü bir senarist olan Terry Rossio, bu yolla Bill Marsilii'yi keşfetmiş. Fakat birisi Los Angeles'da diğeri New York'ta olduğundan bir türlü buluşamayan senaristler, filmle ilgili birçok bölümü ayrı ayrı yazmışlar ve sonradan hepsini birleştirmek durumunda kalmışlar. 1962 doğumlu Marsilii ise, "Deja Vu"nun senaryosunun beş milyon dolara satılmasıyla kırkından sonra ihya olmuş elbette...

Ekip, filmdeki patlama sahneleri için, ATF'den emekli bir ajandan yardım almış.

alınmasında da en önemli etkenlerden biri bu. İki senaryo yazarından deneyimsiz olanı ise Bill Marsilii oluyor. Daha önce televizyon için çeşitli projelere yazar olarak dahil olan senaristin ilk ve en büyük projesi olarak "Deja Vu"yu görüyoruz.

Daha önce "Shrek" ve "Aladdin" gibi projelerde de yalnız çalışmayan Terry Rossio, bu kez yeni tanıştığı, deneyimsiz ama senaryo yazarlığı hususunda ilginç fikirleri olan Bill Marsilii ile ortak çalışmakta beis görmedi. Marsilii'nin, zaman kavramını aşan bir aşk ve gerilim filmiyle ilgili fikirleri söz konusuydu. Birlikte çalışmaya başlayan iki yazar, korkunç bir olayı çözmeye çalışırken, deja vu duygusuna kapılan ve çok gizli bir teknolojiyle bu duygunun peşine düşen ajan Doug Carlin'in öyküsünü anlatmaya karar verdiler. Film bir zaman yolculuğu içerecekti. Böylece kişi, kendisinde deja vu duygusuna sebep olan, önceden farklı bir paralel evrende yaşamış olduğu olaylara geri dönebilecekti. Ne tesadüftür ki, ünlü yapımcı Bruckheimer da zaman yolculuğu, aksiyon ve gerilim kavramlarını yan yana getirecek bir proje aramaktaydı. Kendisiyle daha evvel çalışmış olması hasebiyle, senarist Terry Rossio bu öğeleri bünyesinde barındıran "Deja Vu"nun senaryosunu, yapımcıya sunmakta gecikmedi. Partneri Bill Marsilii de "voliyi vuruyoruz, sat gitsin" diyerek kendisini destekleyince, senaryo 48 saat içinde satın alındı. Bruckheimer, ivedilikle verdiği bu karardan memnun. "Her sayfasını nefes nefese okuduğunu" iddia ettiği "Deja Vu"nun senaryosuyla ilgili olarak "böyle bir senaryoyu ilk okuyanlar arasında olduğum için çok şanslıyım" diyecek kadar da heyecanlı.

Bruckheimer, prodüksiyonun her aşamasına müdahil olan yapımcılardan biri. Filmlerinin setinde bolca zaman geçiren, kurgusuna giren bir nevi yürütücü yapımcı (setlerde prodüksiyon ekibinin çözümleyeceği sorunlarla ilgilenen sorumlu). Ancak, elbette bunu

Ajan Carlin ve FBI ajanı Andrew vakayı tartışı... Sizce de Val Kilmer'ın jöleye ihtiyacı yok mu?

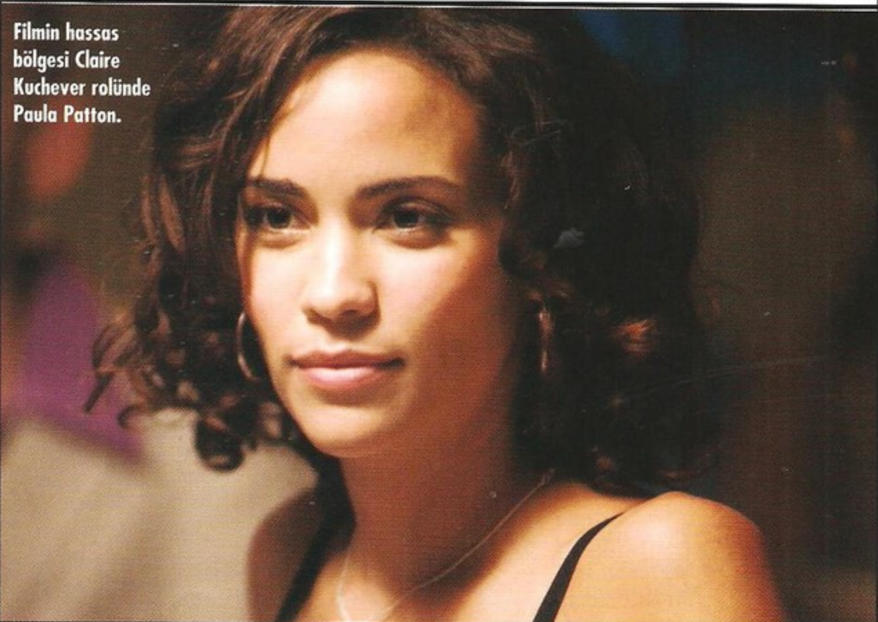

keyfinden yapmıyor. Para yatırdığı filmlerin, belli standartları yakalamasına, filmle ilgili olarak kafasında kurduğu "gişeye yönelik" manzaraya zeval gelmemesine çabalıyor biraz da. Ancak ne yaparsa yapsın, işini bilen bir yönetmen olmadıkça ortaya ucubeden hallice filmler çıkabildiğinin de farkına varmış olacak ki, son yıllarda Michael Bay gibi olsa olsa "düğün kameramanı" olabilecek nitelikte isimlerle çalışmayı bıraktı. "Karayip Korsanları"nda hayrını gördüğü Gore Verbinski gibi, ismi, şanı yürüyebilecek, vizyon sahibi isimlerle işbirliği yapmayı nihayet öğrendi. Ancak bu kez durum biraz daha karışık. Film için daha önce "Crimson Tide"da birlikte çalıştığı Tony Scott'ın kapısını çalan Bruckheimer, bu tarz "büyük" prodüksiyonların altından kalkabilecek bir isim bulmuştu bile. Ama Scott'ın projeyi kabul etme sebeplerinin farklı olduğunu söylememiz mümkün. Bunlardan biri maddi nedenlere dayanıyor. Scott, yapımcılığını da üstlendiği son iki filminin fena halde zarar etmesi sonucu, yakın zamanda ciddi bir maddi yükle karşılaştı. "Man On Fire"ın bütçesini ancak kurtarması, "Domino"nun ise tam anlamıyla batması sonucu yönetmen, başka birinin yapımcılığını üstlendiği büyük bir aksiyon filminde çalışmaya biraz da mecbur kalmış gibi görünüyor. Zira Scott'ın yapımcı olarak yer aldığı "Domino", 50 milyon dolarlık bütçesine karşılık gişeden dünya çapında 20 milyon dolar kazanabilmişti. Bu da ciddi bir maddi zarara tekabül ediyor elbette. Bruckheimer, vizyonu ve büyük filmlerin altından kalmaya alışık bünyesiyle Scott'ı "Deja Vu" için en uygun yönetmen olarak gördüğünü sıklıkla vurguluyor. Fakat filme baktığımızda, Scott'ın özellikle "Man On Fire" ve "Domino"da sergilediği cılkı çıkmış kurgu anlayışından ya da reklam estetiğinden eser kalmadığını görüyoruz. Kimi zaman kısa tutulan sekanslar, birer saniyelik kesmeler mevcut. Ancak filmin şu halinde, Brukcheimer'ın Tony Scott'ı dizginlemiş olduğunu, dahası bunun izleyicinin göz zevki açısından "hayırlara vesile" olduğunu söylememiz de mümkün.

"Ben seni nereden tanıyorum"

Filme ismini veren deja vu meselesine gelince. İlk kez gittiğiniz bir yeri, sanki daha önceden tanıyormuşsunuz gibi bir his gelir kimi zaman, ya da ilk kez gördüğünüz birini yıllardır tanıyormuşsunuz gibi hissedersiniz. Aniden gerçekleşen bir olayı, evvelden de gördüğünüzü düşünürsünüz. Dahası az sonra gerçekleşecek bir olayı tahmin edersiniz, çünkü önceden de benzer bir anla karşılaşmışsınızdır. Hayat içersinde sıklıkla rastlanan bu tip "tanıdık" anlara deja vu deniyor. Filmde de, olayların bir biçimde birer deja vu'ya dönüşmesi sağlanıyor... Nasıl mı?

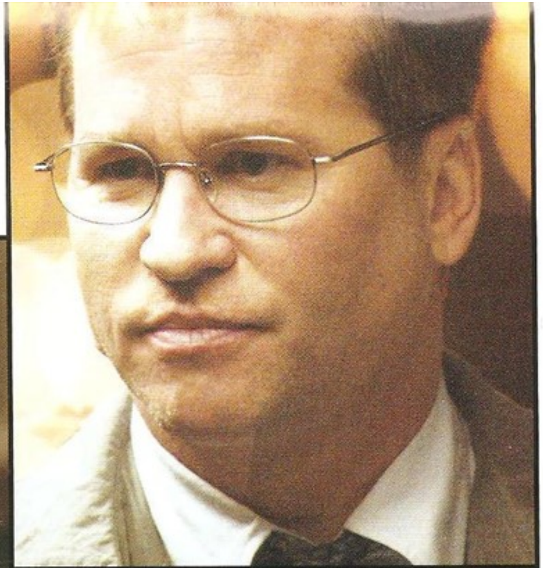
New Orleans'ta hareketli bir sabah yaşanmaktadır. Mardi Gras gününü kutlayan askerler, onların eşleri, çocuklar, yaşlı kadınlar ve erkeklerden oluşan kalabalık bir grup, feribotla denize açılmak üzeredir. Dev geminin denize açılmasından kısa süre sonra gerçekleşen bir patlama ise, günün tüm güzelliğini yok eder. Onlarca ölüme ve yaralanmaya sebep olan bu trajedi sonrasında olay yerine gelen ATF (Alkol, Tütün ve Ateşli Silahlar Bürosu) ajanı Doug Carlin (Denzel Washington), delilleri incelerken bir yandan bu büyük facianın sebeplerini düşünmekte, bir yandan da rutin işini sürdürmektedir. Bu sırada, olay sonrası bulunan cesetlerden birinin, patlama saati olan 10.50'den çok daha önce öldürüldüğü anlaşılır. Yani bombalama eylemini

Filmin hassas bölgesi Claire Kuchever rolünde Paula Patton.

GÜNDEM "Deja Vu"

James Caviezel, katil Oerstadt rolünde.

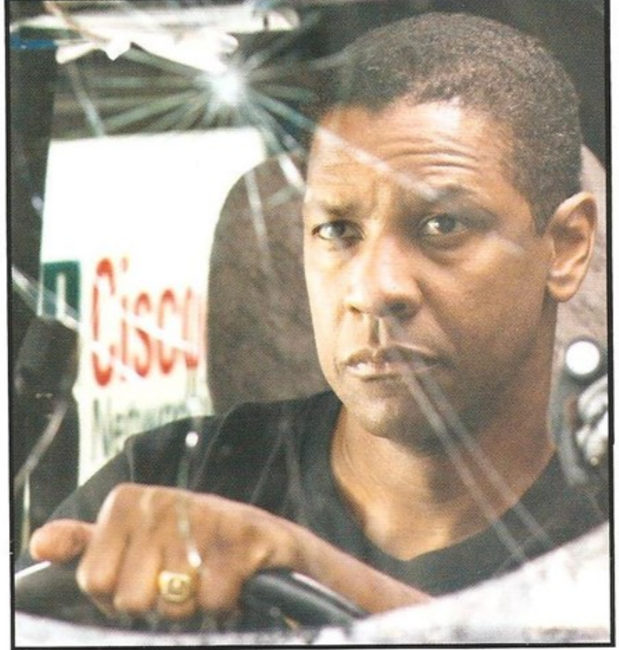

Morrison, İsa ve Malcolm X

Filmin oyuncu kadrosunun sürprizlerinden Val Kilmer, sette giydiği bir tişörtle herkesi kahkahaya boğmuş. Üzerinde "Jim Morrison, Hz. İsa ve Malcolm X aynı filmde. Nasıl başarısız olabiliriz ki dostlar?" yazan bir tişört giyen Kilmer, kendisinin oynadığı "The Doors", Washington'ın "Malcolm X" ve James Caviezel'ın "The Passion Of The Christ" filmlerindeki rollerine göndermede bulunmuş.

gerçekleştiren her kimse, son olarak bu cesetle temas kurmuştur. Ceset ise Claire Kuchever (Paula Patton) adlı genç bir kadına aittir. Olayla yakından ilgilenen Doug Carlin, yetkililere genç kadının katilini bulduklarında, olayın failini de bulabileceklerine yönelik rapor verir. Bu arada Carlin, ortağının da patlamada öldüğünü öğrenir. Ölen genç kadın ise kendisine son derece tanıdık gelmektedir ve bir şekilde onu unutamaz. FBI ajanı dostu Andrew (Val Kimler), Carlin'i de olayla ilgili araştırma yapan ekibine dahil eder. Çok gizli bir izleme merkezinde, olay öncesi uydu görüntülerini izlemeye başlayan ekip için her şey normal akışında ilerlerken, Carlin görüntülerin bu denli detaylı ve net olmasına bir anlam veremez. Fakat sonradan, işin aslının çok başka olduğu ortaya çıkar. Uydu görüntüsü olarak gösterilen veriler belki de geçmişe açılan bir penceredir ve bu büyük bir sır olarak saklanmaktadır. Haliyle, patlamayı ve cinayeti gerçekleşmeden önleme şansı doğmuştur...

Bu öyküyle yola çıkan filmin elbette en enteresan (ancak filmde en üstünkörü geçilen) kısmı da, hikayedeki geçmişe açılan pencere ile ilgili. Yapımcı Bruckheimer, bu geçmişe açılan pencerenin tamamen paralel evrenler ve sicim teorisiyle ilgili olduğunu vurguluyor. "Deja Vu'nun öyküsünü geliştirirken karşımıza çıkan en büyük zorluklardan birisi de paralel evrenler kavramını anlamak oldu" diyor ve ekliyor, "Bu konuda çalışan uzmanlara danışırken, paralel evrenlerin gerçekten var olduğuna izleyiciyi nasıl ikna edeceğimizi netleştirmek istedik. Şu anda ben burada karşınızda otururken bile, başka bir evrende bambaşka şeyler söyleyen bir Jerry Bruckheimer olabilir. Öyleyse bu paralel evrenler arasında nasıl köprü kurabiliriz? 'Deja Vu'da keşfe çıktığımız başka bir alan da bu oldu". Ünlü yapımcının kafasını gişe rakamlarından alıp, metafizik alemlere götüren hikaye enteresan. Bu ikna olması güç durumun izleyicide nasıl bir etki yaratacağı ise muamma...

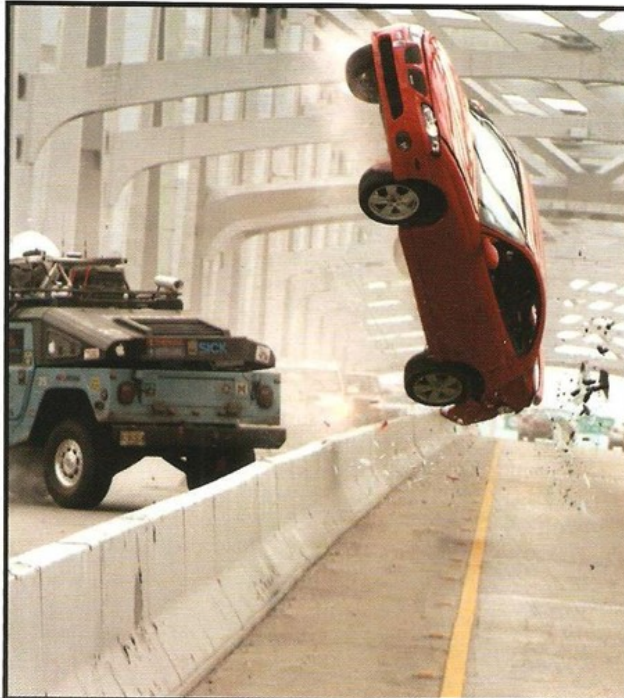
Geçmişe tek yolcu: Doug Carlin

Filmdeki maceranın ortasında kalan ajan Doug Carlin rolü, çift Oscarlı aktör Denzel Washington'a emanet. Tony Scott'la son

olarak "Man On Fire"da birlikte çalışan aktörün yönetmenle mazisi 1995 yapımı "Crimson Tide"a kadar uzanıyor. "İzleyicinin sevdiği aktörü ben de severim" vecizinden hareket ederek daha evvel yine aynı filmde, "Crimson Tide"da birlikte çalıştığı Denzel Washington'la "Deja Vu"da da çalışmak için harekete geçen Bruckheimer, bu konuyla ilgili olarak "film üçümüzü yeniden bir araya getirdi" diyor. Washington ise, hikayede enteresan bulduğu birçok unsur olduğu için ve elbette birlikte çalışacağı az evvel saydığımız isimlerin de etkisiyle "Deja Vu"da yer almayı hemen kabul etmiş. Aktörü rolle ilgili olarak en çok etkileyen nokta ise, filmdeki aşk hikayesinin tersine doğru işlemesi, yani ana karakter Doug Carlin ve kadın kurban arasındaki ilişkinin, normalden farklı gelişmesi olmuş. Filmdeki ATF ajanı rolü için, artık duymaya çok alıştığımız üzere, bu kurumda 20 yıl çalışıp emekliye ayrılmış bir eski ajanla uzun süre birlikte çalışan Washington, emekli akıl hocasından mesleğin inceliklerini öğrenmiş. Ünlü aktörün filmde, evvelden canlandırmış olduğu detektif rollerinden hayli farklı, nispeten daha "normal" bir kişiliğe can verdiğini, sade oyunuyla da filmin artılarından biri haline geldiğini söyleyebiliriz.

Filmin en hassas noktalarından biri de, hikayenin gidişatını değiştiren Claire Kuchever karakteri. Bu rolde, daha önce "Hitch" ve "London" gibi filmlerde izlediğimiz melez güzeli Paula Patton'ı görüyoruz. Patton, son derece taze ve genç bir oyuncu olarak, bu filmde elbette önemli bir fırsat elde etmiş. Ancak onun için meselenin daha önemli yanı, Tony Scott ile çalışmak olmuş. Zira Patton, Tony Scott'ın filmlerde kadınlara özel bir alan açtığını, onları özenerek anlattığını düşünüyor (ki belli başlı filmler için kısmen haklı). Kadronun sürprizleri arasında ise, perdede hayli ağır ve resmi bir kılıkta izleyeceğimiz FBI ajanı Andrew rolündeki ünlü aktör Val Kilmer var. Kilmer, hem Tony Scott ile hem de Denzel Washington ile son derece iyi bir diyaloğunun olduğunu, bu nedenle de filmde yer almak için tereddüt etmediğini vurguluyor. Kadronun bir diğer sürprizi ise, bombalama ve cinayet eylemlerinin ardındaki isim olan Oerstadt rolündeki James Caviezel. "The Passion Of The Christ" ile büyük kitlelere ulaşan aktör, filmin sadist katili kılığında karşımıza çıkıyor. Aktörü filme çeken sebeplerden biri ise sıkı bir "Top Gun" ve dolayısıyla Tony Scott hayranı olması.

"Deja Vu", yönetmenin yakın zamandaki filmlerinin o cilalı ve göz boyamaktan öteye gitmeyen kurgusundan nasibini almamış, filmi sirke çeviren filtrelerden, 20-25 açıdan çekilmiş planlardan ve reklam özentisi yapım tasarımından uzak bir film. Bu açıdan ne akıl ne de göz sağlığımızı tehdit etmeyen filmdeki macerayı sıkılmadan izlemek mümkün. Ancak, sade suya tirit aksiyona ve maceraya, birkaç paragraflık bilim kurgu tartışması, bir de zaman yolculuğu eklemek, "Deja Vu"yu, ele aldığı "duyguyla" ilgili bir film yapıyor mu? İşte o, film için birkaç gömlek yukarıda kalan bir soru. Ama nedense bu tip sorular da bizde deja vu etkisi yaratıyor. Zira, derinlikli bir meseleyi ele alıp, onu sığ sulara çekmek bu sıralar ana akım sinemanın en çok düştüğü hatalardan biri...

King Kong bile yanına yaklaşamaz!

Çeyrek asırlık kariyerine rağmen hala taze bir oyuncu. Hollywood'un yıldız statüsündeki aktörlerinden biri olarak, çağdaşı Afro-Amerikan meslektaşları arasında biraz özel bir yeri var üstelik. Bu ay Tony Scoot imzalı "Deja Vu"da izleyeceğimiz çift Oscarlı oyuncunun beyazperdedeki kariyerine yakından bakalım.

MURAT EMİR EREN

Şimdilerde, mazbut bir aile babası olarak Los Angeles'ta sakin bir yaşam süren Denzel Washington'ın ağzından "İlk Gün" (Training Day) filminde işittiğimiz "King Kong bile benim yanımda bir hiçtir!" repliği ne denli sarsıcı ve şaşırtıcıysa, oyuncunun sinema kariyerindeki kimi performansları da bir o kadar şaşırtıcı ve sarsıcı. Kimi zaman etkileyici, hatta düpedüz izleyiciyi afallatan performanslar sergileyen aktör, kimi zaman da, üst üste birbirinin aynı karakterlerle karşımıza çıkıp canımızı sıkabiliyor işin doğrusu... Ne olursa olsun, hiçbir şekilde kayıtsız kalamayacağımız bir aktör olarak 80'lerin başından bu yana sinemanın içinde ve gözlerimizin önünde Washington.

Afro-Amerikan kilisesinde çalışan bir babanın ve güzellik salonu işeten bir annenin oğlu olarak New York'ta dünyaya gelen aktör 1954 doğumlu. Filmlerdeki görünümüne bakıp da buna inanmak ne kadar güç olsa da, yaşı kemale ermiş vaziyette. Oyunculukla olan ilişkisiyse ilk gençlik yıllarına dayanıyor. New York'ta yaşayan ailesinin muhafazakar yapısı nedeniyle 14 yaşındayken dahi film izlemesine izin verilmemiş olması ilginç. Mahalle arkadaşlarından birkaçı hapse girdikten sonra da tehlikeden uzak dursun diye hazırlık okuluna verilen genç Washington, üniversite eğitimi için de Fordham Üniversitesi'ne kayıt olmuştu. New York'un önemli üniversitelerinden biri olan bu okuldaki gazetecilik eğitimi sırasında sahne sanatlarına ilgi duymaya başladı. Okulda çeşitli prodüksiyonlarda yer alıp sahne tozu yuttuktan sonra oyunculuk, bir virüs gibi kanına girmişti artık. Bu virüs onu Gazetecilik eğitimini tamamladıktan sonra San Fransisco'daki oyunculuk okulu "American Conservatory Theater"a kadar sürükledi ama burada sadece bir yıl kaldı. Sonra, profesyonel aktörlük yapabilmek için okulu bıraktı. İlk bakışta pek parlak bir fikir gibi görünmese de onun durumunda bu kararın hiç de fena bir karar olmadığı sonradan anlaşılacaktı. Henüz 23 yaşındayken televizyon dizilerinde rol almaya başladı. İlk olarak, "Wilma" adlı 1977 yapımı bir televizyon filminde kamera karşısına geçmişti. Amerika'nın en önemli sporcularından Wilma Rudolph'un hayatını konu eden filmde, ünlü atletin eşi Robert Eldridge'i canlandırıyordu.

Tarihi kişilikleri canlandıran bir aktör olarak kaderi, adeta bu ilk işinden çizilmişti. Çeşitli televizyon filmlerinde irili ufaklı roller aldıktan sonra, kendisini ülkenin tanınmış yüzleri arasına sokan televizyon dizisi "St. Elsewhere"deki performansıyla önemli bir adım attı. Bu dizi sayesinde hem kendisine televizyon dünyasında önemli bir yer edinmiş hem de

"Deja Vu"daki rol arkadaşı Paula Patton'la.

Bugün 52 yaşında olan aktör, 80'lerin başından bu yana beyazperdede hiçbir şekilde kayıtsız kalamayacağımız performanslar sergiliyor.

DOSYA Denzel Washington

"Training Day"le ödül kazandığı Oscar töreninde.

çok önemli bir yönetmenin dikkatini üzerine çekmeyi başarmıştı. 1982'den 88'e kadar altı epizodunda yer aldığı bu dizi, Helen Hunt, Eric Stoltz, David Morse, Tim Robbins, Alan Arkin ve Kathy Bates gibi birçok ünlü oyuncuyu da ağırlamıştı. Dediğimiz gibi bu rol, Washington'a usta bir yönetmenin önemli bir filminde rol alma şansı verdi. Bu yönetmen Richard Attenborough, filmse 1987 yapımı "Cry Freedom"dı. Bu hayli ciddi sinema deneyiminde, Güney Afrika'nın siyasi efsanelerinden Steve Biko'yu canlandıran Washington, hem büyük övgülere mahzar olmuş, hem de Kevin Kline ile karşılıklı döktürme fırsatı bulmuştu. Filmden Kline'a ödül çıkmadı, ancak ister "acemi kısmeti" deyin ister "gençliğin bir kerameti", Washington bu rolüyle En İyi Yardımcı Erkek Oyuncu dalında bir adet Oscar adaylığı kazandı. Film, aktörün ilk sinema filmi değildi (ilki 1981 yapımı "Carbon Copy"), ancak onun için kapıları ardına kadar açan bir deneyim oldu.

1989 yılında, iki yıl önce avucundan kaçırıp üstad Sean Connery'e ("The Untouchables") kaptırdığı Oscar ödülüne kavuşacaktı. Edward Zwick filmi "Glory"de, Amerikan İç Savaşı'ndaki siyahi bir askeri canlandıran oyuncu gerçekten de akılda kalıcı bir performans sergilemişti. Öyle ki, Morgan Freeman, Matthew Broderick, Cary Elwes ve Andre Braugher gibi oyuncuları tabiri caizse ezip geçerek filmin kalabalık erkek oyuncu kadrosu içinde kendisine özel bir yer açmayı başardı. Bu başarıya Akademi de kayıtsız kalamayarak, bu kez En İyi Yardımcı Erkek Oyuncu dalında kendisini bir adet Oscar'la mükafatlandırdı. Bu tarihe kadar Norman Jewison ("A Soldier's Story") ve Sidney Lumet ("Power") gibi yönetmenlerle de çalışan oyuncu, artık prestijli bir aktördü. 1990 yapımı "Mo' Better Blues"da birlikte çalıştığı yönetmen Spike Lee'yle ikinci kez bir araya geldiği filmse "Malcolm X" oldu. Tam anlamıyla cam çerçeve indiren cinsten, iddialı bir politik drama olan film, Amerika'daki siyahi

10 unutulmaz performans

Carbon Copy (1981)

Karakter: Roger Porter

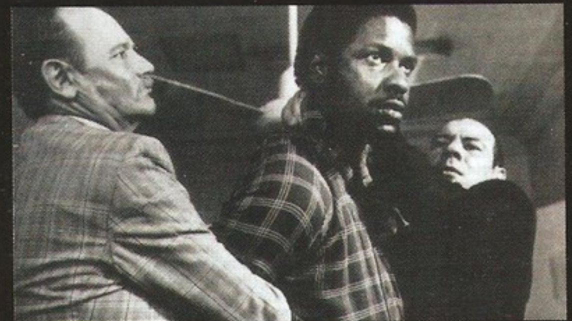
Denzel Washington'ın filmlerde kimi zaman ortaya çıkardığı mizahi yönünü daha çok görmek istediğimiz olmuyor değil. "Deja Vu"da da zaman zaman yüzüne oturan, "ailenin komik üyesi" tadındaki eğlenceli ifadeleriyle bizi buna zorlayan biraz da o. İste tüm bu yeteneklerini sonuna kadar sergilediği bir komedi "Carbon Copy". Beyaz bir adamın (George Segal), yıllar sonra siyah bir oglu olduğunu öğrenmesiyle basına gelen olayları konu eden filmde aktör, sözkonusu genç oğlanı yani Roger Porter'ı canlandırıyordu. "Babasına" tam bir bas belası olan Roger rolünde Washington'ın tıfıl, çaylak hali gerçekten görülmeye değer. Performansına gelince, daha o zamandan birinci sınıf bir is çıkardığını ve çoğu sahnede komedi ustası George Segal'den rol çaldığını söyleyebiliriz.

"**Roger Porter:** Sen bana nasıl uçak yapıldığını göster, ben de sana kilit nasıl açılır onu göstereyim."

Cry Freedom (1987)

Karakter: Steve Biko

Aktörü aniden prestijli filmlerle dolu bir kulvara yönelten "Cry Freedom", Güney Afrika'daki siyahi direnişin en ateşli yıllarının yaşadığı 1970'lerde geçiyor ve bölgedeki siyahi hareketin liderlerinden Steve Biko'nun öyküsünü, bir gazetecinin gözünden anlatıyordu. Steve Biko rolündeki Washington ise bu önemli şahsiyete perdede can verirken oldukça detaylı ve derin bir performans sunarak izleyicileri mest etmekle kalmamış, Akademiyi de etkilemişti. Bu rolle kazandığı Oscar adaylığından daha önce söz etmiştik.

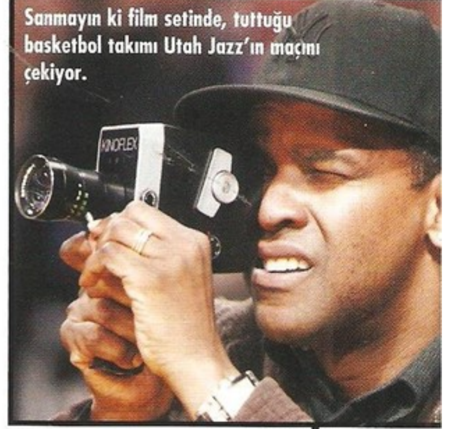

"**Yargıç:** Neden kendinizi "siyah"lar olarak adlandırıyorsunuz? Teniniz siyahtan ziyade kahverengi.
Steve Biko: Siz neden kendinizi "beyaz"lar olarak adlandırıyorsunuz? Teniniz beyazdan ziyade pembe."

Müslüman halkın en önemli liderlerinden Malcolm X'in öyküsüne odaklanıyordu. Canlandırdığı tarihi ve gerçek kişiliklere birini daha ekleyen Washington, bu rolüyle de En İyi Erkek Oyuncu dalında Oscar adayı oldu. Oscar'ı kazanamadı ancak aynı performansıyla Berlin Film Festivali'nde Gümüş Ayı ödülünü aldı. Bu filmler kendisinde zaten varolan bir siyasi duruşu güçlendirmişti. Ancak bu onu, sadece siyahların filmlerinde rol almak gibi bir tutuculuğa götürmedi hiçbir zaman. Bununla beraber, Spike Lee ile çalıştığı 1998 yapımı "He Got Game"e kadar hiçbir filmde beyaz bir kadınla öpüşme sahnesinde yer almamıştı. 1995 yapımı "Virtuosity"deki rol arkadaşı Kelly Lynch ve "The Pelican Brief"deki partneri Julia Roberts'ın bu konudaki açıklamalarına göre bunun gerekçesi "Beyaz bir kadını bir Hollywood filminde siyahi bir erkeğin öpmesinin tuhaf görünebileceği" ile ilgili önyargılardı.

Aktör, 90'lı yıllarda "Philadelphia" gibi ciddi, ağır bir filmde yer aldığı gibi, "Crimson Tide" ve benzeri aksiyon-gerilimlerde, ayrıca "Devil In A Blue Dress" gibi polisiyelerde rol aldı. Bu dönemde Spike Lee'yle tam dört kez birlikte çalıştı. Ancak yine gerçek bir kişiliği canlandırdığı "The Hurricane"e kadar, pek ciddiye alınmayan rollerde takılıp kalmıştı. Aksiyon gerilimler ve polisiyelerin peşi sıra Spike Lee ile çalıştığı 1998 yapımı "He Got Game" ilaç gibi gelmiş, eski ahbabı Norman Jewison'ın yönettiği 1999 yapımı "The Hurricane" ise önemli bir film olarak büyük sükse yapmıştı. Bu filmde Washington, yanlışlıkla hapse giren boksör Rubin Carter'ı canlandırmış, yine bir Oscar adaylığı kazanmış, lakin ödül yine onun olmamıştı. Ama 2001 yılında çıkagelen "Training Day" filmindeki polis memuru Alonzo rolü, Washington'ı nihayet En İyi Erkek Oyuncu Oscar'ıyla buluşturdu. Bu rolde gerçekten de kendisinden beklenmeyecek derecede saldırgan bir performans sergileyen -hatta kimilerine göre bunu abartan- aktör, hem sinemaya unutulmaz bir karakter hediye etti,

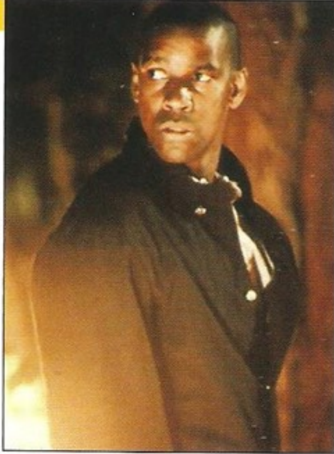

Sanmayın ki film setinde, tuttuğu basketbol takımı Utah Jazz'ın maçını çekiyor.

10 unutulmaz replik

Glory (1989)

Karakter: Er Trip

Er Trip, Amerikan ordusunun, siyahi vatandaşlardan oluşan ilk birliğindeki sıradan bir askerdi. Kölelikten sıtkı sıyrılmış, öfkeli, gururlu genç bir siyahtı o. İç Savaş'ın kaderini değiştiren bu tarihi birliğin bir üyesi olarak, kendilerine adaletli davranan kumandanlarıyla birlikte mücadele veriyordu. Bu mazlum karakter, Denzel Washington'ın elinde muazzam bir güce kavuşmuş, hatta aktöre En İyi Yardımcı Erkek Oyuncu dalında bir de ödül getirmişti. Özellikle Er Trip'in, birlikteki disiplinsiz bir davranışı nedeniyle kırbaçlandığı sahnede Washington'ın yüz ifadesi izleyenleri koltuğa çivileyecek kadar etkileyiciydi.

"**Er Trip:** Bak sana ne diyeceğim. Beyaz adam gibi yürüyebilirsin, onun gibi konuşabilir, şarkılarını söyleyebilir ya da beyaz adamın takım elbisesini giyebilirsin. Ancak onun için "lacileri çekmiş çirkin bir şempanze"den başka hiçbir şey ifade etmeyeceksin."

Malcom X (1992)

Karakter: Malcom X

Spike Lee-Denzel Washington ortaklığının en çarpıcı eserinde aktör, efsanevi siyahi lider Malcolm X suretinde karşımıza çıkıyordu. Aktörün, ergenlik döneminden sinemaya geçişine kadar yaşadıklarıyla benzeşen bir hayat öyküsüne sahip olan bu karaktere yaklaşımı mükemmeldi. Hayli ağır ilerleyen filmi tek başına sırtlayan Washington, namaz kılıp, Fatiha Suresi'ni dillendirdiği sahneyi ve benzeri birçok anı ölümsüzleştirmişti. Bu filmde aktörün o zamanlar dokuz yaşında olan oğlu da küçük bir rolde görünmüştü...

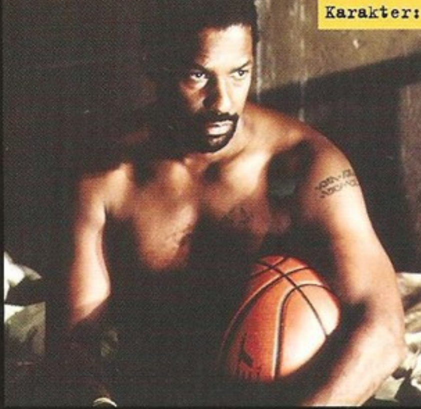

"**Malcom X:** Siyahların sahip olabileceği en iyi organizasyona sahiptik. Ama "zenciler" bunu mahvetti."

DOSYA Denzel Washington

He Got Game (1998)

Karakter: Jake Shuttlesworth

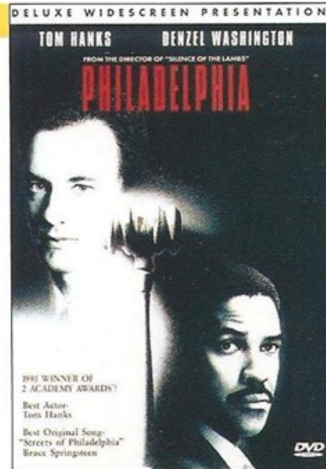

Washington'ın kariyerindeki gerçek kişiler, askerler ve polis memurlarından mütevellit karakterler galerisine sporcuları da ekleyen "He Got Game", aktörü, söz dinlemeyen asi bir basketbol oyuncusunun hapisteki babası olarak karşımıza getiriyordu. 23 günde çekilen film için saç şeklini tamamen değiştirip, epey idman yapan Washington, Jake Shuttlesworth olarak yeteneklerini hem basketbol hem de oyunculuk alanında sergilemekten geri durmadı. Aynı zamanda karakterine çok boyutlu bir bakış açısı da getiren oyuncu, bu rolüyle de epey alkış aldı.

Jake Shuttlesworth: Evlat, ya yüreğinden bu öfkeyi çıkarıp atarsın, ya da sonun herhangi bir siyahınkiyle aynı olur.

Philadelphia (1993)

Karakter: Joe Miller

Tom Hanks'in Aids hastası bir eşcinseli canlandırdığı tartışma yaratan film "Philadelphia", aynı zamanda Denzel Washington için de önemli bir sınavdı. Filmde, eşcinsellerle ilgili pek de hoş düşünceleri olmayan avukat Joe Miller'ı canlandıran aktör, filmin başından sonuna kadar karakterin geçirdiği ince değişimi mükemmel bir biçimde yansıtıyordu. Mahkeme sahnelerinden, müvekkili Andrew Beckett'le dışarıda zaman geçirdiği sekanslara kadar Washington'ın performansı görülmeye değerdi. Ancak, pekala hak etmiş olmasına rağmen kendisine Akademiden ödül çıkmadı...

Yargıç Garrett: Bay Miller, bu mahkeme salonunda adalet, ırk, dil, din ve cinsel tercih ayrımı yapmaz.
Av. Joe Miller: Size saygım sonsuz sayın başkan ama... Hiçbirimizin hayatı bu mahkeme salonunda geçmiyor. Değil mi?

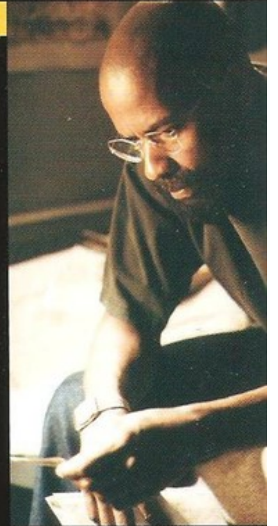
hem de Sidney Poitier'den sonra En İyi Erkek Oyuncu dalında Oscar kazanan ikinci siyahi aktör oldu.

90'lı yılların ortasından itibaren film başına 10 milyon dolar almaya başlayan -bu tarife Spike Lee için elbette geçerli değil- ve Hollywood'un kalburüstü aktörlerinden biri haline gelen Washington, 2000'li yıllarda yıldız olmanın keyfini sürdü. İstediği senaryolarda, sevdiği yönetmenlerle çalışan aktör, Tony Scott ile 1995 yılında "Crimson Tide" filminde başlayan ortaklığını da 2000'lerde onunla 2 film çekerek sürdürdü. Bu ay izleyeceğimiz "Deja Vu" da bu ortaklığın en yeni ürünü. Washington'ın, çalışacağı isimlerle ilgili meşhur seçiciliği, kimi zaman enteresan sonuçlar verebiliyor aslında. Söz gelimi Edward Zwick, Spike Lee ve Tony Scott ile çalışmakta sakınca görmeyen aktör, Quentin Tarantino ile çalışmayı çeşitli kereler reddetmişti. Bunun en önemli sebebiyse, yönetmenin, filmlerinde "zenci" sözcüğünü sık kullanmasıydı. Yine benzer bir vaka da David Fincher'dan "Se7en" filmi için aldığı teklifte yaşanmış, aktör bu sefer de benzer başka bir senaryoyu ("Devil In A Blue Dress") seçerek

10 unutulmaz performans

The Hurricane (1999)

Karakter: Rubin "Hurricane" Carter

Aktörün canlandırdığı sportif karakterlerden birisi de Rubin "Hurricane" Carter'dı. Washington'a Oscar adaylığı getiren filmde, suçsuz yere hapse giren ünlü boksörün gerçek hayat hikayesi yer alıyordu. Film için bir yıl boyunca bir boks koçuyla çalışan aktör, ünlü sporcunun sıkletine inmek için epey kilo vermiş olsa da yine onun kilosundan biraz daha yukarıda kalmıştı. Ancak Carter zaten dövüştüğü kategorinin biraz altında kiloya sahip olduğundan aslında Washington'ın kilosu tam kıvamındaydı. Filmde yönetmen Norman Jewison'ın Washington için bir kıyağı daha söz konusu olmuş, Rubin Hurricane Carter'ın hücresindeki Malcolm X posterinde, gerçek Malcolm X resmi yerine, Denzel Washington'ın Malcolm X filmindeki görüntüsü yer almıştı.

Rubin "Hurricane" Carter: Nefret beni içeri tıktı, ama sevgi dışarı çıkaracak.

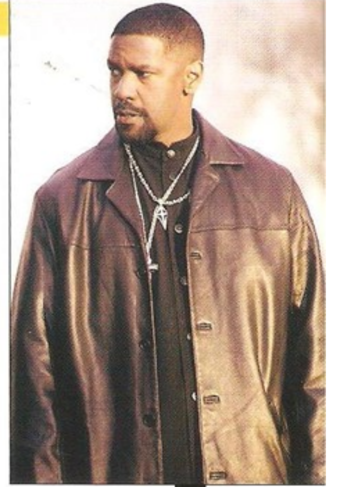
"Se7en"da rol almamıştı.

1977 yapımı televizyon filmi "Wilma"nın çekimlerinde tanıştığı Pauletta Washington'la 1983 yılından bu yana evli olan aktörün bu evlilikten dört çocuğu var. Kimi zaman yaptığı yüklü miktardaki bağışlarla kimi zaman da siyasi açıklamalarıyla gündeme gelen yıldızın yaşamı, onun ligindeki diğer yıldızlara bakıldığında son derece mütevazi görünüyor. Film başına halihazırda 20 milyon dolar alan Denzel Washington (Son olarak "Man On Fire"da bu meblağı hesabına yazdırmıştı), bugün gerçekten de Hollywood'un en güçlüleri arasında ve yıldızlar kulübü üyelerinden biri hala. İri cüssesiyle etkileyici fiziğini de işin içine katarsanız King Kong'la yarışa girmesi o kadar da tuhaf görünmüyor. 52 yaşındaki aktör, son olarak Tony Scott'ın ağabeyi Ridley Scott'la birlikte çalıştığı "American Gangsters" filminde rol aldı. 2008 yılında izleyeceğimiz bu filmde Scott-Washington ortaklığının nasıl bir sonuç vereceğini merak etmemek elde değil. Geriye dönüp aktörün en iyi performanslarından bazılarını hatırlamaksa, bizi neyin bekliyor olabileceğine dair ipuçları verebilir.

10 unutulmaz replik

Training Day (2001)

Karakter: Alonzo

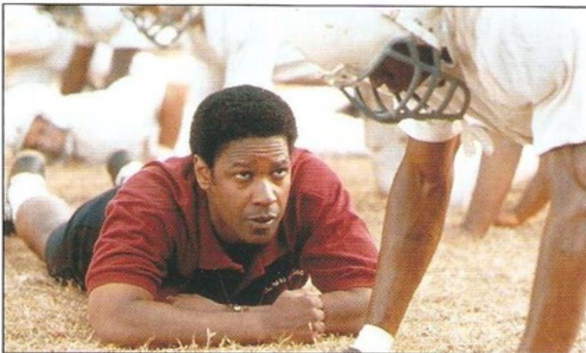
Kenar mahallelerin piri narkotik polis Alonzo ve "yontulmak" üzere yanına verilen çaylak polis memuru Jake'in hikayesine odaklanan film, tam anlamıyla Washington'ın şovuna dönüşen kimi anlarıyla hafızalara kazınmıştı... 1979 model, modifiye Chevy Monte Carlo otomobili, bandanası, zincirleri, beden dilinden ve konuşmasından racon akan haliyle Alonzo, sokağın kanununa kendini kaptırmış, sokakla bir olmuş bir polisti. İster iyi polis/kötü polis hikayesi deyin ister hayatın bir cilvesi, Alonzo, çaylak polis Jake vesilesiyle mesleğindeki ilk günlerini hatırlar ve onda mazide bıraktığı idealist halini görür. Ancak bir daha asla eskisi gibi olmayacağını bildiği için, filmin sürprizlerle dolu ikinci yarısında o güçlü karakterindeki gedikleri ortaya sermeye başlar aniden. Film sonrasında, Washington'ın, karakterini canlandırırken fazlasıyla geniş bir hareket alanı bulup, bunu kötüye kullandığını iddia edenler de, Alonzo'nun aforizmalarla dolu gövde gösterisine hayran kalanlar da mevcuttu. Ancak ne olursa olsun, Alonzo unutulmazlar arasına girmişti bile. Aktörün karakteri yaratırken Rafael Perez adlı bir Los Angeles polisinden faydalandığını ve bu rolle ikinci Oscar ödülünü aldığını da ekleyelim.

"**Alonzo:** King Kong benim yanımda bir hiç!"

Remember The Titans (2001)

Karakter: Hernan Roone

Denzel Washington'ı, o "bir tutam"lık okul tıraşı formundakinden biraz daha farklı bir saç modeliyle gördüğümüz nadir filmlerden biri olan bu yapım, yine sporla ilgiliydi. Irk ayrımının yoğun biçimde hissedildiği bir kasabada, siyahi ve beyaz oyunculardan yeni bir takım oluşturmaya çalışan koç Herman Boone karakterinde Washington'ın hayli başarılı, hatta hisli bir oyun çıkardığı ve bir Disney filmi için elinden gelenin fazlasını ortaya koyduğu aşikar.

"**Roger Porter:** Sen bana nasıl uçak yapıldığını göster, ben de sana kilit nasıl açılır onu göstereyim."

Inside Man (2005)

Karakter: Keith Frazier

Spike Lee ve Washington ortaklığının son meyvesi olan "Inside Man"de, aktör yine emniyet güçleri dahilinde çalışan bir detektif suretinde karşımıza çıkmıştı. Neyse ki bu sefer karakteri biraz daha renkli ve farklıydı. Kimi zaman başarısız kararlar verebilen, kız arkadaşıyla durumu düzeltmeye çalışan, üstlerinden azar yeyip, zekasını gerekli anlarda gösteren, hepsinden önemlisi mizahi yönü kuvvetli bir karakterdi detektif Keith Frazier. Zaten bu listedeki varlığını da ufak nüanslarla karakteri ve filmi şenlendiren bu yönüne borçlu. Filmin tamamında yer alan müstehzi havayı üzerinde taşımayı bilen Washington ve başroldeki diğer isim Clive Owen arasındaki o kahkaha attıran muhteşem diyalog içinse sizi aşağıya alalım.

"**Dalton Russel (Clive Owen):** (Soygun devam ederken) Yakında buradan çok uzaklarda pina colada'ma bir kamış daldırmış emiyor olacağım ve etrafımda Tiffany ya da Amber adında altı tane fıstık olacak.

Keith Frazier (D. Washington): Bence bunun yerine bir hapisanenin duş bölmesinde olacaksın ve yanında İsa ya da Cemal adında iki herif olacak. Emdiğin şeyse.. A, ha, ha kesinlikle pina colada olmayacak."

Kışlada dikilen gömlek ülkeye dar gelir

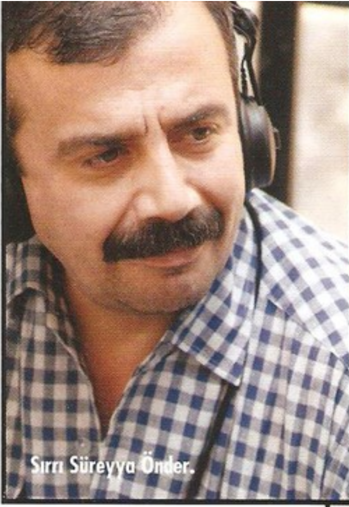
Ömer Uğur'un "Eve Dönüş"ünden sonra Muharrem Gülmez ve Sırrı Süreyya Önder'in yönettiği "BEYNELMİLEL"le tekrar 12 Eylül günlerine dönüyoruz. Bu sefer başrolde yerel müzisyenler yani gevendeler var. İlk defa yönetmenlik koltuğuna oturan Gülmez ile Önder "Sıradan insanların 12 Eylül'de neler yaşadığını anlatmaya çalıştık" diyorlar.

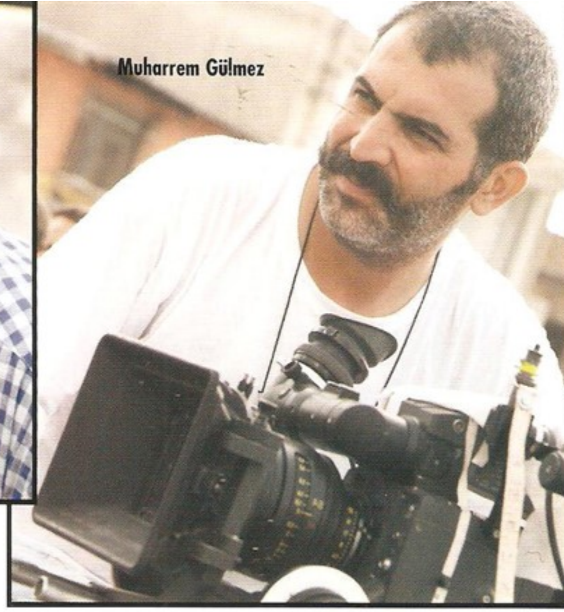
OLKAN ÖZYURT

Ömer Uğur 12 Eylül'ü apolitik bir işçinin başına gelenler üzerinden, en karanlık yüzüyle perdeye taşımıştı. İlk kez yönetmenliği deneyen Muharrem Gülmez ile Sırrı Süreyya Önder ise, "Beynelmilel"de gevendelerin (Adıyaman yöresinde düğünlerde çalgı çalan yerel müzisyenler) gözünden anlatıyor süreci.

Hikaye Adıyaman'da geçiyor. Darbe sonrasında Adıyaman'da hayat iyiden iyiye zorlaşmıştır. Koca kenti kışla anlayışıyla yönetmeye çalışan askerler, günlük yaşamı iyice ablukaya alır. Geçim kaynağı düğünlerde müzik yapmak olan mahalle müzisyenleri (gevendeler) işlerini yapamaz duruma gelir. Çaldıkları çoğu parça askeri yönetim tarafından yasaklanmıştır. Toplumu yeniden inşa etmek üzere kolları sıvayan askerler gevendelerden bir orkestra kurmaya karar verir. Onlardan darbeyi yapan paşaların Adıyaman'ı ziyareti sırasında 'marş çalmaları' emredilir. Üzerlerine giymeleri için de, Adıyaman'ın düşman işgalinden kurtarılışı günlerinde düzenlenen törenlerde Fransız askerlerinin giydiği üniformalardan verilir. Tek sorun gevendelerin doğru düzgün marş bilmemeleridir. Ve, askerler tarafından orkestra şefi tayin edilen Abuzer bir gün Enternasyonel marşını duyar...

Başrollerinde Özgü Namal ve Cezmi Baskın'ın, diğer rollerdeyse Umut Kurt, Bahri Beyat, Meral Okay, Nazmi Kırık, Dilber Ay, Oktay Kaynarca, Kahtalı Mıçı'nın rol aldığı "Beynelmilel", hem Muharrem Gülmez'in hem de Sırrı Süreyya Önder'in ilk filmleri. Gülmez, 90'lardan beri sinema sektörünün içinde çalışmış bir isim. Bir 12 Eylül mağduru olan Önder ise, 2003 yılında Barış Pirhasan'la tanışıncaya kadar sinemayla sadece seyirci düzeyinde bir ilişki kurmuş. 12 Eylül ve sonrasında yaşananları senaryolaştıran Önder, hikayeyi kağıt üzerinden pelikülе aktarmaya karar verince yolu Muharrem Gülmez'le kesişmiş. Çekimleri

Sırrı Süreyya Önder.

Muharrem Gülmez

Adana ve Mersin'de yapılan "Beynelmilel"in bir ilk film olma özelliğinin yanı sıra bir başka özelliği de yapımcısı BKM Film'in filmografisi içinde arz ettiği farklılık. Bugüne kadar yüksek bütçeli, genelde popüler kulvarda yer alan, yıldız oyuncuların ağırlıkta olduğu filmlerin yapımcılığını üstelenen BKM Film ilk defa bu anlayışa pek uymayan bir filmle karşımıza geliyor.

Genelde ilk filmini çekse de yönetmenleri tanırız, ama açıkçası sizleri tanımıyoruz. Onun için en temel soruyu sorarak başlayalım. Sinemayla ilişkiniz nedir ve bu ilişki ne zaman başladı?

Muharrem Gülmez: 1990 yılından beri sektörde çalışıyorum. Yeşim Ustaoğlu, Reha Erdem, Tomris Giritlioğlu, Canan Gerede'nin yönetmen yardımcılığı, Atıf Yılmaz'ın "Eylül Fırtınası" ile "Nihavend Mucize" filmlerinde ise prodüksiyon amirliği yaptım. Sonra Sidney'e gittim ve beş yıl orada kaldım. Türkiye'ye geldiğimde "Organize İşler"de Yılmaz Erdoğan'la çalıştım. Simdi de "Beynelmilel"i çektik Sırrı'yla.

Sırrı Süreyya Önder: Benim sinemayla ne alaylı ne de mektepli bir ilişkim oldu. Seyirci olmanın dışında bir bağım yoktu aslında. Sadece çok kitap okurdum sinemaya dair. Ben 1962 doğumluyum. Maraş katliamı olduğu zaman Adıyaman Lisesi'nde öğrenciydim. Bir protesto yapıldı Adıyaman'da. Bu protestodan dolayı cezaevine girdim. Sonra Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesini kazandım. 12 Eylül olduğu zaman ilk tutuklama furyasında içeri girdim. Uzunca bir yargılama süreci yaşadım. Sonra 12 yıl hapse mahkum edildim. Cezaevlerinde açlık grevleri, şunlar bunlar, infaz yakmalar sonucu yedi yıl yattım. Yani 12 Eylül'ün bütün hışmını öncesiyle sonrasıyla yaşadım. Babam yoktu, aileme bakıyordum. Bu süreçte ailem fazlasıyla mağdur oldu. Anamdan, kötürüm dedeme kadar ailemizde sıkıntı çekmeyen kimse kalmadı. İçerden çıktıktan sonra bayağı zorlu bir hayat bekliyordu beni. Üniversiteye devam etme hakkım elimden alınmış, ruhsat gerektiren işlerde çalışma yasağı getirilmiş... Dolayısıyla yapacak bir şeyim kalmamıştı. Ben de İstanbul'a geldim, ruhsat gerektirmeyen muhtelif işlerde çalışmaya başladım. Orta Asya'daki çeşitli Türk devletlerinde inşaat işçiliği yaptım. Türkiye'ye döndüm sonra.

Peki bu süreçte sinemayla ilişkiniz ne zaman başladı?

S.S.Ö: Tam da o dönem başladı. Tüm yaşadıklarımdan yola çıkarak Türkiye'nin 100 yıllık panoramasını 'O Tozlar Bu Çamurları Getirdi' adıyla roman olarak yazmak istedim. Bir gün Beyoğlu Sineması'nda Yılmaz Güney'in "Duvar" filmi gösteriliyordu. Sanırım yıl 2003. Cebimde fazla para yoktu. O sırada Barış Pirhasan'ın da içinde olduğu senaryo atölyesinin ilanını gördüm; 'senaryo yazmak ister misiniz' yazıyordu. Ben de roman bir türlü bitmiyor gidip senaryo yazayım dedim. Ve Barış Pirhasan'ın yanına gittim, senaryo yazmak istediğimi söyledim, o da 'neden' diye sordu ben de 'valla biraz öfkeliyim' dedim. Barış Pirhasan da 'öfke sinemaya yapmak için bir sebep' dedi. O gün başladım. Sonra bu senaryo ortaya çıktı.

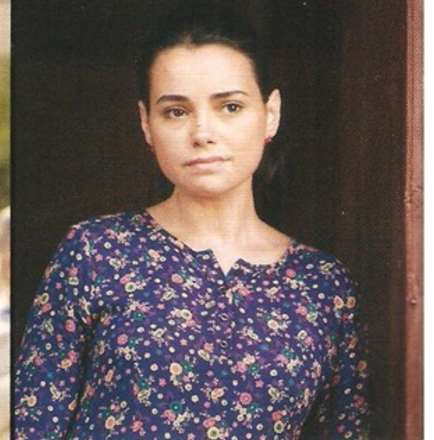
Peki siz 12 Eylül'ü nasıl yaşadınız?

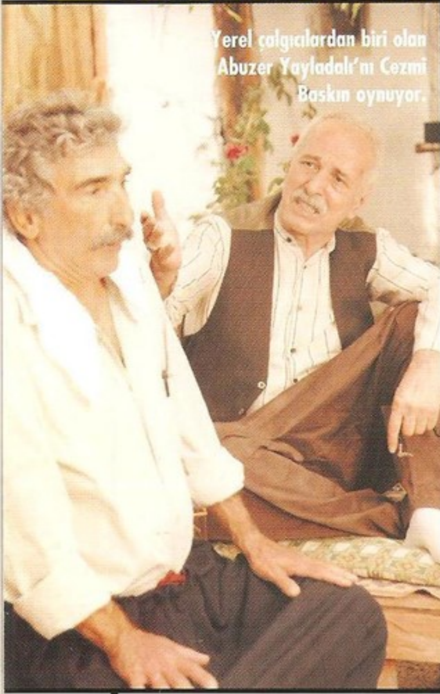
M.G: 12 Eylül olduğu zaman Ankara'daydık. O zaman ben 12 yaşındaydım. Dolayısıyla yaş itibariyle politikayla uğraşacak durumda değildim. Mahalledeki abiler pankartlar yapıyordu, duvarlara yazı yazıyorlardı ama bunu neden yaptıklarını bilmiyordum. 12 Eylül döneminde ne olup bittiğini yaşarken anlamasam bile yıllar sonra etkilerini gördüm, çünkü bizler 12 Eylül'ün yarattığı depolitize ortamın ilk denekleriydik sanki. İnsanın ideolojik inancının olması ve ona bağlı kalması yaşamı farklı algılamasına neden oluyor. Eğer bir inancınız yoksa öylece ortada kalıyorsunuz. Ünsal Oskay bir yerde 'insanların tepelerinde raylar vardır. Siz o raylara asılırsınız bir yerlere götürür o raylar sizi. Yoksa boşta kalırsınız ne yapacağınızı bilemezsiniz' demişti. Bence 12 Eylül'ün depolitize ortamı bizi o büyük boşlukta bıraktı. Bunun ne demek olduğunu ve 12 Eylül'den kaynakladığını sonraları anladım.

12 Eylül döneminde Adıyaman'da filmdeki hikayeye temel teşkil eden bir şey yaşandı mı?

S.S.Ö: Evet. Kısmen Adıyaman'da yaşanmış bir hikayeydi. 12 Eylül döneminde mahalli çalgıcılarından oluşan bir

Oktay Kaynarca, bir sıkıyönetim subayını oynuyor.

Özgü Namal'ı, Cezmi Baskın'ın canlandırdığı karakterin kızı Gülendam rolünde izleyeceğiz.

Yerel çalgıcılardan biri olan Abuzer Yayladalı'nı Cezmi Baskın oynuyor.

bando oluşturdular. Filmdekine benzer üniforma giydirdiler onlara. O güne kadar kentte herkes tarafından ufak yollu aşağılanan bu çalgıcılar o üniformaları giyince kendilerini cuntanın bir uzantısı saydılar. Ahaliyle hesaplaşmaya başladılar.

Baskı dönemlerinde birileri iktidar nimetlerinden yararlanıp, onların gözü kulağı olur. Böylece baskıyı en baştakinin uygulamasına gerek kalmaz. İktidarın pohpohladığı adamlar, insanlara zulmeder. Bu ne gibi bir açılım getirdi size. Çünkü 12 Eylül'de bu durumun yaşandığını biliyoruz. Anlattıklarınız da buna örnek teşkil ediyor.

S.S.Ö: Bu benim de kafama taktığım bir şey aslında. Dünyanın neresinde olursa olsun bütün cuntalar bir kitle desteği görüyor. Yalnızca dayakla, sopayla açıklanamaz bu durum. Ben de bunun şifresini eşelemeye çalıştım. O kadar ki, sıradan insan üzerine bütün Frankfurt Okulu'dan düşünürlerin kitaplarını okudum. Bu Adıyaman örneği de çıkış noktası oldu benim için.

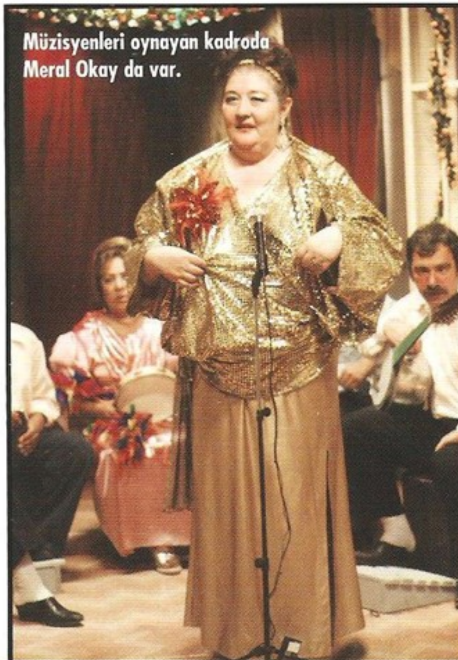
Peki sizin yollarınız nasıl kesişti ve BKM Film'le nasıl el sıkıştınız?

S.S.Ö: Senaryoyu yazdıktan sonra çekmek istedim. Bıçaksırtı bir hikaye anlatıyoruz; rahatlıkla zevzek bir absürd komediye ya da cıvık bir melodrama dönüşebilirdi. Teraziyi iyi ayarlamak için filmi kendim çekmek ya da güvenebileceğim birine teslim etmek istiyordum. Barış Pirhasan ile Fevzi Tuna'ya danıştım. Onlar da Ali Akdeniz'e gitmemi söylediler. Ali Akdeniz senaryoyu beğendi. Önce Uğur Yücel'e yönlendirdiler. Uğur Hoca senaryoyu okudu ve çekmeye karar verdi. Ama hepimizin dışında gelişen şartlardan dolayı olmadı. Sonra Ali Akdeniz, Muharrem'in adını verdi ve siz birbirinize göz kulak olursunuz dedi, Muharreme senaryoyu gönderdi. O kabul etti. Sonra projeyi BKM Film'e getirdik. Sevdiler senaryoyu, sonra da serüven başladı.

Bir filmi iki yönetmenin çekmesi çok zordur derler. Bunun altından nasıl kalktınız?

M.G: Sanırım dengeledik birbirimizi. Çünkü biz apayrı insanlarız, zevklerimiz tercihlerimiz çok ayrı. Fakat bu durumun filme zenginlik getirdiğini düşünüyorum. Sonuçta bir sorun olduğu zaman inatlaşmadan uzlaşabiliyorduk. Ayrıca senaryo üzerinde birlikte çok çalıştık. Sırrı bu senaryoya kimseyi dokundurmam tavrına girmedi. Gerçi kimi zaman gerginlik yaşadık ama sonuçta bu serüveni birlikte yaşamaktan pişman olmadık. Önemli olan da bu bence.

S.S.Ö: Biz sete gitmeden çok iyi bir hazırlık süreci yaşadık. Hem oyuncularla hem de birbirimizle çok konuştuk. Çekimlere pek bir şey bırakmadık açıkçası. Mesela mekanları ayarladıktan sonra masa üzerinde Muharrem'le tek tek bütün sahneleri konuştuk. Bir de fonksiyonel bir işbirliği yaptık çekimler sırasında. Aynı anda ikimiz bir şeye odaklanmadık. Birimiz rejiyle uğraşırken diğerimiz oyuncuları çekimlere hazırladı. Bu alanları gönül rahatlığı ile birbirimize bırakabildik. Galiba işin kilit noktası da bu oldu.

Müzisyenleri oynayan kadroda Meral Okay da var.

"Beynelmilel" ikinizin de ilk filmi. Hala toplum olarak hesaplaşamadığımız bir olayın yansımalarını anlatıyorsunuz filmde. Politik bir dönem filmi çekmenin getirdiği zorlukların üstesinden nasıl geldiniz?

M.G: Kendimi huzurlu hissediyorum açıkçası. Yani film çekmek doğum yapmak gibidir. Kadınlar çok acı çekerler doğumda, ama yine doğum yaparlar. Bizde de öyle oldu. Film çekerken hayatınızdan yılıyorsunuz, zorlu bir süreç, ama filmin son halini görünce her şey unutuluyor.

12 Eylül'le ilgili birçok film var. İyileri var, vasat ve kötüleri var. Bu filmler size ne kadar yol gösterdi?

S.S.Ö: Bu ülkede senaryonuzu yapımcıya götürdüğünüzde yapımcının sizi 'bu bir 12 Eylül filmidir' deyip refüze etme tehlikesi var. Bu tehlikenin sebebi de 12 Eylül'ün bizzat kendisi. Çünkü 12 Eylül bütün kurum ve kurallarıyla, zulmüyle halen devam ediyor. Sırf bu gerekçe bile böyle bir film yapmayı meşru ya da zorunlu kılan bir şey.

12 Eylül'le ilgili birçok film yapıldı. Bunlardan beş altı tanesi nitelikli olabilir. Onlar da ya meseleye teğet geçmiştir ya da çok içerden bakmıştır. Benim bu filmde temel meselem insanların baskı altında ne tür refleksler gösterdiğini anlatmaktı.

BKM Film, genelde popüler kulvarda yer alan, nispeten büyük bütçeli, bolca yıldız oyuncunun yer aldığı filmlerin yapımcılığını yaptı. "Beynelmilel" bu tarife uymuyor. Nasıl ikna ettiniz BKM Filmi?

M.G: Bence BKM Film'in "Beynelmilel"in yapımcılığını üstlenmesindeki kilit nokta, filmin iyi olacağını hissetmesi. Çünkü BKM Film, iyi film peşinde. Filminiz iyi değilse, neden bahsederseniz bahsedin, ister 12 Eylül'den, ister çocuk kaçırmadan ya da kadın sorunundan hiçbir önemi yoktur, çünkü filminiz iyi değildir. 5 bin kişi izler o kadar. Ama önemli olan, sesiyle, görüntüsüyle, rejisiyle, oyunculuklarıyla hikayesiyle seyircinin izleyebileceği iyi bir film yapmak.

Diğer 12 Eylül filmlerinden farkı nedir "Beynelmilel"in?

M.G: Biz sadece sıradan halkın 12 Eylül'de neler yaşadığını anlattık. Öyle kör göze parmak sokmadık.

S.S.Ö: Her halde ortalamadan daha fazla mağdur oldum 12 Eylül sebebiyle. Bu mağduriyet meseleye herkesten daha fazla serinkanlı bakma yükümlülüğü getiriyor. Çünkü 12 Eylül'le ilgili yapılmış kötü film 12 Eylül'e hizmet etmektir bir anlamda. Bunun için mağdur olsanız bile çok dikkatli olmak zorundasınız. Biz, Muharrem'in dediği gibi, sıradan insanların 12 Eylül'de neler yaşadığını herkesin anlayabileceği düzeyde anlatmaya çalıştık. Bu insanlar çok masum çocuklardı. Yapılan işle onların tarumar oluşu arasında büyük bir orantısızlık var duygusunu vermeye çalıştık. İnsanlardan aldığımız tepkiler de bu duyguyu aktarabildiğimiz yönünde.

Bundan sonra nasıl bir yol haritası çiziyorsunuz kendinize. Birlikteliğiniz devam eder mi?

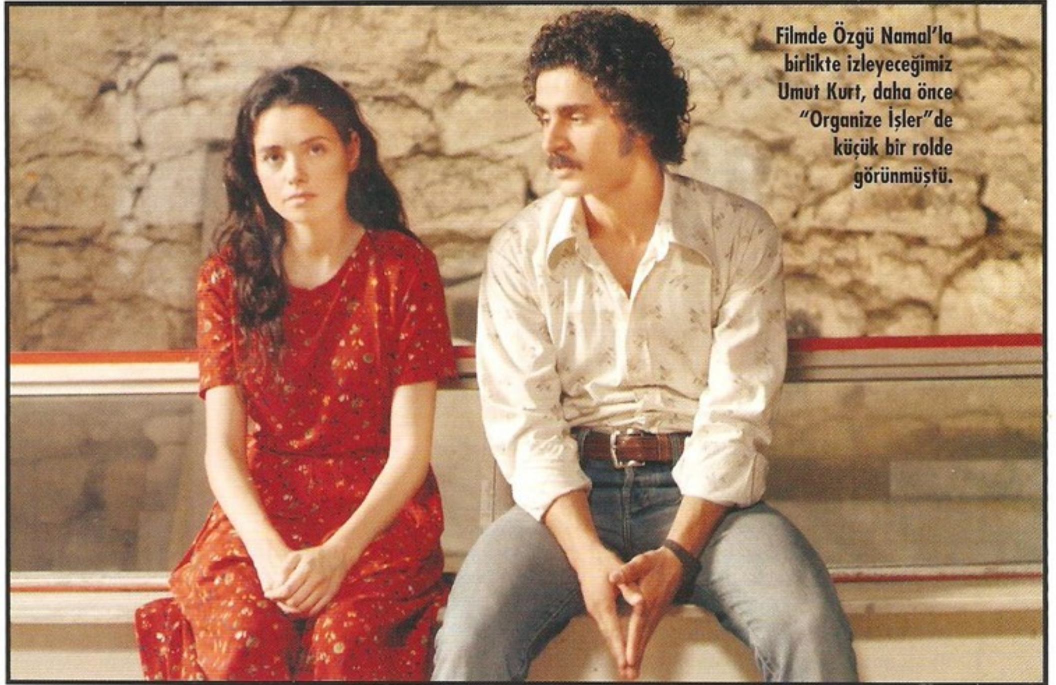
S.S.Ö: Belki ilerde senarist yönetmen olarak çalışabiliriz ya da tekrar bir film çekebiliriz birlikte. Bunu zaman gösterecektir. Ama yolculuklarımız ayrı ayrı sürse de dostluğumuzun devam edeceğini biliyorum. İlk filmini birlikte yapmış olmanın onuru muhtemelen bir ömür devam edecek. Ama tek başıma yine "Beynelmilel" gibi politik alt yapısı olan filmler yapmak istiyorum. Şunu da belirteyim, eğer birisine bir şey danışmam gerekirse o insan Muharrem olacaktır.

M.G: Ben Sırrı'nın çok zekice senaryolar yazdığını düşünüyorum. Onun yazdığı her türlü senaryoyu seve seve çekerim. Ayrıca bundan sonra elime geçen senaryolara ilişkin bir sorum olursa benim de ilk arayacağım insan Sırrı olur. Kişisel olarak da sinema serüvenimde iyi film yapmaktan yanayım.

Siz de ilk filminizi çektiniz. Sinemamız gençleşiyor, canlanıyor. Bu süreçten umutlu musunuz?

S.S.Ö: Bu süreç şüphesiz başta dinamizm getirir. Bu topraklarda sinemaya konu olacak tonlarca hikaye var. Bu süreçte sinemacılarımıza düşen görev, bu hikayeleri bugüne kadar anlatılmayan yönleriyle ele alarak anlatmaktır. Açıkçası ben bir Türk filminde Hollywood klişesi gördüğüm zaman çok kötü oluyorum çünkü bu ülkenin son 100 yıllık tarihinde Hollywood'un bir ömür tüketemeyeceği hikayeler var. Bence bu hikayeleri özgün bir biçimde anlatmayı tercih edecek insanlar yeni Türk sinemasının dilini oluşturacak sinemacılardır.

M.G: Bence sinemanın gençleşmesi biraz zorunluluktan oldu çünkü 80'lerde sinema durma noktasına geldi. O dönemde yönetmenlere para yatıracak yapımcı kalmamıştı. Sonra bu televizyon dizileri sayesinde yeniden kıpırdanma başladı. Bu dizilerin yapımcıları gençlerdi. Dolayısıyla onlar kendi dillerinden anlayacak yönetmenlerle çalışmak istediler ve böylece yeni yönetmenler çıkmaya başladı. Genç insanlara yatırım yapıldığı için böyle bir süreç yaşamıyoruz aslında yani, ama bu gençleşme bizi nereye götürür derseniz, ben de Sırrı gibi düşünüyorum.

Filmde Özgü Namal'la birlikte izleyeceğimiz Umut Kurt, daha önce "Organize İşler"de küçük bir rolde görünmüştü.

 "Son Osmanlı Yandım Ali"

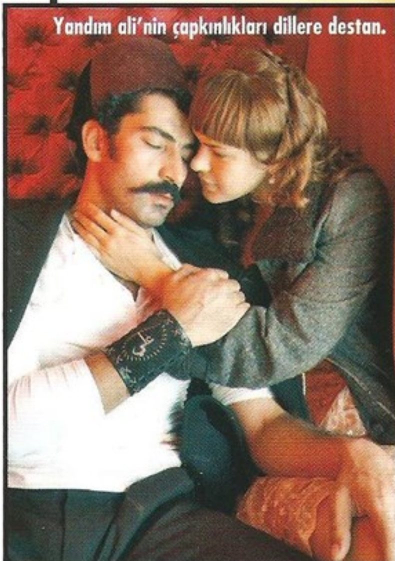
Nesli tükenmiş bir kahraman

Bu sezonun yerli dönem filmlerinden "SON OSMANLI-YANDIM ALİ", İstanbul'un işgal yıllarında geçen bir Suat Yalaz çizgi romanı uyarlaması. Yalaz'ın senaryosuna katkıda bulunduğu bu tarihi avantür, Mustafa Şevki Doğan'ın da ilk uzun metrajı. Başrollerdeyse kaytan bıyıklarıyla Kenan İmirzalıoğlu, Cansu Dere ve uzun yıllar sonra bir sinema filminde rol alan tecrübeli tiyatro oyuncusu Engin Şenkan var.

Uzun yıllar, çektiği televizyon dizileri (Hayat Bağları, Deliyürek, Kurtlar Vadisi gibi) ve reklam filmleriyle elde ettiği tecrübelerini ilk uzun metrajına aktaran Mustafa Şevki Doğan, sinema ve dizi sektörünün hemen her alanında çalışmış bir isim. Ustası Osman Sınav ile pek çok Sinegraf yapımında emek sarf eden Doğan ile "Son Osmanlı Yandım Ali" konusunda bir röportaj yaptık.

"Yandım Ali" kimdir?

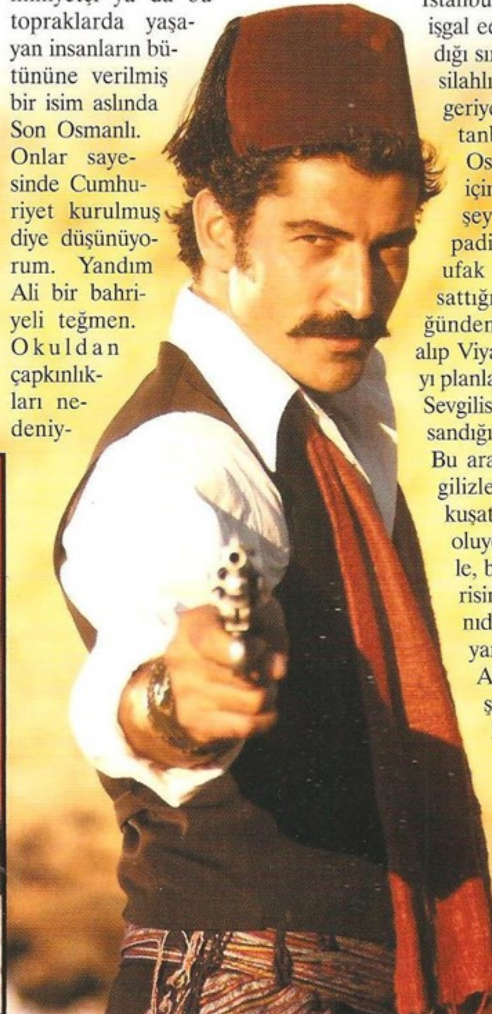
Yandım Ali, Suat Yalaz'ın 1975-80 yılları arasında yarattığı "Son Osmanlı" çizgi romanının karakteri. Birtakım ulusal gazetelerde yayımlanmış, sonra kitaba dönüşmüş, Fransa'da bizden daha çok tanınan bir çizgi roman bu. Yaklaşık bir yıl önce bana teklif edildiğinde, çok heyecanlandırdı. Benim de ilk sinema filmim. İçindeki Yandım Ali karakteri bir süper kahraman değil, reel bir kahraman, fakat özellikle sevimliliği benim çok hoşuma gitti.

Yandım ali'nin çapkınlıkları dillere destan.

"Son Osmanlı" tabiri ne anlamda kullanılıyor?

Son Osmanlı tek bir kişi değil; 1970'lerden bugüne kadar gelen birtakım vatanperver, milliyetçi ya da bu topraklarda yaşayan insanların bütününe verilmiş bir isim aslında Son Osmanlı. Onlar sayesinde Cumhuriyet kurulmuş diye düşünüyorum. Yandım Ali bir bahriyeli teğmen. Okuldan çapkınlıkları nedeniyle uzaklaştırılmış; çeşitli yerlerde savaşmış. Çanakkale Savaşı'ndan sonra, Kurtuluş Savaşı'ndan önce, Osmanlı askerleri silahlarını bıraktığında, İstanbul gayri resmi işgal edilmeye başladığı sıralarda, bütün silahlı askerler gibi geriye dönmüş. İstanbul'da artık Osmanlı Devleti için yapılacak bir şey olmadığını, padişahın bile ufak ufak ülkeyi sattığını düşündüğünden sevgilisini alıp Viyana'ya kaçmayı planlayan bir adam. Sevgilisiyse onu öldü sandığı için evlenmiş. Bu arada kentin İngilizler tarafından kuşatılmasına şahit oluyor. Bir vesileyle, bir teşkilat içerisinde eski bir tanıdığıyla buluşup yardım ederken, Atatürk ile karşılaşıyor. Bu karşılaşmadan sonra da memleketinden kaçıp gitmek yerine, her bireyin üzerine düşeni yapması gerektiğine inanıp Kurtuluş Savaşı'na katılıyor. Böyle bir hikaye bu. Keyifli, serseri, kendi doğrularıyla yaşayan, herkes gibi bir adamın hikayesini anlatıyor. Son Osmanlı ismini, bizleri Cumhuriyet rejimine taşıyan - bizlerin de daha ileriye götüreceğini düşündüğüm- ne sağı ne solu olmayan, kendi kültürünü ya da kendi yaşam doğrularını başkalarına karşı koruyan insanlara verilmiş bir isim olarak düşünüyorum.

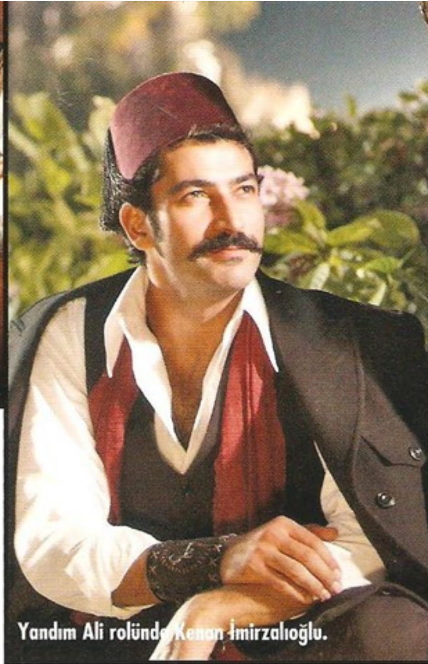

Suat Yalaz'ın yazıp çizdiği Yandım Ali maceralarından bir derleme mi yaptınız yoksa tek bir macerasını mı ele aldınız?

Bu birinci bölümdü. Bunun içine bir film öyküsü de ekledik, tamamen derleme değil, ikinci bölümde başka bir hikaye anlatılıyor. Atatürk'ün ve Yandım Ali'nin öyküleri ayrı ayrı anlatılmıştı. Bir belgesel tavrı vardı. Biz bunun içine, kahramanları birleştirecek çok küçük bir müdahalede bulunup bir film öyküsü oluşturduk: Atatürk ile Yandım Ali'yi karşılaştırdık. Tarihte böyle bir şey var mıdır? Vardır ya da yoktur, Yandım Ali bir hayal kahramanıdır, bunun için kimsenin bizi suçlayacağını sanmıyorum. Böyle karşılaşmalar sayesinde de bir şeyler oluyor.

Kenan İmirzalıoğlu ile bir kez

O zamanlar ameliyatlarda anestezi falan yok!

Yandım Ali rolünde Kenan İmirzalıoğlu.

Cansu Dere, Yandım Ali'yi öldü sanıp evlenen eski sevgilisi.

daha çalıştınız, nasıl geçti?

Kenan kendisini çok geliştirmiş bir arkadaşım. Osman Sınav ile birlikte Sinegraf'ta "Deliyürek"i çektiğimiz yıllardan bu yana inanılmaz bir gelişme göstermiş. "Yazı Tura"da da çok beğenmiştim kendisini ve Yandım Ali de Kenan İmirzalıoğlu'ndan başka biri olamazdı. Çizgi romandaki karakteri görünce hemen anlaşılıyor! Mehmet Soyarslan daha projenin sözü ilk edildiğinde Kenan ile konuşmuş. Kenan inanılmaz heyecanlanmış. 4-5 ay sonra da çeşitli arayışlardan sonra proje bana teklif edildiğinde Kenan benim ismimi duyunca çok sevinmiş. Birlikte çalışmışlığımız çok işimize yaradı. Neredeyse telepatik olarak anlaştık. Uzun saatler ve geceler boyu bu karakteri konuştuk ve muhteşem bir Yandım Ali karakteri çıktı. Her çektiğimiz sahneden de büyük keyif aldığımız keyifli bir iş çıkarttık.

Bir ara Mustafa Kemal rolü için yoğun bir arayışınız oldu...

Atatürk bizim için bir mit, yanlış yapmayalım, insanlar tarafından çeşitli eleştirilere maruz kalmayalım diye biraz titiz davrandık. Önemli olan tabii ki oyunculuktur falan ama ben biraz daha benzesin, biraz daha Atatürk olsun istedim. 37 yaşında bir Atatürk ile karşı karşıyaydık. Çeşitli oyuncularla konuştuk, resimler çektik, makyajlar yaptık, denemeler yaptık; hiç acele etmedik. Bu yüzden Atatürk'lü sahneleri sona bıraktık. Ve sonunda güzel bir Atatürk portresi ortaya çıktı. Alican Yücesoy, konservatuar mezunu genç bir arkadaşımız. Atatürk'ü oynamaktan çok çekindi fakat oldu, çok da güzel oldu, içimize sindi, görenler şaşırıyor şu anda.

Sinemamızdaki dönem filmlerinin özellikle Osmanlı'da geçen dönem filmlerinin artması konusunda ne düşünüyorsunuz?

Günümüz TV dizilerinde, günlük hayattaki hikayelerin uç noktalarının anlatılması, insanların o uç noktaları seyretmesi ve birtakım yozlaşmaların başlaması yerine; geçmişe dönüp hiçbir uygar aletin olmadığı, salt düşüncelerin, duyguların, doğru ve güzel sevgilerin olduğu hikayelere geri dönmeyi yeğlerim. Geçmişe bakışımız belki bir moda şeklinde tezahür etti, belki de insanların ihtiyacıydı, ama romanlarla başladı. Dönem hikayelerini anlatan romanların patladığını gördük. Sinema sektörüne baktığımızdaysa dönem filmlerinden bir ara vazgeçildi. Eskiden Battal Gazi'ler, Karaoğlan'lar vb. sinema filmlerinde iyi kötü anlatılmaya çalışılıyordu ama sadece avantür hikayelerdi. Ama şimdi daha ciddi hikayeler anlatılmaya başlandı. Dönem filmleri sektörel anlamda zor işler olarak görülüyordu. Bu filmin bütçesi de normal bir film gibi değil. Avantür yok mu, var ama böyle salt adam dövmek şeklinde değil, gerçekleri yansıtmak üzere var. Zor işler, bunlar belki başlangıç olacak, belki bir sürü de hataları olacak ama bir basamak olacak inşallah. Mesela ben bir "Cennetin Krallığı"nı seyrederken kıskanıyorum. Kendi içlerinde küçücük bir hikayeyi anlatırken inanılmaz bir aşk hikayesi, bir serüvene dönüştürüyorlar; bizse daha yolun başındayız. Bir filmde çok olay, çok hikaye anlatmaya çalışıyoruz -yanlışımız belki bu- ama içindeki duyguları tam olarak veremiyoruz. O filmleri kıskanırken böyle bir proje gelince inanılmaz heyecanlandım, Türkiye'de de böyle bir şeyi yapabileceğiz dedim; bu açıdan ben de bir "Son Osmanlı"yım!

Yönetmen Mustafa Şevki Doğan.

Dönemin atmosferini perdeye yansıtabilmek için nasıl bir çalışma yaptınız?

Dönem filmleri daha fazla ön hazırlık, araştırma gerektiriyor tabii. Senaryo aşaması sürerken, bir taraftan da karakterler belirlendi ve kostümleri tasarlandı. Bir kostüm tasarım atölyesi kuruldu. Osmanlı ve İngiliz askerlerinin, halkın bazı kostümleri kiralandı ama çoğunluğu tasarlanıp dikildi, gardıroplara asılıp bekledi bizi. Mekan araştırması için bütün İstanbul tavaf edildi. Plato ortamında çekmeyi sevmediğim için olabildiğince otantik mekanlar bulmaya çalıştım. Genel bir İstanbul manzarası, 55 geminin geldiği bir boğaz lazımdı. Bu görüntüler de gene o dönemin resimleri araştırılıp tarandıktan sonra -şu anda hala devam eden- üç boyutlu animasyon teknikleriyle elde edildi. Ama fazla dijital müdahale yok.

Bir ilk film olarak içinize sindi mi?

Çok büyük keyif aldım. Aslında hiçbir zaman içine sinmez ki. Hep bir şeyler eksik kalır. Şunu da yapsaydım, bunu da yapsaydım dersin. İçime sindi demek yalan bence. Film kendi içinde çok temiz bir film oldu. Bunun için mutluyum. Filmde çalışan herkes mutlu. Şimdiden Yandım Ali 2 konuşulmaya başlandı. Ben daha da korkmaya başladım. İşin avantür tarafından yola çıktık. Çizgi roman sonuçta ama içerisinde çok güzel bir memleket duygusu var, çok güzel aşklar var. Bir insanın doğrusuyla yanlışıyla bir hayat görüşü var. Sadece bir avantür film diye bakmadığım için büyük keyif aldım.

Kim Ki Duk"un yeni filmi "Zaman" iki sevgili arasındaki ilişkiye ve estetik cerrahi ile değişen hayatlarına odaklanıyor.

Tanrım beni baştan yarat!

Şimdiye kadar çektiği 14 filmle sinema aleminde kendisine hatırı sayılır bir yer edinen Kim Ki Duk'un yeni filmi "ZAMAN" (Shi Gan) bu ay ülkemizde de gösterime giriyor.

MURAT EMİR EREN

Geçtiğimiz yıl (2005), Antalya Film Festivali vesilesiyle ülkemizde de ağırladığımız -ve onur ödülü alan- Güney Koreli yönetmen Kim Ki Duk, özellikle son beş filmiyle ülkemizde ciddi bir hayran kitlesine erişen, önemli bir sinemacı. Eski filmlerine çeşitli şekillerde ulaşıp izleyenler, izledikçe yönetmene olan hayranlığı artanlar çok, ama filmografisindeki istikrarsızlığa takılanlar da var. Yönetmen, yeni filmi "Zaman"da iki aşığın birbirine duyduğu tutku üzerinden, güzellik tutkusu ve estetik cerrahi alanındaki gelişmelerin insan üzerindeki etkileri ile ilgili ağır eleştiriler getirmek niyetinde.

Kim Ki Duk, "tutunamayan" portreleriyle dolu, temelinde yatan his açısından her biri birbirine benzeyen filmlerinin yanı sıra, "Shilje sanghwang (Real Fiction)" gibi deneysel sayılabilecek bir filme, "Nabbeun namja (Bad Guy)" gibi stilize bir aşk ve suç filmine, en nihayet "Hae anseon (The Coast Guard)" adlı çılgınlığın ötesinde dolanan absürd bir yapıma imza atmıştı. Ancak bu denemelerinden çok iyi bir sonuç aldığını söylemek pek mümkün değil. Onu dünyaya tanıtan "The Isle" ve "Unknown Adress" gibi filmlerine iddialı bir dönüşle, başyapıtı "Bom yeoreum gaeul gyeoul geurigo bom (Spring, Summer, Autumn, Winter... And Spring "i sinema alemine hediye etmiş, peşi sıra gelen "Fedakar Kız"da ise bir toplumsal eleştiriye girişmişti.

Ancak film, bir toplumsal eleştiri olabilmek şöyle dursun, kör gözüne parmak vaazlardan öteye gidememekteydi. İşte "Zaman" da, Kim Ki Duk'un insani zaaflara odaklandığı, eleştirel ve

Çiftin yüz değiştirme ameliyatı "sonrasındaki" karşılaşması.

"güya" sert bir film. Ancak kahkahalarla karşılanabilecek tuhaflığı ve hikayesindeki küçük "sürpriz", filmi absürd bir düzleme de taşıyor.

2006 yılının Şubat ayında çekimleri başlayan film, aynı yıl içinde Cannes Film Festivali'ne yetiştirilmiş ve Mayıs ayı içindeki bu etkinlikte yer almıştı. Festivalin yarışmalı bölümünde değil, "film market" etkinliğinde yer alan filmle ilgili olarak, yabancı basında çeşitli görüşler yer almıştı ancak ortak görüş, "Zaman"ın Kim Ki Duk'un eski filmlerinden ayrı durduğu yönündeydi. Filmin ülkemizdeki ilk gösterimi Antalya Film Festivali ile birlikte yapılan Avrasya Film Festivali'nnde gerçekleşmiş, ancak o zamana kadar dünya prömiyerinin yapıldığı Karlovy Vary Film Festivali ve Toronto Film Festivali'nde görücüye çıkmıştı bile. Yakın zamanda Chicago Film Festivali'nin uluslar arası yarışmasında da ödül kazanan yapımın gezmiş olduğu diğer festivallerden elinin boş döndüğünü hatırlatalım.

Başta da belittiğimiz üzere "Zaman", estetik cerrahi ile ilgili eleştirilerini, obsesif bir çift üzerinden sunuyor. Ancak yönetmenin konuya el atmasının önemli bir sebebi, tıpkı "Fedakar Kız"da olduğu gibi ulusal bir meseleye dayanıyor. Koreli genç kızlar -ve belki erkekler- arasında estetik ameliyatların son derece yaygınlaşması, "güzel görünme", "farklı görünme" adına, "Asyalı"ların tipik fiziki özelliklerinden kurtulmak istemeleri gibi istatistiki bilgiler, yönetmeni filmi yapmak için motive eden sebeplerden. Her ne kadar bunu kendisi söylemese de, filmle ilgili kısıtlı sayıdaki açıklamada, hikayenin bu konuyu temel aldığı açık bir biçimde belirtilmiş...

Açılış sekansında, estetik ameliyatlardan görüntülerle, parçalanan yüzler, kesilen kafa derileri ve kırılan burunlarla bizleri selamlayan "Zaman", bu girizgahın ardından Ji-Woo adlı bir delikanlı ve Seh-hee adlı genç bir kadının ilişkisine odaklanıyor. Olayların önemli bir bölümünün geçtiği bir kafede buluşan çiftimizden Seh-hee, sevgilisi Ji-Woo'nun etraftaki kadınlara ilgi göstermesini bahane edip olay çıkarınca, ortalık epey karışıyor. Bu olay, çiftin ilişkisini ciddi olarak zedeliyor. İşkilli sevgili Seh-hee, erkek arkadaşının başka kadınlara ilgi duymasının sebebini, kendisini artık beğenmemesine dahası kendisinden sıkılmasına yoruyor. Israrla, erkek arkadaşının, onun yüzünden ve bedeninden sıkıldığı için başka kadınlarla ilgilendiğini düşünüyor (bunların hepsi bir gecede oluyor). Evde ve yatakta çıkan hadiselerden sonra çiftin arası iyice açılıyor

Bu da, filmdeki iki sevgilinin ameliyat "öncesindeki" hali.

ve bir noktada Seh-hee, yeni bir yüzle geri dönmek üzere erkek arkadaşını terk edip -elbette- estetik operasyonla yüzünü değiştirmeye karar veriyor. Burada ise yönetmenin özellikle altını çizdiği nokta, Seh-hee'nin "daha güzel" bir yüz değil "mevcut olandan farklı" bir yüz istemesi oluyor. İşte asıl olay da bu noktadan sonra başlıyor ve film çığrından çıkıyor. Motivasyonunu bir türlü anlayamasak da, Seh-hee, ameliyat sonrasında ortadan kaybolup, altı ay boyunca eski sevgilisinin karşı cinsle her temasını "uzaklardan taş atmak" ve "sevgili adaylarını nasıl olduğunu görmediğimiz bir biçimde korkutmak" suretiyle engelliyor. Haliyle neden giriştiği belirsiz bir macerada iyiden iyiye sinir bozucu bir karaktere dönüşüyor. Yüz ameliyatı sonrasında eski erkek arkadaşını bir başkasıymış gibi yeniden tavlamaya çalışan Seh-hee'nin düştüğü vaziyet ise ayrı bir tartışma konusu. Ancak hikayenin tadını kaçırmamak için burada ara verelim...

Bundan önceki iki filminde ("Fedakar Kız", "Yay") yer verdiği -aynı zamanda sevgilisi de olan- aktris Yeo-reum Han'la bu filmde çalışmayan Kim Ki Duk, kendi çektiği filmlere uzak oyuncularla çalışmayı tercih etmiş bu kez. Hatta Ji-Woo'yu canlandıran Jung Wo Haa, henüz birkaç filmde rol almış, 2005 yılında bu işe başlayan 26 yaşında deneyimsiz bir aktör. Seh-hee karakterini canlandıran Ji-Yeon Park ise daha çok aksiyon-komedi filmlerinde rol alan daha oyunculuk açısından daha deneyimli ama sektörün "oturaklı" filmlerinde yer almamış bir aktris. Seh-hee'nin geçirdiği ameliyat sonrasında See-hee haline geldiği bölümlerde karşımıza çıkan Hyeaon a Seong da benzer bir kariyere sahip. Üçlünün performansı ise fena değil. Her ne kadar Ji-woo rolündeki Jung Wo Haa rolünde epey atıl dursa da, kadronun dişi cenahı oldukça "rahatsız edici" performanslarla filmi enteresan hale getirmeyi başarmış.

"Zaman", yönetmenin iflah olmaz hayranları tarafından mizahi bir deneme olarak algılanmaya müsait. Bununla birlikte, Kim Ki Duk'un yine başarılı bir mizansen anlayışı ve stilize bir görüntü yönetimi ortaya koyduğunu söylememiz mümkün. Lakin, toplumsal eleştirinin ciddiyetine vakıf olabilmesi için daha ne kadar film çekmesi gerekecek, ona salondan çıkınca siz karar verin....

 "Bükreş'in Doğusu"

Devrim televizyonda yayınlanmayacak

MURAT EMİR EREN

Romanya'nın devlet başkanı Çavuşesku'nun idamıyla sonuçlanan 1989 Romanya Devrimi'nin küçük bir kasabadaki yansımasını konu eden "BÜKREŞ'İN DOĞUSU" (A fost sau n-a fost?), bu yılki Antalya Film Festivali'nden ödülle dönen, dokunaklı ve eğlenceli bir film.

Amerika'da 70'li yıllarda yükselen siyahi hareketin önde gelen seslerinden biri olan şair Gil Scott Heron'un, daha sonra müzik dünyasına da süzülen ünlü şiiridir "Devrim televizyonda yayınlanmayacak". Devrimin televizyon başında değil kanlı canlı yaşanacağına ve yan gelip yatanların değil, sokaktakilerin gerçekleştireceği bir hadise olduğuna işaret eden bu şiirde anlatılanlar şimdilik mevzu bahis değil. Gelgelelim, tüm dünyaya canlı olarak yayınlanan 1989 Romanya Devrimi'nin, bir dönem slogana dönüşen, başlığa taşıdığımız bu sözü tersyüz ettiğini, tüm dünyanın izlediği ilk devrim olduğunu hatırlatmakta fayda var. İşte "Bükreş'in Doğusu" da bu meseleye eğiliyor. Televizyonu başrollerden birine yerleştiren film, "aptal kutusu"nun devrimdeki rolünü tartışıyor. Aynı zamanda, küçük bir kasabada 1989 devriminin nasıl yankı bulduğuna değinen yapım, kendi halinde yaşayan insanların bu tarihi olayla ilgili nasıl deneyimleri olduğuna dair hüzünlü ve sevimli bir öykü anlatıyor. Hatta film, kimi zaman "sevimli" sıfatının da ötesine geçerek insanı gülmekten koltuktan düşecek vaziyete getiriyor...

Romanya'da, başkent Bükreş'in doğu tarafında kalan, kıyıda köşede bir kasaba Vaslui. Aynı zamanda yönetmen Corneliu Porumboiu'nun da memleketi olan bu küçük kasabada yerel bir televizyon kanalını işleten Bay Jderescu, 1989 yılında diktatör Çavuşesku'nun devrilmesiyle sonuçlanan Romanya Devrimi'nin yıldönümü vesilesiyle, özel bir program yapmaya karar veriyor. Kasabadaki herkes yılbaşı hazırlıklarıyla uğraşadursun, Jderescu, devrimin gerçekleştiği 22 Aralık günü saat 12.08'den önce kasabalarında halkın sokaklara dökülüp dökülmediğini, devrimin kasabalarında gerçekten yaşanıp yaşanmadığını sorgulamak istiyor. O gün, devrimin gerçekleştiği 12.08 saatinden önce kasaba meydanına gittiğini iddia eden şahitleri programa konuk etmek isteyen Jderescu, kasabada öğretmenlik yapan ve geceleri ayık gezmeyen alkolik Manescu'yu ikna ediyor. Programa katılacak olan ikinci konuk ise sırra kadem basıyor. Haliyle Jderescu, devrime şahitlik ettiğini düşündüğü yalnız bir ihtiyar olan Pisconi'yi apar topar programa dahil ediveriyor. Programa çıkmadan önce felsefe kitaplarından aforizmalar ezberleyerek, yerli yersiz bunları kullanan işgüzar televizyoncu Jdrescu, yanında kanyakla gezen alkolik devrimci Manescu ve patavatsız ihtiyar Pisconi, bu tarihi olayın kasabalarındaki yankılarını konuşmak üzere yayına başladıklarında ise ortaya görmelere seza bir program ve traji-komik manzaralar çıkıyor elbette...

İlk olarak bu yıl, Antalya Film Festivali'nde görme fırsatını elde ettiğimiz

Sunucu Jdresecu (sağda), konuklarını emektar arabasıyla, canlı yayına bizzat götürüyor.

Sunucu Jderescu, ihtiyar Pisconi ve öğretmen Manescu, ülkemizdeki tartışma programlarını aratmayan bir yayınla, karşınızda!

"Bükreş'in Doğusu", Doğu Avrupa sinemasının ülkemizde gösterim olanağı bulan önemli örneklerinden biri. Festivalde "Eleştirmenlerin Ödülü" kategorisinde yarışıp bu ödülü alan yapım, küçük ölçekli, sevimli ve incelikli bir film. İlk yarısında, malum televizyon programına katılacak olan karakterleri tanıtan film, ikinci yarısında ise 40-45 dakika boyunca bir televizyon programına ve bu üç karaktere odaklanıyor. Haliyle, kendi kendine getirdiği bu kısıtlama filmi kimi zaman kısır bir tartışmaya yönlendiriyor ister istemez. Başrol oyuncuları Mircea Andreescu, Teodor Corban ve Ion Sapdaru'nun olağanüstü performanslarıyla açığını kapatan film, bu haliyle büyük bir eğlence vaat ediyor. Kısacası "Bükreş'in Doğusu", kısır geçen Ocak ayının en iyi filmlerinden biri... Meseleyi biraz da yönetmenin ağzından dinlemek isterseniz eğer, kendisiyle yapılmış bir röportaj hemen aşağıda. Filmin yönetmeni Corneliu Porumboiu, vermiş olduğu bu röportajda, kişisel deneyimlerine dayanarak çektiği filmiyle ilgili önemli ve aydınlatıcı bilgiler sunuyor.

1989 Romanya Devrimi'nin günümüzdeki yeriyle ilgili bir film yapmak fikri nasıl ortaya çıktı?

Romanya'nın güneyinde yer alan memleketim Vaslui'de bu konuyla ilgili bir televizyon programı görmüştüm. Filmde günün konusu şuydu: Şehrimizde bir devrim olmuş muydu yoksa olmamış mıydı? Üç kişi, o dönem olayların nasıl geliştiğiyle ilgili bir tartışma yapıyorlardı. Beş yıl boyunca bu mesele benim kafamda dönüp durdu. Nihayet, geçen yılın Mayıs ayında, üzerinde iki yıldır çalıştığım ancak halen daha tatmin olmadığım senaryoyu bitirmeyi başardım. Ancak daha sonra, televizyonda gördüğüm o üç karakter üzerine kurulu olan "Bükreş'in Doğusu"nu (A fost sau n-a fost?) yazmaya başladım. Bu senaryo diğerinden farklıydı ve o senaryoyla arama mesafe koyan bir terapi gibiydi. Benim için büyük bir sürpriz oldu ama bir ayda yazmayı bitirdim. Son derece memnundum senaryodan ve bir an evvel çekimlere başlamak istiyordum.

Komünist rejim düştüğünde siz neredeydiniz, neler yapıyordunuz?

O dönemler ben 14 yaşındaydım ve bu nedenle olan biteni net bir biçimde hatırlıyorum. Rejimin devrildiği gün, annem ve babam içeride televizyon karşısına çivilenmiş otururken ben de dışarıda ping pong oynuyordum. Daha sonra, filmimde de önemli bir yer tutan o önemli anın peşi sıra eve geldim. Çünkü saat 12.08'i gösteriyordu. Yaşadığımız yerde herkes canlı yayında Çavuşesku'nun düşüşünü izliyordu.

Genç bir sinemacı olarak tarihteki bu noktayla ilgili bir film yapmak istemenizin nedeni neydi?

Devrimin bende derin bir etkisi var. O zaman, fabrikada mühendis olarak çalışma fikrini bırakmaya karar vermiştim. Devrim hayattan beklentilerimi tamamen değiştirmişti, tüm Romenler gibi. Filme ilham kaynağı olan televizyon

Yönetmene göre kameraman, kendisinin hikayedeki yansıması.

programı 22 Aralık 1989'daki devrimin bizim kasabamız olan Vaslui'ye nasıl "yayılamadığını" anlatıyordu. Gerçekten de insanlar ancak Bükreş'teki olayların ciddi boyutlara vardığına emin olduktan sonra sokaklara dökülmüşlerdi. Aniden büyük bir ayaklanma olduğunu kavradılar. Ama film otobiyografik öğeler barındırmıyor.

Filminizdeki geçmişine yabancılaşmış karakterler arasında kendinizi nereye koyuyorsunuz?

Ben filmdeki televizyon kanalında "devrimci" çekimler yapmaya çalışan genç kameraman gibiyim. O son derece katılımcı, yenilikçi çekimleriyle olaya kendi bakış açısını da katmak istiyor, olayın tanıklarını filme alıyor, "zoom"lar kullanıyor, yakın planlara geçiyor. Onların doğrularını kayda alabilmek için konuklara sürekli yaklaşıyor. Ben de onun gibi, filme direkt olarak dahil olmak istedim.

Filminiz televizyonun gücüyle ilgili bir şey söylüyor mu?

Hayır, ben daha çok üç karakterime odaklanmaya çalıştım. Sunucu, öğretmen, yaşlı adam ve devrime dair anıları... Bu olaya dair çeşitli bakış açılarına yer vermek istedim. Bu nedenle program boyunca birçok başka izleyici de telefonla yayına bağlanıp kendi anılarını aktarıyorlar. O tarihi 22 Aralık gününe dair en ufak detayların bile dahil olduğu bu tartışma bir açıdan da son derece komik ve aynı zamanda umutsuz. Çünkü bu insanlar, kendi kasabalarında olayın varolup olmadığını sorgularken bir yandan da hayatlarını değiştiren bir anla ilgili konuşuyorlar.

Yunan tragedyalarındaki koronun işlevini görüyorlar sanki, öyle değil mi?

Evet, aslında bir yandan da bu ucu bucağı olmayan konuda kendimi kaybetmekten korkuyordum. Bu yüzden olaylar hakkında kişisel anıların ve farklı görüşlerin de filmde yer almasını istedim. Zira bu yerel televizyonda insanlar devrimle ilgili konuşurken meselenin tarihi boyutunu hesaba katmıyorlar, daha çok olayla ilgili kişisel deneyimlerini dile getiriyorlar. Ve burada gösteriyorum ki bu gibi küçük topluluklarda kişisel kahramanlık hikayeleri çok yaygındır.

Çavuşesku'nun idam edilişiyle ilgili görüntüler tam anlamıyla şok ediciydi ve televizyonda gösterilen, gerçekliğin yeni bir formuydu. Bu durum, televizyonun filminizde önemli bir rol oynamasının sebeplerinden biri mi?

Sanırım ülkemizdeki devrim, televizyondan canlı olarak tüm dünyaya yayınlanan ilk devrimdi. 1989'da, Berlin'de neler olduğuyla ilgili fazla bir bilgimiz olamazdı ya da Prag'da veya diğer Doğu Avrupa ülkelerinde. Tüm bildiklerimiz Amerikan radyosu Özgür Avrupa'dan gelirdi. Avrupa'nın yeraltı dünyasıyla ilgili sadece birkaç dedikodu olurdu ve elbette yakında Romanya'da neler olacağıyla ilgili şeyler de.

Televizyon olmasaydı devrimin ruhu tüm Romanya'ya yayılır mıydı sizce?

Kim bilir? Genellikle tarih büyük şehirlerde yazılır, ancak filmimdeki televizyon programı küçük kasabalardaki insanların da bunun bir parçası olmak istediklerini gösteriyor. Tarihi önem arz eden bir yerde yaşasalar da yaşamasalar da... Televizyon bu hususta bir katalizör vazifesi gördü. Hala daha, Çavuşesku devrildiğinde sokaklara dökülen kasaba insanlarını hatırlıyorum.

Karakterlerinizi canlı yayında gösterirken genelde sabit kamera kullanmanızın sebebi daha gerçekçi olmak mıydı?

Evet, bütün filmlerim gerçek olaylardan esinlenmiştir ancak gerçekçi sinema tam anlamıyla gerçekleştirmesi imkansız bir arzu. Bu nedenle ben kendi gerçekliğimi yarattım diyebilirim. Örneğin televizyon şovunu gerçek zamanlı olarak çektim, tabii kendi yöntemlerimle. Tıpkı filmdeki kameraman gibi, ortaya kişisel bir bakış açısı koydum. Gerçek durumları alıp onları değişikliklere uğrattım. Bu film özelinde, kamerayı fazla hareket ettirmemeye karar verdim.

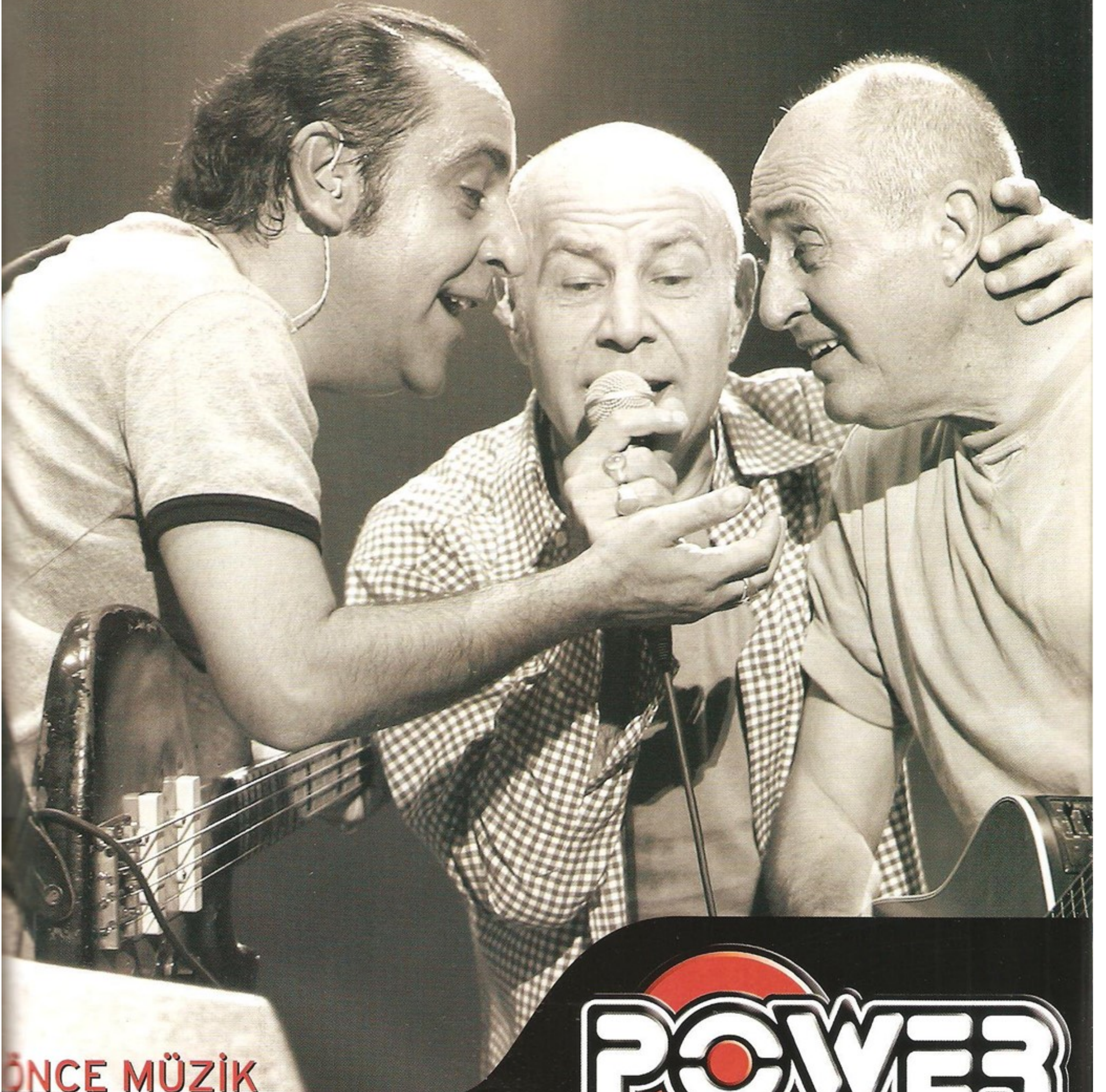
Uzun planlarla oluşturduğunuz atmosferin kaynağı nedir? Kimlerden etkileniyorsunuz?

Jim Jarmusch'un ilk filmlerini çok severim, her ne kadar film çekerken onları düşünmesem de... Onun tarzı, belgesele benzeyen bu filmde sadece küçük bir yansıma olarak yer alıyor olabilir.

Stüdyodan şenlik eksik olmuyor.

Onlar isimlerini altın harflerle yazdırdı.

Biz de!

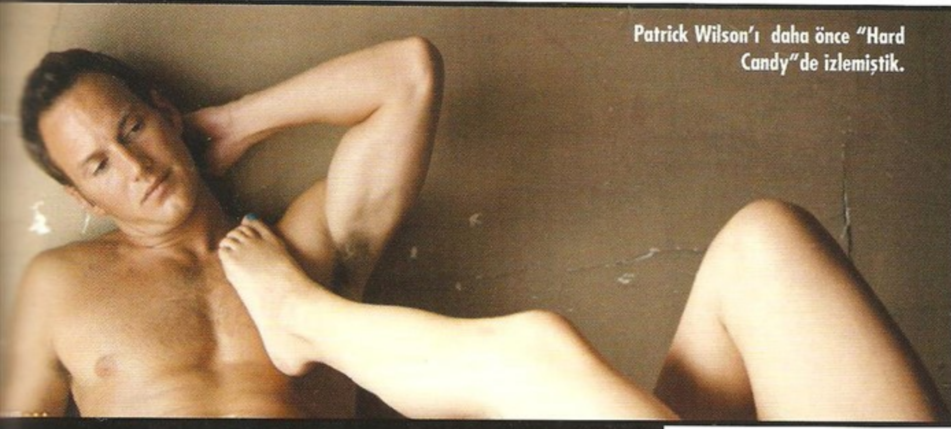
Banliyöde korku ve nefret

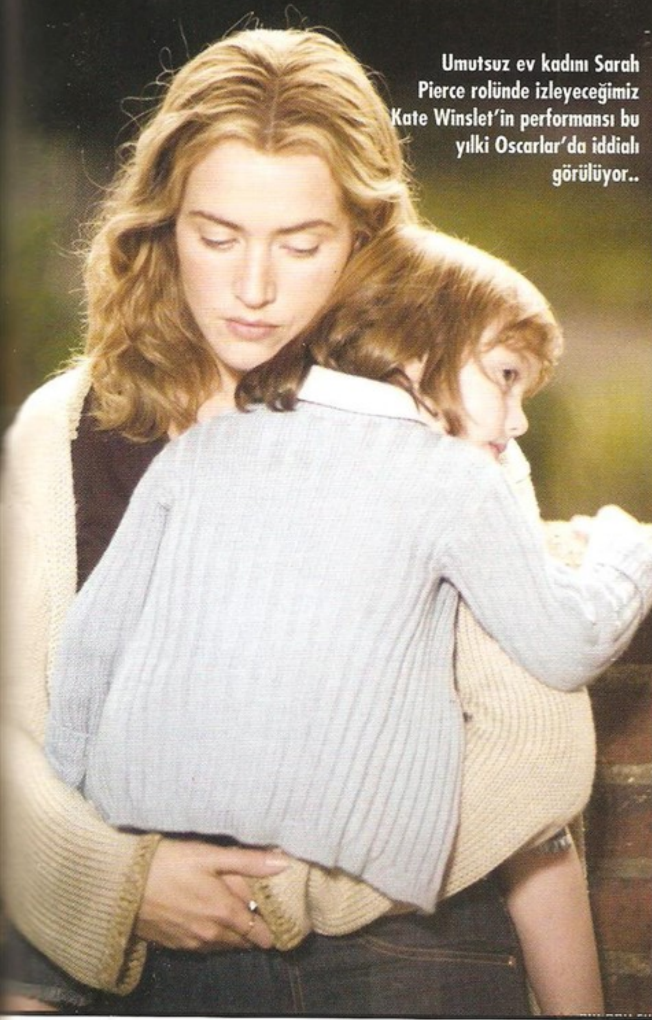
İLHAN YURTSEVER

İlk filmi "In The Bedroom" ile takdir toplayan yönetmen Todd Field, yeni filmi "LITTLE CHILDREN"da banliyö toplumundaki sırlar ve hoşgörüsüzlük üzerine inşa ettiği hikayesini anlatıyor. Kimi tabu olmuş konuları da işleyen film ve başrol oyuncularından Kate Winslet Altın Küre'ye aday gösterildi.

Kariyerine oyuncu olarak başlayan ve özellikle Stanley Kubrick'in veda filmi "Eyes Wide Shut"taki rolüyle hatırladığımız Todd Field yönetmenliğe iyice ısınmış görünüyor. Hatta bundan sonra kendisini yalnızca 'yönetmen' sıfatıyla anma ihtimalimiz de giderek artıyor. İlk yönetmenlik denemesi olan "In The Bedroom" ile çeşitli övgülere mazhar olan ve Oscar ödüllerinde hatırı sayılır adaylıklar kazanan Field'ın ikinci filmi "Little Children" da şu ana kadar hiç fena eleştiriler almadı. Bir Amerikan banliyösünde yaşayan insanların aldatma ve cinsel saplantılarla dolu hikâyeleri üzerine kurulu olan film, temelde iki ailenin yaşadıkları ekseninde ilerliyor. 'Umutsuz bir ev kadını' olan Sarah Pierce (Kate Winslet) pek de yolunda gitmeyen evliliğinden kaçmanın yolunu yeni tanıştığı yakışıklı Brad Adamson (Patrick Wilson) ile yasak bir ilişki kurmakta buluyor. Bir belgesel film yapımcısı olan 'kusursuz' eşi Kathy'nin gölgesinde kalmış ve beklentilerine tam anlamıyla cevap bulamamakta olan Brad ise 'umutsuz ev erkeği' kontenjanından filmdeki yerini alıyor. Sarah ve Brad'in kimi zaman kıskançlık, kimi zaman da yoğun bir cinsellikle örülü ilişkileri ilerlerken, eski bir çocuk tacizcisi olan Ronnie McGorvey'nin (Jackie Earle Haley) kasabaya gelişi ortalığı karıştırmaya yetiyor. Çocuklarının güvenliğinden endişe duyan kasaba sakinlerinin Ronnie'ye cephe almasıyla, Field'ın filmi de bazen komik, bazen ise sert ve tedirgin edici bir hüviyete bürünerek yoluna devam ediyor.

Temelleri "In The Bedroom"un tamamlanmasından sonraki döneme dayanan "Little Children" projesi, Tom Perrotta'nın beğeni toplayan aynı adlı romanından uyarlanmış. Reese Witherspoon ve Matthew Broderick'in başrollerini paylaştığı Alexander Payne komedisi "Election"ın da aralarında bulunduğu bir dizi romanın yazarı olan Perrotta'nın kitapları kendi jenerasyonunun en satirik eserleri arasında sayılıyor. Todd Field da aslında kafasında başka bir romanı sinemaya uyarlama düşüncesi varken (ki söz konusu roman Richard Yates'in benzer bir öyküye sahip olan "Revolutionary Road"u), 2003 yılında okuduğu Perrotta'nın kitabından öylesine etkilenmiş ki diğer

Patrick Wilson'ı daha önce "Hard Candy"de izlemiştik.

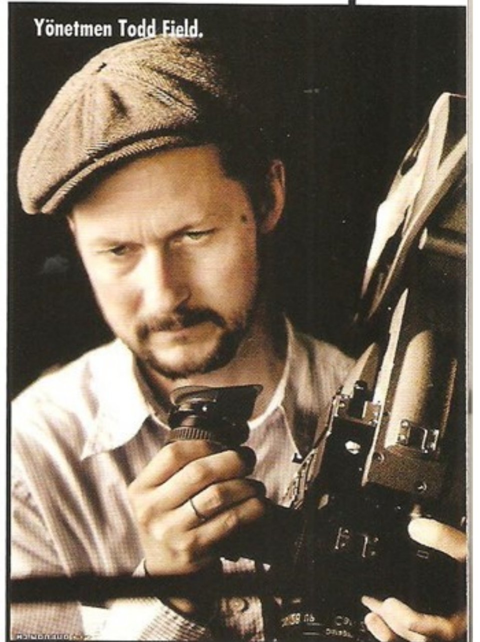

Umutsuz ev kadını Sarah Pierce rolünde izleyeceğimiz Kate Winslet'in performansı bu yılki Oscarlar'da iddialı görülüyor..

projeden vazgeçip yazarla temasa geçmiş. Kitabın temelini korumakla beraber, kimi bölümlerini değiştirdiğini itiraf eden yönetmen, senaryo üzerinde de Tom Perrotta ile beraber çalışmaya karar vermiş.

"Little Children"da Todd Field'ın en göze çarpan anlatı tercihlerinden birisi hikâyeyi izleyiciye aktaran dış ses. Öykünün, bir çeşit Tanrı imgesi gibi sunulan üçüncü bir şahsın ağzından anlatıldığı bu yapıyı kullanma sebebini yönetmen şu şekilde açıklıyor: "Benim için bu dış sesin anlamı şuydu: temel bir öğe olarak varoluşun devam ettiğini simgeliyor ve bunu ima etmemize izin veriyordu. Beni etkileyen ilk şey buydu. Tom'un kitabında beni ilk olarak ele geçiren şey bu dış sesti. Beni ele geçirdi, güldürdü. Beni çok bariz bir biçimde içine çekti. Bir diğer nokta da şu; bu bir drama değil aslında. Fakat aynı zamanda saf bir satir de değil. Bu, nasıl açıklayacağımı tam olarak bilemediğim bambaşka bir melez. Ayrıca, öykünün ana teması olduğuna inandığım korku ve yargı inanışları da beni çok etkiledi. Kitaptaki tüm karakterlerde vücut bulan, ama sanırım en çok Ronnie karakterinde kendini belli eden bir durumdu bu. Filmde dış ses sayesinde pek çok karakterin iç yaşantısı hakkında fikir sahibi olabildiğimiz bazı anlar var, fakat Ronnie buradaki tek istisna. Filmin önemli bir bölümünde Ronnie ortaya çıkmıyor ve yalnızca hikâyedeki diğer kişilerin onun hakkında söyledikleriyle yetinmek zorunda kalıyoruz. Anlatıcı dış sesimiz burada büyük bir geri adım atıyor."

Field'ın söylediğine göre senaryo bu anlatıcı dış sesin etrafında inşa edilmiş. Perrotta ve Field, kitaptaki bölümlerden hangilerinin senaryoda yer alıp almayacağına dış ses sayesinde karar vermişler. Field sözlerini şöyle sürdürüyor: "Biliyorsunuz, dış ses gibi anlatım biçimleri bugüne dek her tür filmde kullanılmıştır. Fakat ben bunu yapmakta asla tereddüt etmedim. Aslına bakarsanız, Tom'un kitabını okumadan önce bana herhangi bir filmimde bu tarz bir anlatım biçimi ya da böyle bir mizah unsuru kullanacağımı söyleseydiniz, muhtemelen çıldırmış olduğunuzu belirtmek zorunda kalırdım. Fakat kitap beni işte bu hale getirdi."

Perrotta'nın romanının Field'ı bu denli etkilemiş olması çok da şaşırtıcı değil aslında. Zira yönetmenin ilk filminden de aşina olduğumuz kimi temaları barındırmasının yanı sıra, oldukça popüler ve tartışma yaratan bir kitap "Little Children". Özellikle Ronnie karakteri üzerinden çocuk tacizi ve hadım edilme gibi mevzulara parmak basması yönünden bazı tepkilerle de karşılanmış. Filmde de Ronnie ile toplum arasındaki 'uzlaşmazlık' önemli bir unsur olarak dikkati çekiyor. Field, filminde bu durumu Amerikan toplumunun son yıllardaki paranoyak eğilimlerinin bir alegorisi olarak kullanmayı tercih etmiş: "Elimizdeki malzemede beni en çok ilgilendiren şeylerden biri "Biz iyi insanlar mıyız?" veya daha da ötesi "Bizler iyi birer Amerikalı mıyız?" türünden soruların ayyuka çıktığı bir toplum düzenini resmedebilme olanağıydı. Bazı cinsel saplantı ya da

Yönetmen Todd Field.

"Little Children"

dürtüleri inceleme fikri bambaşka bir film biçimi, bambaşka bir filmin konusu. Bizim asıl yapmak istediğimiz; her türlü problemi olabilecek böyle bir karakter vasıtasıyla, ebeveynlerin endişelerini bir platform olarak kullanarak, korku ve yargılama gibi şeyleri mercek altına alabilmekti."

Yönetmen, filminin esin kaynakları arasında da Michael Haneke'nin filmlerini ve yazar Philip Roth'un eserlerini gösteriyor. Özellikle de Haneke'nin "71 Fragments of a Chronology Of Chance" filminin büyük hayranı olduğunu belirten Field, son derece şaşırtıcı ve insanı çıldırtabilecek bir zamanda yaşadığımızı söylüyor: "Hepimiz elimizde sürekli olarak telefonla dolaşıyoruz. Hepimiz bilgisayar ve kablolu televizyonla kuşatılmış durumdayız. Ve eğer bir metropolde yaşıyorsanız, gürültü hayatınızdan hiç eksik olmuyor demektir. Fakat insanların yine de bu durumdan pek şikâyetçi olduklarını sanmıyorum. Bana öyle geliyor ki; bizim kafamız toplumca çok karışmış durumda ve işin tuhafı, bu bizi daha iyi birer tüketici haline getiriyor. Kafamız daha da bulanıklaştırılıyor. Haneke'nin filmlerinde gördüğüm ve biraz da kendi filmimde yapmaya çalıştığım şey, bu durumun bir çeşit dışavurumu oldu."

Tekrar filmin yapım sürecine dönecek olursak; Field'ın aslında "Little Children" projesine 'gözü tamamen kapalı' girmediğini belirtmemiz gerek. Hatta Perrotta'nın romanına ilk okuduğu anda vurulan Field, yine de materyali bir filme dönüştürme konusunda oldukça kararsız kalmış. Fakat kitabı defalarca okuduktan sonra ortadaki potansiyeli daha fazla inkâr etme gereği duymamış ve hemen işe koyulmuş.

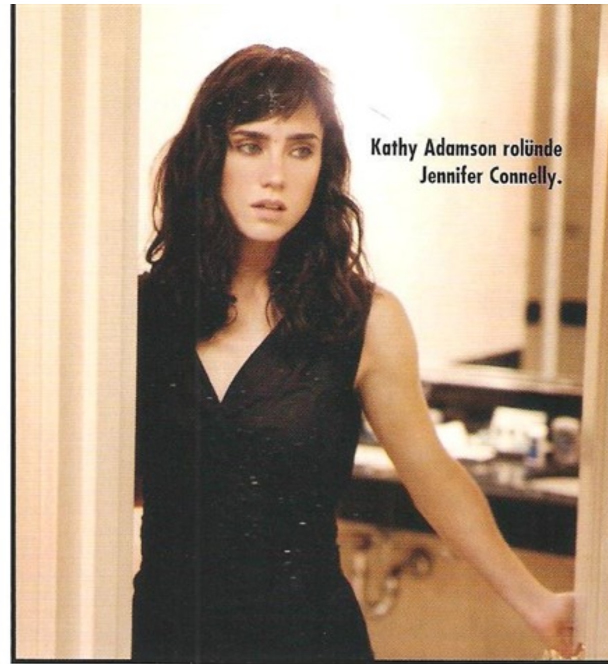

Kate Winslet ve Patrick Wilson, yasak ilişki yaşayan bir çifti oynuyorlar.

Çekimlerin büyük bölümünü Amerika'nın doğu yakasında (ağırlıklı olarak New York ve New Jersey) gerçekleştiren Field, başroller için de genç ve 'güzel' oyuncular seçmiş kendine. Sarah rolünde etkili bir performans sergileyen Kate Winslet'in yoğun geçen 2006 yılı içerisinde en çok öne çıkacak rolü bu olacakmış gibi gözüküyor. Kasaba kadınlarının gizliden gizliye hayranlık duyduğu Brad rolünde ise ülkemizde "Angels In America" dizisiyle hatırlanabilecek olan Patrick Wilson yer alıyor. Biraz heba edilmiş gibi görünen Kathy karakterinde de Oscar'lı aktris Jennifer Connelly'yi izleme şansına sahip olacağız.

Yurtdışında çok iyi bir hâsılat elde edemese de, eleştirmenler nezdinde genel olarak beğeniyle selamlanan "Little Children", son dönem Amerikan sinemasının 'lokomotif' konularından biri olarak gösterilebilecek 'banliyö yaşamı'na da içeriden bir bakış ihtiva ediyor. Üst-orta sınıf Amerikan insanının korku, sadakat, ayrımcılık ve cinsellik gibi sorunlarla boğuştuğu bir ortamda Field'ın kamerası da bir nevi röntgen mütehassısı gibi bu dünyadaki çarpık ilişkiler ve

Kathy Adamson rolünde Jennifer Connelly.

'düşmanca' tavırları perdeye taşımaya soyunuyor. Bazı yönleriyle gerçekten rahatsız edici olarak tanımlanan film, yine de keskin bir hiciv duygusuyla harmanlanmış eli yüzü düzgün bir melodram olarak gösterilmekte. 2007 Oscar adayları arasında da şimdiden adı anılmaya başlayan "Little Children"ın özellikle oyuncu kadrosundaki isimlerle Akademi'yi etkileyip, ödül töreni için bilet kapmasına ise neredeyse kesin gözüyle bakılıyor. Akademi'nin zaten öteden beri pek sevdiği bir oyuncu olan Kate Winslet'in en iyi kadın oyuncu, çocuk tacizcisi Ronnie McGorvey rolünde hemen herkesi şaşkınlığa uğratan Jackie Earle Haley'nin de en iyi yardımcı erkek oyuncu kategorilerinde aday olması ise bazılarınca 'farz' kabul edilir durumda. Pek tanınmayan bir oyuncu olan Haley, gerçekten de tedirgin edici karakterini canlandırırken ustalara taş çıkartacak bir oyun sunuyor. Bu rol için bir hayli kilo veren aktör, 'tekinsiz ama içindeki canavarı bastırmaya çalışan yaralı bir ruh' olarak izleyeni derinden etkileyeceğe benziyor.

Todd Field'ın yönetmenlik kariyeri bundan sonra ne minvalde devam edecek bilemiyoruz, ancak karşımızda duranın; filmleri üzerine uzun uzadıya düşünen, öykünün gerektirdiği farklı biçimsel tercihlerle özgün bir sinema dili oluşturmaya çalışan, izleyiciyi şaşırtmayı seven, kısacası gelecek için ümit vermeyi sürdüren bir sinemacı olduğunu belirtmek zorundayız. Her ne kadar "Little Children", finalde çark edip, genelinde kurduğu bütünlükten uzaklaştığı yönünde eleştiriler alsa da, Field'ın pek çok yönüyle 'farklı' bir işe imza attığı konusunda birçok kişi hemfikir. Field ise bu 'farklılık' mevzusuna çok başka bir açıdan bakarak, noktayı şöyle koyuyor: "Evet, bu filmdeki karakterler farklılar. Alışageldiğimizden farklılar, birbirlerinden farklılar. Örneğin Sarah'yı ilk gördüğümüz sahnede parkta üç kadınla beraber oturmaktadır. Konuşmanın büyük bölümüne tanık olmayız. Konuştukları şeyler çok sıradan ve önemsiz görünür. Karşımızda bir sarışın, bir kızıl ve bir de esmer vardır. Bu durum bir şekilde onları birer stereotip haline getirmektedir. Bu kadınlar Sarah'nın gözünde de birer stereotiptir zaten. Bu insanlar arasında sürekli bir yargılama mekanizması işlemektedir. Davranışlarıyla gerçek düşünceleri tümüyle farklıdır. Bir banliyö kadını kimdir? Afrikalı kabile üyeleri kimlerdir? Eşcinsel bir cüce nasıl biridir? Tüm bu tanımlamalar nasıl bir anlam taşır? Bence hiçbir anlamı yoktur. Ne kadar çok seyahat eder, dünyanın farklı yerlerinde ne kadar çok zaman geçirirsem, o oranda fark ediyorum ki; haklarında önceden peşin hüküm verdiğim insanlar, her seferinde benim haksız olduğumu kanıtlamışlardır. Fakat bu insanlar basmakalıp hallerini sürdürdükleri müddetçe, bu tarz şeyleri konuşmamızın bir anlamı yok. Çünkü onlar bu hallerinden gayet memnunlar. Fakat Sarah'nın sorunu aslında tam olarak bu değil. Buradaki asıl problem, Sarah'nın 'Onlar gibi giyinir, onlar gibi hareket edersem, tıpkı onlardan biri gibi olurum' düşüncesinde oluşu ve bu sebepten ötürü artık bağımsız fikirli bir kadın olamayacağına inanması. Sarah, bu düşünce biçimiyle o kadınların basmakalıplığını zaten çoktan aşağılamıştır, fakat aslında onları gerçekten tanımamaktadır ve kendi kimliği de pek çok çelişkiyle doludur." Field'ın tüm bu sözleri esasında filmin ardında yatan asıl düşünceyi özetler nitelikte. Yönetmen, hepimiz birbirimize yabancılaşmış ve 'farklılıklarımızı' kabul edemez raddeye gelmiş durumdayız, diyor.

Todd Field'ın esin kaynakları arasında Michael Haneke'nin filmleri ve Philip Roth'un kitapları var.

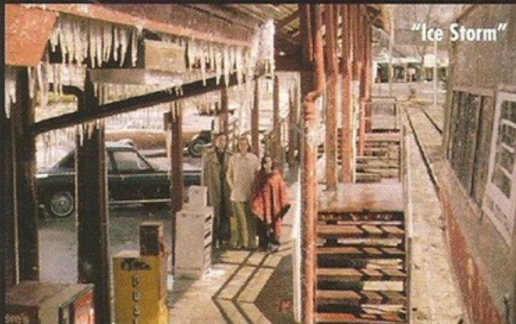
GÜNDEM "Little Children"

ORADA BİR YER VAR UZAKTA

"American Beauty"

Kamerayı banliyö yaşamına çevirerek orta sınıfın iki yüzlü ahlakını eleştiren ilk film "Little Children" değil elbette. Banliyö yaşamı, modern Amerikan tarzının tipik öğelerinden birisi. Amerikan tarzı yaşamı eleştirmek söz konusu olduğunda da sinemanın en sık kullandığı malzemelerden biri dolayısıyla.

Banliyö denince ilk aklımıza gelenleri sıralayacak olsak; aile, huzur, güvenlik hissi, maddi refah ve steril bir ortam deriz herhalde. Ne var ki durum yalnızca yüzeyde böyle. Zira filmlerde, özellikle de son dönem Hollywood dramlarında sıkça karsımıza çıkmaya baslayan banliyö yaşantısına sinemacıların bakışı hiç de öyle naif değil. Aile içi iletisimsizliğin tavana vurduğu, her türlü marazi sırrın açığa çıktığı, emniyetli görünen banliyö hayatının kıyasıya elestirildiği sözkonusu filmler, ne tuhaftır ki toplumdaki aşırı muhafazakârlığa verip veristirmelerine rağmen, kimi zaman Oscar ödül törenlerinde yer almayı dahi basarıyorlar.
Bu durumun en bilinen örneği kuskusuz ki 1999 yılının Oscar fatihi **"American Beauty"**. Sam Mendes'in yönettiği film, sıradan bir orta sınıf ailenin birbirinden kopuk bireyleri üzerinden, banliyölerdeki yapaylığa dikkat çekiyordu. "American Beauty" hemen her bireyin karsısındakini anlamamakta direttiği, her birinin 'kurtulus'u farklı yollarda aradığı biraz da absürd yapısıyla tüm bu sözde refah ve mutluluğun ardındaki yalnızlığa vurgu yapıyordu. Yine de Mendes'in filmi sonlara doğru dümeni bir nebze kırıp, muhafazakâr bir söyleme de göz kırpmıyor değildi.
Yine aile üzerinden gidecek olursak; Ang Lee'nin benzer mevzuların üzerine eğilen filmi **"The Ice Storm"**un belki de Mendes'in filmine oranla çok daha çarpıcı ve mesafeli bir tavır takındığını söyleyebiliriz. Kimilerine göre Lee'nin en iyi filmi olan "The Ice Storm", hem 1970'lerin, hem de banliyölerin 'buz' gibi bir portresini sunuyordu bizlere. İki komsu ailenin cinsellik odaklı hikâyesinde, birer oyundan farksız olan seks ve uyusturucu gibi deneyimlerin trajik bir sona sürüklediği bireylerden hem çocuklar hem de yetiskinler birbirleriyle yarısırcasına saplantılı ve sadakatsizdiler. Lee'nin kamerası de tüm gerçekleri olanca çıplaklığıyla yakalamaya and içmisti adeta.

"Ice Storm"

Hemen her filmiyle banliyö yaşamına zehir zemberek oklar fırlatmaktan çekinmeyen bağımsız yönetmen Todd Solondz'un bilhassa 1998 yapımı **"Happiness"**i de temelde aile kurumu etrafında isleyen bir yapımdı. Ancak Solondz'un filmi az önce adını andığımız filmlerin yanında çok daha provokatif duruyordu. Derdini daha ziyade cinsel sapkınlıklar üzerine inşa ettiği öyküsüyle aktaran, ele aldığı zümrenin suratında okkalı bir tokat etkisi bırakan, dahası Amerikan ailesini de alaya alan bir filmdi "Happiness". Solondz'un "Storytelling", "Palindromes" ve "Welcome to the Dollhouse" filmlerinde de açıkça gördüğümüz lafını esirgemeyen ve banliyö yaşantısının maskesini acımasızca düsüren tavrının en uç örneği belki de.

"Happines"

Beri yandan, **"Donnie Darko"** gibi, pek çok farklı mevzuya birden odaklanırken, banliyö insanının vurdumduymazlık ve basmakalıplığına gönderme yapan filmler de mevcut. "Donnie Darko"daki aile de 'problemsiz' görünmesine rağmen, yönetmen Richard Kelly'nin asıl hedefi banliyö yaşantısı içinde giderek tek boyutlu ve paranoyak bir sekle bürünen üst-orta sınıf Amerikalılar oluyordu. 'Sahte seyhlere' körlemesine inanan, 'yarısmak' eylemini hayatın tek mana sebebi olarak gören banliyö insanlarıyla sık sık karsı karsıya kalıyorduk "Donnie Darko"da.

Bir taraftan da, tehdit altındaki banliyö insanının hikâyesini anlatırken, söz konusu yaşantıya dokundurmadan edemeyen filmler de son yıllarda önümüze gelmeye basladı. **"Blue Velvet"**, **"One Hour Photo"**, **"Artington Road"** gibi filmler bu durumun ilk akla gelen örnekleri arasında yer alıyor. Tüm bu filmlerde banliyö insanının merak, kibir ve buhranı gözler önüne serilirken, banliyölerdeki yaşamın ne kadar tekdüze olduğu ima ediliyordu. Yüksek miktarda cinsel ve sinirsel rahatsızlık gözleyebildiğimiz bu filmler, yine de örneğin Solondz'un filmleri kadar gemi azıya almıyor, en fazla banliyö insanlarının birbirlerine karsı duyduğu güvensizliğe göndermede bulunuyordu. Burada tek istisna "Blue Velvet" olabilir ki David Lynch'in evreninde sapkınlık son derece olağan bir durumdur. Kaldı ki Lynch'in filmi insanı rahatsız edecek denli sapkın karakterleri banliyölerden seçmiyor, böylelikle yeknesak olan, karsılığını banliyö toplumunda buluyordu.

Banliyö dünyasına farklı bir bakıs da **"Edward Scissorhands"** ve **"Pleasantville"** gibi filmlerden geldi. Bu filmlerde hiciv yoluyla yakalanan elestirel doz, görsel olarak da desteklenerek, banliyö yaşantısını ve insanını bir komedi malzemesine dönüştürüyordu. Düsük zekâlı karakterlerden sıkça gördüğümüz her iki film de orta sınıfın gösteris merakının altını çizerken, duygusuzluğuna da vurgu yapmayı ihmal etmiyordu. Son dönemlerin bu tarzdaki en ilginç örneği ise Brad Bird'ün Oscar'lı animasyonu **"The Incredibles"** olabilir belki. Üstün yetenekli süper kahramanlarını banliyölerin monoton hayatına hapsederek, olaya sıra dısı bir yerinden tutunan yapım, özellikle Bay İnanılmaz'ın yasadığı 'buhran' aracılığı ile son derece alısılmadık bir tarzda banliyö yaşantısıyla dalgasını geçiyordu.
Son olarak, Avrupa sinemasından yakın tarihli iki örnek verebiliriz. İlki Ulrich Seidl'ın 2001 yılı yapımı **"Hundstage"** adlı filmi. Pek çok olağandısı karakter barındıran film, biraz da Todd Solondz'un filmlerini anımsatır biçimde banliyölerin tekin olmayan, rahatsız edici dünyasını betimliyordu. İkinci örneğimiz ise, konumuza tam manasıyla uymasa da, bahsetmeden geçemeyeceğimiz bir yapım; Haneke'nin **"Funny Games"**i. Hollywood'un sevdiği konulardan biri olan 'tutsak alınan üst-orta sınıf aile' Haneke'nin filminde de basrolde. Tatil için yazlık evlerine giden bir ailenin kâbusa dönüsen öyküsünde Haneke, bildiğimiz takıntılarını topyekûn kucağımıza bırakıveriyordu. Filmindeki aileyi oldukça antipatik olarak resmeden yönetmen, psikopat karakterleri ile de Lynch'in "Blue Velvet"ine yaklasan hastalıklı bir dünya yaratıyordu.

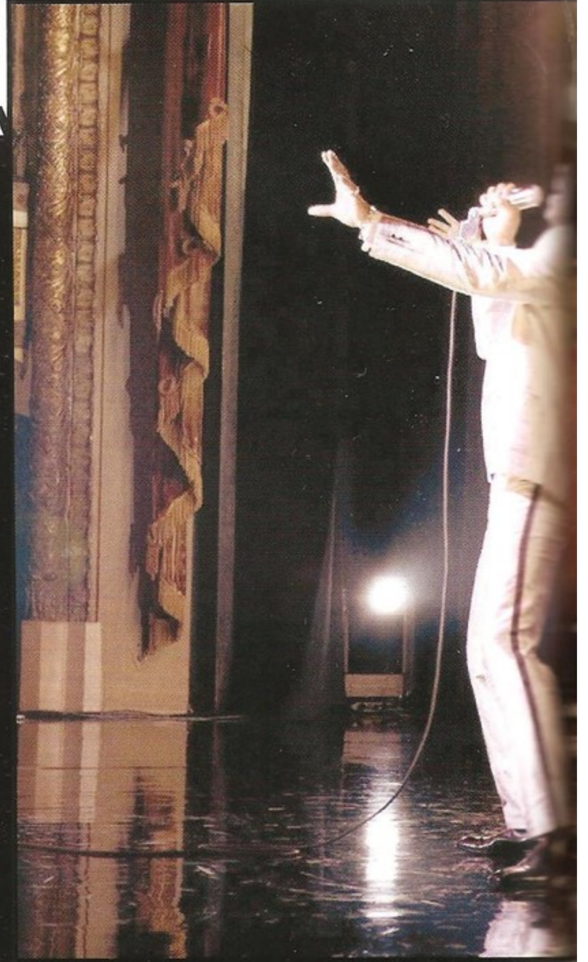
Oscar yarışında son durum

ENGİN PALABIYIK

Hollywood endüstri dergilerinde boy boy çıkan reklamların da gösterdiği gibi bir Oscar sezonu daha kapıya dayandı. Geçtiğimiz senenin en iyi film dalındaki adayları çoğunlukla küçük ve bağımsız yapımlarken, Akademi bu sene daha büyük bütçeli Hollywood yapımlarını ve kendi içinden çıkan efsaneleri yüceltecek gibi görünüyor. 2007'nin Oscar yarışındaki son durum tüm ayrıntılarıyla dosyamızda.

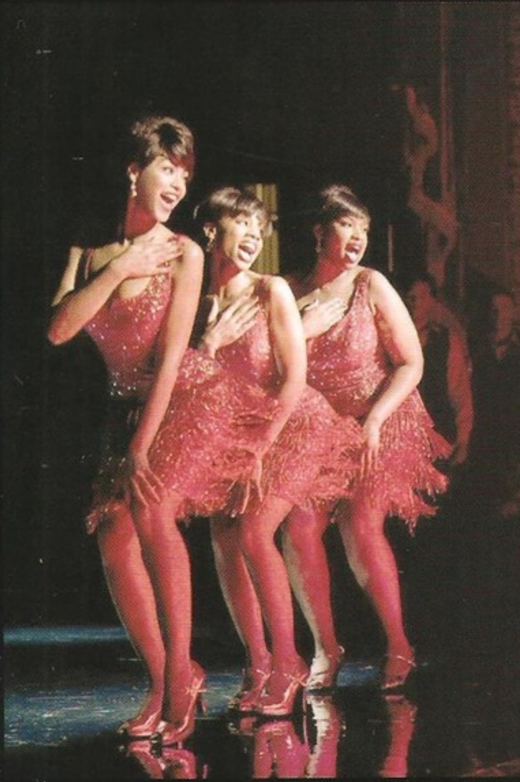

DREAMGIRLS

Yönetmen: Bill Condon
Oyuncular: Jamie Foxx, Beyoncé Knowles, Eddie Murphy, Jennifer Hudson, Anika Noni Rose

Konu: Üç kızdan oluşan bir müzik grubunun şöhrete kavuşmaları, peşinde grup içi çekişmeleri ve hayal kırıklıklarını getirir. Aynı adlı 1981 tarihli Broadway müzikalinden uyarlanan yapım, 1960'larda Diana Ross'un çıkış yaptığı ünlü müzik grubu The Supremes'in hikayesinden esinleniyor.

Ünlü isimlerle dolu oyuncu kadrosu, pırıltılı kostümleri, iyi para harcanmış setleri ve her şeyden önce "iyi vakit geçirtme" vaadiyle, tam da Hollywood'un sevdiği gibi gösterişli bir yapım "Dreamgirls." Altı dalda Tony kazanmış bir sahne müzikalinden uyarlanmış olmasının da zararı olduğu söylenemez. Görenler filmin son derece eğlenceli olduğunu ve Bill Condon'un, müzikali başarıyla filme uyarladığını yazdı. Condon, Oscar'a yabancı değil. "Gods and Monsters" (1998) ile en iyi uyarlama senaryo Oscar'ını kazanmış, "Chicago" (2002) ile aynı ödüle aday gösterilmiş ve yazıp yönettiği "Kinsey"(2004), Akademi dahil çeşitli ödül gruplarından ilgi görmüştü. Condon'un "Dreamgirls" ile yönetmenlik dalında ilk adaylığını alması olası görünüyor. Filmden ödüle en yakın duran aday adayı ise, şarkıcı yaratma yarışmalarını başımıza saran American Idol'ın 3. sezonunda yarışmış olan Jennifer Hudson. Canlandırdığı Effie White karakterinin "yıldız yaratan" bir rol olduğu söylenirmiş ve denilene göre Hudson rolün hakkını fazlasıyla vermiş. Seslendirdiği "And I'm Telling You, I'm Not Going" adlı şarkının, nefesleri tutturan bir an yarattığı söyleniyor. Bazı eleştirmenler, karakterlerle bir bağ kurulamadığından ve filmin duygusal zemininin kaskatı olduğundan yakınsa da, kendi yarattıkları sinema değerlerini yücelten "Dreamgirls"e Akademi mesafeli yaklaşmayacaktır.

Karar: Henüz çekimleri başlamadan önce bilindiği üzere, "Dreamgirls" en iyi film ödülüne bir taş atımlık uzaklıkta duran filmlerden. En çok adaylık alan film olması da mümkün.

Condon ve Hudson'ın yanı sıra, Eddie Murphy'nin de yardımcı erkek oyuncu dalında aday olması bekleniyor. Eğer fırtınanın gücü artarsa Beyoncé de kadın oyuncu adayları arasında kendine yer bulabilir.

Görsel Efektler

Akademi'nin görsel efektlerle ilgili kurulu, bu sene bu kategoride yarışma şansı elde edebilecek 7 filmi belirledi. En iyi görsel efekt dalındaki 3 aday, şu filmler arasından seçilecek:

"Casino Royale"
"Eragon"
"Night at the Museum"
"Pirates of the Caribbean: Dead Man's Chest"
"Poseidon"
"Superman Returns"
"X-Men The Last Stand"

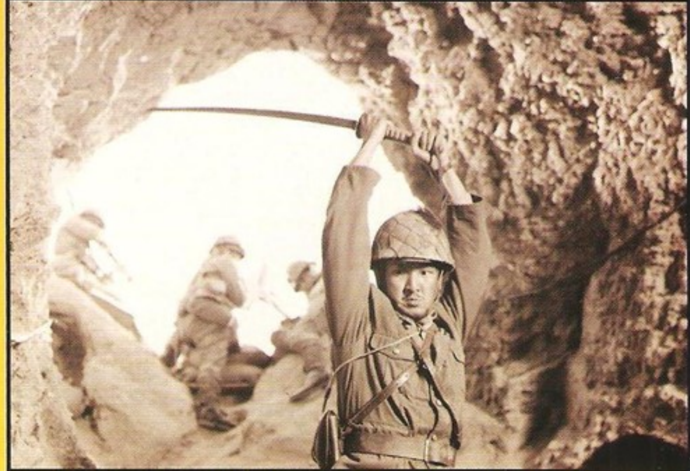

LETTERS FROM IWO JIMA

Yönetmen: Clint Eastwood
Oyuncular: Ken Watanabe, Kazunari Ninomiya, Shido Nakamura

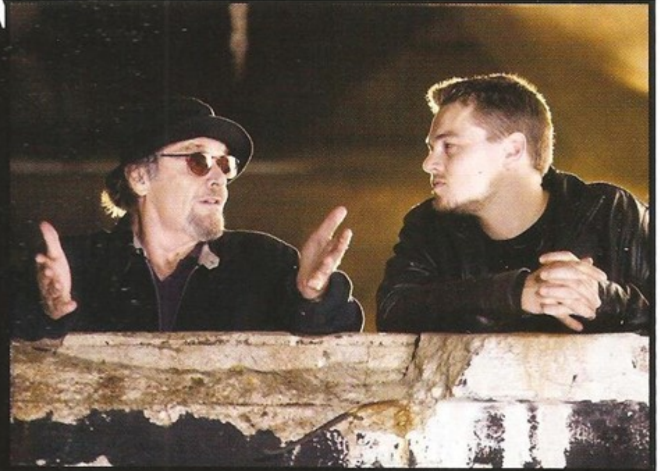
Konu: II. Dünya Savaşı'nda Amerika ve Japonya arasında meydana gelen Iwo Jima muharebesine Japonlar'ın gözünden bakan bir savaş filmi.

Kim derdi ki, Kirli Harry bir gün Amerika'nın en saygın yönetmeni olacak? Hollywood'un bilmemizi istediği bir şey var ve o da, tüm kasabanın Clint Eastwood'un ayakları altında bir halı olduğu. "Unforgiven" (1992) ve "Million Dollar Baby" (2004) ile en iyi film ve yönetmen Oscarlar'ını kucaklayan, "Mystic River" (2003) ile aynı ödüllere aday olan Eastwood, her gittiği yerde yaşayan bir efsane gibi karşılanıyor. "Letters from Iwo Jima", yönetmenin Iwo Jima muharebesiyle ilgili bu sene çektiği ikinci film. Diğer filmi "Flags of Our Fathers", gişede varlık gösteremediği için ödül dönemine girerken büyük bir darbe yiyince, Şubat 2007'de gösterime girmesi planlanan "Letters From Iwo Jima"nın vizyon tarihi 2006 sonuna kaydırıldı. Böylece film, bu senenin ödülleri için yarışmaya hak kazanmış oldu. Görünen o ki, filmin stüdyosu Warner Bros doğru karar vermiş. Son anda katıldığı ödül yarışında fırtına gibi esiyor "Letters from Iwo Jima". Los Angeles Film Eleştirmenleri Birliği'nin büyük ödülünü kazanan yapımın, tarihe geçecek bir savaş filmi olduğu söyleniyor.

Karar: İngilizce olmadığı için Altın Küre'de en iyi film dalında aday olmaya hak kazanamayan film, bundan pek yara alacak gibi görünmüyor. Kral Clint, susturup oturtan karizmasıyla Oscar gecesi sahneye çıkarak en iyi film heykelciğini bir kez daha kucaklayabilir. Ancak öte yandan Martin Scorsese adlı Oscar'sız bir yeni yetmenin, yönetmenlik dalında ona toz yutturabileceğini de hesaba katmak gerekir.

THE DEPARTED

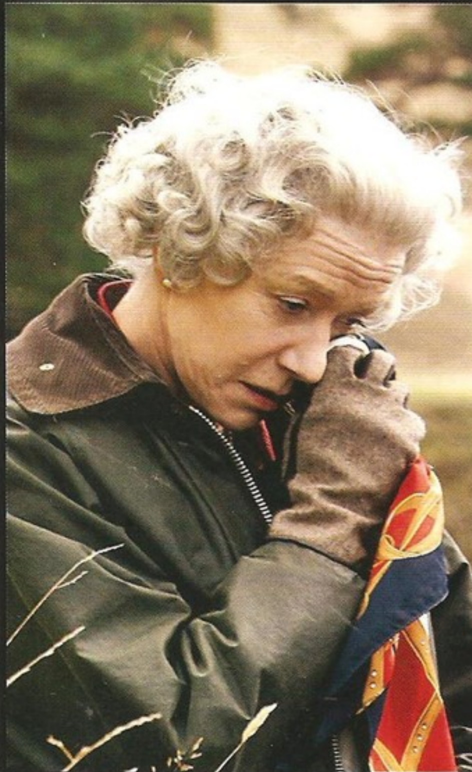
Yönetmen: Martin Scorsese
Oyuncular: Leonardo DiCaprio, Matt Damon, Jack Nicholso, Vera Farmiga, Mark Wahlberg

Konu: Suç dünyası ve polis teşkilatı arasında kalarak kimliklerini yitiren iki köstebeğin entrikalı hikayesi. Hong Kong yapımı ünlü "Infernal Affairs" üçlemesinden uyarlanmış.

"Gangs of New York" (2002) ve "The Aviator" (2004) ile bir süre büyük bütçeli dönem filmleri kulvarına sapan Martin Scorsese, kendisiyle özdeşleşen suç filmleri janrına dönüş yapmıştı "The Departed" ile. Destansı filmler yapmakla uğraşmaya başladığı zannedilen yönetmenin, kendini harcadığına dair oluşmaya başlayan kanıyı bir çırpıda siliveren "The Departed", sadece Scorsese'nin gişede en çok iş yapmış filmi değil, aynı zamanda yılın en beğenilen yapımlarından. Hal böyle olunca, başta "The Departed"dan büyük bir Oscar beklentisi olmayan ve filmi sadece iyi yapılmış bir eğlencelik olarak pazarlamayı planlayan Warner Bros, gösterime girer girmez büyük bir heyecan dalgası yaratan yapımı Oscar için konumlandırmakta gecikmedi. "The Aviator" ile Oscar kazanması beklenen ancak "Million Dollar Baby" ile Clint Eastwood ortaya çıkınca şansına küsen Scorsese, bir kez daha Eastwood ile aynı kategoride karşı karşıya geliyor. Bu sefer galip çıkanın Marty olması kaçınılmaz gibi. Başrolünde olduğu "Blood Diamond" ile kendine rakip olan ve bunun neticesinde oylarını bölme ihtimali olan Leonardo DiCaprio, en iyi erkek oyuncu dalında adaylığı kaçırsa bile, yardımcı erkek oyuncu dalında aday olma şansı yüksek olan Jack Nicholson bunu telafi edecektir.

Karar: Gecenin en heyecanlı maçında Scorsese, büyük ihtimalle Eastwood'dan rövanşı alarak Akademi'nin öksüz çocuğu olmaktan kurtulacak. "The Departed"ın en iyi film, erkek oyuncu, yardımcı erkek oyuncu, uyarlama senaryo, kurgu gibi dallarda aday olma şansı da yüksek. Yakında adından daha çok söz ettirmeye başlayacak gibi görünen Vera Farmiga ise yardımcı kadın oyuncu dalında kendine yer bulabilir.

THE QUEEN

Yönetmen: Stephen Frears
Oyuncular: Helen Mirren, Martin Sheen, James Cromwell

Konu: Prenses Diana'nın ölümü üzerine Kraliçe Elizabeth, üzüntüden perişan olan halkına kendisinden beklenen destek ve sempatiyi gösteremez. Başbakan seçileli çok olmayan Tony Blair, mesafeli tavrını değiştirmesi için Kraliçe'yi ikna etmeye çalışacaktır.

Venedik Film Festivali'nde en iyi senaryo ve kadın oyuncu ödülünü kazanan "The Queen", tartışmasız yılın en beğenilen birkaç filminden biri ve en fazla Helen Mirren'ın yere göğe sığdırılamayan oyunculuğuyla öne çıkıyor. Daha önce "The Madness of King George" (1994) ve "Gosford Park" (2001) ile Oscar'a aday olan Mirren, kimilerince döneminin en iyi kadın oyuncusu kabul edilmesinin boşuna olmadığını bir kez daha gösteriyor filmde. Los Angeles, New York, San Francisco, Washington, Boston şehirlerinin eleştirmen birlikleri, aktrisi ödüllendiren ödül gruplarından sadece birkaçı. "The Grifters" (1990) ile Oscar'a aday olan yönetmen Stephen Frears'ın baş kadın oyuncuları, çoğunlukla kendisinden daha çok ilgi görür ("Tehlikeli İlişkiler"de Glenn Close, "Mrs. Henderson Presents"te Judi Dench) ancak yönetmen bu sefer hedefi tam ortasından vurmuş olabilir.

Karar: Helen Mirren diğer bütün ödülleri silip süpürerek sonunda Oscar'a uzanacak gibi. "The Queen"in en iyi film, yönetmen ve özgün senaryo dallarında da aday olması bekleniyor. Los Angeles'tan en iyi yardımcı erkek oyuncu ödülünü kazanan, Michael Sheen'in de Oscar şansı mevcut.

LITTLE MISS SUNSHINE

Yönetmenler: Jonathan Dayton ve Valerie Faris
Oyuncular: Greg Kinnear, Toni Collette, Abigail Breslin, Steve Carrell, Alan Arkin

Konu: Her biri kendi derdinden muzdarip olan bir aile, çocuklar arasında düzenlenen bir güzellik yarışmasını kazanmanın hayalini kuran küçük fertlerinin rüyasını gerçekleştirmek üzere minibüslerine atlayarak yola koyulurlar.

Seyredenlerin kalbini eriten, şeker mi şeker bir aile komedisi olan "Little Miss Sunshine", başarı hikayelerini seven Hollywood'un ıskalamayacağı bir yapım. Geçtiğimiz yıl bağımsız filmlerin kalesi Sundance'de gösterildiğinde dikkatleri üzerine çeken filmi almak için birçok büyük dağıtımcı yarışmış, kazanan Fox Searchlight olmuştu. Sekiz milyon dolarlık bu yatırım, 60 milyon dolarlık bir hasılat olarak Fox'a geri döndü. Sundance'ten çıkan bağımsız bir film için inanılmaz bir finansal başarı bu. Ve Akademi, kazananları sever.

Karar: Sadece seyircilerin değil, eleştirmenlerin de iyi notlar verdiği "Little Miss Sunshine", en iyi film dalında komedi filmlerine en fazla bir (bazen sıfır) filmlik yer ayıran Akademi üyelerinin bu seneki "içleri ısıtan film" tercihi olarak büyük yarışta kendine yer bulabilir. Dakota Fanning'in (nam-ı diğer minik Meryl Streep) tahtını sallandıran küçük oyuncu Abigail Breslin'in yardımcı kadın oyuncu dalında şansı yüksekken, Alan Arkin ve Steve Carrell yardımcı erkek oyuncu dallarında kendilerine yer bulabilir. Özgün senaryosu ise filmin ödüle en yakın duran adaylığı olacak.

BABEL

Yönetmen: Alejandro González Iñárritu
Oyuncular: Brad Pitt, Rinko Kikuchi, Adriana Barraza, Cate Blanchett

Konu: Japonya, Fas, Amerika ve Meksika'dan dört aileyi birbirine bağlayan trajik olaylar dizisi.

"Paramparça Aşklar Köpekler" (2000) ve "21 Gram"dan (2003) sonra yönetmen Alejandro González Iñárritu ile senarist Guillermo Arriaga, geçtiğimiz aylarda ülkemizde de gösterime giren "Babel"de üçüncü kez ortaklık kurarak prestijli bir melodrama daha imza atmışlardı. Ancak ikisinin de söylediğine göre film, birlikte çalıştıkları son proje. Aralarında çıkan bir sürtüşme, yollarını ayırmaya karar vermelerine neden olmuş. Müsaade ederseniz araya girerek bu duruma ne kadar sevindiğimi belirtmek isterim zira Iñárritu ve Arriaga'nın karakterlerine ve dolayısıyla seyirciye çektirdikleri ıstırabı, Zeus kullarına çektirmemiştir. Ancak "Babel"deki inanılmaz felaketler dizisini kendilerine göre haklı sebeplerle son derece etkileyici bulan bir çoğunluğun var olduğu da su götürmez. Eğer bu çoğunluk, bir diğer "dünya küçük" hikayesini anlatan, geçen senenin Oscar ödüllü televizyon filmi örneği "Crash"in takipçileri kadar tutkuluysa, "Babel" kolaylıkla en iyi film adayları arasında kendine yer bulabilir. Altın Küreler'de en çok dalda aday gösterilmiş film olması, şüphesiz filmin Oscar kampanyasını kuvvetlendirecek. Brad Pitt, Rinko Kikuchi ve Adriana Barraza'nın Altın Küreler'de olduğu gibi Oscarlar'da da yardımcı oyuncu kategorilerinde aday olmaları bekleniyor.

Karar: "Little Miss Sunshine" ve "United 93" ile birlikte, en iyi film kategorisindeki beşinci adaylığı kapmak için yarışıyor. İsmi geçen üç oyuncusunun yanında yönetmenlik, özgün senaryo, görüntü yönetmenliği, kurgu ve özgün müzik dallarında aday olması muhtemel.

HALF NELSON

Yönetmen: Ryan Fleck
Oyuncular: Ryan Gosling, Shareeka Epps, Anthony Mackie

Yılın en başarılı "gerçek" bağımsız yapımını arıyorsanız bakışlarınızı bu filmin üzerine çevirin. Uyuşturucu bağımlısı bir orta okul öğretmeni ve sırrını öğrenen bir kız öğrencisinin arkadaşlık-kardeşlik çizgisinde ilerleyen ilişkisini anlatan "Half Nelson", seyredenleri ödüllendiren bir karakter incelemesi. Yeni neslin en iyi oyuncularından Ryan Gosling'in karizması ve filmle birlikte ilk kez sinema oyunculuğuna adım atan genç oyuncu Shareeka Epps'in doğal oyunculuğu şimdiden bazı eleştirmen gruplarınca ödüllendirildi. Altın Küreler'de Leonardo DiCaprio'nun "The Departed" ve Blood Diamond" ile aynı dalda iki kez aday olması, Ryan Gosling'in dışarıda kalmasına sebep olmuş olsa da, genç aktörün aldığı övgüler onu Oscar adaylığına taşımaya yetecektir.

VOLVER

Yönetmen: Pedro Almodovar
Oyuncular: Penelope Cruz, Carmen Maura, Blanca Portillo

Almodovar'ın anneliğe ve kadınlığa övgüsü "Volver", başta Cannes olmak üzere birçok festivalden ödülle dönmüştü. Başrol oyuncusu Penelope Cruz'un Anna Magnaniler'e, Sophia Lorenler'e ve sinemanın diğer tüm ateşli Akdeniz kadınlarına bir saygı duruşu niteliğindeki performansının Akademi tarafından takdir edilmesineyse kimse şaşırmayacak. "Konuş Onunla" (2002) ile en iyi yönetmen dalında aday olan ve en iyi özgün senaryo Oscar'ını kazanan Almodovar ise, yine aynı dallarda adaylık kapabilir. Akademi'nin Almodovar'ı pek sevdiği düşünülürse, "Volver"in en iyi yabancı film dalındaki adaylığı zaten cepte olsa gerek. Almanya'nın Oscar aday adayı "The Lives of Others", filmin bu daldaki en büyük rakibi.

2006 Oscarları

THE PAINTED VEIL

Yönetmen: John Curran
Oyuncular: Naomi Watts, Edward Norton, Liev Schreiber

W. Somerset Maugham'ın aynı adlı romanından dördüncü kez uyarlanan film, 1920'lerin Uzakdoğu'sunda geçiyor. Kendisine ilgi göstermeyen kocasıyla arası giderek açılan bir kadın, avuntuyu başkasının koynunda bulur. Karısının sadakatsizliğini öğrenen adam, ondan intikam almak için Çin'in ücra bir köşesindeki işi kabul eder. Çiftin bu yolculuğu, ilişkilerine anlam, kadının hayatına bir amaç katacaktır. Daha önce Naomi Watts ile "Aşk Artık Burada Oturmuyor"da (2004) birlikte çalışan yönetmen John Curran'ın filmi, Oscar kampanyasının geç başlaması nedeniyle ödül çemberine henüz tam olarak giremese de, aldığı iyi eleştirilerle oyuna dahil olma şansı mevcut. Uyarlama senaryosu, Alexandre Desplat'ın özgün film müziği ve bir ihtimal Watts'ın övgü alan oyunculuğu, Oscarlar'da filmi temsil edebilir.

UNITED 93

Yönetmen: Paul Greengrass
Oyuncular: Christian Clemenson, Trish Gates, Cheyenne Jackson

Konu: 11 Eylül'deki terörist eylemlerde kullanılmak üzere kaçırılan ancak yolcuların gayreti sonucu hedefine ulaşamayan uçakta geçen hazin kahramanlık öyküsü.

Amerikalılar'ın 11 Eylül yarası henüz çok taze olduğu için, olayların beşinci yılında gösterime giren "United 93" seyircilerin gönül rahatlığıyla kucaklayabildiği bir yapım olamadı. Ancak bunun böyle olacağı baştan belli olduğundan Universal stüdyoları, filmi küçük bir bütçeyle kotarma yoluna gitmişti. 15 milyon dolara mal olan film, sadece Amerika'da 30 milyon dolar hasılat elde ederek stüdyosu için kazançlı bir yapım oldu. Küçük çaplı olsa da çok şey ifade eden bu başarının yanı sıra, "Bloody Sunday" (2002) ve "The Bourne Supremacy"deki (2004) yönetmenliğiyle isminden söz ettiren Paul Greengrass'ın ustaca kullandığı sinema dili de eleştirmenleri cezbetmişti. Filmin hala hafızalarda olduğunu bilen Universal stüdyoları, "United 93"ün Oscar kampanyasına bol para akıtıyor. New York Film Eleştirmenleri'nden gelen en iyi film ödülü, filmin Oscar yolculuğu için gayet cesaretlendirici.

Karar: Yapım kadrosu Oscar'a çok aşina olmasa da, yılın en ciddiye alınan filmlerinden biri olan "United 93", sulu zırtlak bir hikaye anlatmaktan kaçınan yönetmeninin filme hakimiyeti sayesinde Oscar yarışında. Ancak henüz yeterli gürültüyü kopartabilmiş değil. Oyuncu kadrosunda Brad Pitt ve Cate Blanchett olsa her şey ne kadar kolay olacaktı oysa.

THE LAST KING OF SCOTLAND

Yönetmen: Kevin Macdonald
Oyuncular: Forest Whitaker, James McAvoy, Kerry Washington, Gillian Anderson

"One Day in September" (1999) ile en iyi belgesel Oscar'ını kazanan yönetmen Kevin Macdonald'ın ilk uzun metrajlı filmi "The Last King of Scotland", 1970'lerde ülkesi Uganda'da 300.000 kişiyi öldüren diktatör Idi Amin'i, İskoçyalı özel doktorunun gözünden anlatıyor. Fena eleştiriler almayan film, usta aktör Forest Whitaker'ın diktatör rolündeki performansıyla epey konuşuldu. Çok saygın bir aktör olmasına rağmen yıllardır Oscar radarına girmeyen Whitaker, New York Film Eleştirmenleri Birliği dahil birçok ödül grubu tarafından yılın erkek oyuncusu seçilerek, Helen Mirren'la birlikte sezonun en çok taçlandırılan oyuncusu haline geldi. Kategorisinde Will Smith, Leonardo DiCaprio gibi Hollywood'un altın çocuklarıyla karşı karşıya gelmesi beklenen Whitaker'ın Oscar'a ulaşması, Mirren kadar kolay olmayabilir ancak kazanmasına sevinen çok olacaktır.

CHILDREN OF MEN

Yönetmen: Alfonso Cuarón
Oyuncular: Clive Owen, Julianne Moore, Michael Caine, Chiwetel Ejiofor, Charlie Hunnam

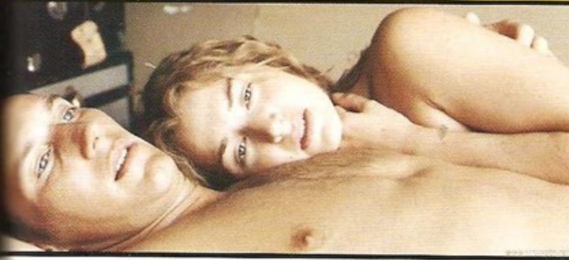
Kadınların hamile kalamadığı bir gelecekte geçen Alfonso Cuarón distopyası, gösterime girdiği hemen her ülkede beğenilmiş olsa da, Akademi'nin desteklemeye alışık olmadığı bir türe ait olduğu için ödül yerine sadece saygıyla karşılanabilir. Yine de Emmanuel Lubezki'nin çok beğenilen görüntü yönetmenliği ve Jim Clay ile Geoffrey Kirkland'ın sanat yönetmenliği, filmin Oscar'a en yakın duran öğeleri. "Y Tu Mama También" (2001) ve "Harry Potter ve Azkaban Tutsağı"ndan (2004) sonra bir kez daha iyi bir filme imza atarak profilini yükselten Cuarón'un da yönetmen dalında aday olmak için az da olsa şansı mevcut.

LITTLE CHILDREN

Yönetmen: Todd Field
Oyuncular: Kate Winslet, Patrick Wilson, Jennifer Connelly, Jackie Earle Haley

Konu: Çocuklarını götürdükleri oyun parkında tanışan bir kadın ve bir erkek, eşlerinden gizli ilişki yaşamaya başlar. Çocuk tacizinden hüküm giymiş eski bir komşularının kasabaya dönmesi, herkes gibi onları da huzursuz edecektir; hele ki yolları çakışınca.

En iyi film dahil beş dalda Oscar'a aday olan "In The Bedroom"un (2001) yönetmeni Todd Field'ın ikinci uzun metrajlı filmi olan "Little Children", Tom Perrotta'nın aynı adlı romanından uyarlanan, karanlık bir espri anlayışına sahip bir drama. Amerikan banliyölerine biraz bayat bir eleştiri getirdiğini savunanlar olsa da, eli yüzü gayet düzgün bir film olduğunu düşünenler çoğunlukta. Ekim başında gösterime girdiği Amerika'da hala kısıtlı sayıda salonda gösterilen film, bu nedenle pek iyi bir hasılat elde edebilmiş değil. Ancak Altın Küreler'den gelen drama dalındaki en iyi film adaylığı, filmin daha geniş bir gösterim imkanı bulmasını sağlayabilir. Böylece bir son dakika golüyle "Little Children" en iyi film Oscar'ına aday olma yarışında kendine daha ciddi bir yer bulabilir. Şu haliyle filmin en yüksek Oscar şansı, dört kez aday olduğu Oscar'ı hiç kazanamayan Kate Winslet'ın oyunculuğu ve uyarlama senaryosu.

Karar: Winslet beşinci kez Oscar'ı almak için sahneye başkasının çıkmasını seyredecek gibi görünüyor ama bu kişinin, vatandaşı ve ustası Helen Mirren olması onu pek üzmeyecektir.

TEK CÜMLEDE DİĞERLERİ

The Black Dahlia: İyi eleştiriler almayan Brian DePalma'nın filmi kostüm tasarımı dalında karşımıza çıkabilir.

Bobby: Altın Küreler'de drama türünde en iyi film adaylığı alması bir "şaka" olarak nitelendirilen "Bobby", Aretha Franklin ve Mary J. Blige'ın seslendirdiği "Never Gonna Break My Faith" adlı şarkı ve kostümleriyle Oscar'a aday olabilir.

Breaking & Entering: Anthony Minghella'nın filmini gören az sayıda kişi filmi beğense de, Oscar kampanyası yeterince güçlü olmadığı için film adaylar arasında kendine yer bulamayacak gibi görünüyor.

Catch a Fire: Phillip Noyce'un filmi, Derek Luke'Un performansıyla adından söz ettirdi ancak Oscarlar'a uğraması pek mümkün görünmüyor.

Curse of the Golden Flower: Yeni Zhang Yimou filmi, sanat yönetimi ve kostümleriyle adaylar arasında kendine yer bulabilir.

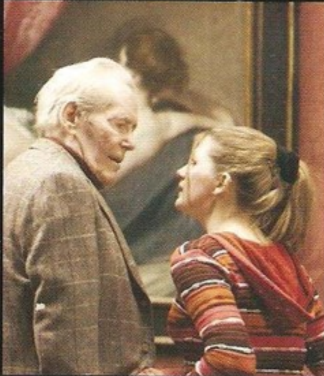
The Dead Girl: Oscar için ismini duyurmaya çok geç başlayan bu bağımsız film, Brittany Murphy'nin performansıyla adından söz ettiriyor.

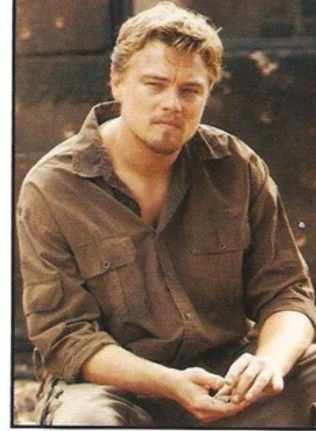
Factory Girl: Weinstein Company'nin Oscar kampanyasını yüzüne gözüne bulaştırdığı filmin tek Oscar umudu, Sienna Miller'ın oyunculuğuydu.

VENUS

Yönetmen: Roger Michell
Oyuncular: Peter O'Toole, Leslie Phillips, Jodie Whittaker, Vanessa Redgrave

En son "The Mother"da (2003) bir araya gelen yönetmen Roger Michell ve yazar/senarist Hanif Kureishi, 19 yaşındaki bir kıza ilgi duymaya başlayan yaşlı bir adamın izinden gidiyor "Venus"te. Hoş bir seyirlik olduğu söylenen filmin en büyük Oscar ümidi, efsanevi aktör Peter O'Toole. Dört sene önce Akademi'den bir onur ödülü alsa da, toplam 7 kez Oscar'a aday olup bir kez dahi oyunculuğuyla heykelciği kucaklayamayan O'Toole, en iyi erkek oyuncu kategorisinin kilit isimlerinden. Böylesi saygın bir oyuncuya Oscar vermemiş oldukları için, Akademi üyelerinin başlarını öne eğerek ödülü O'Toole'a teslim etmeleri olası. Nitekim, en iyi kadın oyuncu Oscar'ını 40 yaşın üstündeki aktrislere vermekten kaçınır gibi duran Akademi'nin, en iyi erkek oyuncu kategorisinde böyle bir tavrı yok.

BLOOD DIAMOND

Yönetmen: Edward Zwick
Oyuncular: Leonardo DiCaprio, Djimon Hounsou, Jennifer Connelly

Biri beyaz, diğeri siyah iki Güney Afrikalı'nın, 1990'ların Sierra Leone'sinde değerli bir elmasın peşine düşmesini anlatan "Blood Diamond", en son "Son Samuray" (2004) ile karşımıza çıkan Edward Zwick'in yönettiği, sosyal yaralara değinen bir macera. Elmas çıkaran işçilerin maruz kaldığı insanlık dışı muamelelere dikkat çeken film, büyük elmas şirketlerinin lobisine takılarak medyada kendine yer buldu. Filmin eleştirileri, "Son Samuray"ınkiler gibi gayet ortalama ancak film, Leonardo DiCaprio ve Djimon Hounsou'nun oyunculuklarıyla konuşuluyor. DiCaprio, "The Departed" ile adaylığa daha yakın dursa da, "In America" (2003) ile yardımcı erkek oyuncu dalında aday gösterilen Hounsou da, bir kez daha aynı kategoride karşımıza çıkabilir.

DOSYA 2006 Oscarları

BORAT

Yönetmen: Larry Charles
Oyuncular: Sacha Baron Cohen, Ken Davitian

Amerikalılar'ın önyargılarını açığa çıkartmaya niyetlenen Sacha Baron Cohen'in, Kazak televizyon sunucusu Borat karakterine büründüğü film, ilk gösteriminin yapıldığı Toronto Film Festivali'nden beri Amerikan medyasının dilinde. Karakter öylesine büyük bir fenomen haline geldi ki, "Borat" gişede 120 milyon doları geçen bir hasılat elde ederek yılın en kazançlı filmlerinden biri oldu. Los Angeles Film Eleştirmenleri Birliği'nden en iyi erkek oyuncu ödülünü kazanan ve Altın Küre'ye de aday olan Cohen, tüm tartışmalara rağmen Oscarlar'da da boy gösterebilir. Eğer bu gerçekleşirse, çıkabilecek küçük çaplı rezilliklere hazırlıklı olun.

FLAGS OF OUR FATHERS

Yönetmen: Clint Eastwood
Oyuncular: Ryan Philippe, Jesse Bradford, Adam Beach, Barry Pepper, Jamie Bell

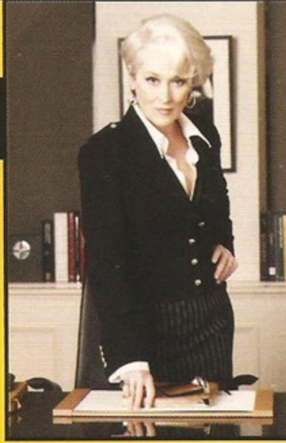
Konu: Iwo Jima muharebesinde Amerikalı askerlerin bayraklarını Suribachi Dağı'nın tepesine dikmelerini resmeden, 23 Şubat 1945'te çekilmiş gerçek bir fotoğraftan esinlenen film, fotoğraftaki askerlerin eve dönüşte yaşadıklarını anlatıyor.

Yılın en ağır Oscar toplarından olması beklenen film, gişede 33 milyon dolar hasılat elde ederek Warner Bros ve DreamWorks için büyük bir hayal kırıklığı oldu. Film hakkında iyi yazan eleştirmenler çok olsa da, övgüleri hayranlık dolu olmaktan ziyade, iyi yapılmış bir işe saygı göstermek niteliğindeydi.

Karar: Eastwood'un diğer filmi "Letters from Iwo Jima"nın Oscar yolu çok daha açık ancak "Flags of Our Fathers" uyarlama senaryo ve kimi teknik kategorilerde kendine yer bulabilir. Oyunculardan Oscar için adı en çok geçen isim, yardımcı erkek oyuncu dalında şansı bulunan Adam Beach. Altın Küreler'de iki filmi için de yönetmenlik adaylığı alan Eastwood'un bu başarıyı Oscarlar'da tekrarlaması ise büyük bir sürpriz olur.

THE DEVIL WEARS PRADA

Yönetmen: David Frankel
Oyuncular: Meryl Streep, Anne Hathaway, Emily Blunt, Stanley Tucci, Simon Baker

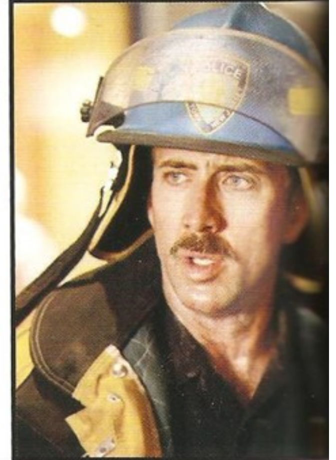

Tüm dünyada 312 milyon dolar hasılat elde ederek yılın sürpriz gişe başarılarından biri haline gelen "The Devil Wears Prada", tahmin edebileceğiniz gibi, bir moda dergisinin memnun etmesi zor editörünü canlandıran Meryl Streep'in performansıyla konuşuluyor. Hangi küçücük hareket ya da bakışın kameraya yakışacağına Meryl Streep kadar iyi bilen oyuncu az bulunur ve filmde canlandırdığı Miranda Priestly karakteri, bunun en güzel örneklerinden. Oscar tarihinin en çok adaylık almış oyuncusu olan Streep'in, 14. kez heykelciğe aday gösterilmesi için önünde hiçbir engel yok. Komedilere Akademi'den daha çok kucak açan Altın Küreler'de sürpriz bir yardımcı kadın oyuncu adaylığı alan Emily Blunt, medyada görünürlüğü arttığı takdirde Oscar'a da aday olabilir. Karakterine, senaryonun görünürde izin verdiğinden çok daha fazla katkısı olan Blunt, yılın en iyi komedi performanslarından birini gösterdiği için Oscar adayı olmayı hak ediyor.

DÜNYA TİCARET MERKEZİ

Yönetmen: Oliver Stone
Oyuncular: Nicolas Cage, Michael Peña, Maria Bello, Maggie Gyllenhaal

11 Eylül terörist eylemleri sonucu yıkılan Dünya Ticaret Merkezi'nin enkazı altında yaşam mücadelesi veren iki polis memurunun hikayesini anlatan film, Ağustos ayında gösterime girmiş olma şanssızlığını yaşıyor. Her sene, yıl sonunda Oscar için konumlandırılmış o kadar çok film gösterime giriyor ki, Ekim'den önce vizyona çıkmış filmlere Akademi üvey evlat muamelesi yapabiliyor. Aslına bakarsanız filmin ödüllendirilmeyi hak edip etmediği meçhul ancak Oliver Stone'un filmini pek beğenen bir kesimin olduğu da biliniyor. Şans vurursa, yönetmenlik dalında Stone'a, yardımcı oyunculuk dallarında Peña ile Gyllenhaal'a ve filmin özgün senaryosuna adaylık gelebilir.

THE PURSUIT OF HAPPYNESS

Yönetmen: Gabriele Muccino
Oyuncular: Will Smith, Jaden Smith, Thandie Newton

Konu: Parasız kaldığı için kirasını ödeyemediği evinden atılan bir adam, oğlu ile birlikte sokaklarda yaşamaya başlar ancak hayat mücadelesini kazanmanın bir yolunu bulmakta gecikmeyecektir. 1980'lerin başında geçen film, beş parasızlıktan milyonerliğe geçiş yapan bir adamın gerçek hikayesinden esinlenmiş.

Amerikan Rüyası'nın sinemadaki 2006 versiyonu olan "The Pursuit of Happyness", ülkemizde de gösterime giren "Son Öpücük"ün (L'Ultimo Bacio, 2001) İtalyan yönetmeni Gabriele Muccino tarafından yönetilmiş. Fragmanında ima edildiği kadar şeker kıvamında olmadığı söylenen film, eleştirmenler tarafından pek sıcak karşılanmadı. Ancak hemen hepsinin söz birliği ettiği nokta, Will Smith'in filmde bugüne kadarki en iyi performansını verdiği. Ünlü oyuncunun Jada Pinkett Smith ile beraberliğinden olan oğlu Jaden Smith, filmin diğer başrolü.

Karar: Eğer seyirciler Will Smith'in peşinden sinema salonlarını doldurur, bir de filmi beğenirlerse "The Pursuit of Happyness"in Oscar yolu açılabilir. Şu anda en iyi şansı, Smith'e gelecek bir erkek oyuncu adaylığı gibi görünüyor. Altın Küreler'e de aday olan oyuncu, popülerliğinin yardımıyla heykelciği kapabilir bile.

MARIE ANTOINETTE

Yönetmen: Sofia Coppola
Oyuncular: Kirsten Dunst, Jason Schwartzman, Judy Davis, Steve Coogan, Asia Argento

Önemli festivallerin basın gösterimlerinde bir film durduk yere göklere de çıkartılabilir, bir güzel kepaze de edilebilir. "Marie Antoinette" bunun en güzel örneklerinden biri. Geçtiğimiz yıl yarışma programında olduğu Cannes'daki basın gösteriminde birkaç sinema yazarının filmi yuhalaması, film hakkında çıkan her yazıda isminin başına "Cannes'da yuhalanan" tamlamasının eklenmesine neden oldu. Oysa, festivaldeki bir diğer basın gösteriminde "Marie Antoinette"i alkışa tutanlar da mevcuttu. Gelgelelim, filminiz hakkında olumsuz görüşlerin varlığı bir kez medyaya yansırsa paçayı kurtarmanız hemen hemen imkansızdır. Beş dalda Oscar'a aday olan ve kendisine en iyi senaryo Oscar'ını kazandıran "Lost in Translation"dan sonra "Marie Antoinette", senarist yönetmen Sofia Coppola için medyayla başa çıkmak konusunda iyi bir ders olmuş olmalı. Beklendiği gibi güçlü bir Oscar yarışmacısı olamayan film, en azından kostümleri ve setleriyle adaylar arasında kendisine yer bulacaktır.

TEK CÜMLEDE DİĞERLERİ

The Fountain: Sevenleri filmi tutkuyla savunsa da, çoğunluğun dudak büktüğü "The Fountain"ın Oscar şansı pek yok.

The History Boys: Ünlü bir müzikalden uyarlanan film, Oscarlık performanslar verdikleri söylenen Richard Griffiths ve Frances de la Tour'a ivme kazandıracak kadar adından söz ettiremedi.

Hollywoodland: Venedik'te en iyi erkek oyuncu ödülünü kazanan ve yardımcı erkek oyuncu dalında Altın Küre'ye aday olan Ben Affleck, filmle Oscar'a da aday olabilir.

The Illusionist: Yılın sürpriz gişe başarılarından olan "The Illusionist", Philip Glass'ın özgün müziğiyle Oscar'a aday olabilir.

The Lives of Others: Yılın en beğenilen filmlerinden "The Lives of Others", yabancı film dalında "Volver"in en büyük rakibi.

Miss Potter: Komedi türünde en iyi kadın oyuncu dalında Altın Küre'ye aday olan Renée Zellweger'in Oscarlar'da boy göstermesi zor görünüyor.

Notorious Bettie Page: 2006 başında gösterime giren filmde Gretchen Mol'un oyunculuğu çok beğenildi.

Pirates of the Caribbean: Dead Man's Chest: Yılın hasılat canavarı, makyaj, ses, ses kurgusu ve görsel efekt dallarında kendine yer bulabilir.

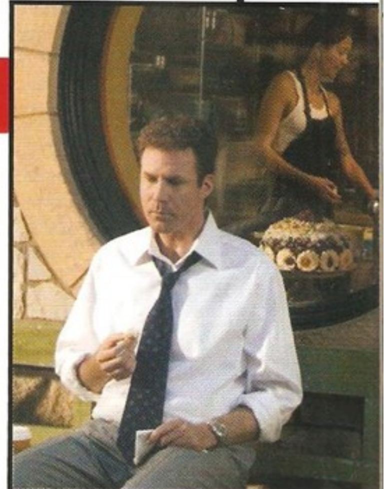
The Prestige: Christopher Nolan filminin az da olsa teknik kategorilerde kendine yer bulma şansı var.

Running With Scissors: Çoğunlukla kötü eleştiriler alan film, Altın Küre'ye de aday olan Annette Bening'in oyunculuğuyla Oscarlar'da boy gösterebilir.

STRANGER THAN FICTION

Yönetmen: Marc Forster
Oyuncular: Will Ferrell, Emma Thompson, Maggie Gyllenhaal, Dustin Hoffman, Queen Latifah

Hayatı, kafasında sesini duymaya başladığı bir roman yazarının ellerinde olan bir adamın tuhaf maceralarını işleyen "Stranger Than Fiction", Altın Küreler'de komedi türünde en iyi erkek oyuncu dalında Will Ferrel'e bir adaylık getirdi ancak Oscarlar'da senaryosu ve Emma Thompson'ın yardımcı roldeki oyunculuğundan başka ses getirmesi mümkün görünmüyor.

PAN'S LABYRINTH

Yönetmen: Guillermo del Toro

Adını uluslararası arenada daha geniş duyurduğu "The Devil's Backbone"dan (2001) sonra, Guillermo del Toro bir kez daha 1940'ların İspanya'sına geri dönüyor "Pan's Labyrinth" ile. Birçok eleştirmene göre yönetmenin başyapıtı olan film, Akademi üyeleri tarafından da es geçilmeyecektir. Meksika'yı temsilen en iyi yabancı film dalında aday olması beklenen "Pan's Labyrinth"ın, sanat yönetimi ve makyaj dallarında da adaylık şansı mevcut. Yetişkinlere yönelik bu karanlık, hüzünlü ve büyüleyici masalın, Del Toro'ya en iyi yönetmen adaylığı getirmesi az da olsa olası.

THE GOOD GERMAN

Yönetmen: Steven Soderbergh
Oynayanlar: George Clooney, Cate Blanchett, Tobey Maguire

Joseph Kanon'un aynı adlı romanından uyarlanan yeni Soderbergh filmi, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Berlin'e giden Amerikalı bir ordu muhabirinin karıştığı cinayet soruşturmasını anlatıyor. 1940'lardaki filmlerin kullandığı imkanlarla çekilen ve "Casablanca" dahil birçok klasiğe göndermeleri olan "The Good German", dikkat çekici oyuncu kadrosunun da gücüyle Oscar'ın peşine düşecek gibi görünüyordu; ta ki eleştirmenler filmi görene kadar. Çoğunlukla bir hayal kırıklığı olarak nitelendirilen filmin en çok övgü alan öğesi, Thomas Newman'ın özgün film müziği. Cate Blanchett'i de takdir edenler mevcut fakat filmin ödül heyecanı yaratamaması, aktrisin şansını oldukça azaltıyor.

THE GOOD SHEPHERD

Yönetmen: Robert De Niro
Oyuncular: Matt Damon, Angelina Jolie, Alec Baldwin, Rober De Niro, Billy Crudup, William Hurt

Kadrosuyla Oscar ışıltısı saçan bir diğer film de "The Good Shepherd". "A Bronx Tale"den (1993) sonra ikinci kez yönetmenlik koltuğuna oturan Robert De Niro, CIA'in Soğuk Savaş esnasındaki kuruluş günlerinden bir bölüm aktarıyor filminde. "Forrest Gump"la (1994) Oscar kazanan, "The Insider" (1999) ve "Münih" (2005) ile ödüle aday olan senarist Eric Roth'un kaleminden çıkan filmin üç saatlik süresi, bazı sinema yazarlarını yıldırmadı değil. Filmin mesafeli ve dağınık olduğu, ancak De Niro'nun özgün bir vizyon yakaladığı söyleniyor. Ancak "The Good Shepherd", önemli dallarda aday olmak için gereken pozitif fikir birliğini henüz yakalayamadı.

SHERRYBABY

Yönetmen: Laurie Colllyer
Oyuncular: Maggie Gyllenhaal, Brad William Henke, Giancarlo Esposito

Hapisten yeni çıkan eski bir uyuşturucu bağımlısı, kendisini hayal meyal hatırlayan küçük kızının kalbini yeniden kazanmaya çalışır ancak hayatını baştan kurmak, zannettiği kadar kolay olmayacaktır. Maggie Gyllenhaal'in yılın en iyileri arasında rahatlıkla gösterilebilecek olan cesur performansıyla öne çıkan "Sherrybaby", geçtiğimiz sene Sundance'de yarışmış, Karlovy Vary ve Stockholm dahil birçok festivalden ödülle dönmüştü. Gyllenhaal, drama dalında en iyi kadın oyuncu dalında Altın Küre'ye aday gösterildi. Küçük bir film için çok önemli olan bu başarı, filmin Oscar kampanyasına harcayacak maddi kaynakların kısıtlılığı nedeniyle Oscar-lar'da tekrarlanmayabilir. Ancak Gyllenhaal bu performansıyla en azından adaylığı hak ediyor.

A PRAIRIE HOME COMPANION

Yönetmen: Robert Altman
Oyuncular: Garrison Keillor, Meryl Streep, Lily Tomlin, Kevin Kline, Virginia Madsen, Lindsay Lohan, Woody Harrelson, John C. Reilly, Tommy Lee Jones, Maya Rudolph

Seyirci önünde gerçekleştirdikleri performansları, radyo programı olarak canlı yayınlanan bir country müziği kumpanyasının son programını ve sahne arkasında yaşananları anlatan "A Prairie Home Companion", adeta Robert Altman'ın yazdığı bir veda mektubu. Dünyasına girebilenler için eğlenceli olduğu kadar duygusal bir yolculuk sunan usta yönetmenin son filmi, Amerika'da yaz başında gösterime girmiş olması ve onca büyük bütçeli film arasında gişede varlık gösterememesi nedeniyle Oscar yarışında pek ses getirebilmiş değil. Yine de, Meryl Streep ve Lily Tomlin'in birbirini tamamlayan usta oyunculukları, filmin özgün şarkılarının ve senaryosunun adaylık şansı az da olsa mevcut. Bu satırların yazarının gözünde çok daha fazlasını hak ediyor.

THANK YOU FOR SMOKING

Yönetmen: Jason Reitman
Oyuncular: Aaron Eckhart, Maria Bello, Cameron Bright, William H. Macy, Katie Holmes

Sigara içmeyi savunmak zorunda olan ancak oğluna da iyi bir örnek olmak isteyen bir sigara üreticisinin basın sözcüsünü izleyen "Thank You For Smoking", yılın başarılı bulunan taşlamalarından. Komedi türünde en iyi film ve en iyi erkek oyuncu dallarında Altın Küre'ye aday olan filmin Oscarlar'daki en büyük şansı, uyarlama senaryo kategorisinde. Çıkışını yükseltirse, Aaron Eckhart da erkek oyuncu dalında kendine yer bulabilir.

APOCALYPTO

Yönetmen: Mel Gibson
Oyuncular: Rudy Youngblood, Dalia Hernandez, Jonathan Brewer

"The Passion of the Christ" (2004) ile tartışma yaratan Mel Gibson, geçtiğimiz yaz alkollüyken Yahudiler'e karşı ırkçı söylemlerde bulununca Amerika'nın gündemini epey meşgul etmişti. Halkın gözündeki imajını düzeltemeyeceği söylense de, olay üstüne birçok önemli gazete ve televizyon programında röportajlarla boy göstererek herkesten defalarca af dileyen Gibson, olaydan az zararla kurtulmuş görünüyor. Saf bir aksiyon filmi olduğu söylenen, Maya dilindeki "Apocalypto" beklenenden daha iyi eleştiriler aldı ve gişesi de hiç fena gitmiyor. James Horner'ın özgün müziği filmin Oscarlar'daki en büyük şansı ancak görüntü yönetmenliği, ses gibi teknik dallarda da film kendini gösterebilir.

FOR YOUR CONSIDERATION

Yönetmen: Christopher Guest
Oyuncular: Catherine O'Hara, Harry Shearer, Parker Posey, Eugene Levy, Jennifer Coolidge

İşte tam da bu yazının konusu üzerine bir film: Oscar yarışları. Rol aldıkları bir filmdeki oyunculuklarıyla Oscar'a aday gösterilebileceklerini duyan üç oyuncu (O'Hara, Shearer, Posey) kendilerini ödül dönemine hazırlamaya başlarlar. "Waiting for Guffman" (1996), "Best in Show" (2000), "A Mighty Wind" (2003) gibi başarılı "sahte belgesel"lerle sinema dünyasında kendine has bir yer edinen Christopher Guest, söylenene göre her filminde birlikte çalıştığı oyuncu kadrosundan bir kez daha verimli performanslar almış. Yardımcı rollerin emektarı Catherine O'Hara'nın bir adım öne çıktığı söyleniyor. O'Hara'nın bir adaylık almasının vakti geldi de geçiyor.

SİNEMANIN TAHMİNLERİ

EN İYİ FİLM

1. Dreamgirls
2. Letters from Iwo Jima
3. The Queen
4. The Departed
5. Little Miss Sunshine
6. Babel
7. United 93
8. Little Children
9. Flags of Our Fathers
10. The Pursuit of Happyness

Sürpriz: "Volver"

EN İYİ YARDIMCI KADIN OYUNCU

1. Jennifer Hudson, "Dreamgirls"
2. Cate Blanchett, "Notes on a Scandal"
3. Rinko Kikuchi, "Babel"
4. Abigail Breslin, "Little Miss Sunshine"
5. Adriana Barraza, "Babel"
6. Catherine O'Hara - For Your Consideration
7. Emily Blunt, "The Devil Wears Prada"
8. Shareeka Epps, "Half Nelson"
9. Vera Farmiga, "The Departed"
10. Emma Thompson, "Stranger than Fiction"

Sürpriz: Brittany Murphy, "The Dead Girl"

EN İYİ YÖNETMEN

1. Martin Scorsese, "The Departed"
2. Clint Eastwood, "Letters from Iwo Jima"
3. Bill Condon, "Dreamgirls"
4. Paul Greengrass, "United 93"
5. Stephen Frears, "The Queen"
6. Alejandro González Iñárritu, "Babel"
7. Pedro Almodovar, "Volver"
8. Clint Eastwood, "Flags of Our Fathers"
9. Guillermo del Toro, "Pan's Labyrinth"
10. Alfonso Cuaron, "Children of Men"

Sürpriz: Robert Altman, "A Prairie Home Companion"

EN İYİ YARDIMCI ERKEK OYUNCU

1. Jack Nicholson, "The Departed"
2. Eddie Murphy, "Dreamgirls"
3. Brad Pitt, "Babel"
4. Alan Arkin, "Little Miss Sunshine"
5. Michael Sheen, "The Queen"
6. Ben Affleck, "Hollywoodland"
7. Djimon Hounsou, "Blood Diamond"
8. Kazunari Ninomiya, "Letters from Iwo Jima"
9. Mark Wahlberg, "The Departed"
10. Jackie Earle Haley, "Little Children"

Sürpriz: Steve Carrell, "Little Miss Sunshine"

EN İYİ KADIN OYUNCU

1. Helen Mirren, "The Queen"
2. Judi Dench, "Notes on a Scandal"
3. Meryl Streep, "The Devil Wears Prada"
4. Penelope Cruz, "Volver"
5. Kate Winslet, "Little Children"
6. Beyoncé Knowles, "Dreamgirls"
7. Maggie Gyllenhaal, "Sherrybaby"
8. Annette Bening, "Running with Scissors"
9. Naomi Watts, "The Painted Veil"
10. Renée Zellweger, "Miss Potter"

Sürpriz: Gretchen Mol, "The Notorious Betty Page"

EN İYİ ÖZGÜN SENARYO

1. Little Miss Sunhine
2. Letters from Iwo Jima
3. The Queen
4. Babel
5. Volver
6. Stranger Than Fiction
7. The Pursuit of Happyness
8. United 93
9. A Prairie Home Companion
10. World Trade Center

Sürpriz: "The Lives of Others"

EN İYİ ERKEK OYUNCU

1. Forest Whitaker, "The Last King of Scotland"
2. Will Smith, "The Pursuit of Happyness"
3. Leonardo DiCaprio, "The Departed"
4. Peter O'Toole, "Venus"
5. Ryan Gosling, "Half Nelson"
6. Ken Watanabe, "Letters from Iwo Jima"
7. Sacha Baron Cohen, "Borat"
8. Leonardo DiCaprio, "Blood Diamond"
9. Edward Norton, "The Painted Veil"
10. Aaron Eckhart, "Thank You for Smoking"

Sürpriz: Matt Damon, "The Departed "

EN İYİ UYARLAMA SENARYO

1. The Departed
2. Notes on a Scandal
3. Little Children
4. Dreamgirls
5. The Painted Veil
6. Thank You for Smoking
7. Flags of Our Fathers
8. The Last King of Scotland
9. Children of Men
10. The Devil Wears Prada

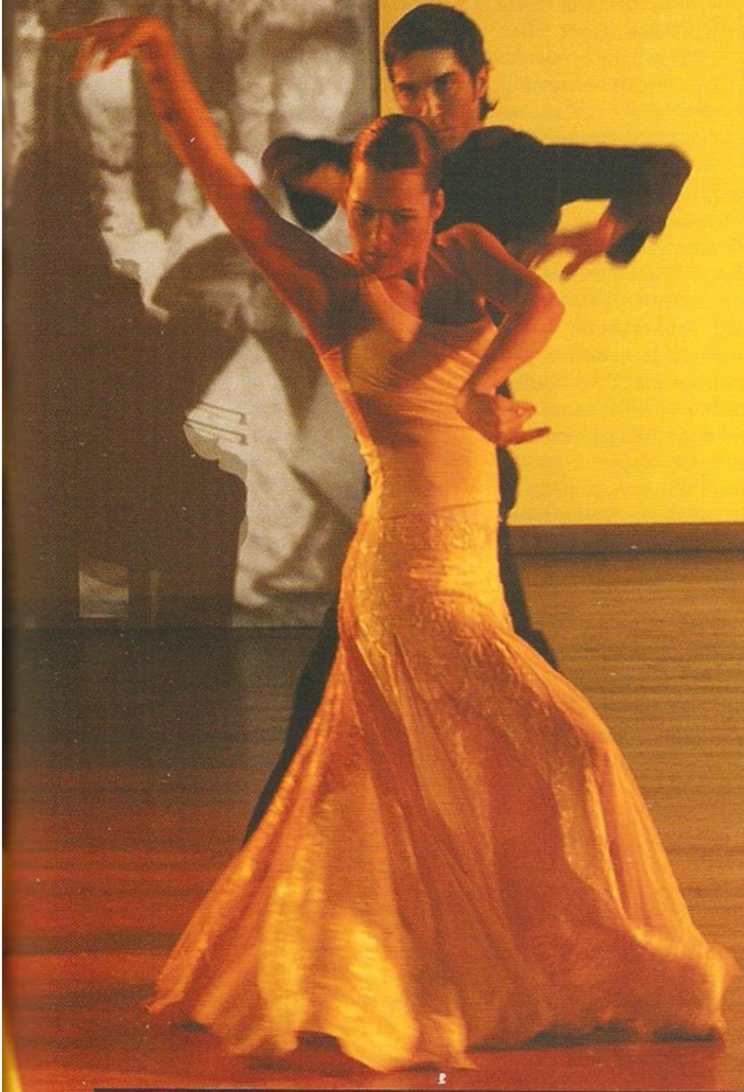
Sürpriz: "The Prestige"

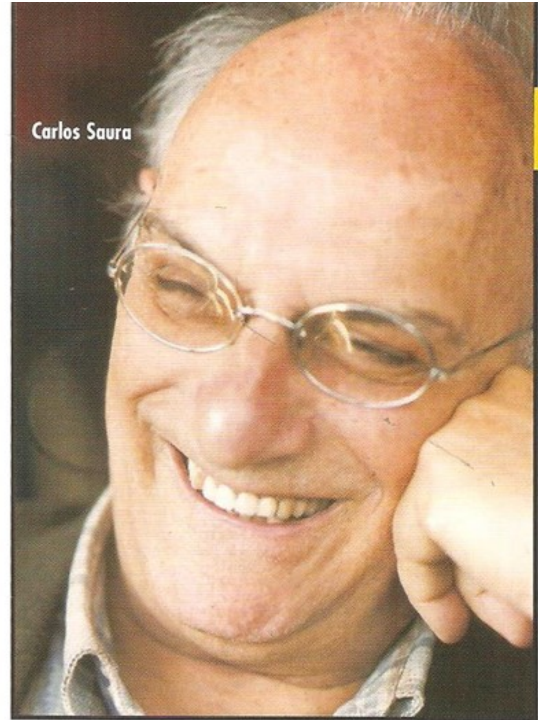
Sinemada dans

Usta İspanyol sinemacı CARLOS SAURA son yıllarda iyice alevlenen müzik ve dans tutkusunun ifadesi olan filmlerine bir yenisini daha ekledi. "IBERIA" bu ay gösterimde. Bu vesileyle yönetmenin yenilikçi sinema anlayışının eşsiz birer yansıması olan ve aynı zamanda İspanyol folklorüne ilan-ı aşkı olarak da görülebilecek filmleri arasında küçük bir gezinti yapıyoruz.

İLHAN YURTSEVER

Carlos Saura, pek çok kişi tarafından Luis Bunuel ile birlikte İspanyol sinemasının en büyük yönetmeni olarak kabul edilir. Artık 75 yaşına merdiven dayayan ve 1960'lı yılların başından beri birçok başyapıta imza atmış olan yönetmen, 40 yılı aşkın kariyeri boyunca pek çok türde eser verdi. Özellikle 1980'li yıllardan itibaren müzik ve dansa bir nevi saygı duruşu niteliği taşıyan filmleriyle geniş bir kesime adını duyurmayı başardı. Kimisi başyapıt düzeyinde, kimisi de "La Caza" (1966), "Ana y los lobos" (1973), "Cria cuervos" (1976), "Elisa, vida mia" (1977), "Mamá cumple cien anos" (1979) gibi filmleriyle kıyaslandığında biraz 'zayıf' kalan bu filmler, yapısal açıdan belli bir bütünlüğe yaklaşırken, öykü anlatım sinemasını mümkün olduğunca dışlamaktaydı. 80'li yılların ilk yarısında "Kanlı Düğün", "Carmen" ve "El Amor brujo" filmlerinin oluşturduğu üçlemeyle start verdiği ve 1992 yılında orta metrajlı belgesel "Sevillanas" ile sürdürdüğü bu tarz, yönetmenin bugünkü çalışmalarında da hala kendini belli ediyor. Fakat Saura'nın son dönemki filmleri daha ziyade belgesel tarza yakın olup, ilk yıllarında çektiği filmlerin 'gelenekselci' yapısından da uzakta seyrediyorlar. Özellikle "Tango" ve "Salomé" gibi yakın tarihli filmlerinde sinema ile sahne sanatları arasındaki bağıntıyı daha 'deneysel' bir formda sunmaya gayret gösteren yönetmenin, ilerlemiş yaşına rağmen hala yeniliklere açık bir sinemacı olduğu şüphe götürmez. Belgesel ile kurmaca olanı iç içe geçirerek, müzik ile dansı öne çıkararak, dekor, senaryo, oyunculuk ve hatta bazen teknik ekipmanları da alışılmadık biçimde kullanarak öz-

Carlos Saura

gün yapılar kuruyor. Her ne kadar "Kanlı Düğün" ve "Carmen" ile başlattığı bu film modeli, bugün için artık pek yeni sayılamayacaksa da (özellikle de Saura'nın filmleri özelinde); sinemada çok sık görülmeyen ve doğrusu oldukça cesaret isteyen bir tavır.

Saura'nın sineması her zaman için 'serbestlik'ten yana ama aynı zamanda sorumluluk sahibi bir sinema olarak görülmüştür. Gerek 1980 öncesi dönemde çektiği filmler, gerekse yazımızın konusunu oluşturan dans filmleri de, bu özellikleri barındırmalarının yanında, İspanyol folkloruna birer ilan-ı aşk olarak da izlenebilirler. Saura, bu ay içerisinde ülkemizde vizyona girecek olan son çalışması "Iberia"da bir kez daha flamenkoya yöneltiyor kamerasını. Bu vesileyle, yönetmenin 'dans ve müzik filmleri' olarak tanımlayabileceğimiz yapıtlarını kısaca incelemeye çalışacağız.

Bodas de sangre (1981)

"Kanlı Düğün", Carlos Saura'nın 'Dans üçlemesi'nin birinci filmi olarak, hem üçlemeyi oluşturan diğer filmlere, hem de yönetmenin sonradan çekeceği dans filmlerine bir model oluşturmaktaydı. Saura için, İspanya'nın en tanınmış dansçılarından biri olan Antonio Gades ile uzun süreli bir arkadaşlık ve iş ortaklığının başlangıcı anlamına da gelen film, Federico Garcia Lorca'nın aynı isimli oyununa dayanıyordu. Yasak bir aşkı işleyen "Kanlı Düğün", Gades'in oynadığı Leonardo'nun, sevdiği kadını kendi düğünü esnasında kaçırması ve damat adayının gelini geri getirmek üzere âşıkların peşine düşmesini konu alıyordu. Üçlemenin sonraki iki filminde de yer alacak olan bir başka ünlü dansçı Cristina Hoyos'un gelini canlandırdığı film, aslında mütevazı bir proje olarak başlamış, ancak tamamlandıktan sonra hemen her yerde bir başyapıt olarak karşılanmıştı. Yönetmenin esnek kamerası, en ince detayına varıncaya dek hesaplanmış olan kareleri yakalamakta büyük bir hüner gösteriyor, tüm filmin yalnızca tek bir kamera ile çekilmiş olması da filme olan hayranlığımızı arttırıyordu. Esasında "Kanlı Düğün"ün bir Antonio Gades projesi olduğunu söylemek pek de yanlış olmaz. Zira Gades ve dans grubu ortada herhangi bir film projesi yokken, oyunu zaten uzun zamandır sahnele-

Yönetmen, bu ay gösterime girecek filmi "Iberia"da bir kez daha flamenkoya yöneltiyor kamerasını.

DOSYA Carlos Saura ve dans

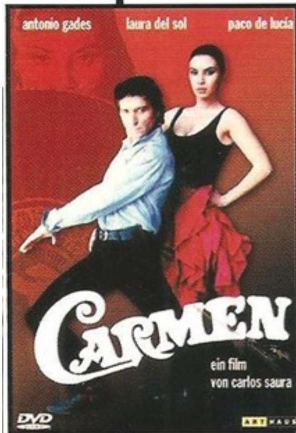

"Carmen"

yaklaştığı filmidir. Dans, müzik, edebiyat, opera ve hatta tiyatro gibi alanları aynı potada kusursuza yakın bir biçimde eriten "Carmen"i belli bir tür içerisine yerleştirmek aslında pek kolay değil. Filmi, daha önceden çok da el atılmamış yeni bir deneyim olarak algılamak gayet olası. Dansçıların/oyuncuların, prova döneminin ilerleyen safhaları boyunca duygulanımlarında meydana gelen değişimler, özellikle de Antonio'nun yaşadığı cinnet ile buhran arası kıskançlık krizleri, filmin oldukça karmaşık sayılabilecek yapısına uygun düşecek biçimde tasarlanmış, Saura'nın kamerasından da Mérimée'nin romanının özüne sadık kalacak şekilde yansıtılmıştı. "Carmen"in hainlik ve şiddetle iç içe olan dünyasında dans ritimleri ve devinimler de buna paralel olarak ilerliyor ve Carmen'in isyankar mizacının ortaya çıkmasına destek oluyordu. Bir kez daha flamenkonun patlayıcı adımları ile vahşi bir tempo yakalayan Saura, teknik anlamda da oldukça 'temiz' bir işçiliğe imza atmıştı. Işığın, başta Antonio ve Carmen olmak üzere tüm 'karakterler' arasındaki ayrımları belirtecek biçimde dengeli kullanımı, kadraj ve sahne düzenlemelerindeki sade ama yaratıcı stil, dansçıların rengârenk kostümlerinin atmosferle bütünleşmesi ve yönetmenin güçlü perspektif algısı da filme değer katan unsurlar olarak özellikle dikkat çekmekteydi.

mekteydi ve oyunla ilgili her şey belliydi. Saura'ya kalan çok etkilendiği bu oyunu pelikülе aktarırken, sinemasal duyarlılığını anlatımın hizmetine sunup, materyalin hakkını vermekti. Sonradan, özellikle "Carmen"de görülebilecek bir tarzın ilk tohumlarını bu filmle atan yönetmen, belgesel ile kurmaca arasındaki çizgiyi ortadan kaldırarak yepyeni bir yapı inşa ediyordu. Saura'nın planlarındaki detaylar, sıra dışı bakış açıları, benzersiz yakın çekimler ve zamanı kullanış biçiminde yakaladığı serbestlik, filmi o zaman için yer yer deneysel sinemanın kıyılarına getiriyordu.

Carmen (1983)

Prosper Mérimée'nin ünlü romanı beyazperdeye defalarca aktarılmış, pek çok filme esin kaynağı oldu; keza Georges Bizet'nin operası da öyle. Saura'nın yorumu ise eserin doğrudan bir adaptasyonundan ziyade, "Carmen"i sahneye koymaya hazırlanan bir topluluğun prova sürecini anlatan bir 'kurmaca' idi. Dans hocası Antonio (Antonio Gades), Carmen rolü için uygun birini ararken, bir flamenko okulunda dans dersleri alan deneyimsiz bir kızda karar kılıyor, fakat adı da zaten Carmen olan bu genç ve çekici kız, bir süre sonra Antonio'yu kendine delicesine âşık ediyordu. Böylelikle bir kıskançlık ve tutku sarmalında gerçek ile kurmaca arasındaki sınır silikleşmeye başlıyordu. Mérimée'nin hikâyesindeki aşk, nefret ve ölüm, gerçek hayattaki tezahürünü bulmuştu artık.

"Carmen", Saura'nın hep peşinde koştuğu, 'bütün sanatların bir sentezini oluşturacak sinema anlayışı'na belki de en çok

El Amor brujo (1986)

Saura, 'Dans üçlemesi'ni tamamlayan film olan "El Amor brujo"da bu kez İspanyol çingenelerinin yaşamına çeviriyordu kamerasını. Yönetmenin tek bir stüdyoda çektiği ve seti de filmin belirgin bir öğesi olarak kullandığı yapımda Antonio Gades bu sefer umutsuz âşık Carmelo'ya hayat veriyordu. Çocukluğundan beri âşık olduğu Candela'nın töreler gereğince 'beşik kertmesi' José ile evlenmesine engel olamayan Carmelo, aşkını kalbine gömmeye uğraşıyor, fakat José'nin bir kavga sırasındaki ölümünden sorumlu tutularak, haksız yere hapse mahkûm ediliyordu. Yıllar sonra yeniden evine döndüğünde, nihayet Candela'nın gönlüne girmeyi başaran Carmelo, sevdiğine kavuşuyor ancak bu sefer de José'nin hayaleti onlara bir türlü rahat vermiyordu. Gregorio Martinez Sierra'nın aynı adlı librettosundan adapte edilen film, üçlemenin en zayıf halkası olarak nitelense de, halen Saura filmografisinin gizli hazinelerinden biri olmayı sürdürüyor. Özellikle Candela'nın kocasının hayaleti ile her gece buluşup dans ettiği sahneler sayesinde zaman zaman gerçeküstücü bir boyuta taşınan "El Amor brujo"nun Bunuel sinemasının etkilerini üzerinde taşıyan bir film olduğunu söylemek mümkün. Kasvetli bir aşk müzikali olarak tanımlanabilecek film, üçlemenin diğer filmlerinden tanışık olduğumuz tutku, kıskançlık ve şiddet gibi temalara eğiliyor olmasına rağmen, özünde 'haşinliği' yumuşatılmış ve daha ziyade mitsel yönü ağır basan bir yapım olarak dikkat çekiyordu.

"El Amor brujo"

Flamenco (1995)

"Flamenco" için rahatlıkla Carlos Saura'nın en kişisel çalışmalarından biri denebilir. Paco de Lucia, Joaquin Cortés, Enrique Morente ve Carmen Linares gibi birçok tanıdık simanın adeta resmigeçit yaptığı film, özetle flamenko müziği ve kültürünü çeşitli örneklerle perdeye taşıyan bir yapım. Belgesel, kurmaca ya da deneysel gibi belli bir türe sokulması pek kolay olmayan "Flamenco", müzisyen ve dansçıların performanslarını değerlendiriş biçimi açısından bir çeşit 'enstalasyon' olarak da görülebilir. Öte yandan Saura'nın diğer 'müzikli' filmleri gibi "Flamenco" da oldukça mistik bir boyuta sahip. Saura'nın, flamenkonun ruhunu yansıtmaya yönelik mizansenleri, ışık ve renk kullanımları da bunu destekler nitelikte. Yönetmenin pek kadri kıymeti bilinmemiş filmlerinden biri olan "Flamenco", sözgelimi Lars Von Trier'nin bir tiyatro sahnesini 'basketbol parkesi'ne dönüştürmekten hallice bir meziyeti bulunmayan 'Amerika üçlemesi'nde olduğu gibi sinema ile sahne sanatları arasındaki bağa sözde 'yeni' açılımlar getirme gayesi gütmediği gibi, ele aldığı konuya da son derece samimi ve hayranlık dolu bir bakışla yaklaşıyor. Filmin doküman-

"Flamenco"

tere yakın duran havası, yönetmenin türe olan sevgisi ve çok da öne çıkmamaya çabalayan tarzıyla birleşince "Flamenco" bir çeşit ağıt ya da daha doğrusu bir 'selam'a dönüşüyor. Daha ziyade flamenko müziğine ilgi duyanları memnun edebilecek bir film gibi görünen "Flamenco"nun, farklı deneylere açık olmayan ve söz konusu kültürden pek hazzetmeyen izleyiciler için 'eziyet' haline gelmesi mümkün. Zira bir 'performans filmi' olarak değerlendirilebilir. Kimi zaman sanatçıların doğal hallerini resmetmesinin yanı sıra, baştan sona dans ve müzikle iç içe akarak, izleyene pek soluklanma şansı bırakmıyor. Yine de tutkulu ve spontane biçimde ilerleyen performanslar gerek müzikal gerekse kine(ma)tik açıdan son derece hayranlık uyandırıcı. Müzisyenlerin bir masa etrafında toplanıp beraberce şarkı söylediği ya da dansçıların dev perdeler önünde bazen yalnızca bir siluet olarak sanatlarını icra ettikleri bölümler yalnızca flamenkoyu değil, aynı zamanda genel olarak İspanyol kültürünü de layığıyla betimlemesi bakımından kayda değer.

Tango, no me dejes nunca (1998)

Saura'nın, tangonun kalbi Buenos Aires'de çektiği "Tango", yönetmenin en iyi filmlerinden olmasa da, en 'oyunbaz'larından biri olduğu kesin. Tango üzerine bir film çekmeye hazırlanan orta yaş bunalımındaki Mario'nun öyküsünü takip ediyor bu kez Saura. Mario, karısı tarafından terk edilmiştir ve zor bir dönem geçirmektedir. Kendini işine veren Mario, filminin seçmelerine katılan genç ve güzel dansçı Elena'ya âşık olur. Bir süre sonra aralarında bir ilişki başlar, fakat Elena tehlikeli bir mafya patronunun sevgilisidir ve adam Mario'nun filmine para yatıranlardan biridir, hatta Elena'yı seçmelere alması için Mario'ya ısrar eden de bizzat kendisidir. İkilinin aşkı ilerledikçe, tehlike dolu ve 'sürpriz' bir son da yaklaşmış olur. Gayet sıradan gibi görünen bu sinopsis, aslında sadece bir 'paravan'. Zira Saura, filminin öyküsünü hem bahsettiğimiz sürprizi gizlemek, hem de asıl başrol oyuncusu olan tango dansını öne çıkarabilmek için kullanıyor. Öyle ki, filmin neredeyse yarıdan fazlasını işgal eden dans sahneleri hikâyeyle doğrudan bir bağ içeriyormuş gibi görünmüyor. Dahası, bir noktadan sonra Mario'nun 'hikâyesi' bir dans gösterisinin arasına serpiştirilmiş parçacıklar gibi görünmeye başlıyor. Yalnızca birkaç dans sekansı Mario'nun kişiliğini ve ruh yapısını sembolize eden bazı nitelikler taşıyor. 1998 yılında en iyi yabancı film Oscar'ına aday gösterilen "Tango", stil açısından da zaman zaman yönetmenin "Flamenco"sunu andırıyor. Tıpkı "Flamenco"da olduğu gibi burada da ağırlıklı olarak sıcak renkler kullanmayı tercih ediyor Saura. Bilhassa dans sahnelerinde öne çıkan bu tavrı, aslında bir kendini tekrar olarak görmek de mümkün, birbirlerine yakın sayılabilecek flamenko ve tango türlerinin karakterini ortaya çıkarmaya yönelik bilinçli bir seçim olarak da. Gelelim, hangisinde karar kılarsanız kılın, "Tango" yönetmenin tüm filmografisi bir yana, sadece dosyamıza konu olan filmler içerisinde bile yeterince tatminkâr durmuyor.

"Tango"

Salomé (2002)

Carlos Saura, "Kanlı Düğün" ve "Carmen"den uzunca bir süre sonra "Salomé" ile bir kez daha klasik olmuş bir eseri filme aktarmıştı. Ne var ki "Salomé", diğer iki filmin şaşırtıcılık ve sürükleyiciliğine neredeyse hiç ulaşamıyor ve bu bakımdan yönetmenin kariyerinde bir gerilemeye işaret ediyordu. Temelde bir 'prova filmi' olarak tanımlayabileceğimiz "Salomé"de flamenko ve klasik İspanyol balesini bir arada kullanan Saura, önce balenin hazırlık aşamalarını önümüze koyuyor, ardından da son genel provayı filme alarak ünlü öyküye farklı bir yorum getiriyordu. Ancak 'müzikli' filmlerinde beslendiği farklı disiplinlerin de etkisiyle son derece özgün işler ortaya çıkartan yönetmen, aynı başarıyı bu filminde yinelemekten hayli uzaktı. Verdiği röportajlarda özellikle Oscar Wilde'ın "Salomé" yorumundan etkilendiğini belirten yönetmen, hazırlık aşaması ile genel prova sahneleri arasındaki bütünlüğü pek kuvvetli tutamıyor, özellikle de hazırlık sürecinde kişilerin yaşadığı üretim sancıları ve heyecanlar havada kalıyordu. Bu hazırlık sürecine bir de 'yönetmen' tahsis eden Saura, böylelikle "Salomé"yi hani neredeyse bir 'sahte belgesel' havasına sokuyordu. Biçimsel anlamda yönetmenin "Flamenco" ve "Tango" gibi filmleriyle benzerlikler taşıyan "Salomé", dekorlarındaki sadelik sayesinde bu filmlerle bir akrabalık bağı kuruyordu. Yine de, kameranın ya da set teknisyenlerinin filmdeki yapıya doğrudan yedirilmiş olması gibi 'serbestlikler', bir yabancılaştırma etkisinin yanı sıra, yönetmenin temayı işleyiş biçimine pek katkı yapmıyor, aksine zarar veriyordu. Neticede "Salomé", usta bir sinemacının elinden çıkmış olmasına ve özenli koreografisine rağmen, Saura'nın maharetlerine aşina olanları memnun edememişti.

"Salome"

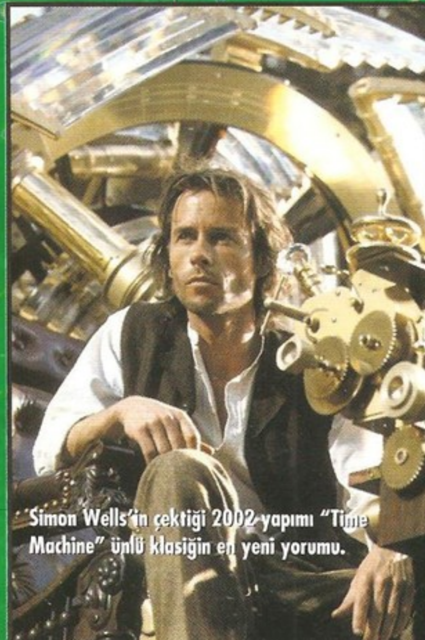
DÜN BUGÜNDÜR, BUGÜN DÜN...

Zaman yolculuğu sinemada, dönemler üstü popülerliğe sahip bir konu. Bugünden geçmişe gidenler, geleceğe gidenler, geçmişten ve gelecekten günümüze gelenler... "Back to the Future" ve "The Terminator" gibi çok sevilen klasiklere sahip bu alt tür, günümüzde de farklı farklı örneklerle canlılığını koruyor.

KUTLUKHAN KUTLU

Zamanda yolculuk, özellikle bilimin hayatta daha önemli bir yere sahip olmaya ve teknolojinin baş döndürücü bir ilerleme göstermeye başladığı 19. yüzyıldan bu yana, insanlığın gözde fantezilerinden biri. Henüz bilimkurgu türü ortaya çıkmadan önce de zamanda yolculuk konusuna farklı farklı biçimlerde yer veren birtakım öyküler vardı - başka bir zamana gitmenin, görmenin ya da en azından düşlemenin konu alındığı, fantastik öyküler. Mesela ünlü İngiliz yazar Charles Dickens'ın "A Christmas Carol" adlı öyküsünün kahramanı, bencil zengin Ebenezer Scrooge,

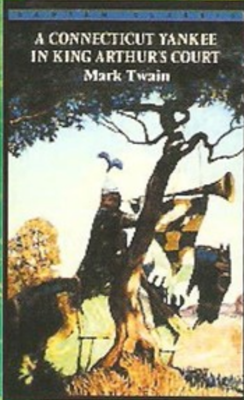

Simon Wells'in çektiği 2002 yapımı "Time Machine" ünlü klasiğin en yeni yorumu.

Başrolünde Michael J. Fox'un rol aldığı "Geleceğe Dönüş" serisi, sinemada zamanda yolculuk deyince ilk akla gelenlerden biri.

insanlara önem vermeden, sadece kendi servetine odaklanarak yaşamaya devam etmesinin tehlikelerini öğrendiği bir Noel gecesinde, üç ayrı Noel Ruhu tarafından geçmişe, şimdiye ve geleceğe götürülür. Scrooge'un yaşadığı bu aydınlatıcı deneyim bedensel bir zaman yolculuğu olmasa bile, farklı zamanları görüp izlemesiyle bu tür öykülerin ilk örnekleri arasında anılabilir. Akla gelen bir başka öykü ise, 19. yüzyıl Amerikası'nın ünlü yazarlarından Mark Twain'in 1889 tarihli "A Connecticut Yankee in King Arthur's Court" adlı romanı. Romanda, Connecticut'lı Hank Morgan, uyandığında kendini altıncı yüzyılda, Kral Arthur'un zamanında buluyor. Ve o zamanın toplumunda yükselmek için teknoloji bilgisini ve kurnazlığını kullanıyor. Twain'in romanının bu tür zaman yolculuğu öykülerinin - yani birinin geçmişe gidip de modern bilgisinden faydalanarak topluma yenilikler getirdiği öykülerin - öncüsü sayılabilir. Twain'in kitabı defalarca taklit edildi, çeşitli mecralara uyarlandı. Romanın en az üç tane film uyarlaması olduğu rahatlıkla söylenebilir.

Bir karakterin belli bir aygıt ya da düzenek kullanarak, kendi isteği sonucu geçmişe gidişinin öncüleri arasındaysa Enrique Gaspar y Rimbau'nun 1887 tarihli "El Anacronópete" ve H.G. Wells'in 1888 tarihli "The Chronic Argonauts" öyküleri sayılabilir. Elbette Wells yedi sene sonra, zaman yolculuğu alt türünün büyük klasiği "Zaman Makinesi"ni (The Time Machine) yazacaktı. Zamanında "bilimsel romans" olarak adlandırılan, bilimkurgunun atası kabul edilebilecek türün örneği olan bu roman da tıpkı Twain'in "A Connecticut Yankee in King Arthur's Court"u gibi defalarca taklit edildi. 20. yüzyılda bugün bildiğimiz anlamda bilimkurgu türünün ortaya çıkıp popüler hale gelmesiyle birlikte, zaman yolculuğu öyküleri sayıca arttı ve çeşitlendi. Öyküler, zamanda yolculuk için farklı farklı teknolojilere yer verdiler ve "zaman makinesi" kavramı giderek yerleşip, genel olarak bilimkurgunun en iyi bilinen "hayali teknoloji"lerinden biri haline geldi. Einstein'ın izafiyet teorisi, zamanda yolculuk için yeni kılavuz olarak kullanılmaya başlandı. Elbette zamanda yolculuk edebiyatta düzenli olarak karşımıza çıkarken, öykü anlatma konusunda yeni ve güçlü bir mecra olan sinema da boş durmadı.

Sinemada zaman yolculuğu filmlerinin öncülerinden biri, pek de şaşırtıcı olmayan bir şekilde, Twain'in "A Connecticut Yankee in King Arthur's Court"uydu. Twain'in klasiği ilk olarak 1931'de sinemaya uyarlandı. Bunu 1949'da yeni bir uyarlama izleyecekti. 1995 yapımı bir Disney filminde ise, yetişkin bir Connecticut'lı yerine, California'lı bir çocuk kendini Kral Arthur'un sarayında buluyordu.

"İkinci Şans"lar ve Hayata Yeniden Bakışlar

1933 tarihli komedi "Turn Back the Clock", bugün sık sık örneğini gördüğümüz ve bir bakıma Dickens'ın "A Christmas Carol"ının yarattığı ekolün devamı niteliğinde sayılabilecek bir "ikinci şans" öyküsü anlatıyordu. Bir kaza geçirdikten sonra kendini 20 yıl öncesinde (ve 20 yaş genç) bulan Joe, farklı kararlar alarak hayatının gidişini değiştirmeye çalışır. Bu arada, "eski hayatı"nı da hâlâ hatırlar. Ancak verdiği kararlar ilk bakışta mantıklı görünse de,

daha sonra aslında eskisi kadar mutlu olmadığının farkına varır.

Hem bu filmde, hem de Dickens'ın "A Christmas Carol"ında görüldüğü üzere, zamanda ileri ya da geri yolculuk konusu, ahlaki mesaj verme kaygısındaki öyküler için çok uygun bir mekanizma sunuyor: Geleceğe gidip yaptıklarının sonucunu görmek ya da geçmişe gidip farklı kararlar almak ve onların sonuçlarını görmek. Temelde insanın seçimlerini yeniden değerlendirmeye ve hayatta aslında nelerin önemli olduğunu gözden geçirmeye davet edildiği öykülerde sıkça krşımıza çıkan bir olay silsilesi bu. Elinde tuttuğu, sihirli uzaktan kumanda sayesinde hayatın sıkıcı bölümlerini atlayabilen, hatta isterse geçmişe bile göz atabilen bir adamın öyküsünü anlatan Adam Sandler komedisi "Click" de bu tip bir zaman yolculuğu öyküsü.

Zamanlar arası aşk filmlerinin en önemli örneklerinden biri; "Somewhere in Time".

İlginç bir "ikinci şans" öyküsü örneği de, Billy Murray'in başrolünde oynadığı Harold Ramis filmi "Groundhog Day". Bu filmde sinir bozucu bir hava durumu sunucusu, kötü hava şartları sebebiyle kısılı kaldığı küçük kasabada her sabah aynı güne uyanmak gibi simgesel bağlamından tamamen kopup kelime anlamına taşmış, fantastik bir durumun içinde bulur kendini. Ona haklı bir şekilde gıcık olan yapımcısı Rita'nın kalbini kazanmak için, aynı günü defalarca yaşamışlığın tecrübesini (ve bu arada insanlar hakkında öğrendiklerini) kullanmaya başlar. Ramis aynı günün farklı versiyonlarını art arda kullanarak etkili bir komedi çıkarırken, Bill Murray'nin karakteri de yavaş yavaş bir değişim geçirmeye, çevresindekilere daha çok önem vermeye, daha iyi bir insan olmaya başlar.

"İkinci bir şans"a odaklanan öykülerin belki de en klasik örneğiyse, Francis Ford Coppola'nın "Peggy Sue Got Married"iydi. 1986 yapımı filmde Kathleen

ÇEŞİT ÇEŞİT ZAMAN MAKİNESİ

Sinemada ve televizyonda, zamanda yolculuk yapmak için kullanılan tek araç Wells'in makinesi değil tabii... Farklı farklı tasarımlarda, çeşitli şekillerde çalışan birçok aygıt var. Kimininki kocaman ve hantal, bol kollu ve çarklı makineler, kimininki ise küçücük aygıtlar...

DeLorean ("Back to the Future" film serisinden)

DeLorean aslında bir araba markası ama bu DeLorean bildiğiniz DeLorean'lardan değil: Çılgın alimimiz Emmett Brown'ın icadından söz ediyoruz burada! İçine biniyorsunuz, kapıları indirip kapatıyorsunuz, kontrol panosundan gitmek istediğiniz zamanı giriyorsunuz (ister geçmiş, ister gelecek), saatte 88 mil hıza ulaşıyorsunuz... ve kendinizi DeLorean arabanızın içinde, başka bir zamanda buluyorsunuz. Ve bütün bunlar Dr. Emmett Brown'ın "devinim kondansatör"ünün marifetiyle oluyor.

Omni ("Voyagers!" dizisinden)

Şık ve portatif. Sizi istediğiniz zamana götürmesinin yanısıra, bulunduğunuz zaman diliminde tarihin yolunda mı gittiğini, yoksa bir yerde akışında bir hata mı olduğunu gösteren ve bir kırmızı, bir de yeşil ışıktan oluşan bir uyarı sistemi var. Kırmızıysa hatayı bulup düzeltiyorsunuz, yeşilse işiniz tamam, başka bir zamana gidebilirsiniz.

H.G. Wells'in Zaman Makinesi (çeşitli "Zaman Makinesi" uyarlamalarından)

Muhtemelen gelmiş geçmiş en ünlü zaman makinesi. Ancak biraz hantal. Alıp bir yere taşıması zor, saklaması zor. Ama sizi ister geçmişe, ister geleceğe götürüyor, hem de kısıtlamasız olarak; ne kadar çalıştırırsanız, o kadar ileri ya da geri gidiyor. İçine oturuyorsunuz ve önünüzdeki kolları itip çekerek kullanıyorsunuz. Morlock'lara kaptırmamaya dikkat edin yeter.

Zaman Tüneli ("The Time Tunnel" dizisinden):

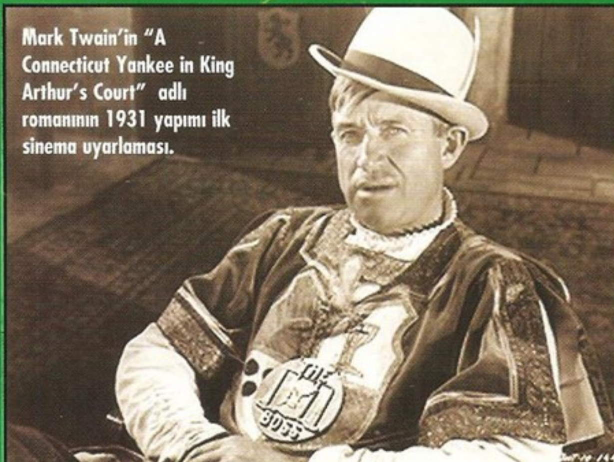
Siyah beyaz helezoni şeritleriyle insanı hipnotize etmeye mi çalışıyor, yoksa başka bir zamana göndermeye mi, belli değil. Çalışıyor çalışmasına da, hatasız değil: ekipten iki kişi birden tüneli kullanınca, zamanda kayboluyorlar ve bir oraya, bir buraya sıçrıyorlar. Bu hatalı versiyondan anladığımız kadarıyla, tünel hem geleceğe, hem geçmişe yolculuğu mümkün kılacak şekilde tasarlanmış.

Raylı Sistem ("Timecop" filminden)

"Back to the Future"ın DeLorean'ının raylı çeşitlemesi olarak görülebilir. Jean Claude Van Damme bunun içine biniyor, araç harekete geçip raylar üzerinde muazzam bir hıza ulaşıyor ve Van Damme kendini geçmişte buluyor.

Oda ("Primer" filminden)

Bu çok çok düşük bütçeli yeni filmdeki zaman makinesi, içine girilip beklenilen bir oda. Hayli kısıtlı bir şekilde çalışıyor: belli bir anda içine girip beklemeye başlıyorsunuz ve dışarı çıktığınızda, ancak içeride beklediğiniz süre kadar geçmişe götürüyor sizi.

Mark Twain'in "A Connecticut Yankee in King Arthur's Court" adlı romanının 1931 yapımı ilk sinema uyarlaması.

Turner'ın oynadığı Peggy Sue mutsuz bir evlilik yaşamaktadır ve hayatı pek de gençken hayal ettiği gibi olmamıştır. Yirmi beşinci mezunlar toplantısında, farklı kararlar verse hayatın nasıl olacağını düşünür... ve elbette kendini birden lise yıllarında bulur. Artık her şeyi baştan yapabilecektir: isterse okulun "asi genç"i (ve geleceğin yazarı) ile birlikte olabilecektir mesela... Peggy Sue, okulun "ineklerinden" biri ve geleceğin bilişim endüstrisinin milyonerine, gelecekten geldiğini söyler... ve müstakbel kocası (ve o zamanın şarkıcı heveslisi) Charlie'ye yardımcı olmak için Beatles'ın "She Loves You"sunun sözlerini ve notalarını verir (bunun üzerine Charlie şarkının hiç de fena olmadığını, ancak "Yeah, yeah, yeah"leri "Oh, oh, oh" şeklinde değiştirdiğini söyler).

Sihirli kumandasıyla hayatının sıkıcı bölümlerini atlayan bir adamın öyküsünü anlatan "Click" de bir zamanda yolculuk öyküsü.

"İkinci bir şans"a odaklanan öykülerin belki en klasiği; "Peggy Sue Got Married"

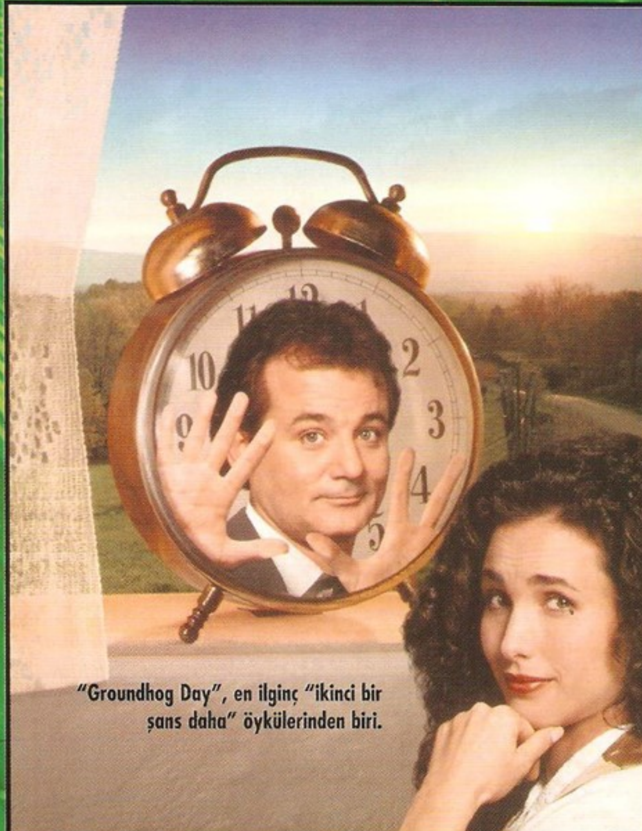
"Peggy Sue Got Married" de dahil olmak üzere, "ikinci şans" öykülerinde genellikle aşkın da önemli bir yeri var - ne de olsa bu konudaki kararlar, "hayatının akışını değiştirme"de çok önemli bir yere sahip. Öte yandan zamanda yolculuk öykülerinde bambaşka bir "aşk öyküsü" kolu da var: farklı iki zamana ait insanlar arasındaki aşkı anlatan öyküler, yani bir anlamda dönem-aşırı aşk öyküleri.

Zamanlar Arası Aşk

1933 tarihli film "Berkeley Square"de, filme adını veren yerdeki bir evi miras alan Peter Standish, o evin tarihine kapılır ve eski zamanları, atalarını görme arzusuyla yanıp tutuşur... ki bir kaza sonucu, kendini yüz elli yıl öncesinde, atalarından birinin bedeninde bulur. Bu tür zaman yolculuğu öykülerinde adet olacağı üzere, orada birine - uzak akrabası Helen'a - âşık olmayı da ihmal etmez... Ne var ki eski zamanlar, umduğu gibi çıkmamıştır; 18. yüzyılın bağnazlığı onu hayal kırıklığına uğratmıştır. Helen'a veda eder, durumu açıklar ve kendi zamanına döner. Helen'ın hiç evlenmediğini ve genç yaşta öldüğünü öğrenince, kendi de evlenmekten vazgeçip, ömrü boyunca - yani ölüp de Helen'a kavuşana kadar - bekâr yaşamaya karar verir. "Berkeley Square" 1951'de, "I'll Never Forget You" adıyla yeniden yapılmıştı. Tyrone Power'ın başrolde oynadığı bu yeniden yapımda kahramanımız aynı ilk filmde olduğu gibi zamanda geri gidiyor, ancak ilk filmin aksine 18. yüzyıla ayak uydurmak yerine, modern teknoloji bilgisiyle döneme birtakım yenilikler getirmeye çalışıyordu (bu filmdeki karakter bir bilim adamıydı).

Bu iki filmin ortaya koyduğu "zamanlar ötesi aşk" kavramı, hem edebiyatta, hem de sinemada epey ilgi gördü. Christopher Reeve ile Jane Seymour'un başrollerini paylaştığı ve hayli sadık hayranlarıyla bir kült film sayılabilecek 1980 yapımı "Somewhere in Time", bu türün en önemli örneklerinden biri. Richard Collier'in (Reeve) oyun yazarı olarak ilk başarısını yaşadığı gece, yaşlı bir kadın yanına gelir, ona içinde çok güzel bir genç kadının fotoğrafı olan bir saat verir ve sadece "Bana geri dön" der. Yıllar sonra Collier, kaldığı bir oteldeki eski bir fotoğrafta aynı güzel kadını görür - ve evet, söz konusu kadının yıllar önce yanına gelip kendisine saati veren yaşlı hanım olduğunu öğrenir. Araştırmaları sonucu, bir profesörden aslında zamanda yolculuğun mümkün olduğunu öğrenir: Bunu yapmak için kendi zamanına ait olan en ufak nesneyi bile üzerinden çıkarması ve tüm benliğiyle eskiye gitmeyi istemesi gerekmektedir. Böylece Collier, irade gücüyle geçmişe döner ve fotoğraftaki genç ve güzel kadını bulur...

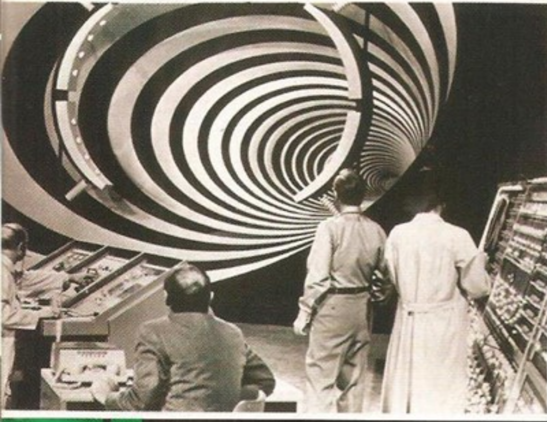
Bir Yunan adasında gizemli bir yabancının ortaya çıktığı (ve zamanla, iki bin yıl sonrasından gelen biri olduğunun anlaşıldığı) pek az bilinen 1982 yapımı "Time Traveller"

"Groundhog Day", en ilginç "ikinci bir şans daha" öykülerinden biri.

DOSYA Zamanda Yolculuk Filmleri

ZAMAN YOLCULUĞU KONULU TV DİZİLERİ

Zaman yolculuğu öteden beri televizyonda bilimkurgu ve fantezinin de gözde konularından biri oldu. 70'li ve 80'li yıllarda TV izlemiş olanlar, "25. Yüzyıl", "Zaman Tüneli" ve "Zamanda Yolculuk" gibi o dönemde gösterilen birkaç diziyi hatırlayacaktır. İşte zaman yolculuğu konulu bazı önemli diziler...

The Time Tunnel (1966)

TRT'de "Zaman Tüneli" adıyla gösterilmişti. Zaman makinesinin sanki insanı başka zamana göndermek için değil de ipnotize etmek için yapılmış gibi görünmesine sebep olan o tuhaf, siyah/beyaz helezonik girişinden hatırlayacaksınız bu diziyi. Dizide Zaman Tüneli çok pahalı bir devlet projesiydi. İki kişi bu tünelden içeri giriyor ve bunun sonucunda zamanın içinde kayboluyorlar, o dönemden bu döneme, bir geleceğe bir geçmişe sıçrayıp duruyorlardı. Nasıl oluyorsa her bölümde kendilerini insanlık tarihinin ayrı bir önemli anında buluyorlardı. 1966 yapımı dizi sadece bir sezon yayınlanmıştı.

Voyagers! (1982-1983)

Eskiden Türkiye'de "Zamanda Yolculuk" adıyla yayınlanan dizi, 80'lerin şefkatle hatırlanan dizilerinden bir diğeri. Daha sonra "Cover Up"da başrolü oynayacak ve o dizinin setinde, kendisinin şaka yollu ateşlediği kurusıkı silahın yol açtığı kaza sonucu ölen Jon-Erik Hexum, burada bir zaman gezginleri grubunda görevli birini oynuyordu. "Omni" adı verilen bir aygıt sayesinde zamandan zamana geziyor, tarihin gidişatında bir terslik varsa, olayları doğru yönde hafifçe "itekliyordu". Yanındaysa yeniyetmelik çağında olmasına karşın tarihi su gibi bilen, pek faydalı bir çocuk vardı. Bu dizi de bir sezon sürmüştü.

Doctor Who (1963, 1989; 2005 - devam ediyor)

Orijinali 1963'te başlayan bu İngiliz dizisi, 1989'a kadar sürerek televizyon tarihinin en önemli bilimkurgu yapımları arasında hayli görkemli bir yere sahip olmuştu. Sonra, uzunca bir aranın ardından geçen yıl yeni versiyonu gösterilmeye başladı. Zamandan zamana dolaşan

"Time Machine" (2002)

"Time Machine" (1960)

da böyle "dönemler ötesi aşk"a odaklanan bir zaman yolculuğu öyküsü... 2001 yapımı, Meg Ryan'lı ve Hugh Jackman'lı "Kate & Leopold" da: Viktoryen dönem sakini Leopold'un açılan bir zaman geçidine kapılıp kendisini zamanımızda, yani 21. yüzyılın başında bulduğu bu film, Hollywood'un artık gayet iyi bilinen romantik komedi şemasını harfi harfine izlese de epey beğenilen bir film olmuştu. Leopold'un Viktoryen inceliklerini romantik komedi türüne başarıyla katık eden filmin bu yönüyle "geçmişten gelen ziyaretçi" konulu zaman yolculuğu filmleri içinde kendine özel bir köşe açtığı da söylenebilir.

Zaman Makinesi

H.G. Wells'in klasiği "bilimsel romans" denen bir türe ait görülüyor ama, bu terimdeki "romans"ın, aşk anlamına gelen romans ile ilgisi yok - buradaki haliyle, fantastik olaylarla dolu eski bir öykü türüne gönderme yapıyor bu sözcük. "Bilimsel romans",

"Kate & Leopold"

gizemli "Doktor"uyla, dışarıdan eski tip İngiliz "polis kulübesi" gibi görünen TARDIS dlı zaman makinesiyle ve Dalek'leriyle unutulmaz bir dizi.

Seven Days (1998-2001)

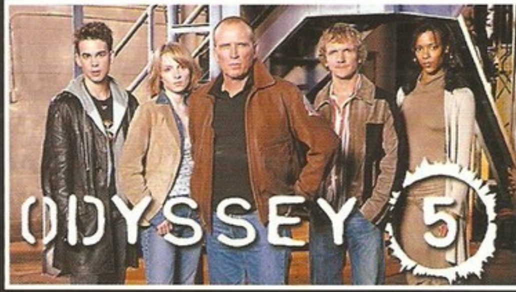
ABD devlet görevlileri, Roswell'de bulunan uzaylılara ait bir teknolojiyi kullanarak bir zamanda yolculuk cihazı geliştirir. "Backstep" denen ekip, bu cihazı kullanarak zamanda geri gidip felaketleri önlemeye çalışır. Ancak cihazın kullanımının kısıtlamaları vardır: ancak bir kişiyi, yedi gün önceye gönderebiliyordur - dahası kullandığı yakıt kısıtlı olduğundan, ekip ancak en önemli olayları tersine çevirmek için devreye girer.

Odyssey 5 (2002-2004)

2007'de uzay mekiğiyle uçuşta olan bir grup, yörüngeden dünyanın yok oluşunu görür. Kendileri de ölmeyi beklerlerken, yabancı bir varlık onları kurtarır ve olayları tersine çevirebilmeleri için, 5 yıl önceye gönderir. "Odyssey 5" yalnızca bir sezon yayınlanmıştı.

Quantum Leap (1989-1993)

Zaman yolculuğunu mümkün kılacak bir proje üzerinde çalışan bilim adamı Doktor Sam Beckett, teknolojisini kendi üzerinde deneyince ortadan kaybolur... ve kendini geçmişte bulur. Artık geçmişte kısılı kalmıştır, neyse ki kendi zamanından olan Al'in holografik görüntüsü ona rehberlik eder. Sam her bölümde başka bir insanın "bedeninin içine" sıçrar. Toplam 97 bölüm gösterilen "Quantum Leap", ender uzun süreli zamanda yolculuk dizilerinden.

Goodnight Sweetheart (1993-1999)

Bu İngiliz fantastik komedi dizisinde, iki ayrı zaman diliminde iki ayrı kadınla birlikte olarak, benzersiz bir "ikili hayat" sürüyor: Zamanımızın sakini olan Gary Sparrow, kendisini İkinci Dünya Savaşı dönemine götüren bir zaman geçidi buluyor ve bu geçidi kullanarak, iki dönem arasında mekik dokuyor.

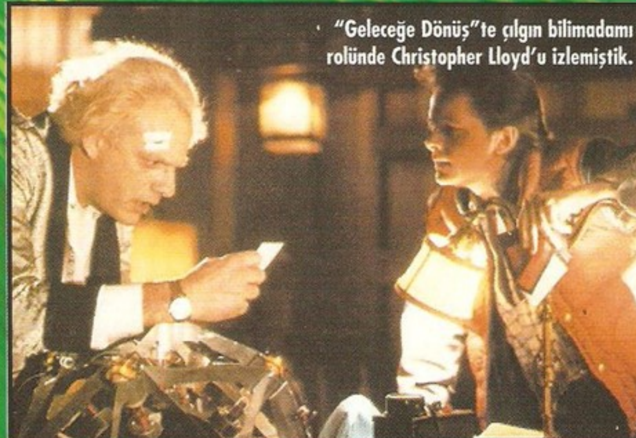
Life on Mars (2006-)

Bu yeni İngiliz dizisinde zaman yolculuğu gerçekten var mı yok mu, belli değil aslında. 21. yüzyıl İngiltere'sinde bir polis, araba çarpması sonucu bilincini yitiriyor... ve sonra düştüğü noktada ama 1970'li yıllarda kendine geliyor. Polisin fiziksel olarak zaman içinde geri mi gittiği, yoksa bedeni komada yatarken zihninin mi bütün bunları yarattığı konusunda kesin bir şekilde emin olamıyoruz. Ama 2000'lerin CSI-vari dedektiflik yöntemlerine alışmış olan kahramanımızı içgüdülerin, olay mahalline yönelik sıfır titizliğin ve bol bol tartaklamanın geçer akçe olduğu 70'ler polisiye dünyasında işini sürdürmeye çalışırken izlemek hayli ilgi çekici.

bir anlamda bilimsel fantezi oluyor bu durumda - bugünkü bilimkurgunun atası da özellikle 19. yüzyıl sonunda ve 20. yüzyılın hemen başlarında yazılan bu öyküler sayılıyor.

H.G. Wells'in "Zaman Makinesi" 1960'da sinemaya uyarlandı. Evet, yeraltında yaşayan korkutucu Morlock'ların altmışlar teknolojisiyle resmedilmiş hali bugünün standartlarına göre pek de dehşet verici sayılmazdı ama filmin özel efektleri kendi dönemi için hayli başarılıydı. George Pal'in "Zaman Makinesi" uyarlaması, bugün hâlâ Wells'in klasiğinden söz edildiğinde ilk akla gelen film. Ama elbette tek film değil.

Wells'in romanı 1978'de ve daha sonra 2002'de tekrar sinemaya uyarlandı. 2002 tarihli uyarlamada zaman gezgini bilim adamı Londra'dan New York'a taşınmıştı. Ve makinenin çıkışına farklı bir "sebep" verilmişti: Öykünün kahramanı, nişanlısının ölümü üzerine bu makineyi tamamlıyor, makineyi kullanarak zamanda geri gidip sevgilisini kurtarmaya çalışıyordu. Ancak her tür çabası sonuçsuz kaldıktan sonra, geçmişi değiştiremeyeceğini anlayıp, geleceğe yolculuğa çıkıyordu... Ve birkaç kez durduktan sonra, kendini Eloi'lerle Morlock'ların dünyasında, yani sekiz yüz bin yıl sonrasında buluyordu. Film, görsel açıdan ilgi çekici olmakla birlikte, Wells'in klasiğinin toplumsal kaygılarını beyazperdeye pek etkileyici bir şekilde aktaramıyordu.

"Geleceğe Dönüş"te çılgın bilimadamı rolünde Christopher Lloyd'u izlemiştik.

Geleceğe, Bugüne ve Geçmişe Dönüş

Zaman yolculuğu öykülerinde belki de en hassas, en kafa karıştırıcı, en çok paradoksla dolu, üzerine en çok teori üretilmesi gereken konu bu: Zaman yolcusu geri gidip de geçmişi değiştirmeye kalkarsa ne olur? 2002 tarihli "The Time Machine", buna hiçbir şekilde müsaade etmiyordu. 80'ler popüler kültüründe önemli yere sahip olmuş "Back to the Future" (Geleceğe Dönüş) serisi ise, eğlencesinin

büyük bölümünü bu tür değişiklikler ve ortaya çıkardığı sonuçlardan alıyordu.

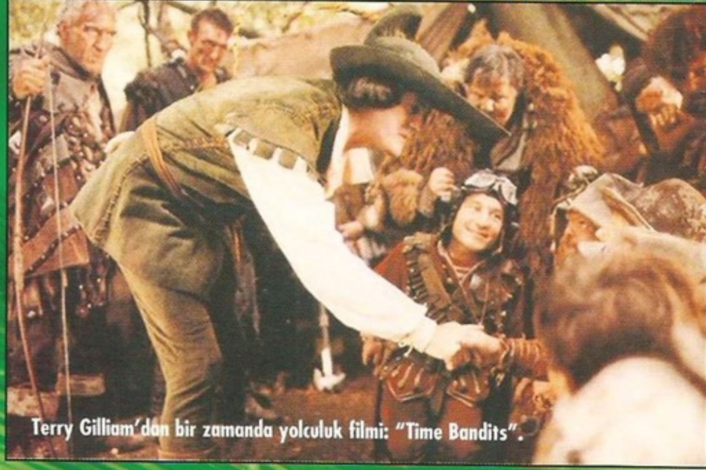
Robert Zemeckis'in çektiği ve Marty McFly rolünde Michael J. Fox'un, zaman makinesini geliştiren çılgın bilim adamı Dr. Emmett Brown rolünde ise Christopher Lloyd'un oynadığı "Back to the Future" serisi, belki de zamanda yolculuk filmi deyince ilk akla gelen şey. 80'lerin ruhuna uygun bir biçimde, gençlik filmiyle eğlenceli ve komedi soslu bilimkurguyu bir araya getiren serinin ilkinde Marty, Doktor'un DeLorean marka bir arabaya yerleştirdiği zamanda yolculuk teknolojisiyle ("Çeşit Çeşit Zaman Makinesi" başlıklı kutuya bakınız), annesiyle babasının gençliğine gidiyordu. Ve tam da kelime anlamıyla kaderin cilvesi denebilecek bir şekilde; annesi, babasının yerine ona âşık oluyordu. Zaman çizgisindeki bu kırılma sonucu "silinme" gibi tatsız bir sona doğru giden Marty, işleri düzeltmek için annesiyle babasının arasını yapmaya çalışıyor, bu arada da Doktor Emmett Brown'ın gençliğini bulup, ona zaman makinesi için ilham vererek kendi zamanına dönüşünü ayarlamaya çalışıyordu.

İlk filmde mevcudiyetini kurtaran Marty, ikinci filmde Doktor'un peşine takılıp (DeLorean bu filmde uçabilmeye ve çöpten füzyonla enerji üreterek çalışmaya başlamıştı), geleceğe, çocuklarının kendi yaşında olduğu yıllara gidiyordu. Ne var ki orada bıraktığı spor almanağını alan Biff (yani her zaman diliminde babasının ve kendisinin belalısı), geçmişe giderek bir servet kazanıyor ve böylelikle zamanın gidişini değiştiriyordu. Elbette bu durumu düzeltmek de Marty'ye düşüyordu. Üçüncü filmde ise Marty, Doktor'un arkasından 19. yüzyıla, Vahşi Batı'ya gidiyordu.

"Back to the Future" serisi, bugün sadece zamanda yolculuk öyküleri içinde önemli bir yere sahip değil, genel olarak bilimkurgu sinemasının da en popüler serilerinden biri.

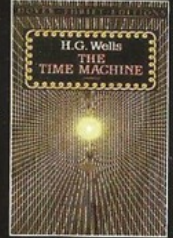
Gelecekten gelen ziyaretçi

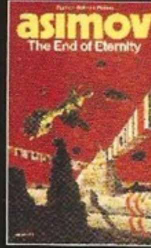
80'lerin bir diğer popüler zamanda yolculuk öyküsü ise, hiç şüphesiz "The Terminator" ve devam filmleriydi. James Cameron'ın eseri olan ilk filmde, gelecekten iki ayrı konuk geliyordu. Makinelerin hüküm sürdüğü bir gelecekten,

Terry Gilliam'dan bir zamanda yolculuk filmi: "Time Bandits".

OKUMA LİSTESİ

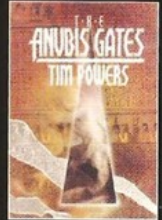
Zaman Makinesi (The Time Machine) (1895, H.G. Wells)
H.G. Wells'in öyküsünün anlatıcısı, öykünün kahramanı, yani zaman gezgini: insanı zamanda geçmişe ve geleceğe götürebilen bir zaman makinesi icat etmiş olan bu bilim adamı, geleceğe yaptığı ziyaretleri anlatıyor. Öykünün çekirdeğini oluşturan bölüm, gelecekte pastoral bir yaşam süren barışçıl ve narin Eloi'lerle, yer altında yaşayan ve Eloi'leri yiyerek beslenen Morlock'ları anlattığı 802,701 yılında geçen bölüm.

The End of Eternity (1955, Isaac Asimov)
En tanınmış bilimkurgu yazarlarından Isaac Asimov'un bu romanında, "Ebedi'ler" denen, zamanda yolculuk yapabilen ve büyük ölçüde erkeklerden oluşan insanlar var. Öykünün kahramanı Harlan da onlardan biri.

The Door into Summer (1956, Robert A. Heinlein)
Heinlein'ın öyküsünün işini kaybetmiş ve kendini içkiye vermiş kahramanı geleceğe makinesiz bir şekilde, "uzun süre uyutularak" gidiyor... ama gelecekte yapılmış olan, epey kısıtlamaya sahip bir zaman makinesini kullanarak geri dönebiliyor. Öykünün "şimdiki zaman"ı, zaten yazıldığı zamana göre "gelecek" olan 1970; kahramanın gittiği "gelecek" ise 2000.

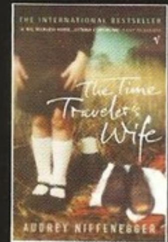

Anubis Kapıları (The Anubis Gates) (1983, Tim Powers)
19. yüzyılın başında Mısır'ın tanrılarını o zamana getirmeye yönelik bir ayin başarısızlığa uğramıştır ama bu ayinin bir yan etkisi olarak, artık zaman yolculuğu mümkün hale gelmiştir: günümüzde, belli zamanlara açılan kapılar vardır. Kitbın kahramanı, şair Coleridge'i görmek için 19. yüzyıla gider ama o zamana hapsolur.

Timeline (1999, Michael Crichton)
Jurassic Park, Congo ve 13. Savaşçı gibi kitaplarıyla tanınan bilimkurgu yazarı Michael Crichton'ın bu romanında bir grup arkeolog, profesörlerini kurtarmak için onun peşinden Ortaçağ'a gidiyorlar. Kitabın bir bilgisayar oyunu, bir de film uyarlaması var.

The Time Traveler's Wife (2003, Audrey Niffenegger)
Henry DeTamble da genetik bir bozukluk sonucu kendi zamanına tutunamaz, arada sırada kendini başka bir zamanda bulur (genellikle kendi yaşamının içindeki bir zaman dilimidir bu). Bu istemsiz yolculukların nereye gerçekleşeceği ve ne kadar süreceği belirsizdir. Doğal olarak, karısı Clare için de çok zor bir yaşam biçimidir bu. "Zaman yolculuğu motifli aşk öyküleri"nin bu örneğinin filme uyarlanması da düşünülüyor.

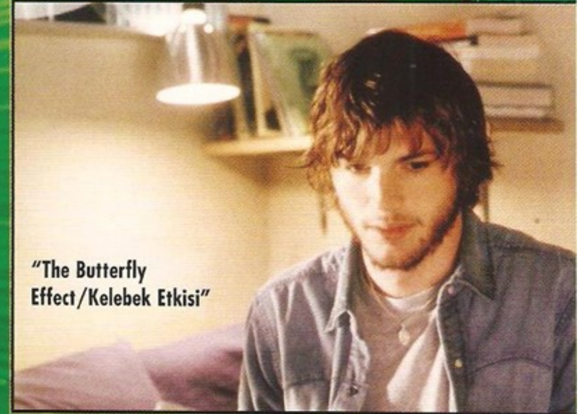
"Terminatör 3"

"Terminator", yani "yok edici" tabir edilen bir siborg gönderiliyordu - bu yarı organizma / yarı makine varlığın amacı, geleceğin az sayıdaki insan direnişçisinin lideri olan John Connor'ın doğumunu önlemekti - bunun için de annesi Sarah Connor'ı öldürmeye programlıydı. Michael Biehn'in oynadığı Kyle ise, insanlar (ve özellikle arkadaşı John Connor) tarafından Sarah Connor'ı korumak üzere gönderiliyordu. İlginç bir zaman döngüsü ile, Kyle aynı zamanda Sarah ile birlikte olup, gelecekteki arkadaşının babası oluyordu.

"The Terminator" sadece zaman yolculuğu filmleri arasında önemli bir yere sahip olmakla kalmadı, sinemada seksenlerde görülmeye başlayan siberpunk alt türünün de öncülerinden biri haline geldi. James Cameron 1990'da filmin devamını çekti. Görkemli aksiyon sahneleri ve zamanı için çok etkileyici özel efektlere sahip olan bu ikinci filmde, John Connor doğmuş ve ergenlik çağına gelmişti. İlk filmdeki "yok edici" bir kez daha zamanımıza gönderiliyordu - ama bu defa Connor'ları öldürmek için değil, korumak için: Makineler bu defa John Connor'ı ortadan kaldırmak için sıvı metalden oluşan, daha ileri model bir "yok edici" göndermişler, insanlar ise eski modellerden birini yeniden programlayıp, koruyucu olarak geri yollamışlardı. Cameron'ın ikinci "Terminator" filmi, birçok seyirci tarafından ilkinden de daha çok beğenildi - başarılı devam filmlerinden söz açıldığında hâlen ilk yad edilen filmlerden biri zaten. Ancak Cameron'ın yönetmediği üçüncü film ("Rise of the Machines"), seriye biraz sönük bir ilave oldu.

Özellikle ilk "The Terminator" filminin, gelecekten günümüze gelen ziyaretçiler üzerine kurulu öykülerde bir tür patlama yarattığını söyleyebiliriz: "Star Wars"un Luke Skywalker'ı Mark Hamill'in başrolünü oynadığı (ve Hammill'in "Star Wars" sonrası birçok filmi gibi, pek bilinmeyen) 1993 tarihli "Time Runner"... Jean-Claude Van Damme'ın kaçak zaman gezginlerini bulup yakalamakla görevli bir "zaman polisi"ni oynadığı 1994 tarihli "Timecop"... Gelecekte "kaçak" olarak aranan kahramanıyla "Future War"... Cameron'ın klasiğinden beri "Bugünün dünyası" - tabii özellikle Amerika'sı - geleceğin zaman gezginleri için nedense çok cazip bir durak olmayı sürdürüyor.

Bir bakıma Terry Gilliam'ın "Twelve Monkeys"i de bu çizgiye dahil edilebilir - ancak Gilliam'ın filminin asıl kaynağı daha eskilerde, 1960 tarihli Chris Marker filmi "La jetée". Üçüncü Dünya Savaşı'nın harap ettiği bir gelecekten geçmişe gönderilen bir adamın öyküsünü anlatan bu film, tamamen siyah/beyaz hareketsiz karelerden oluşan 28 dakikalık sıradışı bir başyapıt. Gilliam bu filmin öyküsünden yola çıkarak, Bruce Willis'in başrolünde oynadığı, epey benzer bir zaman yolculuğu filmi ortaya çıkarmıştı: 1996'da ölümcül bir virüs insanlığın çok büyük bir bölümünün ölümüne yol açıyor ve gelecekteki az sayıda insan, ancak yer altında yaşamlarını sürdürebiliyorlardı. Willis'in oynadığı Cole, bu virüs hakkında bilgi toplaması için 1996'ya gönderilmeye çalışılıyordu ancak bir hata sonucu soluğu 1990'da alıyordu - ve bildiklerinden söz edince kendini akıl

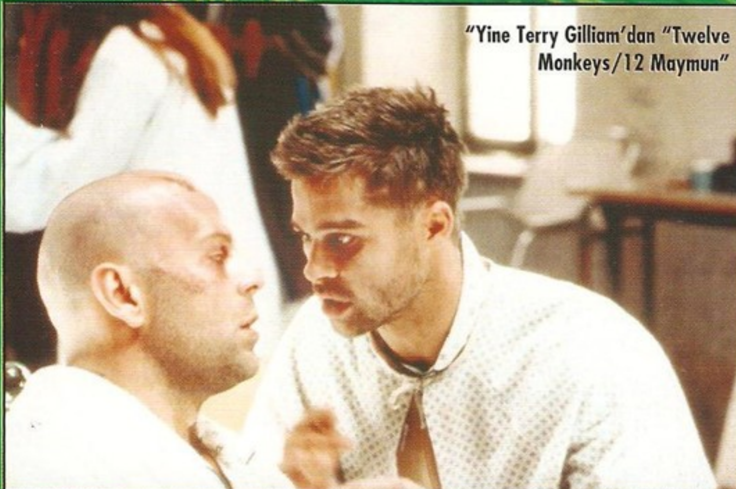

"The Butterfly Effect/Kelebek Etkisi"

hastanesinde buluyordu... Gilliam'ın etkileyici filmi, kötü gidişatın önlenemediği, karamsar zaman yolculuğu filmlerinin bir kolunu oluşturuyordu.

İşin ilginci, bu Terry Gilliam'ın ilk zamanda yolculuk filmi değildi.... Eski ekibi Monty Python'dan üyelere de yer verdiği "Time Bandits"de Gilliam, Napolyon'un, Agamemnon'un ve Robin Hood'un da zamanına uğrayan zaman gezgini bir grup cücenin üzerine kurulu, hayli eğlenceli bir komedi çıkarıyordu ortaya.

Son yıllarda çekilen zamanda yolculuk filmleri, "Back to the Future" türü zamanda fiziksel olarak dolaşılan ve tarihin akışına müdahale edilebilen serbest çizginin dışında gezinip, daha kısıtlı yolculuk formülleri üretiyorlar. Bu eğilimin ilginç örneklerinden biri, farklı zaman dilimlerindeki bir baba ve

"Yine Terry Gilliam'dan "Twelve Monkeys/12 Maymun"

"La jetée"

oğulun, telsiz ile haberleşebildiği "Frequency". 2000 yapımı filmde baba ve oğul geçmişi ve "bugün"ü haberleşerek değiştirebiliyorlar, ama bedenen zaman yolculuğu yok. Öyküsüyle biraz bu filmi andıran "The Lake House"daysa, farklı iki zaman diliminde aynı evde yaşayan iki kişi, birbirlerine yazdıkları notlarla iletişim kuruyorlar. Keanu Reeves ile Sandra Bullock'ın başrollerini oynadığı bu 2005 yapımı film, bir yanıyla "farklı zamanlar arası aşk" türündeki zaman yolculuğu filmlerinin bir örneği ama burada kadını ve erkeği ayıran zamansal fark sadece iki yıl.

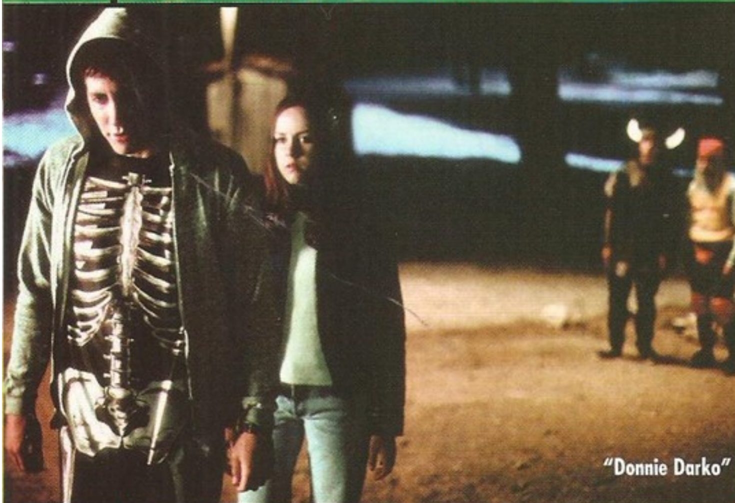
"The Jacket"ta, bir cinayet duruşmasının sonucunda akıl hastanesine kapatılmış olan Jack Starks, "tedavi" amacıyla kapatıldığı daracık yatay bölmenin içinde, geleceği ziyaret etmeye başlıyor. "Donnie Darko" ise, lise çağındaki Donnie'nin hayatının içine hayli karanlık bir "zaman karmaşası" kuruyor. Arada bir onu ziyaret edip çeşit çeşit tahribata teşvik eden Frank adında insan boyundaki hayli ürpertici tavşan, Donnie'ye bir aydan kısa bir süre içinde dünyanın sona ereceğini söylüyor. Geri döndüğünde Donnie, bir jet motorunun evinin üstüne düşüp, tam da onun yatak odasının olduğu bölümü yerle bir ettiğini görüyor.

"Frequency"

Klasik çizgiye biraz daha yakın olmakla birlikte, yine de biraz "farklı" bir zaman yolculuğu örneğini ise, Ashton Kutcher'ın başrolünde oynadığı 2004 yapımı "The Butterfly Effect"te gördük. Bu filmin kahramanı, kalıtsal olduğunu öğrendiğimiz bir yetenek sayesinde, irade gücüyle geçmişe gidebiliyor - ancak geçmişte yaptığı en küçük bir değişikliğin bile çok önemli sonuçları olduğunu öğrenmesi uzun sürmüyor (film de adını - Kelebek Etkisi - buradan alıyor zaten). Tony Scott'ın yönettiği, klasik çizgiye daha da yakın olan yeni film "Deja Vu"da ise federal ajan Denzel Washington, önce bir "kurt deliği" vasıtasıyla geçmişi görüyor, sonra o geçitten faydalanarak geçmişe bir not gönderiyor, sonraysa kendi geçmişe gidiyor.

Zaman yolculuğu konusu zaman içinde hayli farklı eğilimlerle, yeni çehrelerle ortaya çıkmakla birlikte, öteden beri bilimkurgu, fantezi, komedi ve hatta aşk filmleri için çok cazip bir alan olmaya devam etti. Ortaçağ'a, tarih öncesine, 19. yüzyıla ya da geleceğe giden günümüzün sakinlerinden; geçmişten günümüze gelen ziyaretçilere ve gelecekten günümüze gelen ziyaretçilere, sinemanın zaman gezginleriyle dolu olduğunu söyleyebiliriz. Son on yılda "Donnie Darko", "A Sound of Thunder", "Butterfly Effect", "Black Knight", "Time Quest", "Timeline", ve son olarak da "Deja Vu" gibi filmler, bilimkurgunun bu pek sevilen alt türünü canlı tutmaya devam ediyor.

"The Lake House"

"Donnie Darko"

"The Ja

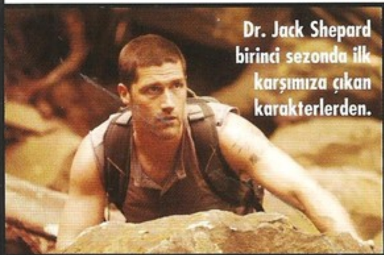
'Kapak açıldı, mertlik bozuldu' derken, ikinci sezonun sonunda kapağı patlattıktan sonra kahramanımızı, anti-kahramanımızı ve güzel kızımızı Diğerleri'nin eline bırakmış, geçen yazı numaralar ve teoriler üzerinde çalışarak geçirmiştik. 'Lost', yeni sezonuyla alt kültürlerini genişletiyor, teorilerimizi çürütüyor ve yeni karakterlerle geri dönüyor. Peki bu dizi, nasıl oluyor da dünya çapında bir fenomen oluyor?

Kayıp adanın kayıp sakinleri

EMRAH GÜLER

"Lost" fenomenini bilmeyen var mı acaba? Ya da daha önemli soru, neler olduğunu bilen var mı? Amerika'da Ekim ayı sonunda başladığı yeni sezonuyla üçüncü yılına giren ıssız ada dizisi "Lost"; Podcast, download, online gibi kavramlarla Türkiye'deki takipçilerinin dünyasına da yeniden döndü. Gerçi yeni sezon altı bölümden sonra üç aylık bir kış tatiline girdi, ama "Lost"un kült alt dünyaları eskisinden de ateşli bir hale gelmiş durumda. Web dünyası, 'Lostie' ya da 'Lostaway' olarak da bilinen "Lost" meraklılarının teorileri, fantezileri ve spekülasyonlarıyla her geçen gün daha da dolup taşıyor.

Dr. Jack Shepard birinci sezonda ilk karşımıza çıkan karakterlerden.

"Lost", kabaca Sydney'den Los Angeles'a giden bir uçağın havada ikiye bölünmesi, 48 yolcunun ıssız bir adaya düşmesi, aynı uçaktan başka kazazedelerle bir araya gelmeleri, en temelde de adada yalnız olmadıklarını ve adanın göründüğü kadar masum olmadığını fark etmeleri üzerine kurulu. Doğrusal bir anlatımı olmayan dizinin hemen her bölümünde bir karakterin geçmişine dönülerek, genelde karanlık olan geçmişleri ve bu adayla aralarındaki huzursuz edici bağlantıları anlatılıyor.

Macera, bilim kurgu, pembe dizi, dedektiflik, aksiyon, gerilim ve fantezi gibi birçok türü bir araya getiren "Lost"un, parçalarının toplamından daha büyük bir şeye dönüşmesinin en büyük nedeni, sağlam bir şekilde oturtulan mitolojiler, semboller ve alt okumalar. Türlerin ustaca birleştirilmesi ve katmanların zekice oturtulması, kırk iki dakika iyi vakit geçirmek isteyen bir seyirciyi de, her bölümden sonra günlerce tartışabilecek bir şeyler bulabilen Lostaway'i de fazlasıyla mutlu edebiliyor. "Bence numaralar kıyamet tarihini gösteriyor" diyen aradaki seyirci profilini de unutmamak lazım tabii.

Çarpıtılmış doğa, karanlık uygarlık

Issız adaların popüler kültürde her zaman özel bir yeri olmuştur. İnsanın modern dünyayla, uygarlıkla ve toplumla ilişkisini sorgulamak için en düşeş malzemedir ıssız adalar. İnsanın en karanlık yanını göstermek için iyi bir araç olabilir ayrıca ("Sineklerin Tanrısı", "Kumsal"), ve bir tür toplumdan uzaklaşma fantezisi olarak da sizi bekler uzaklarda ("İki Yıl Okul Tatili", "Gilligan'ın Adası"). Kimi zaman da sadece yalnızlığın ve

çaresizliğin en doğal mekanı olarak çıkar karşınıza ("Cast Away"). Dizinin yaratıcıları J.J. Abrams ve Damon Lindelof, bütün bunların fazlasıyla farkında olmalarına karşın, adayı tamamen bambaşka bir amaçla kullanarak, ıssız ada kavramını popüler kültürde yepyeni bir yere konumluyorlar. Gerçi "Lost"un üç karakterinin adı doğa-uygarlık ilişkisine kafa yoran üç felsefeciyle aynı: John Locke, Rousseau ve David Hume (Desmond). Fakat "Lost"taki doğa aslında müdahale edilmiş bir doğa, hatta birçok zaman doğaüstü; geriye dönüşlerle anlatılan uygarlık da parçalanmış aileler, cinayetler, ensest, şehre hapsolmuş insanlardan oluşan bir uygarlık. Hiç bir kazazedenin gerçek dünyaya dönmek için bir nedeni yok aslında. Ama maalesef ada da onlara pek kucak açmıyor. Kazazedelerin aslında bir tür arafta oldukları teorisi yapımcılar tarafından reddedilmiş olsa da, aslında hepsi doğa ile uygarlık arasındaki bir tür araftalar adeta.

Kahramanlar hayatta kalmak için temel gereksinimlerinin çok ötesinde şeylere sahip oluyorlar. Su kaynağı, barınak bulmaları bir yana, dizi ilerledikçe mısır gevreğinden, şampuana, nevresim takımından geniş bir plak koleksiyonuna ve bir pikaba kadar, popüler kültürde bir ıssız adada görmeye alışkın olmadığımız her şeye sahip oluyorlar. Kitap okumak isteyen gözlük buluyor, başı ağrıyan Aspirin, uyuşturucu kullanan da eroin. Hatta daha henüz basılmamış "Bad Twin" kitabının bir kopyasını bularak okuyan Hurley ve Sawyer, kitabı böylece dünyada herkesten önce okumuş oluyor.

'Lost' her yerde

Dizinin belkemiğini oluşturan, tamamlanamayan Sydney-Los Angeles uçuşu, hayali bir havayolu şirketi olan Oceanic Havayolları'na ait. Bu havayollarının web sitesine girip bilet alabiliyorsunuz. Gerçi şu sıralar, tüm uçuşlar iptal olduğu için alamıyorsunuz ama gene de size "hayal edemeyeceğiniz yerlere" götürmeye söz veren bu havayolu şirketinin bir web sitesi var. Sonra, kahramanlarımızın kurtulduğu Oceanic 815 sefer sayılı uçuştan sağ çıkamayan yazar Gary Troup'un, yukarıda bahsettiğimiz kitabının basılı halini Amazon'dan alabildiğiniz gibi, yazarın web sitesinde de gezinebiliyorsunuz.

Web dünyasında her gün artan, sürekli yeni teoriler üreten hayran sitelerini bir yana bırakırsak, bir çok web sitesi "Lost"taki alt hikayeler, semboller ve mitolojileri yeniden üretmeye yönelik siteler. Örneğin, uçak yolcularının günlüklerini okuyabiliyorsunuz ki dizide böyle bir şey yok. Yalnız web değil, "Lost" dünyası popüler kültürün her yanından bizi sarmış durumda. Diziye paralel ama tamamen diziden farklı yeni "Lost" kitapları bulabiliyorsunuz. "The Lost Experience" oyunuyla kendi "Lost" dünyanızı da yaratabiliyorsunuz.

"Lost" mitolojisi dediğimiz şey nelerden oluşuyor peki? Bir kere dizi ilerledikçe adanın gizemleri çoğalıyor ve seyirciyi giderek daha fazla kışkırtıyor. Çok fazla şeyi açıklamanın da, diziyi gereğinden fazla gizemle doldurmanın da seyirciyi uzaklaştıracağının farkında olan yaratıcı ekip, bir sırrı aydınlatırken usta bir şekilde başka bir tanesini diziye sokuyor. Ama tüm bölümlere yayılan, bütün küçük gizemleri eteğinde toplayan ana gizemler dizinin asıl mitolojisini oluşturuyor.

Öncelikle ilk bölümden itibaren tüylerimizi diken diken eden canavar var. "Sineklerin Tanrısı"ndaki mistik canavarı andıran, doğaüstü bir canavar "Lost"taki de. Metalik sesi ve değişen görüntüsüyle fazlasıyla ürküten ama bir türlü de ne olduğu tam olarak anlaşılamayan bir canavar. Locke'un beyaz bir ışık, Eko'nun da siyah bir duman olarak gördüğü canavar, kimi Lostaway'lere göre bir tür halüsinatif etki yaratan koruyucu bir mekanizma. Jack'in siyahlar içinde gördüğü ölü babası, Eko'nun gene siyah giyinmiş ölü kardeşi ve Kate'in gördüğü siyah at da aslında canavarın kendisi kimilerine göre.

Jack rolünde Matthew Fox.

Siyah-beyaz karşıtlığı ve rakamların sırrı

Siyah-beyaz karşıtlığı aslında sık sık tekrarlanan bir motif "Lost" dünyasında. Locke'un tavlayı ve tavla taşlarını, diziye çocuk kontenjanından giren Walt'a anlattığı sahneden itibaren faklı anlamlarda zıtlık ve karşı karşıya gelme üzerine göndermeler içeriyor bu iki renk. Sawyer'ın iki ayrı gözlük parçasından oluşturduğu melez gözlük, siyah ve beyaz. Claire'in rüyasında Locke'un bir gözbebeği siyah, diğeri beyaz. Karakterler karşı karşıya geldiklerinde de, biri siyah, diğeri beyaz giyiniyor çoğu zaman. Tabii Locke'un canavarı beyaz bir ışık, Eko'nun ise siyah bir duman olarak görmesi de var.

"Lost" mitolojisinde en özel yere sahip olan unsursa, rakamlar elbette. 4, 8, 15, 16, 23 ve 42 rakamları, hem bu sırayla arka arkaya, hem de farklı kombinasyonlarda hemen her bölümde karşımıza çıkıyor. Hurley'nin piyangoda büyük ikramiyeyi kazanmasını sağlayan bu rakamlar, metal kapağın üstünde, Rousseau'nun telsizinin gönderdiği sinyalde, Eko'nun sopasına kazılı olarak ve ikinci sezon boyunca, "dünyanın sonunun gelmemesi" için her 108 dakikada basılması gereken şifre olarak karşımıza çıkıyor. Bu rakamlar tek tek ve çeşitli kombinasyonlarda her bölümde karşımıza çıkıyor. Bir kaç örnek verelim. Kahramanlarımızın kaza geçirdiği uçağın sefer sayısı 815, uçağın arka tarafından 48 yolcu kurtuluyor, Kate'in açmaya çalıştığı kasanın numarası 815, Hurley'nin kaldığı otelin numarası 2342, Desmond'un açtığı kasanın şifresi 23, 42 ve 48, Eko'nun pasaportunda tüm bu rakamlar var ve bir bölümde Jack'in dijital saati 7:15:23'ü gösteriyor.

Rakamlar dışında sık rastladığımız bir başka spekülasyon kaynağı da karakterlerin okuduğu ya da alıntı yaptığı kitaplar. "Karamazov Kardeşler"den "Fareler ve İnsanlar"a, "Alice Harikalar Diyarında"dan Stephen King'in "Carrie"sine kadar, bir dolu edebiyat eseri, her hafta farklı bir biçimde Lostaway'lerin konusu haline geliyor ve diziyle bağlantılarının ne olabileceği tartışılıyor.

İnteraktif bir deneyim olarak "Lost"

"Lost"un yapımcıları, karakterler arasında her bölümde ortaya çıkan esrarengiz bağlantıların aslında çok büyük bir mitolojiye hizmet ettiğini ve çok önemli bir gizemin parçası olduğunu söylüyorlar. Karakterlerin kendilerinin farkında olmadıkları, seyircinin ise geriye dönüşler sayesinde yakaladığı bağlantılar, kazazedelerin çok daha büyük bir şeyin, ilahi bir komplonun içinde oldukları duygusunu veriyor. Claire, Michael, Walt, Rose ve Bernard dışındaki tüm ana kahramanlar birbirleriyle bir şekilde bağlantısı olan tek bir grubun içindeler aslında.

Bu bağlantılar kimi zaman, Jack'in müstakbel karısını ameliyat etmeden önce Desmond'la tanışması ve adamın Jack'e

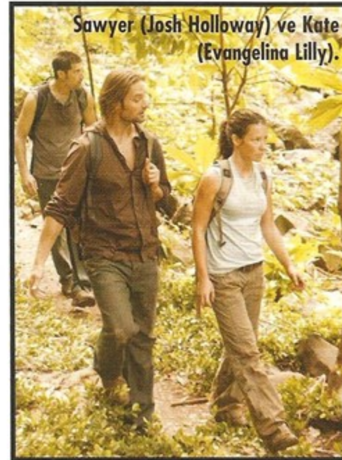
Tv Dizileri

mucizeler üzerine yaptığı konuşma ya da Jack'in babası ve Ana Lucia'nın beraber Sydney'e gitmeleri gibi büyük rastlantılar sonucu ortaya çıkıyor. Diğerleriyse, Kate'in babasının Sayid'le Irak'ta tanışmaları, Locke ve Hurley'nin patronlarının aynı kişi olması ve Jin'in olduğu bir sahnede bir çocuğun TV'de Hurley'le yapılan bir röportajı izlemesi gibi daha dolaylı bağlantılar. Jack ve Ana Lucia ya da Locke ve Rose gibi bazı karakterler de, daha açıklanabilir bir şekilde, uçağa binmeden havaalanında bir şekilde sohbet ediyorlar. 815 sefer sayılı uçağa binen karakterlerin hemen hepsinin bir tür ailevi problemi var. Karakterlerin hemen hepsi sorunlu, parçalanmış ailelerden geliyor ve çoğunun da babasıyla ilişkisinde sorun var. "Lost" mitolojisini oluşturan diğer unsurlar gibi, karakterler arasındaki tüm bağlantıları ve hepsinde ortak olan aile ilişkisi motiflerinin birer listesini de web'de bulmak mümkün.

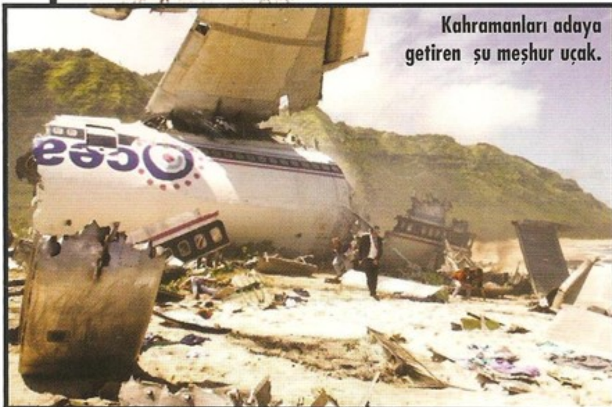
Aslında "Lost"u diğer dizilerden farklı kılan biraz da bu. Yapımcılar, bir genel planları olduğunu ama sürekli takip ettikleri web siteleri sayesinde alt hikayelerin kimi zaman seyircilerin zengin hayal gücü sayesinde şekillendiğini söylüyorlar. Yani farklı boyutta bir video oyunu gibi, interaktif bir deneyim "Lost" aslında.

Sawyer (Josh Holloway) ve Kate (Evangelina Lilly).

Birinci sezonun sonlarına doğru, seyircinin yaratıcı ekibin de aslında ne yaptığını bilmediğine yönelik korkusu, ikinci sezonda yerini "biliyorlar ama gereksiz uzatacaklar" duygusuna bırakmıştı. Her bölümün aslında farklı bir macera değil de tek bir ana hikayenin parçası olduğu bu diziyi altı sezona yayacaklarını açıklamaları "Lost" hayranlarını biraz ürkütmüştü.

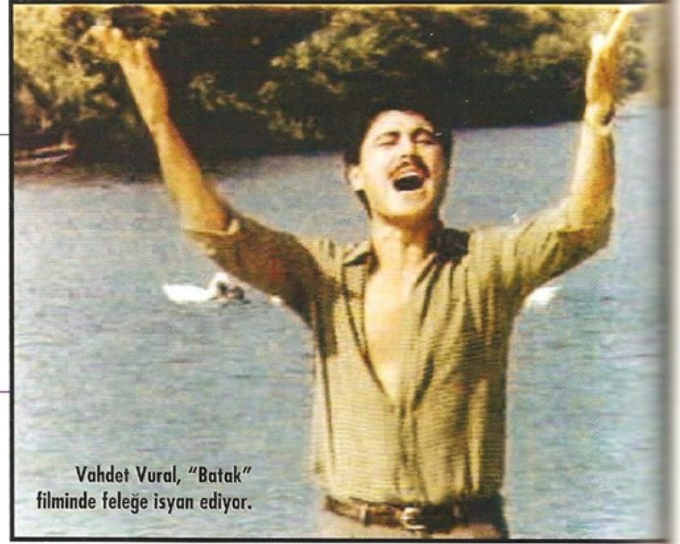
Sıradan seyirciyi de, en fanatik Lostaway'i de TV karşısında tutmaya devam edebilmek için öncelikle bazı gizemleri daha fazla uzatmamaları gerektiği açıkça ortada aslında. Adanın iyileştirici gücü var mı? Tropikal bir adada kutup ayısının işi ne? Halusinasyonlar sadece adrenalin yükseltmeye mi yönelik yoksa kayda değer bir açıklaması var mı? Ve en önemlisi de, artık doğrudan dünyalarına girmiş olduğumuz Diğerleri'yle ilgili inandırıcı açıklamalar yapılacak mı? Bu ve bunun gibi birçok sorunun kısa zamanda cevabı verilmesi gerekiyor ki, seyirci yeni gizemleri kaldırabilsin ve "amma da uzattılar" noktasına gelmesin. Bir de, tabii ki, daha mütevazı sorular var kafamızda. Walt'ın köpeği Vincent nerelerde? Ya da Hurley, o kadar meyve-sebze, bol su ve hareketle neden kilo veremiyor?

En azından olup biten her şeyin arızalı karakterlerden birinin rüyası olmadığından eminiz. Yapımcılar bu konuda seyirciyi kesinlikle temin ediyorlar ama görünüşe bakılırsa daha uzun bir süre hepimiz "Lost" ekibinin önümüze koyduğu yeni numaraların içinden çıkmaya çalışacağız, ki herhalde kimsenin bundan bir şikayeti olmayacaktır.

Kahramanları adaya getiren şu meşhur uçak.

Teşhis

80'lerde Yeşilçam, bu ay sona eriyor . Bu son, ele aldığımız furya filmlerinin genel bir portresini çıkarmak ve meseleye genel bir teşhis koymak için de bir fırsat aynı zamanda. Madde madde ilerleyerek, dümbelek efektiyle, ağır aksak, bir ki üç, bir ki üç...

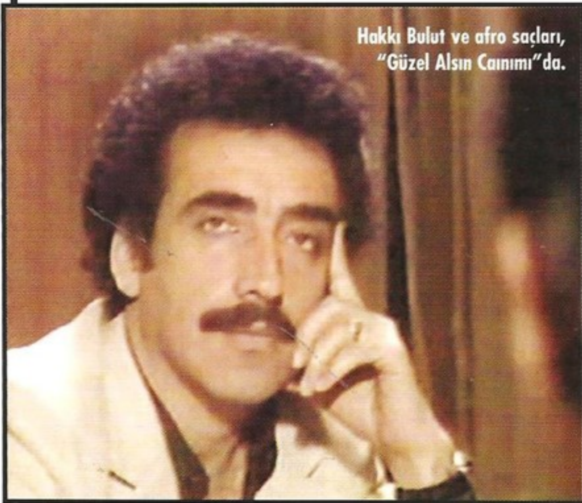

Vahdet Vural, "Batak" filminde feleğe isyan ediyor.

Org tıngırtılarının, elektro bağlamaların, yanık seslerin, kibar beylerin, çileli hanımların sinema salonlarını doldurduğu, dahası her birinin beta kasetlere sığıp evlere servis edildiği şu bir yıllık 80'li yıllar yolculuğumuz, bu ay sona eriyor. Ele aldığımız enteresan filmlerin kendi dünyalarını anlatmaya çalışırken, bu yapımların ait olduğu "furya"yı genel hatlarıyla tarif etmeye ne yazık ki mecalimiz kalmamıştı. Ara sıra yazıların girişlerinde dönemden ve şarkıcı filmleri furyasından bahsediyor fakat filmler üzerinden genel bir dönem portresi çıkaramıyorduk. Bu ay, serinin sonunu bu tip bir derlemeyle, kısa bir dosyayla getiriyoruz. Kabul buyurun....

Fikirsel altyapı

Bugün fazlaca yaygın olan inanışa göre, şarkıcı filmleri, şimdiki müzik videolarının en ilkel haline işaret ediyor. Bu inanış doğru, ancak eksik. Biraz da yanlış bir yönlendirmeye gebe. Zira şarkıcı filmlerinin doruk noktasına eriştiği 80'li yıllardan çok önce yapılmış, yerli grupların ve Türk Halk Müziği sanatçılarının müzik videoları mevcut. Ancak filmlerin temel amacının, şarkıcıyı tanıtmak ve evvelki yıllarda halkın gönlünde yer edinmiş muadilleriyle benzer bir statüye oturtmak olduğunu söyleyebiliriz. Diğer yandan, eserlerde, sanatçının filmde savunduğu doğruları, filmde taçlandırdığı hayatı ve dünya görüşünü empoze etmek gibi yan etkileri olduğunu da söylemek yanlış olmaz.

Hakkı Bulut ve afro saçları, "Güzel Alsın Canımı"da.

Sanatçıya göre

Sayfalarımızda yer verdiğimiz filmlerde gördük ki, filmlerin hikaye yapısı, dramatik veya mizahi öğelerinin birbirine oranı, başrolde yer alan sanatçıya göre değişiyor. Söz gelimi Burhan Çaçan'ın yer aldığı "Ayaz Geceler" nispeten daha muhafazakar bir filmken, Vahdet Vural'ın rol aldığı "Batak" cüretkar bir film olarak göze çarpıyor. Gökhan Güney'in rol aldığı "Sana Can Dayanmaz", yukarıda saydığımız isimlerin dünyasına daha yakın dururken, Coşkun Sabah ve Arif Susam'ın filmleri, kadınlara, alkol ve cinselliğe bakış açılarıyla olsun, müzikal altyapılarıyla olsun diğer filmlerden keskin biçimde ayrılıyor. Bu ayrımda, sanatçının şarkı sözlerinden, yaptığı müzikte kullandığı enstrümanlara kadar bir çok faktör etkin rol oynuyor. Bir Hakkı Bulut filminde dramatik etki "gıygıy" keman efektiyle artırılırken, Arif Susam'da benzer bir etkinin klavyeye doğuştan aşk edilmiş "dırıttı dıt tı" efektleriyle sağlandığını görüyoruz. Bu müziklerin icra edildiği mekanlar ne denli farklıysa izleyicileri de o derece farklı, hele kullanılan enstrümanların filmde yarattığı etkileri bambaşka. Aynı şekilde biliyoruz ki, filmde izleyici kitlesinin beklentilerine ters bir durum da vuku bulmamalı. Söz konusu kitlenin dünya görüşüne, karşı cinsin dünyasına bakışına, aşk sevgi anlayışına ve yaşam tarzına aykırı düşebilecek davranışların filmde sergilenmemesi gerektiği, bu filmlerdeki yazılı olmayan kurallardan biri.

Hikaye Yapısı

Aslen "ucuz" ve "hepsi birbirinin aynı" hikayelerin yer aldığı melodramlarla, bildiğiniz dört başı mamur müzikallerin akraba evliliğinden meydana gelen bu yapımlar, tam da bu özellikleri nedeniyle eşsizler, benzersizler. Zira filmlerin dahil olduğu ana başlık melodram. Ancak kimi zaman filmde hikayeye ara veriliyor ve başrol oyuncusu olan şarkıcı, albümünden bir şarkı seslendiriyor. Bu durum müzikallerde rastlanan bir vaziyet. Ancak temel fark şu, müzikallerde söylenen şarkı film için bestelenmiş, daha önemlisi filmin hikayesine direkt olarak katkıda bulunan, hikayeyi ileriye/geriye taşıyan bir unsurken, şarkıcı filmlerinde söylenen şarkının ne sahneyle ne de filmle bir alakası olmuyor. Sanatçının albümünden sırasıyla bütün şarkılar beşer onar dakika aralıklarla hikayeyi bölmek suretiyle karşımıza çıkıyorlar. Bu şarkılı sekanslar için, kimi zaman

Hazırlayan: Murat Emir Eren
meren@merkezdergi.com.tr

karakterler sahillerde melankolik bir biçimde gezinip lodosu yiyorlar, kimi zaman da "Batak"ta olduğu üzere yayla gezip koyun seviyorlar...

Hikaye türleri

Genellikle bir elin parmağını geçmiyor. Hikaye şehirde geçiyorsa muhtemelen sanatçımız varoşlarda yaşıyor, meslek olarak tamircilik, şoförlük, minibüsçülük yapıyor. Sevdiği kız ya da esas kızımız ise küçük işlerde çalışırken başına bir hal geliveriyor. Bu kızımıza göz koyan bir çıban başı ve bülbül gibi şakıyan başrol oyuncumuza yarenlik eden bir grup zibidi, ya da bilge bir kişilik hikayeye duhul oluyor. Hikaye köyde geçmekteyse eğer, ana karakterimiz bir ağanın yanında çalışıyor ve onun zulmünden mustarip oluyor. Muhakkak da ya ağanın beğendiği bir kıza yahut ağanın kızına talip oluyor, aşağısı kurtarmıyor. Elbette kavuşamayıp çareyi İstanbul'a gelmekte buluyor. Burada şarkıcı olup ünlenince ise zalim ağasına haddini bildiriyor. Bu açıdan baktığımızda "Maden Dağı", "Divane" gibi bizim işlediğimiz filmlerin, ya da işlemediğimiz ama televizyonda 2046 kere gösterilen Ferdi Tayfur'un "Derbeder", İbrahim Tatlıses'in "Sabuha" gibi filmlerinin birbirinin karbon kopyası olduğunu belirtmekte fayda var. Aynı şekilde "Batak", "Ayaz Geceler" ve "Sana Can Dayanmaz" filmleri de büyük benzerlikler taşıyor.

Diyaloglar

Filmler, genellikle yapay ve karton repliklere yaslanmış salon filmlerinden ödünç alınma, ancak varoş ortamında eğreti duran gülünç diyaloglara sahip. Bu repliklerin mükemmel bir dublaj Türkçe'siyle seslendirilmesi de cabası. Minibüsçülük yapan bir karakterin, pedikürcüde çalışan sevgilisine "Bu yaptığın iş sanki insanı biraz alçaltır gibi geliyor bana" diyerek ünlemesi, ırgatlık eden bir garibanın köyden ayrılmadan önce tarla tapan dolaşarak "Elveda güzel yaylalar, elveda güzel ovalar" diyerekten veda etmesi, mahallenin bilge ağabeyinin "Karına az önce laf attılar" diyerek söze girmesi, kötü adam repliklerinin yüzde yetmişinin "Nihohohaha" nidasından oluşması bu filmlerde olağan karşılanıyor... Ancak bu diyalogların senariste sağladığı avantajlar şunlar:

1- Hikayenin hızlı ilerlemesi için karakterlerin yedi ceddini durduk yere özetlemek.
2- Ana karakterden övgüyle bahseden sözlerin filmde yer bulması.
3- Yoğun aforizma üretimi.

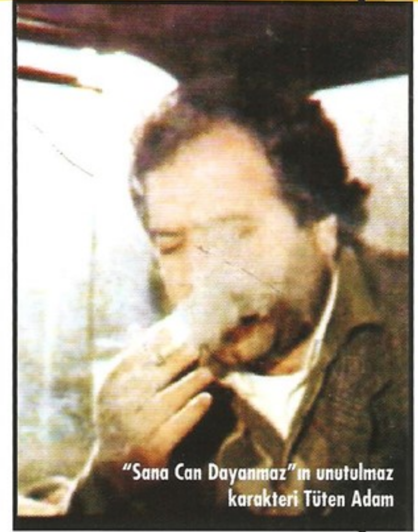
Karakterler

Esas oğlan: Filmlerin esaslı oğlanı, başrolü üstlenen ses sanatçısı tarafından canlandırıldığından genellikle filmin her şeyi ve denge unsuru. Burada iki çeşit karakter tipi gözleniyor. Biri mazlumluktan şarkıcılığa yükselen bir karakterken, diğeri şarkıcılıkla ilgisi olmayan, belli bir mesleği icra eden ama ara sıra bir iki şarkı patlatmaktan da geri durmayan bir karakter tipi.

Burhan Çaçan, "Ayaz Geceler"

Esas kız: Hikayenin belli kısmında gülüp belli kısmında zırlamaktan öte bir performans istemeyen esas kız tipi, genelde devrin modelleri, magazinel simaları tarafından canlandırılıyor. Karakter, azar işitmek, tokat yemek, dağ bayır, yalıyar, sahil, meydan demeden her türlü hava koşulunda şarkı söyleyen sevgilisinin yanında çanta gibi gezebilme özelliğine de sahip.

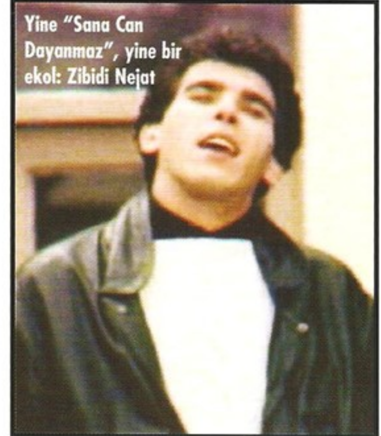
Esas oğlanın arkadaşı: Burada üç cins tip karşımıza çıkıyor. Birincisi, filme nefes aldırmak suretiyle hikayeye eklenmiş yakışıklı değil ama sempatik, fakir ya da zengin, kadında kızda gözü olmayan "güldürükçü" insan tipi. Sipsi gibi sıska olabildikleri gibi, şişman, uzun yahut kısa da olabilen, fiziki özellikleriyle de "sıp" diye izleyicide sempati yaratabilen bir varlık türü. Bir diğeri ise, esas oğlanın yardımsever, iyi niyetli dostu. Bu tip, arkadaşına kazık atan cibilliyetsiz bir karaktere dönüşebildiği gibi, ona destek olan bir yan karakter olarak da bu filmlerde yer edinebiliyor. Esas oğlana yarenlik eden üçüncü ve son sima ise, hikayenin geçtiği muhitin bilgesi olarak vücuda geliyor. "Sana Can Dayanmaz"ın Tüten Adam'ı bunun en mükemmel örneğiydi hatırlarsanız.

"Sana Can Dayanmaz"ın unutulmaz karakteri Tüten Adam

Esas kızın arkadaşı: Bu karakter, genelde esas kızı yahut esas oğlanın kız kardeşini kötü yola sürükleyen, canını yakan bir yelloz portresi olarak filmlerde yerini bulmakta.

Aile fertleri: Anne, abla, baba, amca gibi temel fertlerden oluşan bu ekip, genelde esas oğlanın başına bela açmak, yahut evde çakılı defans bir görünüm sergileyip, lüzumlu lüzumsuz hikayeye dahil olmak suretiyle izleyiciye kurdeşen döktürmekle mükellef. Baba muhakkak bir sağlık sorunu yahut sinir hastalığından mustarip olup, bir nevi iradesizlik yahut acımasızlık sembolü olarak resmedilirken, anne ve abla da, evin kanepesinde köşe yastığı vazifesi görmek yahut namus bekçisi esas oğlanın eline düdük olarak verilmekle yükümlü.

Kötüler: Çizgi film izleyenler bilir, bilmeyenlere de anlatmış olalım. Laff-A-Lympics (Lafalimpics Olimpiyatları) diye, Ayı Yogi'nin, Scooby Do'nun ve Hanna-Barbera imzalı bilimum çizgi film karakterinin yer adlığı bir çizgi seri vardı geçmiste. 1977 yapımıydı ancak bizde 90lı yıllarda gösteriliyordu. Seride, Ayı Yogi ve Scooby Do'nun ekipleriyle yarışan üçüncü bir ekip daha vardı. Dizideki olimpiyat oyunlarında, hileyle hurdayla birinci gelmeye çalışan Gerçek Kötüler (Really Rottens) isimli bir ekipti bu. Bu ekip, meymenetsiz, elinden hile ve kötülük dışında bir şey gelmeyen, sonunda da adalete teslim

Yine "Sana Can Dayanmaz", yine bir ekol: Zibidi Nejat

80'lerde Yeşilçam

Gökhan Güney ve uçan kafası, "Sana Can Dayanmaz"

olan karakterlerden oluşuyordu. İşte bu şarkıcı filmlerindeki kötüler de tam anlamıyla "Gerçek Kötüler"! Her sahnede ağız burun kıvıran, düşene tekme atan, sinsi ama gerzek, gülüşüne öğürmeden bakamayacağınız bu tipler, esas oğlanın yakın arkadaşı, esas kıza askıntı olan bir zengin oğlan, esas oğlanın patronu yahut herhangi bir para babası olabilmekteydi. Bu karakterlerin zenginliği üzerinden, filmin hedef kitlesi olan yoksul halka tuhaf bir yoksulluk propagandası yapılması, "durumunu sorgulama, zengin olsan sen de böyle cibilliyetsiz olacaktın" mesajı verilmesi de son derece enteresandır... Bu "Gerçek Kötüler" şimdilerde, dini fabllar da diyebileceğimiz mesaj kaygılı ruhani öyküler anlatan televizyon programlarında varlıklarını sürdürmekteler.

"Video dönemi sinemayı bitirdi" denir denmesine ama, bu dönem aslında büyük video depolarına iş yapan filmcilere iyi paralar kazandırmış, sadece "negatif"le çalışan sinemacılara sektörden el ayak çektirmişti.

Görsel Yapı

Filmler iki ayrı görsel teknolojinin ürünü. Birisi bildigimiz 35mm film, diğeri ise video formatında çekilmiş filmler. Genellikle 80'lerde ülkemizde kullanımı yaygın olan ucuz Agfa filmlerle çekilen bu filmlerin görsellik namına bir şey vaat ettiği söylenemez, ancak tuhaf kadrajlar, feci kan efektleri konusunda hiç fena değillerdi. Bununla birlikte 70'li yıllarda ruh hastalığı haline gelen zoom-objektiflerin marifetlerine, görüntü yönetmenlerinin bu filmlerde daha az prim verdiğini de söylememiz mümkün. Gelgelelim kötü kaliteli film ve yetersiz ışık hasebiyle filmler kendilerini koruyabilmiş değil. Video dönemi bambaşka bir alem. 35mm filme göre çok daha keskin olan görüntü kalitesi malum. Oyuncuları, sivilce yumağı ergenler gibi resmeden, yüzdeki her çatlağı ekrana büyük bir çirkinlikte sunan, böylelikle sinemanın emektarlarını metamorfoz geçirmiş gibi izleten yeni bir teknoloji video o zamanlar. Burada bir not düşelim. "Video dönemi sinemayı bitirdi" denir denmesine, ama bu dönem aslında, video depolarına iş yapan filmcilere büyük paralar kazandırmış, sadece "negatifle" çalışan sinemacılara sektörden el ayak çektirmişti. Ancak gel zaman git zaman, film yapımcıları, özellikle Anadolu'daki büyük yatırımcılara, video depolarına, söz gelimi Fatma Girik'in oynayacağı bir film sözü verip, onun yerine Bahar Öztan'lı filmleri, Cüneyt Arkın'lı bir film yerine daha az tanınmış bir diğer jönün rol aldığı videoları göndermeye başlayınca, sermaye piyasadan elini çekmiş ve işler durma noktasına gelmiş. Şarkıcı filmleri ise varlığını sürdürmüş... VHS'nin çamur gibi görüntüsü, fonda "düm düm teke tek" sesi olduğu müddetçe bu filmlerin izlenmesini engelleyecek bir durum sözkonusu değildi demek ki.

Kurgu

Bu tip filmlerde hikayenin aniden bağlanması, yahut filmin ortalarına kadar görünen bir karakterin aniden yok olması ve filmin devamında yer almaması sık rastlanır bir durum. Bunun en önemli sebebi film için belli bütçeyle yola çıkan ekibin, bir yerden sonra negatife harcayacak parasının kalmaması sonucu filmi el çabukluğuyla sona erdirmesi oluyor. Bu nedenlerle de filmlerin kurgusu her daim kuralsız, tuhaf ve eğlencelidir...

Sanat Yönetimi

Permalı saçlar, vatkalı ceketler, bluzlar, iğrenç "blue jean"ler, İspanyol değil "felaket paça" pantolonlar, erkeklerde kabarmış, tütün balyası stili saçlar söz konusudur. Mekanlardaki plastik ve lambri yoğunluğu, buz camdan vazolar, dantelden yapılma, pelerin boyutunda masa örtüleri, şişkin koltuklar, büro aksesuarları, şimdi her biri orijinal ve komik görünen bilumum eşya... Varoş mahallelerindeki basma etekli kadınlar, başrol oyuncusu olan şarkıcıyı yürüyen bir kümbete çeviren şişkin montlar da cabası...

12 Eylül'le ilişkileri

Ağır bir siyasi dönem, peşi sıra gelen askeri yönetim ve bu yönetimin gölgesinde çekilen filmler; şarkıcı filmleri. Toplumdan siyasi fikrin, fikir hürriyetinin hatta bunun düşüncesinin bile dışlanıp, gösterişli, refah, bol paralı ve bol eğlenceli bir hayat anlayışının pompalandığı, insanların apolotize edildiği yıllar aynı zamanda. İdeal olarak "eğlen coş, ekmek buldun ye, zoru gördün kaç" mantığının egemen olduğu, hatta kimsenin geçmişte olanı hatırlamadığı, en fazla askeri baskının sona ermiş olmasına şükür ettiği travmatik yıllar. Bu dönemin filmlerinde 12 Eylül'ün izine bile rastlamıyoruz doğal olarak ama arabeskin imparatorluğunu gerçek anlamda ilan ettiği, eğlence kültürünün yaygınlaştığı bu yıllarda üretilen filmlerin "olumsuz" anlamda 12 Eylül filmleri olduğunu söyleyebiliriz rahatlıkla.

Selin Dilmen, "Kader Utansın"

Hazırlayan: Murat Emir Eren
meren@merkezdergi.com.tr

SOUNDTRACK

The Matrix

Sinemanın 2000'li yıllardaki geleceğini ve distopya filmlerinin makus talihini değiştiren "The Matrix", karanlık müzikleriyle de zihinlerde yer etmişti. Filmin ses bandında yer alan müzisyenler arasında kimler yoktu ki...

1 Rock Is Dead
İcra Edeni: Marilyn Manson
Söz/Beste: Marilyn Manson, Jeordie White, Madonna Wayne Gacy
Filmin kapamş jeneriğinde yer alan Rock Is Dead, albümün açılış parçası olarak karşımıza çıkıyor. İzleyicilere salonu terk ederken eşlik eden parçanın "yıkıcı" ve eleştirel sözleri filmle ruh ikizi olabilecek nitelikte. Ki bu ruh kardeşliği meselesini sırası geldikçe yineleyeceğiz...

2 Spybreak
İcra Edeni: Propellerheads
Bestekarı: Alex Gifford
"The Matrix" evvelinde "Tomorrow Never Dies"a yaptığı sarkıyla sinema alemine bulaşan müzisyen Alex Gifford'un imzasını yaşıyan bu "kısa ama çok etkili" parça, Trinity ve Neo'nun Morpheus'u kurtarma operasyonuna eşlik ediyordu. Film sonrasında, ana haber bültenlerimiz "Terminatör 2"nin tema müziğini bırakıp, aksiyon dolu haberlerinde "Spybreak"i fon müziği olarak kullanmaya başlamıştı. Parça, sonradan bayrağı "Karayip Korsanları"nın tema müziğine devretti...

3 Bad Blood
Bestekarı: Ministry
Albümdeki bir çok şarkı aslında fiilen filmde yer almıyor. Ancak bu parçalar, Wachowski Kardeşler'in beslendiği kaynaklara dair birer delil niteliğinde. 80'li yılların başından bu yana müzik dünyasında yer alan ve özellikle "endüstriyel rock"ın serpilip büyümesinde yadsınamaz katkıları olan Ministry de muhtemelen Biraderler'in şahsi takıntısı olarak albümde yer almakta. Zira "yalan dünya" temalı parçaları Bad Blood, direkt olarak filmde yer almıyor.

4 Clubbed To Death (Kurayamino Mix)
İcra Edeni: Rob Dougan
Bestekarı: Rob Dougan
Rob Dougan yahut nam-ı diğer Rob D'ye büyük şöhret getiren bu parça, elektronik müziğin karanlık ritimleri ve piyanonun muazzam evliliğinden doğma haliyle, filmde direkt olarak yer almaktaydı. Morpheus'un, Neo'ya, kendilerine ait olan bir Matrix simülasyonunu gezdirdiği sırada kulağımıza çalınıyor, Fishburne ve Reeves'den arsızca rol çalıyordu. Hiç şikayetçi değildik...

5 Prime Audio Soup
İcra Edenler: Meat Beat Manifesto
Bestekarları: Jack Dangers ve C. Dodd
Elektronik müzik ve endüstriyel rock arasında gidip gelen tınılarıyla maruf grubun bu parçası, filmde hayli manidar bir biçimde kullanılıyordu. Morpheus ve sürekasının, Neo'yu Kahin'e götürmek için The Matrix'e bağlandıkları sahnede devreye giren şarkı, "Set Me Free/Beni Özgür Bırak" dizesi eşliğindeki iç gıcıklayan motiflerle fonda akıyor, filmin en "cool" anlarından birini yaratıyordu.

6 Leave You Far Behind
İcra Edeni: Lunatic Calm
Bestekar: Simon Shackleton ve Howard Saunders
The Matrix'te kulağımıza çalınmadan önce yine Lunatic Calm imzasıyla 1997 yapımı berbat devam filmi Mortal Kombat: Annihilation'da da yer alan bu parça, Morpheus ve Neo'nun mürettebatı heyecana gark eden muhteşem dövüş sahnesinde yer alıyordu. Şüphesiz öncesinde başka bir parça daha vardı.

7 Mindfields
İcra Edeni: Prodigy
Bestekarı: Liam Howlett
Prodigy'nin beyni Howlett'ın bu bestesi, albümde ondan sonra gelse de, filmde "Leave You Far Behind"dan hemen önce gelip, bu parçayla harman ediliyordu. Yine Morpheus ve Neo dövüşünün evveline gidiyor, "I know Kung Fu" repliğinin peşinden kulağımızı dört açıyoruz.

8 Dragula (Hot Rod Herman Remix)
İcra Edeni: Rob Zombie
Bestekarı: Rob Zombie ve Scott Humphrey
The Matrix sonrasında sinema salonlarında duymaya alıştığımız bir diğer parça da Dragula. Daha sonra birçok kez filmlere eşlik edecek olan Dragula, Neo'nun "beyaz tavşanı" takip edip Trinity'le sinema tarihinin en "sıcak", hatta en "seksi" diyaloglarından birine girdiği gece kulübünde çalmaktaydı.

9 My Own Summer
İcra edeni - Bestekarı: Deftones
My Own Summer, Deftones gibi bir harikayı o zamana kadar keşfedememiş bünyeler için albümün bir hediyesiydi. Grubun ikinci albümü Around The Fur'da yer alan şarkı, depresif ve etkileyici gitar riffleriyle örülü bir eser olup, dinleyeni duvara çivileme becerisine sahipti.

10 Ultrasonic Sound
İcra Edeni/Bestekarı: Hive
Bu parçadan izleri jeneriğin sonundaki "Rock Is Dead"in peşi sıra "hafif" de olsa işitmemiz mümkün. Ama sırf bu nedenle "bu şarkıyı filmde duymuştuk" denir mi bilinmez. Bu parça da Wachowski Biraderler'in müzikal zevklerine delalet eden önemli bir veri.

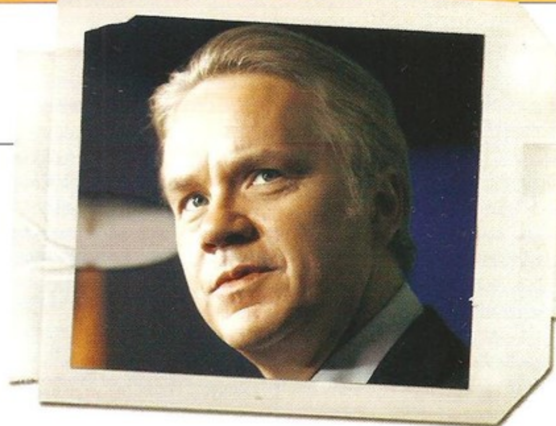
11 Look To Your Orb For The Warning
İcra Edeni/Bestekarı: Monster Magnet
99 yılında ülkemize de teşrif etmiş olan Monster Magnet'in bu parçası da filmde kullanılmayıp "ruh kardeşliği" kontenjanından albüme dahil olmuş gibi görünüyor.

12 Du Hast
İcra Edeni-Bestekarı: Rammstein
Filmin düşünsel altyapısıyla birçok ortak paydaya sahip olan "endüstriyel rock"ın çağdaş temsilcisi (ki artık onlar bile hayli eski) Rammstein'ın bu hit eseri, filmin soundtrack'inin bir diğer nimeti. Ancak filmde yer almamakta.

13 Wake Up
İcra Edeni: Rage Against The Machine
Bestekar: Zack De La Rocha, Brad Wilk, Tim Commerford, Tom Morello
Filmdeki kullanımından tutun da, içeriğine kadar The Matrix'le en çok bağdaşan şarkı olarak "Wake Up"ı göstermemiz mümkün. Rage Against The Machine'in bu agresif şarkısı, filmin finalinde, Neo son tiradını atıp da göklere süzülüverdiğinde devreye giriyor, jenerikle beraber devam edip hız kesmiyordu. Hani filmi izleyip de halen daha "uyanmayan" varsa diye...

Hazırlayan: Müjde Işıl
mujdeisil@merkezdergi.com.tr

Tim Robbins

Timothy Francis Robbins 16 Ekim 1958'de West Covina-California'da dünyaya geldi. The Highwaymen adlı folk müzik grubunun üyesi Gil Robbins'in oğlu olan Tim, sıkı Katolik kuralların hakim olduğu bir ortamda büyüdü. Ink Is Black, Page Is White adlı protest şarkıda babası ile düet yaptı. 9 yaşındayken okuduğu Katolik okulunun oyunlarında sahneye çıktı, 12 yaşında New City Tiyatrosu'na katıldı. Bir süre New York Devlet Üniversitesi'ne devam ettikten sonra UCLA'da drama okudu ve dereceyle mezun oldu. The Actor's Gang adlı tiyatro grubunun kurucularından olan Robbins, tiyatro sahnesinin tozunu yutarken 80'lerin başından itibaren de çeşitli televizyon dizilerinde göründü. Sinemaya ilk adımını 1984'de "Toy Soldiers" adlı yapım ile attı. Rob Reiner romantik komedisi "The Sure Thing", küçük bir rolde göründüğü "Top Gun", Jodie Foster'la beraber rol aldığı "Five Corners"ın ardından ilk çıkışını gerçekleştirdiği "Bull Durham" geldi. Kevin Costner ve Susan Sarandon'ın başrolleri paylaştığı filmde Robbins, yıldızı parlayan genç beysbol oyuncusunu canlandırdı. Bu filmin kariyerine olduğu kadar özel hayatına da etkisi büyük oldu. Zira o sıralar 30 yaşında olan aktörün, kendisinden 12 yaş büyük meslektaşı Susan Sarandon ile muteber ilişkisi bu filmle başladı. Robbins'in Sarandon'la beraberliğinden John Henry (1989) ve Miles Guthrie (1992) adlı iki oğlu oldu. Aktör "Erik the Viking"de genç Viking savaşçısını, "Cadillac Man"de Robin Williams'ın dükkanına musallat olan kıskanç kocayı canlandırdı. 90'ların başından itibaren oyunculuk kariyerinde ona büyük başarı getirecek filmlerde rol aldı. Adrian Lyne'ın yönettiği "Jacob's Ladder"da delirme noktasına gelmiş Vietnam gazisini canlandırdı. Ardından Robert Altman'ın iki filminde oynadı: Kafasında 40 tilki dolaşan stüdyo yöneticisini canlandırdığı, kendisine Cannes Film Festivali'nde ve Altın Küre'de En İyi Erkek Oyuncu dalında ödül getiren "The Player" ve aktörü, karısını aldatan bencil polis rolünde izlediğimiz "Short Cuts". Coen Kardeşler komedisi "The Hudsucker Proxy"de batırması için büyük bir şirketin başına getirilen ancak planları ters döndüren çocuk ruhlu, saf adama hayat verdi. Robert Altman'la 3. filmi "Prêt-à-Porter" ve Albert Einstein'ın yeğeniyle başgöz etmeye çalıştığı araba tamircisini canlandırdığı "I.Q." ile aynı sene ününe ün katan o film geldi: "The Shawshank Redemption". Robbins işlemediği suçtan hapse giren, hapishanede geçirdiği zaman zarfında "pişen" ve kusursuz bir planla okkalı bir intikam alan bankacı Andy Dufresne'e hayat verdi; hem masumiyete hem de kurnazlığa prim veren yüz ifadesi ile unutulmaz bir kahraman yarattı. "Nothing to Lose" adlı komedide karısının ihanetine şahit olunca Martin Lawrence ile suç yolculuğuna çıktı. 11 Eylül'ün provası niteliğindeki "Arlington Road"da sıradan insanları terörist saldırılar için kullanan "beyin"di. "Austin Powers: The Spy Who Shagged Me"de Başkan rolündeydi. 90'lar boyunca Robbins'in hem kamera önündeki yükselişini izledik hem de yönetmenlikteki zarif ve ayakları yere sağlam basan tarzına şahit olduk. Aktörün yönetmenlikteki hâkimiyeti o kadar beğenildi ki, usta yönetmen Robert Altman, Robbins'i ikinci bir Orson Welles ilan etti. İlk olarak 1986'da Saturday Night Live için hazırladığı aynı adlı skeci, "Bob Roberts"i yazdı, yönetti ve başrolünde oynadı. Belgesel havası veren 1992 tarihli bu politik taşlama, sağ görüşlü bir folk şarkıcısının siyaset merdivenlerindeki hızlı ve şaibeli yükselişini anlatmaktaydı. Robbins'in 1995'teki ikinci yönetmenliği tam bir bomba etkisi yarattı. Ölüme mahkûm edilmiş bir katil/tecavüzcünün kendisini huzura kavuşturması için yardım istediği rahibe arasındaki sıra dışı dostluğu anlatan "Dead Man Walking", cinayete cinayetle karşılık vermenin mantığını tartışmaya açıyordu. Hayat arkadaşı Susan Sarandon'a En İyi Kadın Oyuncu dalında Oscar kazandıran film, Robbins'e de En İyi Yönetmen dalında Oscar adaylığı getirdi. 1999'da ise Altın Palmiye'ye aday olan filmi "Cradle Will Rock"ı yazıp yönetti. Zengin oyuncu kadrosuna sahip film, 1930'ların New York'unda sanat-siyaset-finans üçgeninde yaşananları anlatmaktaydı. 2000'lere Brian De Palma'nın "Mission to Mars"ıyla merhaba diyen aktör filmde, görev uğruna uzay yolunda şehit düşüyor, "Human Nature"da ise davranış bilimleri üzerine araştırmalar yapan doktoru canlandırıyordu. Stephen Frears'ın "High Fidelity"si ve Jonathan Demme'in "The Truth About Charlie"sinin ardından 2000'lerdeki hit filmi sıradaydı. Oyuncu dalında ilk defa Oscar'a aday gösterildiği "Mystic River"da çocuk yaşta tecavüze uğrayan, hayatı boyunca bu olayın neden olduğu travmayı atlatamayan Dave Boyle karakteriyle En İyi Yardımcı Erkek Oyuncu dalında Oscar'ın ve Altın Küre'nin sahibi oldu. Michael Winterbottom bilimkurgusu "Code 46"de işi ile aşkı arasında kalan ve bu ilişki yüzünden zarar gören devlet görevlisine hayat verdi. Will Ferrell komedisi "Anchorman"a konuk oyuncu kontenjanından katıldı ve TV haber spikerini canlandırdı. Steven Spielberg'ün yönettiği "War of the Worlds"de uzaylılara karşı ölümüne savaşan, akıl sağlığını yitirme noktasına gelmiş - ve biraz da göbek salmış- adam olarak çıktı karşımıza. "La Vida Secreta De Las Palabras" adlı İspanyol yapımında, görme yetisini kaybedip bakıma muhtaç hale gelen Josef karakterinde yine büyük beğeni topladı. Fantastik aile filmi "Zathura: A Space Adventure"da ve Jack Black komedisi "Tenacious D: The Pick of Destiny"de rol alan Robbins bu ay "Catch a Fire" ile sinemalarımıza konuk olacak.

FİLMOGRAFİ

1984 TOY SOLDIERS
1984 NO SMALL AFFAIR
1985 FRATERNIY VACATION
1985 THE SURE THING
1986 TOP GUN
1986 HOWARD THE DUCK
1987 FIVE CORNERS
1988 BULL DURHAM
1988 TAPEHEADS
1989 MISS FIRECRACKER
1989 TWISTER
1989 ERIK THE VIKING
1990 CADILLAC MAN
1990 JACOB'S LADDER
1991 JUNGLE FEVER
1992 THE PLAYER
1992 BOB ROBERTS
1993 SHORT CUTS
1994 THE HUDSUCKER PROXY
1994 THE SHAWSHANK REDEMPTION
1994 PRET-A-PORTER
1994 I.Q.
1997 NOTHING TO LOSE
1999 ARLINGTON ROAD
1999 AUSTIN POWERS: THE SPY WHO SHAGGED ME
2000 MISSION TO MARS
2000 HIGH FIDELITY
2001 ANTITRUST
2001 HUMAN NATURE
2002 THE TRUTH ABOUT CHARLIE
2003 MYSTIC RIVER
2003 CODE 46
2004 ANCHORMAN: THE LEGEND OF RON BURGUNDY
2005 WAR OF THE WORLDS
2005 LA VIDA SECRETA DE LAS PALABRAS
2005 ZATHURA: A SPACE ADVENTURE
2006 CATCH A FIRE
2006 TENACIOUS D: THE PICK OF DESTINY

DVD Rehberi

Hazırlayan: Kerem Akça

KRİTİK

- Ayın DVD'si/The Fifth Element / Beşinci Güç
- Ayın sürpriz DVD'si/American Dreamz/Amerikan Rüyası

İNDEX

The Fifth Element / Beşinci Güç (1997)	★★★★
American Dreamz/Amerikan Rüyası (2006)	★★★★
Le Magnifique/Şahane Serseri (1973)	★★★
L'Incorrigible Uslanmayan Adam (1975)	★★★
Le Corps de Mon Enemi/Bitmeyen Kin (1976)	★★★★
Le Guignolo/Deli Fişek (1980)	★★★
L'as des As/Asların Ası (1982)	★★★
Hold-Up/Soygun (1985)	★★★
Cars / Arabalar (2006)	★★★★★
Hauru no Ugoku Shiro/Yürüyen Şato (2004)	★★★★★
La Marche de L'Empereur / İmparatorun Yolculuğu	★★★★
La Leggenda Del Pianista Sull'Oceano / 1900 Efsanesi	★★★★
Star Wars Trilogy / Yıldız Savaşları Üçlemesi	★★★★★
Joe Kidd (1972)	★★★
Every Which Way But Loose/Asla Yenilme (1978)	★★★
High Plains Drifter/Kasabadaki Yabancı (1973)	★★★★
Even Cowgirls Get The Blues / Dişi Kovboylar Da Hüzünlenir	★★★★
16 Blocks / 16 Blok (2006)	★★★
Christopher Reeve Superman Collection	★★★★
Superman: Dört Diskli Özel Versiyon (1978)	★★★★★
Superman 2 (1980)	★★★
Superman 3 (1983)	★★
Superman 4: The Quest for Peace (1987)	★
Match Point / Maç Sayısı (2005)	★★★★
Ett Hal i Mitt Hjarta / Yüreğimde bir Delik (2004)	★★
Solino (2002)	★★★
Kısık Ateşte 15 Dakika (2006)	★★★★
Rabbit-Proof Fence / Çit (2002)	★★★★
Oyster Farmer / İstridye (2004)	★★★
Little Fish / Küçük Balık (2005)	★★★
The Proposition / Kanlı Teklif (2005)	★★★★
Elizabethtown (2002)	★★★
Boogie Nights / Ateşli Geceler (1997)	★★★★★
Aeon Flux (2005)	★★
Get Rich or Die Tryin' (2005)	★★
Hustle & Flow (2005)	★★
Angel Heart / Şeytan Çıkmazı (1987)	★★★★★
Los Sin Nombre / İsimsiz (1999)	★★
Blessed / Kutsanmış (2004)	★
Godsend / Tanrıdan Gelen (2004)	★
The Gathering/Toplantı (2005)	★★★
The Omen: Koleksiyon Versiyonu (2006)	★
Off The Map / Cennetten Bir Köşe (2004)	★★
Takeshis' (2005)	★★
Cuore Sacro / Kutsal Yürek (2005)	★★★
Two for The Money / Kirli Para (2005)	★★★
Torremolinos 73 / Büyük Yönetmen (2003)	★★★
Garfield: A Tale of Two Kitties (2006)	★★★
Aquamarine / Denizden Gelen Kız (2006)	★
Anything but Love / Aşk Girdapı (2006)	★★
Machuca (2004)	★★★
Capturing The Friedmans / Canım Babacığım (2003)	★★★★
Trouble / Gizemli Geçmiş (2004)	★
A Good Woman/Gizemli Bir Kadın (2005)	★★
Le Roman de Renart / Tilki Renart (2004)	★
The Little Mermaid / Küçük Denizkızı: Özel Versiyon	★★★★
La Femme de Gilles/Gilles'in Karısı	★★★★
Seven Girlfriends/Yedi Kız Arkadaşım (1999)	★★
Block Party / Sokak Partisi (2005)	★★
Nyfes / Gelinler (2004)	★★

Yakışıklı serseri: JEAN-PAUL BELMANDO

Avustralya Sineması

Son yıllarda Avustralya sineması çıkışta. Yenilikçi bir sinema dili ortaya koyan birçok Avustralya filmi, bütün dünyada beğeniyle karşılanıyor.

MTV Films sunar...

MTV'nin alt kollarından biri olan MTV Films, 10 yıldır yeni nesil gençlik kültürünü ve karşı kültürü destekleyen filmler üretiyor.

Şeytan Filmleri

70'lerde altın çağını yaşayan şeytan filmleri, günümüze dek bu dönemde çekilmiş 3 başyapıtla anıldı hep; "Şeytan" "Rosemary'nin Bebeği" ve "The Omen".

Yaşayan bir efsane! Clint Eastwood

AYIN DVD'Sİ

The Fifth Element / Beşinci Güç (1997)

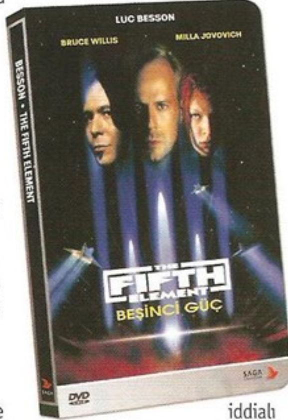
Özel Edisyon

Y: Luc Besson
O: Bruce Willis, Milla Jovovich
Bölge: 2 (Türkiye) 121 dakika
2.35:1 Geniş Ekran (Anamorfik)
İNG 5.1 DTS / TR 5.1 DD
Türkçe Altyazı
30 Kasım, Saga /A.E. Film

Yaygın Ekstralar:
Sesli Yorum: ✓ - Film Fragmanı: ✓ (2 adet)
Diğer Fragmanlar: -

80'lerde Fransa'dan çıkan önemli yönetmenlerden biriydi Luc Besson. 1997'de ABD'de çektiği ikinci filmi "Beşinci Güç"te en yüksek bütçeli işine girişmişti. Yüksek maliyetin sebebi, filmde son derece detaylı bir bilimkurgu dünyası yaratmaya kalkışmış olmasıydı. Ne var ki 90 milyon dolara mal olan filmin gişeden 30 milyon dolara varan bir zararla çıkması yönetmene acı bir ders oldu. Besson, bir daha bu tür büyük prodüksiyonların yanına bile yaklaşmadı. Bilimkurgu sinemasında yaratıcı bir vizyon ortaya koymuş olmasıyla dikkat çeken filmiyse yıllar geçtikçe kült statüsü kazanmaya başladı. Film, 300 yılda bir dünyaya gelen uzaylı bir ırkın, 1914 yılındaki ziyaretiyle başlar. 2214 yılına gelindiğinde, uzaylıların bir gemisi yok edilmiş, enkazdan geriye sadece bir robot kolu kalmıştır. Bu mitolojik nesnenin, o dönemin teknolojisiyle insana dönüştürülmesiyle birlikte, hikâye iskeleti kurulmuş olur. Beş element taşları, Mısır'da bir tapınağa yerleştirilip, ortalarına bir insan aldıklarında, her 300 yılda bir gelen bu tehdit geri çevrilmektedir. Dünyanın geleceğine ilişkin bütün umutlar, bu teknolojik insana bağlanır. Milla Jovovich'in canlandırdığı seksi Leeloo, Ian Holm'un canlandırdığı uzaylılarla irtibat halindeki rahiple bir araya gelince, taşları bulmak için yolculuk başlar. Besson'un filmi, standart Hollywood yapısına rağmen, kitsch görsel dünyasıyla dikkat çeker. Bu görselliğin temel dayanağı Jean-Paul Gaultier'nin

iddialı fütüristik kostüm tasarımları ve çizgi romanvari set tasarımlarıdır. Bir çeşit bilimkurgu çizgi romanı havasında ilerler film. İşin içine kötü adamlar, ölümcül tehditler, komedi ve bir aşk ilişkisi de girince bir hayli sürükleyici bir serüven çıkar ortaya. Ancak filmin asıl dikkat çekici yanı, arka plandaki çok boyutlu setler ve gelecek tasvirinde kullanılan yaratıcı fikirlerdir. Dönemine göre son derece devrimci bir yapım olan bu postmodern bilimkurgu, şimdi bile izleyiciyi tavlamayı beceriyor. Chris Tucker, Ian Holm gibi yan karakterlerin incelikli ve detaylı çizilmiş olması, bunun en önemli sebeplerinden. Bu DVD'deki DTS ses aktarımında ulaşılan başarının da sinema zevkini evimize taşıdığını, özellikle patlama ve çatışma sahnelerinde kusursuz bir seyir sunduğunu söylemeliyiz.

Kutu: İki diskli ve metal alaşımlı özel kutu! Koleksiyoncular kaçırmasın!

Diğer Ekstralar: Standart yapım belgeseli, gayet kapsamlı. 'Beşinci Gücün İzinde' (48 dk) adlı bu bölüm kendi içerisinde 5 bölüme ayrılıyor; Birinci Element: Senaryo, İkinci Element: Tasarım, Üçüncü Element: Prodüksiyon, Dördüncü Element: Görsel Efektler, ve filmin Cannes'daki galasından görüntüler sunan Beşinci Element. Bu eki geçince karşımıza kısa ve konulu belgeseller çıkıyor. Görsel efektlerle ilgili 'Beşinci Gücü Yaratırken' (5 dk), çizimlerin canlandırılışına kadar uzanıyor. 'Diva Pvalalaguna' (5 dk), Diva karakterinin tasarlanışına değiniyor. 'Moda Elementi' (5 dk), fütüristik kostüm tasarımına ayrılan özel bir bölüm. 'Jean-Claude Mezieres'in Sanatı' (6 dk), filmin tasarımlarına imza atan çizgi roman tasarımcısının defterinden görsel bir yolculuk sunuyor. Bunlardan sonra 2 bölümlük 'Yıldız Gücü' eki var. 'Bruce Willis' (4 dk), bu filmin kariyerindeki yerine dair kısa bir yorum yapıyor. 'Milla Jovovich' (12 dk), daha kapsamlı bir röportaj sunuyor. Bunların dışında 7 mekâna uzanan yaklaşık 7 dakikalık 'Test Çekimleri', şarkılı müzikli kostümlerini filmin kostüm tasarımcısı Jean-Paul Gaultier'nin tasarladığı 'Cannes Açılış Partisi' (46 dk), Poster Galerisi ve 5 TV Spot'u izlenebiliyor. Eklerde, Türkçe altyazı mevcut.

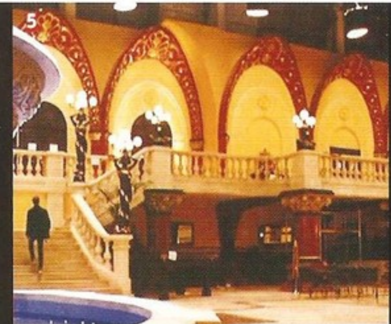
Film: ✪✪✪✪
Ekstralar: ✪✪✪✪

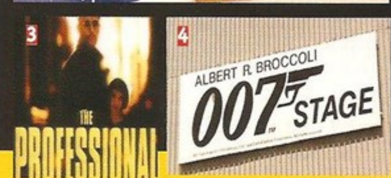
Bu DVD'den neler öğrendik?

1. Film, Luc Besson'un yayımlanmamış romanı Zoltman Bleros'un çıkış noktasıymış.
2. Filmdeki 23. yüzyıl atmosferi için, iki ünlü Fransız çizgi romancısı biraraya gelerek birbirinden komplike çizimler yapmışlar.
3. Besson, filmin iki seneden fazla zaman alacak olan görsel efekt çalışmalarını yanda keserek arada "Leon"u çekmiş.
4. Film, "The Mummy", "Tomb Raider" ve Bond filmlerinin çekildiği Pinewood stüdyolarında çekilmiş.
5. Filmin çatışma mekânı olan Fhloston Oteli'nin lobisinin yıkılmadan önceki hali böyleymiş.

1

2

5

3 4

American Dreamz/Amerikan Rüyası (2006)

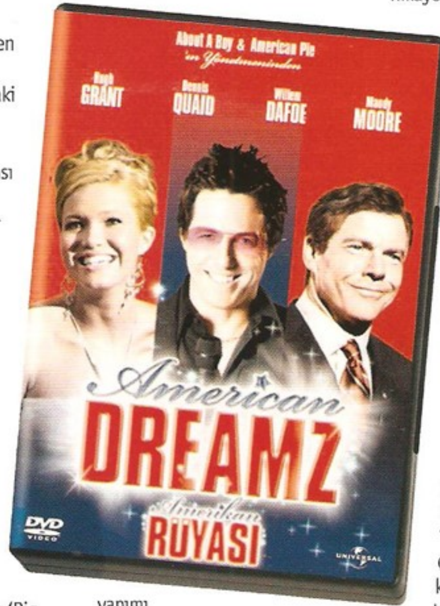
AYIN SÜRPRİZ DVD'Sİ

Y: Paul Weitz
O: Hugh Grant, Mandy Moore
Bölge: 2 (Türkiye) 103 dakika
1.85:1 Tam Ekran (Anamorfik)
İngilizce 5.1 DD
Türkçe, İngilizce Altyazı
16 Kasım, Universal / Tiglon

Yaygın Ekstralar:
Sesli Yorum: - Film Fragmanı:- Diğer Fragmanlar: ✓

Uzun süredir görmediğimiz türden bir TV taşlaması. Televizyonun hayatımızdaki yerinin iyice genişlediği 1990'lı yıllarda çokça karşımıza çıkan 'TV dünyası eleştirisi filmleri'ne bir yenisi daha ekleniyor. Bir yanıyla "The Truman Show"u, bir yanıyla "EdTV"yi, bir yanıyla "To Die For"u ve bir yanıyla da "Pleasantville"i hatırlatıyor "American Dreamz" ama hiciv konusunda ne kadar derinleştiği ve bu bakımdan sözünü ettiğimiz filmlere ne kadar yaklaştığı tartışılır. 2002 yapımı filmi "My Little Eye"da 'Biri Bizi Gözetliyor' ya da 'Big Brother' tarzı yarışmalardan esinlenen Marc Evans, slasher filmlerinin yapısını kullanarak bir evin içine yerleştirilen insanların ölüm-kalım mücadelesini perdeye taşımıştı. Senaryoya göre her şeyin sorumlusu, sözkonusu yarışma programını devreye sokan yapımcılar ve programın yaratıcılarıydı. "American Pie" ve "About a Boy" gibi farklı kulvarlarda başarılı komedilere imza atan Paul Weitz ise 2006 yapımı

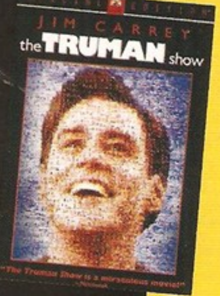

filmi "American Dreamz"de son zamanlarda ülkemizde de pek rağbet gören "Popstar" tarzı bir yarışmadan yola çıkıyor. Hugh Grant'ın yozlaşmış bir TV yapımcısını oynadığı filmde Dennis Quaid, kafası karışık, sorumsuz ABD Başkanı'nı canlandırıyor. Tabii bir de izlenme oranlarını tavana çıkarması umut edilen etkileyici bir hikayeye sahip yarışmacımız var. Bu karakterler çevresinde gelişen hikayeyi dozu yerinde bir durum komedisiyle destekleyerek iddialı bir hicve, hatta politik bir taşlamaya imza atmış yönetmen. Sevgilisi tarafından terk edilen TV yapımcısının reyting kaygısıyla üç yarışmacı aramaya girişmesiyle başlayan film bu üç yarışmacının hikayelerini takip ediyor. Birinci yarışmacı, izleyiciyi etkileyecek bir hikayeye sahip olabilmek için terk ettiği sevgilisine geri dönen bir kasaba şarkıcısı. İkincisi Afganistan'da sahneye koyulan Broadway müzikallerinde şarkı söyleyen ve savaş ortamındaki garip hikâyesiyle dikkat çeken bir Arap. Üçüncü yarışmacıysa, yine yapımcıların ilgi göreceğini düşündükleri bir 'Müslüman-Musevi' çatışması yaratmakta kullanmaya niyetlendikleri bir Yahudi. Yarışma, perdede bir tür Bush parodisi gibi duran Amerikan Başkanı tarafından da destekleniyor. İyi yazılmış ve iyi karikatürize edilmiş tiplerin yanı sıra entrikalarla dolu iyi bir olay örgüsü ve sağ gösterip sol vurarak seyirciyi şaşırtan bir yanı da olan film, son zamanlarda gördüğümüz en başarılı televizyon kültürü eleştirilerinden birisi.

Kutu: Klasik şeffaf.
Film: ✪✪✪✪
Ekstralar: ✪

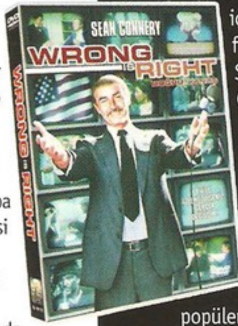
ESİN KAYNAKLARI:

① The Truman Show (1998) (1. Bölge - Special Edition)

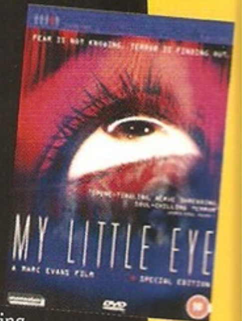
Bir insanın hayatı 24 saat canlı yayında. Ne kadar korkutucu öyle değil mi? Ancak biraz abartılmış bile olsa günümüz TV kültürünün bizi getirdiği nokta bu. Peter Weir'in, seyircisini bir müddet yaşadığı hayatın gerçekliğinden şüphe ettiren filmi, çok etkileyici bir televizyon kültürü eleştirisiydi.

② Wrong is Right / Doğru-Yanlış (1982) (2. Bölge - Sony)

TV'nin politikayla iç içe geçtiği ilk filmlerden biri. Sean Connery'nin Orta Doğu'da görev yapan yozlaşmış bir TV muhabirini canlandırdığı yapım, hem politik hem popüler kültürün ne kadar ahlaksızca yönlendirildiğini gözler önüne seriyor.

③ My Little Eye / Ölüm Bizi Gözetliyor (2002) (2. Bölge - İngiltere - Özel Versiyon)

'Biri Bizi Gözetliyor' tarzı yarışmaların sinemaya konu olduğu ilk filmlerden birisi. Ormanın ortasında bir eve tıkılan bir grup gencin ölüm-kalım mücadelesi, reyting kaygısıyla sürdürülen 'faşist bir oyun'a dönüşür.

AYIN BOX SET'İ

Yakışıklı serseri: Jean-Paul Belmondo

1960'larda Fransız Yeni Dalgası ile doğan ve 1970'lerin başından itibaren aksiyon filmlerinin vazgeçilmez oyuncularından olan aktör, yüzünden eksik etmediği çapkın gülümsemesi, eşsiz mizah anlayışı ve kusursuz kahraman prototipine meydan okuyan beyazperde kimliğiyle sinema tarihinin unutulmaz yakışıklılarından biri.

Sinema tarihinin en yakışıklı erkek oyuncuları deyince aklımıza, Amerikalı isimlerden hemen sonra direkt Jean-Paul Belmondo veya Alain Delon gelir. Bunun sebebi, Fransız sinemasının özellikle 60'lardaki sinematek havasından sonra, aksiyon filmleriyle öne çıkan bir kimliğe bürünmesi ve Jean Paul Belmondo'nun da bu dönemin filmlerinin en karizmatik aktörlerinden biri olarak hafızalara yerlesmesidir. 9 Nisan 1933 doğumlu oyuncu, 1957'de ilk filminde, 1958'de ise ilk basrolünde oynamıstı. 2000'de son filmini çekip sinemaya veda edene kadar da 70'den fazla uzun metrajlı sinema filminde rol aldı. 60'lı yıllarda daha çok Jean-Luc Godard, François Truffaut, Claude Chabrol, Claude Lelouch, Jean-Pierre Melville, René Clément, Louis Malle gibi 'auteur' yönetmenlerin filmlerinde rol alarak sinema dünyasında saygın bir yer edindi. Kariyerinin bu ilk döneminde Yeni Dalga'nın içinde veya akımla iliskili neredeyse bütün yönetmenlerle çalısmıstı. Genelde alaycı suçluları canlandırması, onun 'kusursuz kahraman' portresine ne kadar uzak olduğunu kanıtlıyordu. Özellikle "A Bout de Souffle" ve "A Double Tour"da canlandırdığı Lazlo Kovacz karakteriyle özdeslesen bir perde kimliği olusturmustu ; yakışıklılığıyla dikkat çeken, kızları kandıran, suçla alay eden bir gangster, aklıyla para kazanan ve suç isleyen alaycı bir çapkın, yakışıklı bir serseri! 1960'ların sonu ve 1970'lerin bası, onun bu prototipi Fransız ticari sinemasına kaydırdığı yıllar oldu. O senelerde Alain Delon'un da oyuncu olarak popülarite kazanmasını sağlayan Fransız sinemasındaki bu eğilim, Belmondo'nun hayran kitlesini iyiden iyiye arttırdı. Aynı perde kimliğiyle bu sefer daha ciddi aksiyonlarda, suç dünyasında geçen filmlerde rol alan aktörün, Bond tipi ciddi ve kusursuz ajan karakteriyle ve genel olarak ajanlık müessesiyle dalga geçen bir havası vardı. Seyirci bu tatlı serseriyi o kadar sevmisti ki Belmondo her filmini kendi olusturduğu bu sahne kimliği üzerine kurdurmaya basladı. Genelde suçlu ama iyi kalpli adamı oynuyor; asla sulandırmadan ve kendini gereğinden fazla ciddiye almadan oynadığı bu filmlerde aksiyonla mizahı birlestiren kendine özgü tarzıyla seyirciyi bastan çıkarmasını çok iyi biliyordu. En dikkat çekici özelliklerinden birisi de kılık değistirmek konusundaki maharetiydi. Beceriksiz bir yazarı, bir palyaçoyu, sihirbazı, çapkını, aristokratı, bahçıvanı, özel dedektifi, travestiyi ve daha nicelerini büyük bir doğallıkla birinden diğerine geçerek canlandırabiliyordu. Oyuncuyu öne çıkaran filmler çekmeye meyilli Philippe de Broca, Henri Verneuil, Jacques Deray gibi yönetmenlerin doğaçlamaya imkan tanıyan tarzları da yeteneğini özgürce ve rahatlıkla ifade etmesine olanak sağlamıstı. Sonuçta, 40 yılı asan uzun soluklu kariyerinde her çesit yönetmenle çalısmıs, sanat filmlerinde de ticari sinemada da yeteneğini ve yaratıcılığını ortaya koymasını bilmis birinci sınıf bir oyuncuydu Belmondo. Ünlü aktörün 6 filmini içeren Jean Paul Belmondo Box Set, yakışıklı serseriyi özleyen hayranları için esi bulunmaz bir hediye.

JEAN PAUL BELMONDO BOX SET:

17 Kasım'da piyasaya sürülen bu toplama box set, Türkiye'de ilk kez daha önceden çıkmamıs DVD'leri biraraya getiren bir paket. Özel altın renkli kutusuyla dikkat çeken 6 ince DVD'li set, Studio Canal'dan piyasaya çıkan ürünlerden olusuyor. Hepsinde Orijinal Fransızca ve Türkçe 2.0 Stereo ses bandı ve Türkçe altyazı bulunuyor. Aynı zamanda Belmondo'nun fotoğraf galerisi ve koleksiyondaki filmlere ait fragmanlar mevcut. Yalnızca son film Kanada yapımı. Bu filmle ilgili kısa bir kamera arkası belgeseli izlenebiliyor. Bütün DVD'lerin anamorfik genis ekran uyumlu olması da sevindirici.

Le Magnifique
Şahane Serseri (1973)
Film: ✪✪✪

L'Incorrigible
Uslanmayan Adam (1975)
Film: ✪✪✪

Le Corps de Mon Enemi
Bitmeyen Kin (1976)
Film: ✪✪✪✪

Le Guignolo
Deli Fisek (1980)
Film: ✪✪✪

L'as des As
Aslanın Ası (1982)
Film: ✪✪✪

Hold-Up
Soygun (1985)
Film: ✪✪✪

Cars / Arabalar (2006)

Yaygın Ekstralar:
Sesli Yorum: - Film Fragmanı: - Diğer Fragmanlar: ✓

Y: John Lasseter
S: Owen Wilson, Paul Newman
Bölge: 2 (Türkiye) 112 dakika
2.35:1 Geniş Ekran (Anamorfik)
İngilizce, Türkçe 5.1 Dolby Digital
Türkçe, İngilizce Altyazı
Ocak, Buena Vista / Tiglon

Hız çağında yaşıyoruz. Her şey hızlı. En önemli şey birinci gelmek... Her alanda. Hayat, bir yarış gibi. Birinci olmak adına hiçbir kural tanımayan yarışmacılar... Her yerdeler. Etrafımızda, evimizde, sokağımızda. Yaşamımızdalar. Herkes sanki bir yarışmacı. Nezaket ve saygı rafa kaldırılmış. Bütün yazılı ve sözlü kurallar da öyle. Yeter ki kazanalım, tek amaç bu... Bütün bu yarışa, oturduğu köşeden bakan insanlar da yok değil tabii. Modası çoktan geçmiş olanlar yani... Her şeyin birinci gelmek olmadığını bilenlerin, günümüzde yaşama şansı ve değeri yok. Onlar çoktan kaybetmişler, tutunamamış, tutturamamışlar... Onlar yevmiyeli... Yevmiyeli işçiler, memurlar, bilim adamları, sinemacılar, yazarlar... Yevmiyeli insanlar. Unutulmuş eski değerlere inanır onlar. Aşka, dostluğa, paylaşıma, dayanışmaya, vefaya, şefkate, hoşgörüye ve sevgiye. "Toy Story" (1995) ve "A Bug's Life" (1998) gibi yenilikçi ve derinlikli animasyonlara imza atan John Lasseter, dokunaklı bir 'modern zamanlar masalı'yla yeniden yedi yıldır oturmadığı yönetmen koltuğunda. "Cars / Arabalar", 'önemli olanın hızlı gitmek değil, yarışı bitirmek olduğunun' altını çizen, hatta haykıran çok özel bir animasyon. Pixar Animasyon stüdyolarının son teknolojisiyle yaratılsa da 'mesele' olarak 'yevmiyeli bir film' "Arabalar". İnsansız bir dünya yaratılmış filmde. Sadece arabaların var olduğu bir dünya. Her araba bir insan... Ve arabaların farklılıkları, benzerlikleri, inançları, hırsları, aşkları, nefretleri, umutları, düşleri var. Aynen insanlar gibi. 'Finiş' çizgisinden ilk önce geçmenin değil, bir kere daha geçmenin önemini haykırıyor "Arabalar". Ve bu işi yaparken, akıp giden hayatı ıskalamamamız gerektiğini, etrafımızdaki sevginin, dostluğun ve aşkın varlığını her an fark etmemizi, kendimize ve karşımızdakine duyduğumuz saygıyı yitirmememizi, vefalı olmamızı, en önemlisi, yüreğimizde sevgiye her zaman yer olması gerektiğini... Çok klasik bir tanımlama fakat doğrusu; sevdiklerinizle birlikte her anını paylaşarak izleyeceğiniz bir film bu.

Kutu: Klasik şeffaf.

Diğer Ekstralar: Ana menüden iki kısa filme ulaşabiliyoruz. Bunlar, Türkçe dublaj ve orijinal İngilizce seçenekleriyle izlenebiliyor. 'Mater & Hayalet Işığı' (6 dk), filmin araba karakterlerinden birinin kısa öyküsü. 'Tek Kişilik Orkestra' (5 dk), Pixar'ın katkısıyla animasyonlaştırılan ayrı bir hikaye. Özel Seçeneklerde karşımıza önce 'Kapanış' geliyor. Bu bölüm, filmin kapanış jeneriğini izleyenler için sürpriz değil, çünkü bitişten itibaren akan hikayenin son 4 dakikalık kısmını sunuyor. Bunun ardından en kapsamlı bölüm olan 'Arabaların İlham Kaynağı' (7 dk) geliyor. Pek doyurucu bir yapım belgeseli değil doğrusu. Eklerde, Türkçe altyazı mevcut.

Film: ✪✪✪✪✪
Ekstralar: ✪✪

MURAT ERŞAHİN

Hauru no Ugoku Shiro / Yürüyen Şato (2004)

Yaygın Ekstralar:
Sesli Yorum: - Film Fragmanı: ✓ Diğer Fragmanlar: ✓

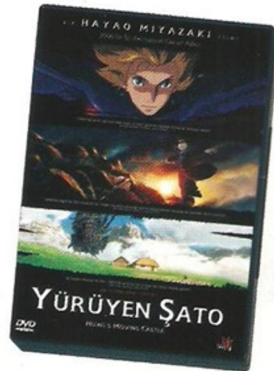
Y: Hayao Miyazaki
O: Chieko Baisho, Takuya Kimura
Bölge: 2 (Türkiye) 114 dakika
1.85:1 Geniş Ekran (Anamorfik)
Japonca / Türkçe 5.1 DD
Türkçe, İngilizce Altyazı
1 Kasım, BirFilm / Palermo

Oscar kazanan filmi "Sen to Chiro no Kamikakushi/Ruhların Kaçışı"ndan sonra ülkemizde de daha geniş bir izleyici kitlesi tarafından takip edilmeye başlayan Japon animasyon ustası Hayao Miyazaki bu filminde, "Ruhların Kaçışı"ndakine benzer bir büyüme hikayesi anlatıyor yine; kötülükler cadısının büyüsüyle bir gecede yaşlanıp 90 yaşında bir kadına dönüşen küçük Sophie'nin hikayesi. Tanınmaz hale gelince evini ve çalıştığı şapka dükkanını terk etmek zorunda kalan Sophie, yürüyen bir şatoda yaşayan Howl adında esrarengiz bir büyücünün yanında kalmaya başlar. Dışarıda korkunç bir savaş yaşanmaktadır. Kendisi gibi kötü bir büyünün etkisinde olan şatoda tanıştığı ateş ciniyle birlikte kötü büyüden kurtulmanın yollarını arayan Sophie'nin yolculuğu bir yerden sonra yalnızca kendisinin değil tüm sevdiklerinin kurtuluşu için giriştiği bir mücadeleye dönüşür. Hem Miyazaki hayranlarını hem de yönetmenin olağanüstü hayal dünyasına yeni adım atacakları büyüleyecek bu film kusursuza yakın görüntü ve ses aktarımıyla da mükemmel bir seyir keyfi sunuyor.

Kutu: Klasik siyah.

Diğer Ekstralar: Özellikle bir bölüm öne çıkıyor. "Miyazaki Pixar'da" (17 dk), filmin Pixar Stüdyoları'nda yapılan ilk gösterimine katılan yönetmenin izleyicilerle yaptığı sohbeti ekrana getiriyor. Bir diğer ekteyse filmin İngilizce versiyonunun yönetmeni Pete Docter ile yapılmış 7 dakikalık bir söyleşi var. Bunların dışındaki Japonya için kurgulanmış TV tanıtımlarını da izleyebiliyoruz. Eklerde, Türkçe altyazı mevcut.

Film: ✪✪✪✪✪
Ekstralar: ✪✪

DVD Kritik

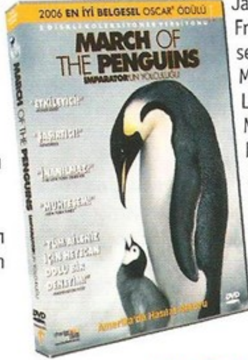
KOLEKSİYONCULARA ÖZEL KUTU

La Marche de L'Empereur / İmparatorun Yolculuğu (2005)

2 Diskli Koleksiyoner Versiyonu

İmparatorun Yolculuğu", mutlaka izlenmesi gereken muhteşem bir belgesel. Büyük emek ürünü dokümanter dram, kutuplardaki penguenlerin yaşamlarını olağanüstü bir görsellikle en ufak detayıyla anlatıyor. Hayatlarına ait birçok gizem henüz çözülememiş olan İmparator Penguenleri hayatta kalabilmek için çok zorlu bir mücadele veriyorlar. Binlercesi, güvende oldukları derin mavi okyanustaki evlerini terk ediyor çünkü Antarktika'nın o bölgesi çok soğuk ve orada bir canlının yaşaması neredeyse imkânsız. İmparator Penguen, soyunu devam ettirme içgüdüsü, cesareti ve kararlılığı ile saatte 250 km hızla esen fırtınaya karşı yılmadan yoluna devam ediyor. Sonunda eşini buluyor ve çiftleşiyor. Başarı ile tamamlanan çiftleşmenin sonunda dişi penguenlerin hemen yiyecek bulmaya okyanusa geri dönmeleri gerekiyor. Bu yüzden kuluçkaya erkek İmparator Penguen yatıyor. Ve mecburi döngü, dişi geri dönüp, yavru penguen yumurtadan çıkana dek sürüyor. Sonrası yine aynı. Vahşi Yaşam üzerine yetkin belgeselleri ile ün yapan Luc Jacquet'nin yazıp yönettiği Fransız yapımı filmin İngilizce seslendirmesini, ünlü aktör Morgan Freeman yapmış. Laurent Chalet ve Jerome Maison'un görüntü yönetmenliği birinci sınıf. Yediden yetmişe bütün aile üyelerinin keyifle izleyeceği film, kazandığı birçok önemli ödülün yanı sıra, "En İyi Belgesel Film" dalında Oscar'ın sahibi olmuştu.

```
Y: Luc Jacquet
S: Charles Berling, Roman
Bohringer
Bölge: 2 (Türkiye) 82 dakika
1.85:1 Geniş Ekran (Anamorfik)
Fransızca DTS, Türkçe 5.1 DD
Türkçe, İngilizce Altyazı 7
Kasım, Chantier Films/Palermo
```

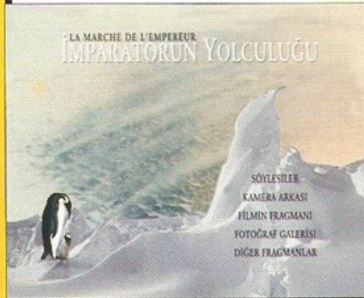

Kutu: Özel parlak alaşımlı, karton, iki disklik koleksiyon kutusu.

Diğer Ekstralar: İkinci diskteki Türkçe altyazılı ekler arasında 2 bölüm dikkat çekiyor. 'Kamera Arkası' (46 dk), yapımın Antartika'daki zorlu çekim ve hazırlık aşamalarına uzanıyor. 'Söyleşiler' ise 3 bölüme ayrılıyor. Seslendirenler 'Charles Berling ve Roman Bohringer' (9 dk), 'Jules Sitruk' (3 dk) ile standart röportajlar sunarken; Emile Simon'u ve ekibini (9 dk), filmin müziğiyle ilgili soru yağmuruna tutuyor. Ancak bu 3. bölümün filmden klipler ve ezgiler eşliğinde sunulması özellikle dikkat çekiyor.

Film: ✪✪✪✪
Ekstralar: ✪✪✪

MURAT ERŞAHİN

Yaygın Ekstralar:
Sesli Yorum: - Film Fragmanı: ✓ Diğer Fragmanlar: ✓

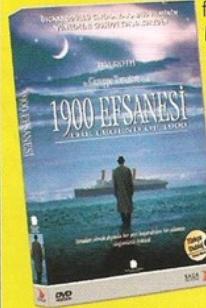
1900 EFSANESİ
FİLM SAHNE DİZİNİ SEÇENEKLER EK ÖZELLİKLER

Yaygın Ekstralar:
Sesli Yorum: - Film Fragmanı: ✓ Diğer Fragmanlar: -

La Leggenda Del Pianista Sull'Oceano / 1900 Efsanesi (1998)

```
Y: Guiseppe Tornatore
O: Tim Roth, Pruitt Taylor
Vince
Bölge: 2 (Türkiye) 120 dakika
2.35:1 Geniş Ekran (Anamorfik)
İngilizce / Türkçe 5.1 DD
Türkçe, İngilizce Altyazı
7 Kasım, New Line / A.E. Film
```

1900 Efsanesi, bir geminin içinde doğup büyüyen ve efsaneleşen bir piyanistin hikâyesini konu alıyor. Tim Roth'un canlandırdığı 1900 ismindeki bu çocuğun, "Truman Show"daki Truman'dan pek de farkı yok; geminin içinde büyümüş, gerçek yaşama açılmamış, ilkel bir yaşam süren, ama müziğin verdiği duyguyla ayakta duran bir ruh. Guiseppe Tornatore'nin bu fantezi dolu biyografisi, Ennio Morricone'nin eşsiz müzikleri ve Lajos Koltai'nin muhteşem görsel yorumuyla klasik sinema anlayışının etkileyici eserlerinden birine dönüşmüş.

Kutu: Klasik siyah.

Diğer Ekstralar: Tek dikkat çeken görüntülü ek 'Müzik Video: Last Boys Calling' (5 dk). Tornatore'nin, Morricone'nin bu özel çalışmasıyla ilgili yorumlarının ardından, klibin tamamını sunuyor. Bunun dışında iki ek daha var; 'Fotoğraf Galerisi' ve 'Filmografiler'.

Film: ✪✪✪✪
Ekstralar: ✪

YENİDEN ÇIKAN BOX SET

Star Wars Trilogy / Yıldız Savaşları Üçlemesi (1977 - 1980 - 1983)

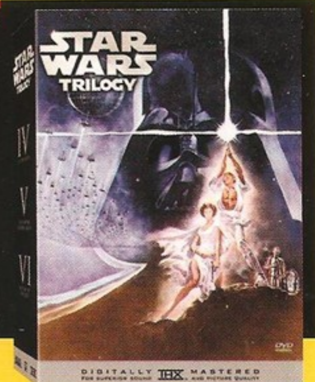
Film: Bir klasik! Bir Kült! Bir Fenomen! Bir Saga! Star Wars'un ihtişamına karşı gelmek mümkün mü? George Lucas'ın yarattığı popüler bilimkurgu dünyasında herkes kendi payına bir şey bulabiliyor. Üstelik sinema salonunun zevkini 'THX' ses kuşağıyla evinizde dahi yaşayabilirsiniz. İlk üçleme için buradan buyurun.

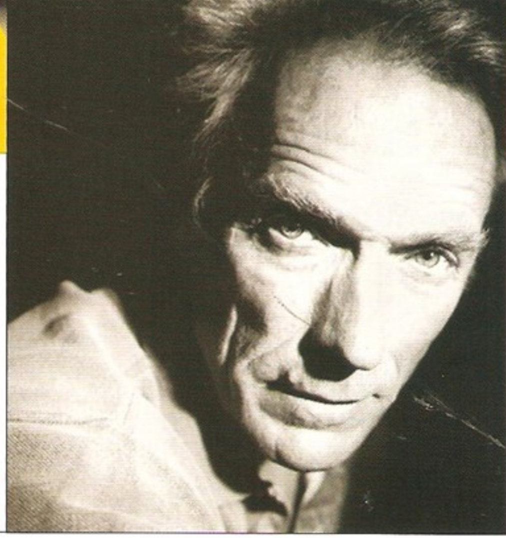
Ne Değişti?:

① Üç filmin de iki disklik DVD'leri, setin içinde bulunabiliyor. Ancak ilk çıkan versiyonun sadece ilk diski korunmuş. İkinci disk, sinemada gösterilen işlenmemiş ilk kopyanın 2.0 Dolby Surround ses bandıyla 'Letterbox' transferine ayrılmış. Yani serinin hayranlarını mutlu edebilecek bir gelişme yaşanmış.

② Farklılaşan ikinci disklerin hepsinde PC oyunu demosu ve lego oyunu fragmanı bulunuyor.

Film: ✪✪✪✪✪
Gelişim: ✪
Ekstralar: ✪✪

Beyazperdenin en sert adamı, en maço aktör, bir sinema ikonu, yaşayan bir efsane

CLINT EASTWOOD

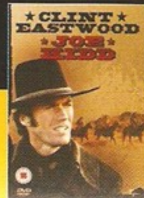
Günümüz sinemasının önemli yönetmenleri arasında yer alan Clint Eastwood, 50'li yılların ortasında beyazperdeyle tanışmış gerçek bir sinema adamı. Usta aktör/yönetmen ve yapımcı, filmlerinin müziklerine de el atan 'tepeden tırnağa' bir sanatçı.

Clint Eastwood, 1992'de yönettiği ve 'En İyi Yönetmen' ile 'En İyi Film' dahil dört Oscar kazanan "Unforgiven / Affedilmeyen"de başrolü de üstlenmişti. Finalde, filmdeki rolüyle 'En İyi Yardımcı Erkek Oyuncu' Oscar'ı kazanan Gene Hackman'ın canlandırdığı acımasız şerif 'Little Bill Daggett' karakteri, kendisini öldürmek üzere olan William 'Bill' Munny'ye 'ben böyle bir ölümü hak etmedim' der. Munny'nin cevabı oldukça nettir: 'Bunun, hak etmekle bir ilgisi yok'... Clint Eastwood, aktörlük günlerinden günümüze bakıp geldiği noktayı, zirveyi nasıl değerlendiriyor, bilmiyoruz ama bu noktaya 'hak ederek' geldiğine kuşku yok. Yani bunun, hak etmekle ilgisi var. Hem de sonuna kadar... 31 Mayıs 1930 San Francisco doğumlu Eastwood, bir çelik işçisinin oğluydu. Bunalım yıllarında oradan oraya dolaşıp satıcılık yapan babası yüzünden çocukluğu, farklı şehirlerde geçti. Liseden sonra, çelik işçiliği, pompacılık ve çiftçilikle uğraştı. 1950-54 yılları arasında orduda askerlik yaptı. Uzun boyu, yakışıklılığı ve sert ifadesiyle Hollywood'a geldiğinde, kendisi gibi aktör olmak isteyenlerin çokluğu karşısında beyazperdeye yansımanın zorluğunu fark etti. Bir süre B sınıfı filmlerde minik rollerde yer aldıktan sonra, o yıllarda TV'de gözde olan western'lerin en önemlilerinden birinde, "Rawhide" adlı dizide, bıkıp usanmadan yedi yıl boyunca başrolü üstlendi. Bu uzun soluklu TV dizisi sayesinde, ABD'de TV'nin girdiği hemen her evde tanındı. Kendisini dizide izleyip beğenenlerden ve en önemli projelerinde kullanmak isteyenlerden biri de, usta İtalyan yönetmen Sergio Leone oldu. Kısa sürede dünyayı kasıp kavuracak ve yedinci sanatta Spagetti western olarak bilinen, popüler alt türün ortaya çıkmasını sağlayacak Leone üçlemesinde rol aldı Clint Eastwood. İlk film, 1964 tarihli "Per un pugno di dollari - A Fistful of Dollars / Bir Avuç Dolar" oldu. Efsaneyi başlatan filmde silahşör 'Joe' karakterini, 65 tarihli ikinci film "Per qualche dollaro in piu - For A Few Dollars More / Birkaç Dolar için"de canlandırdığı 'Monco' karakteri izledi. Ve nihayet 1966'da üçlemenin sonuncu ve belki de en sevilen halkası "Il Buono, il brutto, il cattivo - The Good, the Bad and the Ugly / İyi, Kötü ve Çirkin"de 'Blondie' karakteriyle, izleyiciyi ve eleştirmenleri büyülüyordu Eastwood. Üç filmde de oynadığı adı sanı belli olmayan kimliksiz adam, geniş kenarlı sombrero şapkası, renkli, yorgun ve eski pelerini, sert ifadesi, tıraşsız yüzü, ağzından eksik etmediği sigarasıyla gerçek bir 'yalnız kovboy'du. Tek kişilik bir adalet dağıtıcısı, hukuk koyucu, kendi ahlak yasaları olan bir kaba güç adamı. Hızlı bir silah, kesin bir son... Ama kendi kuralları ve koyduğu düzene büyük saygı besleyen bir kahramandı o. Batının son eski adamıydı. Hollywood, İtalya dönüşü Eastwood'u büyük coşkuyla karşıladı. 68 yapımı sert western "Hang 'Em High / Onları Yükseğe As"ın ardından aktör, komediden melodrama uzanan farklı westernlerde rol aldı. 1971'de polisiye filmler dönemi başladı. Don Siegel, hem polis hem de yargıç kimliği taşıyan kahramanı için Eastwood'u seçiyordu. "Dirty Harry / Kirli Harry" efsanesi böyle doğdu. Büyük kentte kendi yasalarını uygulayan kanun adamı Harry, kişisel olmaktan çok toplumsal bir intikam peşinde koşuyor, büyük kent ormanının, vahşi batıdan farklı olmadığını kanıtlıyordu. Eski kovboy, günümüzün polisi olmuştu. Eastwood, bu rolde çok başarılı oldu ve sevildi. Kirli Harry, "Magnum Force - 73", "The Enforcer - 76", "Sudden Impact - 83" ve "The Dead Pool - 88" isimli dört filmle daha beyazperdeye yansıyacaktı. 1971 tarihli "Play Misty for Me" ile birlikte yönetmenlik macerasına başlayan aktör, kendi yönettiği filmlerde rol almayı sürdürdü. 85 yapımı "Pale Rider"daki tanıdık sert adam kimliğini, 90 tarihli "White Hunter Black Heart / Beyaz Avcı Kara Yürek"te canlandırdığı ünlü yönetmen John Huston izledi. Westerne bir ağıt niteliği taşıyan görkemli "Unforgiven / Affedilmeyen - 92"de 'William Bill Munny' karakterinde döktürüyordu. "In The Line of Fire / Ateş Altında -93", "A Perfect World / Kusursuz Dünya - 93", The Bridges of Madison County / Yasak İlişki -95" gibi 'nitelikli' filmlerin ardından 2002'de "Blood Work"te çökmüş, yorgun ve emekli dedektif rolünde 70'lerin sert polisi 'Harry'ye saygı duruşunda bulunuyor ve değişen dünyayı selamlıyordu. 2004'te "Million Dollar Baby / Milyonluk Bebek" adlı Oscar'lı dramında boks antrenörü 'Frankie Dunn' karakteri, 'eski adamlar'ın son temsilcisiydi. İki kez 'En İyi Yönetmen' Oscar'ı kazanan Eastwood, iki kez de 'En İyi Erkek Oyuncu' dalında Oscar adayı oldu. Asla yaşlanmayacak olan dev aktör, daha uzun süre film çekmeyi ve harikalar yaratmayı sürdürecek gibi.

MURAT ERŞAHİN

YENİ ÇIKAN CLINT EASTWOOD DVD'LERİ:

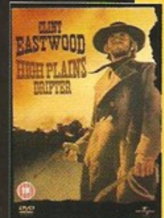
Joe Kidd (1972)
Tiglon - 2.35:1
ING 2.0 DD - TR Alt
Ekstralar: Yok
Film: ✪✪✪
Ekstralar: ✪

Every Which Way But Loose/Asla Yenilme (1978)
Tiglon - 1.85:1
ING 5.1 DD - TR Alt
Ekstralar: Sinema Fragmanı
Film: ✪✪✪
Ekstralar: ✪

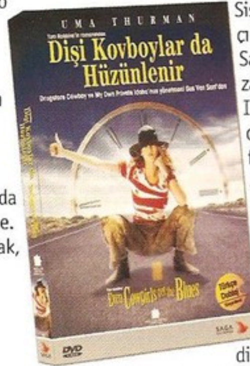
High Plains Drifter/Kasabadaki Yabancı (1973)
Tiglon - 2.35:1
ING 1.0 DD - TR Alt
Ekstralar: Yapımdan Notlar, Oyuncular ve Yapımcılar Hakkında, Sinema Fragmanı, Web Linki
Film: ✪✪✪✪
Ekstralar: ✪

Even Cowgirls Get The Blues / Dişi Kovboylar Da Hüzünlenir (1993)

```
Y: Gus Van Sant
O: Uma Thurman, Keanu Reeves
Bölge: 2 (Türkiye) 92 dakika
1.85:1 Geniş Ekran (Anamorfik)
İngilizce / Türkçe 5.1 DD
Türkçe Altyazı
2 Kasım, New Line / A.E. Film
```

Sıradışı filmleriyle dikkat çeken yönetmen Gus Van Sant'ın filmografisinde Andrei Tarkovsky ya da Kenji Mizoguchi gibi sinemacıların izinden giden minimalist tarzda filmler de var, muhalif özellikler taşımasına rağmen klasik sinemanın kalıplarını kullanan filmler de. 1993 yapımı bu filmindeyse Amerikan stüdyo sisteminin has türlerinden western'i ters yüz ediyor yönetmen. Çok erkeksi olduğu için ailesi tarafından dışlanan ve evden kaçan Sissy (Uma Thurman), Kızılderili kıyafetlerine bürünerek ABD'nin 'batı'sında yeni bir hayat arıyor kendine. Baş karakterini kadın yaparak, türü tepetaklak eden yönetmen, Sissy'nin tuhaf yolculuğuna odaklanıyor. Normalin iki katı uzunluğundaki baş parmaklarıyla otostop çekerek yol alıyor Sissy. Yolda karşısına çıkanlarsa, tipik Gus Van Sant karakterleri. Kimi zaman "My Own Private Idaho"nun devamı olduğunu düşündüren film, gay kılığında bir John Hurt, onun aşık olduğu kadın kovboy Rain Phoenix, astımlı absürd karakter Keanu Reeves ve genelde biseksüel ya da homoseksüel olan diğer renkli karakterleriyle western'in 'cool' dünyasını 'kitsch' bir yapıya kavuşturuyorlar. Bir kez daha geleneksel kalıplara meydan okuyan bir filme imza atan Gus van Sant, seyirciyi kendi yarattığı özel dünyada alışılmadık bir yolculuğa çıkarıyor.

Kutu: Klasik siyah.
Diğer Ekstralar: Sadece Fotoğraf Galerisi bulunuyor.
Film: ★★★★
Ekstralar: ★

Yaygın Ekstralar:
Sesli Yorum: - Film Fragmanı: ✓ Diğer Fragmanlar: -

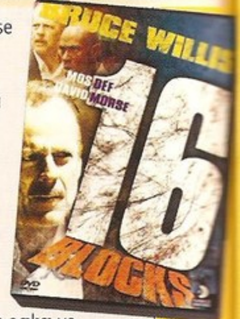
Yaygın Ekstralar:
Sesli Yorum: - Film Fragmanı: ✓ Diğer Fragmanlar: ✓

16 Blocks / 16 Blok (2006)

KOLEKSİYONCULARA ÖZEL KUTU

```
Y: Richard Donner
O: Bruce Willis, Mos Def
Bölge: 2 (Türkiye) 98 dakika
2.35:1 Geniş Ekran(Anamorfik)
İngilizce/Türkçe 5.1DD Türkçe,
İngilizce Altyazı 21 Kasım,
Horizon / D Productions
```

"The Omen" ve "Cehennem Silahı" gibi gişe yapan stüdyo filmlerinin yönetmeni olarak tanınan Richard Donner, muhalif bir bağımsız projeyle karşımızda. Emekli olacağı günü bekleyen, Amerikan tarzı yaşamın yarattığı yabancılaşmadan muzdarip bir polis memuru olan Jack Mosley (Bruce Willis), bir gün başına hiç beklemediği bir bela alır. 16 blok öteye götüreceği bir mahkûmun sorumluluğunu almasıyla birlikte, adamın hayatının 16 bloğuyla ilgili varoluşsal bir dünyaya adım atar. Filmin aksiyon dozu zaman zaman yükselse de, asıl meselesi baş karakterinin varoluşsal yolculuğuyla ilgilidir. Glenn Macpherson'un insan ruhunun karanlığını öne çıkaran başarılı görüntü çalışması, Steve Mirkovich'in akıcı kurgusu ve Richard Wenk'in zekice yazılmış senaryosu, bu sıradışı aksiyonu görmek için en önemli sebepler.

Kutu: Türkiye'de ilk! Özel Metal Koleksiyon Kutusu!
Diğer Ekstralar: Usta yönetmen Richard Donner ve senaryo yazarı Richard Wenk'in açılışı ve yorumlarıyla izlenebilen 'Çıkartılmış Sahneler', DVD'nin en dikkat çeken eki. 19 dakikalık bir seçki sunan bu ek, bizlere hangi sahnenin, nereye neden yerleştirilmediğini anlatıyor. Bunun dışında dileyene, 6 dakika uzunluğunda 'Alternatif Son' sunuluyor. Eklerde, Türkçe altyazı mevcut.
Film: ★★★
Ekstralar: ★★

YENİDEN ÇIKAN DVD'LERDEN BOX SET

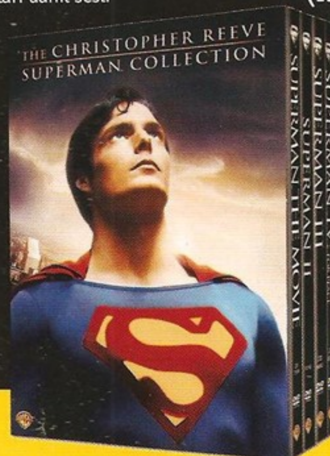
Christopher Reeve Superman Collection (1978 - 1980 - 1983 - 1987)

Ülkemizde tek diskli ve ekstrasız versiyonlarıyla yayınlanan ilk 3 Superman filmi ve daha önce yayınlanmayan 4. Superman filminden oluşan toplama bir box set. Birinci film, iki ince DVD kutusuna sığdırılmış 4 diskten oluşuyor. Birinci disk filmi, ikinci disk yönetmenin kurgusunu versiyonunu, 3. ve 4. disk ekstraları içeriyor. İkinci film, iki disklik ince bir DVD kutusuna sahipken, bir de yönetmenin kurgusunu bulunduran üçüncü diske sahip. Üçüncü ve dördüncü film, klasik DVD kutularıyla tek disklik versiyonlar. Her filmin DVD'sindeki ortak noktalar ise, yönetmenin kurgusu versiyonları dahil sesli yorum, sinema fragmanı, 'Justice League Heroes' bilgisayar oyunu fragmanı ve 4. film hariç bütün filmlerde İngilizce 5.1 Dolby Digital ses kuşağı.

Kutu: ★★★★
Ekstralar: ★★★★

Superman: Dört Diskli Özel Versiyon (1978)
Film: ★★★★★
Ekstralar: ★★★★★

Superman 2 (1980)
İki Diskli Özel Versiyon
Film: ★★★
Ekstralar: ★★★★★

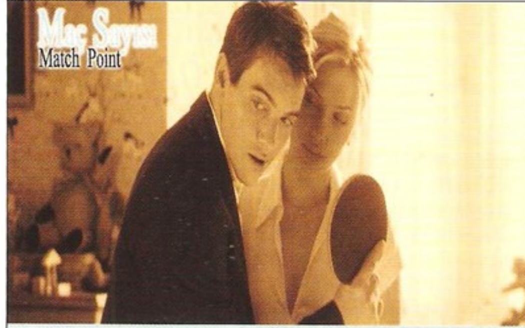
Superman 3 (1983)
Film: ★★
Ekstralar: ★★★

Superman 4: The Quest for Peace (1987)
Film: ★
Ekstralar: ★★

Match Point / Maç Sayısı (2005)

Y: Woody Allen
O: Jonathan Rhys Meyers, Scarlett Johansson
Bölge: 2 (Türkiye) 119 dakika
1.85:1 Geniş Ekran (Anamorfik)
İngilizce / Türkçe 5.1 DD
Türkçe, İngilizce Altyazı
7 Kasım, Chantier Films/Palermo

Usta sinemacı Woody Allen, son filmi için doğal mekânı New York'un dışına çıkıp kıta değiştirmiş ve "Maç Sayısı"nı, İngiltere'nin kalbi Londra'da çekmiş. Bildik alışkanlıklarını da değiştirmiş Allen. Aslında farklı sularda yüzmüş desek daha doğru. Ortaya çıkan iş ise tek kelimeyle 'enfes'. Karanlık bir öykü anlatmış usta yönetmen. Hırsla, arzuyla, sınıf farklılığıyla, acımasızlıkla, cinayetle ve kapitalist çılgınlıkla süslediği öyküsü, 'En İyi Özgün Senaryo' dalında Oscar adayı olmuştu. Başrolleri Jonathan Rhys-Meyers ile paylaşan Scarlett Johansson içinse şunu söylemek en doğrusu: Johansson'un çizdiği karakter, beyazperdenin bugüne dek gördüğü en 'kışkırtıcı' tiplemelerden biri. Güzel yıldız, perdede anlatılmaz ölçüde seksi olmayı başarmış. "İnci Küpeli Kız" ve "Lost in Translation"ın ardından yine muhteşem bir çıkışa imza atan yıldızın rol arkadaşı Meyers da 'hırslı genç tenis eğitmeni' karakteri altında muhteşem bir performans sergiliyor. Yüksek sınıfın acımasızlığı, aristokrasinin merkezi Londra'da ancak bu denli etkili anlatılabilirdi. Woody Allen bir kez daha, çağın büyük sinemacılarından biri olduğunu kanıtlıyor. Film için küçük bir ipucu olabilir ama çok hoşuma giden şu cümleye değinmeden geçemeyeceğim: 'bazen küçük bir hata maç kazandırır. Eğer ortada kazanılan bir şey varsa tabii...'

Yaygın Ekstralar:
Sesli Yorum: - Film Fragmanı: ✓ Diğer Fragmanlar: ✓

MAÇ SAYISI

Kutu: Karton kaplı klasik siyah.
Diğer Ekstralar: Yok
Film: ✪✪✪✪
Ekstralar: ✪
MURAT ERŞAHİN

KISA, KISA... KISA, KISA...

Tiglon ve Palermo, toplama box set'lere ara vermiyor. Tiglon, Aralık ayında çıkardığı "The Fast and The Furious: The Tokyo Drift" ile birlikte serinin üç filmini bir box set'te topladı. Setin kutusunun sert malzemeden oluşu da dikkat çekici bir nokta. Palermo ise Aralık ayı içinde David Lynch Box Set (Dune, Mulholland Dr., Straight Story) ve Korku Thrillogy 1'i (Dawn of The Dead, Cabin Fever, Exorcist: The Beginning) çıkarıyor. Ocak'ta ve ileriki aylarda yeni box-set'ler de çıkaracak. Programda gözüken Box Set'ler şöyle: Korku Thrillogy 2 (Devil's Rejects, Freddy vs. Jason, Amityville Horror - 2005), Hideo Nakata Collection (Ringu, Ringu 2, Dark Water - 2002), The Eye (Göz) Thrillogy, Michael Moore Box Set (Bowling for Columbine, Fahrenheit 9/11).

30 Kasım'da Paramount / Tiglon'dan çıkan "Spongebob Squarepants: The Movie" DVD'si Şubat 2006 sayımızda Paramount, Palermo'ya ait iken çıkış programındayken tanıtılmıştır. Ürünle ilgili bilgilere o sayımızdan ulaşabilirsiniz.

Aralık ayı içinde Tiglon'un daha önceden çıkarttığı Bond filmleri, 40 filmlik serileri ve iki DVD'lik yeni sürümleriyle yeni bir set haline geldi. Bu seferki sürpriz ise DVD'lerin metal bir iş çantası ya da ajan çantasında koleksiyonculara sunuluyor olması!

D Productions, ani bir kararla "Kurtlar İmparatorluğu / L'Empire des Loups" DVD'sini öne çekerek 5 Aralık'ta satışa sundu. Bu Özel Versiyon DVD'yle ilgili bilgiyi Şubat sayımızda bulabilirsiniz.

Ett Hal i Mitt Hjarta / Yüreğimde bir Delik (2004)

Y: Lukas Moodysson
O: Thorsten Flinck, Sanna Brading
Bölge: 2 (Türkiye) 92 dakika
1.85:1 Geniş Ekran (Anamorfik)
İsveççe 5.1 DD, Türkçe 2.0 DD
Türkçe, İngilizce Altyazı
7 Kasım, BirFilm / Palermo

Porno endüstrisinin internet koluyla ilgili bir yapım var karşımızda. İki yekişkin adam, evlerine aldıkları bir kızı kullanarak porno filmler üretirler. İçlerinden birisinin oğlu, olanları görür ve gördüklerini kaldıramayarak psikolojik bunalıma girer. Evet, buraya kadar film sıradan bir porno endüstrisi hikâyesi gibi görünebilir. Ancak "Sev Beni", "Birlikte" ve "Lilja 4-Ever" ile tanıdığımız Lukas Moodysson, bu filminde ilk üç filminin çok uzağında seyrediyor. Sözünü ettiğimiz hikâyeyi yapboz gibi kullanarak deneylerle sarmalıyor. Ne seks sahnelerinin estetiğine ne de porno endüstrisi içindeki ahlaksızlıklara bulaşmayan yönetmen, tam tersine bunlardan uzaklaşarak cinselliği istismar ediyor, halüsinasyonları devreye sokuyor, ses ve stil oyunları kullanarak karmaşık bir yapı kuruyor. Ancak çocuk karakterinin gözünden anlattığı hikayede bir anda kadın oyuncunun ve diğer erkek oyuncunun bellek dünyasına girince, dizginleri elinden kaçırıyor. Böylece "Yüreğimde Bir Delik", hedefini şaşırmış bir filme ve bir iğrençlikler galerisine dönüşüyor. Aşırı şiddet ve erotizm içerdiği gerekçesiyle ülkemizde gösterilmesi yasaklanan filmin sanatsal değeri konusundaysa farklı görüşler mevcut.

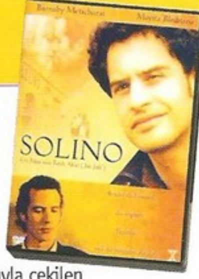

Yaygın Ekstralar:
Sesli Yorum: - Film Fragmanı: ✓ Diğer Fragmanlar: ✓

Kutu: Klasik siyah.
Diğer Ekstralar: Sadece 'Lukas Moodysson ile Söyleşi' (27 dk) adlı bir ek var. Türkçe altyazısı bulunan bu ek, yönetmen ve projeleriyle ilgili çok faydalı ve kapsamlı bilgiler içeriyor.
Film: ✪✪
Ekstralar: ✪✪✪

DVD Kritik

Solino (2002)


```
Y: Fatih Akın
O: Barnaby Metschurat, Moritz Bleibtreu
Bölge: 2 (Türkiye) 95 dakika
1.85:1 Geniş Ekran (Anamorfik)
Orijinal / Türkçe 5.1 DD
Türkçe, Almanca Altyazı
16 Kasım, Sır Film / Palermo
```

"Cinema Paradiso"daki sinema duygusu, bir Türk yönetmen tarafından canlandırılmaya çalışılıyor, hem de oldukça samimi ve gerçekçi bir sinema anlayışıyla. Fatih Akın'ın en duygusal ve konvansiyonel filmi diyebiliriz yapım için. İtalya'nın Solino kasabasında yaşayan tipik bir Akdeniz ailesi, Almanya'ya göç etme kararı alır. Orada bir pizza restoranı açarak bir süreliğine de olsa geçim sıkıntısının üstesinden gelirler ancak bu yabancı ve büyük kentte ayakta kalmak o kadar kolay değildir. Maddi sıkıntılar ve iki kardeş arasındaki kişisel sorunlar aileyi parçalar. Kardeşlerden biri tanesi sinema tutkunudur, tıpkı Fatih Akın gibi. Yönetmenin üçüncü uzun metraj sinema filmi olan "Solino" aynı zamanda Fatih Akın'ın en kişisel filmi olarak biliniyor. Klasik bir sinema anlayışıyla çekilen ve otobiyografik özellikler taşıyan bu filminde uzun bir döneme yayılan hikayeyi çok iyi toparlamış Fatin Akın. Yönetmenin diğer filmlerinin hepsinde önemli rol oynayan kader olgusunun ise bu kez fazla öne çıkmıyor oluşu dikkat çekici.

Kutu: Klasik siyah.

Diğer Ekstralar: Filmin ikiye bölünerek sunulan yapım belgeseli gayet ilgi çekici. "Duisburg Çekimleri" (24 dk), Almanya sahnelerinin çekimlerine uzanıyor. Akın'ın bu filmde öncekilerden daha planlı, programlı ve profesyonel bir çalışma yaptığı açıkça belli oluyor. "İtalya Çekimleri" (21 dk) ise İtalya'da yapılan çekimlere uzanıyor. Burada setteki samimi ilişkiler ve sıcak diyaloglar dikkat çekiyor. Bunları geçtiğimizde, karşımıza "Çıkartılmış Sahneler" bölümü çıkıyor. Montajda çıkartılan 12 sahne, toplam 15 dakikayı buluyor. Son olarak da 5 dakikalık Çekim Hataları'nı izleyebiliyoruz.

Film: ✪✪✪
Ekstralar: ✪✪✪

Yaygın Ekstralar:
Sesli Yorum: - Film Fragmanı: ✓ Diğer Fragmanlar: ✓

Yaygın Ekstralar:
Sesli Yorum: - Film Fragmanı: ✓ Diğer Fragmanlar: -

Kısık Ateşte 15 Dakika (2006)

```
Y: Neco Çelik
O: Haluk Bilginer, Ata Demirer
Bölge: 2 (Türkiye) 89 dakika
1.33:1 Tam Ekran (Letterbox)
Türkçe 5.1 DD Altyazı Yok
22 Kasım, MedYapım / Palermo
```

Tek bir mekânda, birçok karakter üzerinden yürüyen bir yönetmen filmi. Hikayenin kurgusunu karakterlerin bakış açılarına göre düzenliyor ve zaman kavramını öne çıkaran bir sinema dili oluşturuyor. Bahsettiğimiz bir Avrupa sanat filmi değil, Türkiye'de yapılmış bir ticari film. İlginç, öyle değil mi? Sanat sineması yönetmenlerinin egosunu ve anlayışını taşıyan bir Türk filmi. Metin Akpınar ve Haluk Bilginer gibi önemli oyuncuları, Eysan Özhim, Aysun Kayacı gibi tanınmış mankenleri kadrosunda barındırması, son yıllarda izlemeye alıştığımız 'popüler isimle gişe yapma' gayesi güden bir yapım olmaya fazlasıyla açık olduğunu gösteriyor. Ancak film, ünlü mankenleri adeta gerçek kimlikleriyle kullanarak günümüz Türkiye'sinin bir portresini çıkarıyor esasında. Film, tek mekânlı hikâye dünyası içinde iyi düşünülmüş bir proje, ama daha iyi olabileceği de akla gelmiyor değil. Ancak böyle oyunculara sahip bir yapımın içerisinde, gurbetçi bir yönetmeni, Neco Çelik'i görmek büyük gurur. Zaten bu gurur, filmin esas artısı.

Kutu: Klasik siyah.

Diğer Ekstralar: 'Kamera Arkası', standart bir yapım belgeseli olmaktan çok sadece set görüntülerine uzanan ve bunları üst üste müzik eşliğinde kurgulayan bir bölüm. Onun dışında, filmin ana klibi 'Kısık Ateşte 15 Dakika' (4 dk) ve Aysun Kayacı'nın filmin içinde seslendirdiği klip 'Benim Hikâyem'i izleyebiliyoruz. 'Fotoğraf Galerisi' (2 dk) ise filmden resimleri, tema müziği eşliğinde arka arkaya yerleştiriyor.

Film: 3
Ekstralar: 2

Film: ✪✪✪✪
Ekstralar: ✪

MURAT ERŞAHİN

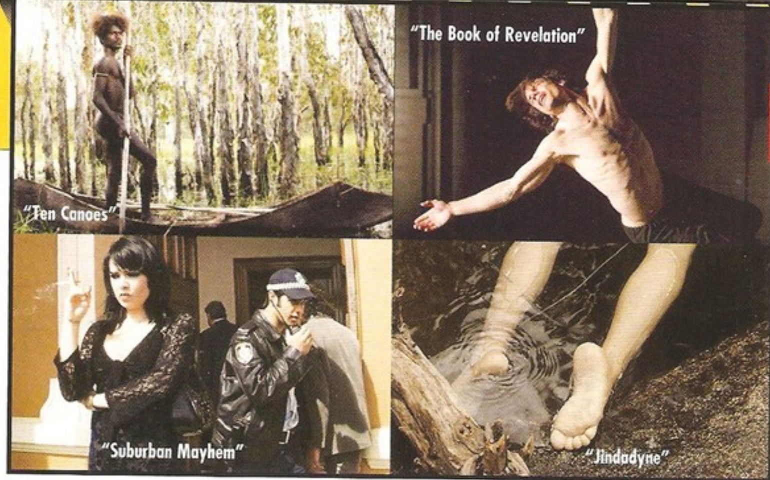
BU AY ÇIKANLAR

TIGLON
15 Minutes
Cars
Confetti
Lady in The Water
My Super Ex-Girlfriend
Over The Hedge
Spawn
Thank You For Smoking
The Illusionist
The Sentinel
United 93

PALERMO
Bombon El Perro
Born into Brothels
Devil's Prey
Dracula 3:Miras
Eyes of Crystal
Final Cut
Final Destination 3
Je ne suis pas la pour etre aimé
Hotel de Love
Manderlay
Me and You and Everyone We Know
My Summer of Love
Nicotina
National Lampoon's Dorm Daze
The Bow
The Matador
The Rainbow
The Twilight Samurai
Zozo
D Productions
Dandelion
Domino
Hard Candy
Hokkabaz
Hoodwinked
İki Süper Film Birden
Oyun
Spider
Stranger Than Paradise
Undisputed 2

SONY
Art School Confidential
Bench Warmers
Click
Facing The Giants
Friends with Money
Hunt For The Btk Killer
Little Man
Melissa P.
Monster House
Rent
Robert Ludlum's Hades Factor
To Gillian on her 37th Birthday
Zoom

A.E. FILM
La Boum
La Boum 2
Un Amour de Swann

"Ten Canoes" "The Book of Revelation" "Suburban Mayhem" "Jindabyne"

Avustralya sineması, son yıllarda belli bir çıkış içerisinde. Ülkenin kendine özgü coğrafyasını bir farklılık olarak kullanmanın yanısıra yenilikçi bir sinema dili de ortaya koyan birçok Avustralya filmi, bütün dünyada beğeniyle karşılanıyor.

Yeni Nesil Avustralya Sineması

Sinemada belli ülkelerin çıkış yaptığı özel dönemler vardır. 1960'lar Fransa'nın, 1980'ler İngiltere'nin, 1995 yılı ise İsveç/Danimarka'nın çıkış yılları olarak görülür mesela. Şu anda çıkışta olan ülke sinemalarına örnek olaraksa Almanya, Avusturya, Avustralya ve Romanya'yı gösterebiliriz pekala. Burada konumuz Avustralya sineması. Ülke sinemasının tarihsel sürecine baktığımızda karşımıza çalkantılı bir yapı çıkıyor. 1970'lerin sonlarına doğru yükselişe geçen yerel sinema, 1980'lerin sonlarında tamamen kimliğini kaybetti ve kendini ABD sinemasının kontrolüne bıraktı. Ancak önemli olan 1970'lerde çıkan kilit isimler. Bunların çoğunluğu günümüzde hala ABD'de eserler veriyorlar. Peter Weir, Philip Noyce, Bruce Beresford, Fred Schepisi, Jim Sharman, George Miller, bu döneme yön veren isimler. "Mad Max", "Picnic at Hanging Rock" gibi yapımlar ise ülkenin yerel hazinelerini koruyan yapıtlar. Ancak 80'lerden sonra yeni bir ekol çıkmaması, sinemayı belli bir kaosa sürükledi. Ta ki 2000'lerde, 90'larda ortaya çıkan birkaç isim üst seviyede işler kotarana kadar. 1990'larda sinema kariyerlerine başlayan Anna Kokkinos, John Hillcoat, Geoffrey Wright, Rolf De Heer gibi yönetmenler ile Andrew Dominik, Ray Lawrence, Cate Shortland, Greg McLean gibi sinema dünyasına yeni giren yönetmenler, verdikleri eserlerle dünya festivallerini zorlamaya başladılar. Belki de bu yönelime Yeni Avustralya Dalgası adını koyabiliriz, çünkü üretim, gün geçtikçe artıyor. Bu filmler, genelde Avustralya coğrafyasını zemin olarak kullanıp, belli modeller yaratan yapımlar. Bazıları, Amerikan tür sineması örnekleri, bazıları yüzde yüz sanat sineması. Bu yapıtların çoğunluğu sakin çöl atmosferinde geçen 'suç' filmleri olarak öne çıkıyorlar. Genelde bu filmler, gerçek hikâyelerden uyarlanıyor. Ülkede zengin bir hikâye potansiyeli mevcut. Andrew Dominik'in "Chopper"ı (2000) ve Gregg McLean'in "Wolf Creek"i, eli bıçaklı katil filmlerinin farklı yorumlarıydı mesela. Gerçek hikayelerden yola çıktıkları iddia edilen Suburban Mayhem (Paul Goldman, 2006) ve 2:37 (Murati K.Thalluri, 2006) ise akıcı ve postmodern sinema dilleriyle sanat sinemasına göz kırpıyorlardı. Gerçek hikâyelerden uyarlanan filmlerin bir başka örneği olan "Swimming Upstream"(Russell Mulcahy, 2003) bir yüzme şampiyonunun hikayesini anlatıyor, "Macbeth" (Geoffrey Wright, 2006), klasik öyküyü günümüz Avustralyası'nda, postmodern bir yapının içine yerleştiriyordu. "Little Fish" (Roman Woods, 2005) ise sosyal gerçekçi bir mafya filmi olarak İngiliz yapımı benzerlerine göz kırpıyordu. Bu suç hikâyelerine, western kalıplarıyla oynayıp sanat sinemasına yakın duran "The Proposition"ı (John Hillcoat, 2005) da ekleyebiliriz. Buradan farklı bir noktaya geldiğimizde ise, Avustralya sineması içindeki auteur kimlikli yönetmenlerle karşılaşıyoruz. "Lantana" (2001) ve "Jindabyne" (2006) ile çok karakterli film modelini noir kalıplarıyla birlikte kullanan Ray Lawrence; "Somersault" (2004) ile dikkat çekip akıcı sinema diliyle tavan yapan Cate Shortland; "Alexandra's Project" (2004) ve "Ten Canoes"daki (2006) işleriyle ülke kültürünün içinden hikâyelere, Avrupa kültüründeki yabancılaşmayı katan Rolf De Heer; "The Book of Revelation" (2006) ile usta işi bir film çıkararak birçok önemli yönetmene göz kırpan Anna Kokkinos, bunların başında sayılabilir. Tabi "Japanese Story" (Sue Brooks, 2003), "Look Both Ways" (Sarah Watt, 2005) gibi dünya çapında büyük ilgi çeken yapıtları da unutmamak gerek. Genel olarak baktığımızda, ülkenin anlatacak çok fazla gerçek hikayesi olduğunu, bu hikayelerin ise Amerikan tür sineması içinde yoğrulabileceğini görebiliyoruz. Buna karşılık, yenilikçi sinema dilleri ve yeni modeller çıkarabilecek usta yönetmenlerin de yavaş yavaş çıkmaya başladığını hissediyoruz. Avustralya sineması, Yeni Dalga gibi bir akıma kavuşur mu? Onu zaman gösterecek. Ancak sözünü ettiğimiz isimlere dikkat deriz!

EN İYİ 5 SON DÖNEM AVUSTRALYA FİLMİ:

1. **The Book of Revelation** (2006) (Türkiye'de Çıkmadı)
2. **Chopper / Kasap** (2000) (Palermo)
3. **2:37** (2006) (Türkiye'de Çıkmadı)
4. **The Proposition / Kanlı Teklif** (2005) (Tiglon)
5. **Look Both Ways** (2005) (Türkiye'de Çıkmadı)

YENİ ÇIKAN AVUSTRALYA FİLMİ DVD'LERİ:

Rabbit-Proof Fence / Çit (2002)
D Productions - 1.85:1
İNG / TR 5.1 DD - TR Alt
Ekstralar: 'Kamera Arkası'
Film: ✪✪✪✪
Ekstralar: ✪✪

Little Fish / Küçük Balık (2005)
Palermo - 1.85:1
İNG / TR 5.1 DD - Türkçe Altyazı
Ekstralar: 'Kamera Arkası' (20 dk), Çıkartılmış Sahneler (7 dk), Film Fragmanı, Diğer Fragmanlar
Film: ✪✪✪
Ekstralar: ✪✪

Oyster Farmer / İstridye (2004)
D Productions - 1.85:1
İNG 5.1 DD - TR 2.0 DD - TR Alt
Ekstralar: Fragman
Film: ✪✪✪
Ekstralar: ✪

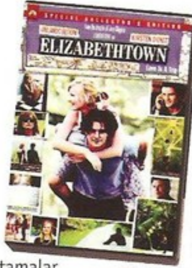
The Proposition / Kanlı Teklif (2005)
Tiglon - 2.35:1
İNG 5.1 DD - TR 2.0 DS - TR Alt
Ekstralar: Sesli Yorumlar (Nick Cave ve John Hillcoat), 'Oyuncular ve Yapım Ekibiyle Röportajlar' (27 dk), Fragman
Film: ✪✪✪✪
Ekstralar: ✪✪

DVD Kritik

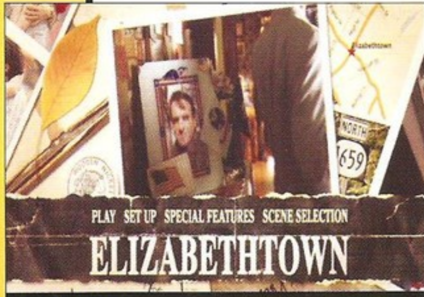
Elizabethtown (2002)

Y: Cameron Crowe
O: Orlando Bloom, Kirsten Dunst
Bölge: 2 (Türkiye) 119 dakika
1.85:1 Geniş Ekran (Anamorfik)
İngilizce / Türkçe 5.1 Dolby Digital
Türkçe, İngilizce Altyazı
7 Aralık, Paramount / Tiglon

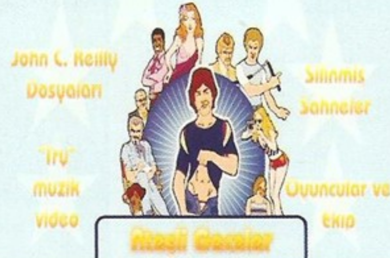
"Say Anything", "Singles", "Almost Famous", "Jerry Maguire" ve "Vanilla Sky" filmleriyle tanıdığımız ünlü ve bol ödüllü senarist-yönetmen Cameron Crowe, sevimli ve iddialı bir romantik komedi ile karşımızda. Başrollerini Orlando Bloom ve Kirsten Dunst'ın paylaştıkları "Elizabethtown" hayat üzerine ciddi saptamalar yaparken, duygulandırmayı ve düşündürmeyi de ihmal etmiyor. Drew (Orlando Bloom), spor ayakkabıları üreten büyük bir şirkette tasarımcı olarak çalışmaktadır. Bir gün yaptığı bir hata, şirkete milyonlarca dolar para kaybettirir ve genç adam işinden kovulur. Üstelik uzaklarda yaşayan babasının ölüm haberini de alır. Babasının cenazesini alıp getirmek için Kentucky eyaletinde bulunan Elizabethtown'a gitmesi gerekmektedir. Uçak yolculuğunda tanıştığı hostes Claire (Kirsten Dunst), hayatını baştan sona değiştirecektir. Bir bakıma 'yol filmi' sayılabilecek yapımın tek kusuru, içinin fazlasıyla dolu olması. Fazla iddia, filmin sevimliliğini biraz olsun zedeliyor. Yine de akıl dolu, iyi oynanmış, iyi yazılıp çekilmiş, kalburüstü bir film var karşımızda. Susan Sraandon, Jessica Biel, Alec Baldwin gibi ünlü isimler, yan rollerde çok iyiler. İzleyin, kendinizi iyi hissedeceksiniz.

Kutu: Klasik şeffaf.
Diğer Ekstralar: İki kısa bölüm, tek cazip özellik. 'Training Wheels' (2 dk), oyuncuların sette dinlenirken ve hazırlanırken olan görüntülerinden müzik eşliğinde bir kolaj sunuyor. 'Meet The Crew' (3 dk) ise, ekibin sette çekilmiş görüntülerini müzik eşliğinde alt başlıklarla kurguluyor. Bunları geçince, toplamı 12 dakikayı bulan iki uzatılmış sahneye uzanabiliyoruz. Türkçe altyazılı bu eklerin dışında, 10 bölümlü fotoğraf galerisi görülebiliyor.
Film: ✪✪✪
Ekstralar: ✪✪
MURAT ERŞAHİN

Yaygın Ekstralar:
Sesli Yorum: - Film Fragmanı: ✓(2 adet) Diğer Fragmanlar: -

Yaygın Ekstralar:
Sesli Yorum: ✓(2 adet) Film Fragmanı: - Diğer Fragmanlar: -

Boogie Nights / Ateşli Geceler (1997)

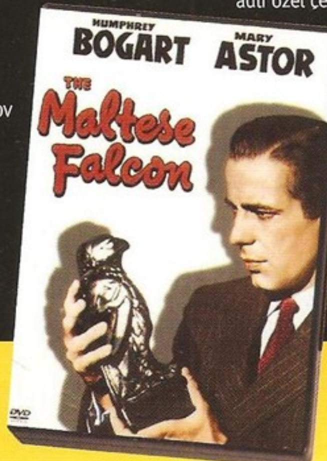
Y: Paul Thomas Anderson
O: Mark Wahlberg, Burt Reynolds
Bölge: 2 (Türkiye) 149 dakika
2.40:1 Geniş Ekran (Anamorfik)
İngilizce / Türkçe 5.1 Dolby Digital
Türkçe Altyazı
16 Kasım, New Line / A.E. Film

Son yıllarda Paul Thomas Anderson, klasik Amerikan sinemasının en iyi yönetmenlerinden biri olarak kendini kabul ettirdi. Bu film de, hikâyeyi öne çıkararak, oyunculardan bolca faydalandığı tipik eserlerinden biri; aslında en başarılılarından biri olduğunu söyleyebiliriz. Ele aldığı konu, 1970'ler ve 1980'lerde öne çıkan 'Porno Dünyası'. Baş karakteri, Dirk Diggler'ın o dünyaya girişini, üne kavuşmasını ve düşüşünü hikaye eden film, çok sayıdaki yan karakteriyle dönemin atmosferini perdeye yansıtmayı iyi beceriyor. Julianne Moore, John C. Reilly, Burt Reynolds, Philip Seymour Hoffman ve William H.Macy tarafından canlandırılan yan karakterler, özenle yazılmış senaryonun içerisinde adeta birer baş karaktere dönüşüyorlar.
Kutu: İki diskli, iki katlı klasik siyah.
Diğer Ekstralar: İlk diske baktığımızda karşımıza 6 dakikalık sürpriz bir kaza sahnesi çıkıyor. 'Filmden Müzikler' bölümünde, soundtrack'ten 6 şarkının, filmde kullanıldığı sahneleri izleyebiliyoruz. İkinci diskteyse, 2 DVD'lik koleksiyon setini yansıtan bir yoğunluk göremiyoruz. Yaklaşık 15 dakikayı bulan 'John C. Reilly Dosyaları', 3 sahnenin filmden çıkartılmış olan çekimlerine uzanıyor. En fazla dikkat çeken bölüm ise 'Silinmiş Sahneler'. 9 sahne içeren bu bölüm yaklaşık 23 dakika uzunluğunda. Bunun dışında, 'Try' adlı 3 dakikalık bir müzik klibine ve oyuncuların filmografilerini yazılı olarak sunan bir bölüme ulaşabiliyoruz. Görüldüğü üzere, ekler açısından son derece kısıtlı bir DVD; 2 disklik olması sizi yanıltmasın!
Film: ✪✪✪✪✪
Ekstralar: ✪✪

YENİDEN ÇIKAN ÖZEL VERSİYON DVD

The Maltese Falcon / Malta Şahini: İki-Diskli Özel Versiyon (1941)
Film:
'Malta Şahini' heykelinin peşinde bir dedektif Humphrey Bogart. Gangsterler, bir femme fatale, chiaruscuro tekniği, John Huston, 'Büyük Bunalım' dönemi ABD'si ve nicesi. Sinema tarihinin ilk film-noir'ı olarak kabul edilen bu eşsiz klasiği izlemek, tekrar izlemek, incelemek, tekrar incelemek büyük zevk!

Ne Değişti?:
1. Bir disklik versiyon, 2 diskli özel versiyona dönüştü. Yeni Türkçe kartonet ve DVD üstü yapışkanı üretildi.
2. Filmin kopyası, yeni dijital transferi ile sunuluyor.
3. Sinema yazarı Eric Lax'dan sesli yorum seçeneği eklendi.
4. Warner'ın filmi bir şov olarak tasarladığını kanıtlayan 5 bölümlük film öncesi gösterilen malzemeleri sunan 38 dakikalık "Warner Gecesi Kısa Konulu Galeri" bölümü eklendi.
5. "Malta Şahini: Olağanüstü Bir Kuş" (32 dk) adlı özel çekilmiş röportajlar bulunduran yeni yapım belgeseli eklendi.
6. '1941-İnceleme' (13 dk) adlı o yıl içinden Warner Bros'tan çıkmış filmlerin çekim hatalarını kurgulayan bir ekstra eklendi.
7. 'Makyaj Test' adlı 1 dakikalık ve birkaç sahnenin makyaj denemesine uzanan bir ekstra eklendi.

Film: ✪✪✪✪✪
Gelişim: ✪✪✪
Ekstralar: ✪✪✪✪

MTV Films Sunar!..

MTV'nin alt kollarından biri olan MTV Films, ABD'de bir yapım şirketi olarak 10 senedir varlığını sürdürüyor. Yeni nesil gençlik kültürünü ve karşı kültürü destekleyen MTV filmlerinin dağıtımını Paramount Pictures yapıyor.

1 **Ağustos** 1981 tarihi, MTV'nin doğuşuyla popüler kültürde bir devrim olarak dünya tarihine yazıldı. Bu sayede sinemada etkisini göstermeye başlayan video klip estetiği, giderek MTV estetiği olarak anılır oldu. Bu estetik anlayış, özellikle müzik endüstrisine ve klip endüstrisine önemli katkılarda bulunurken, diğer sanat dallarında da etkisini hissettirdi. O zamanlar İngiltere'de bir kısım yönetmenin etkisiyle benimsenen, müzikle görüntüyü birleştiren biçimci anlayış ABD'de de ilgi görmeye başladı ve zaman içinde Amerikan sinemasının bir kolunu oluşturdu diyebiliriz. Bugün, Darren Aronofsky gibi yönetmenlerin çıkışında MTV'nin payı büyük. Öncelikli hedef kitlesi olan 15-25 arasındaki gençlere, müzik severlere, spor yapan kitleye ve bir ABD alt kültürü olarak Afro-Amerikanlar'a yani siyahi kitleye hitap eden MTV, daha geniş kitlelere ulaşabilmek için sözünü ettiğimiz kesimlerin ilgisini çekecek sinema projelerini de desteklemeye başladı. 'MTV Films', 1991 yılında bu amaçla kuruldu. Paramount Pictures ile dağıtım konusunda anlaşan şirket, böylece hem kendi hedef kitlesinden daha geniş kalabalıklara hem de farklı kitlelere ulaşma şansı yakaladı. İlk önemli proje, televizyon kanalının yapımcılığını üstlendiği bir animasyon olan, "Beavis and Butt-Head Do America"nın uzun metrajlı versiyonu oldu. Bunun arkasından ise 2 önemli MTV programı daha film oldu. Bunlardan birisi olan "Jackass" (2002), 2000'den beri TV dizisi olarak devam ediyordu. "Aeon Flux" (2005) da 1995 yılında piyasaya çıkan bir bilimkurgu dizisiydi. "Jackass", 2006 yılı içinde ikinci sinema filmine de kavuştu ve ilk filmin gişe başarısını daha yukarılara çekti. Bu üç proje MTV kültürünü anlatan yapımlardı aslında. "Jackass", slapstick komedi anlayışını çeşitli skeçlerle sunan bir mizahla geliyordu. "Aeon Flux" ise yine genç kitleye hitap edebilecek bir kadın baş kahramanı olan "Dark City"vari bir bilimkurguydu. Ancak yarattığı dünya, 2005 yılındaki bir film için eski bulunduğundan, başarısız olarak görüldü. TV programı uyarlamalarını geçtiğimiz zaman, karşımıza çeşitli başlıklar çıkıyor. Bunlardan birincisi gençlik filmleri. Şu ana kadar "Dead Man on Campus" (1998), "Election" (1999), "Orange County" (2002), "Napoleon Dynamite" (2004) ve "The Perfect Score" (2004) gibi tür filmlerinde MTV imzasını görebiliyoruz. Bunların ortak özelliği, öğrencilerin tarafına geçmeleri ve ünsüz oyuncuları, yani geleceğin parlayan yıldızlarını barındırmaları. Sonradan yıldız olan Reese Witherspoon, Jack Black, Scarlett Johansson gibi isimler MTV'ye çok şey borçlu. İkinci başlığa geldiğimizde ise spor filmlerini görüyoruz. "Varsity Blues" (1999), "Coach Carter" (2005), "The Longest Yard" (2005), bunlardan en önemlileri. Bu filmlere baktığımızda, Adam Sandler, Samuel L. Jackson gibi yıldız isimlerin, biraz daha geniş gişe potansiyelleri nedeniyle kadroya alındıklarını görüyoruz. Özel bir örnek ise sonradan MTV'de TV dizisine dönüşen James Van Der Beek'li gençlik-spor filmi "Varsity Blues". Şimdiye kadar bahsettiğimiz filmlerde, karşımıza siyahi kültüre hitap eden yapıtlar çıksa da, MTV Films'in esas kaynak olarak gördüğü bu tarz filmleri, yani günümüzün blaxploitation (siyahi istismar) filmlerini ayrı bir başlık altına alabiliriz. "The Original Kings of Comedy" (Spike Lee, 2000), "Pootie Tang" (2001), "Tupac: Resurrection" (2003), "Hustle & Flow" (2005), "Get Rich or Die Tryin'" (2005), bunların bir kısmı. Bu yapımlara baktığımızda alt kültürü yansıtmakla birlikte, dramatik hikâyeler ürettiklerini, aynı zamanda da yeni siyahi oyuncular kazandırdıklarını görebiliyoruz. Bu arada TV kültürünü yansıtan stand-up anlayışı da zaman zaman sinemaya taşındı. En çok öne çıkanlanlar ise hip-hop ve rap müzikleriyle yeşeren hayatlardı. Son başlığımızı ise müziğe ayırdık. Elbette siyahi kültürün dışında kalan müziğe. Bu 'özel tür'ün içinde ise "Save The Last Dance" (2001) ve "Crossroads" (2002) gibi iki film öne çıkıyor. MTV Films, sol eğilimli yayın anlayışı ve bilinmeyeni öne çıkaran tarzıyla yoluna devam ediyor.

EN ÇOK GELİR GETİREN 5 MTV FILMS YAPIMI:

1. **Save The Last Dance** (2001) (78 Milyon $)
2. **The Longest Yard** (2005) (76 Milyon $)
3. **Jackass: The Movie** (2002) (59 Milyon $)
4. **Napoleon Dynamite** (2004) (44 Milyon $)
5. **Coach Carter** (2005) (37 Milyon $)

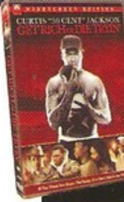
EN İYİ 3 MTV FILMS YAPIMI:

1. **Election** (1999)
2. **Napoleon Dynamite** (2004)
3. **Jackass: The Movie** (2002)

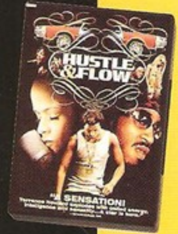
YENİ ÇIKAN MTV FILMS DVD'LERİ:

Aeon Flux (2005)
Palermo - 2.35:1
İNG / TR 5.1 DD - TR Alt
Ekstralar: Sesli Yorum (2 tane), 'Aeon Flux Dünyasını Yaratmak' (21 dk), 'Aeon Flux'ın Mekânları' (15 dk), 'Aeon Flux'ın Stuntları' (9 dk), 'Aeon Flux'ın Kostüm Tasarımı' (15 dk), 'Aeon Flux'ın Set Fotoğrafçısının Sihri' (4 dk), Sinema Fragmanı
Film: ✪✪
Ekstralar: ✪✪✪

Get Rich or Die Tryin' (2005)
Tiglon - 2.35:1
İNG/TR 5.1 DD - TR Alt
Ekstralar: 'Bir Sanatçının Portresi: Yapım Belgeseli' (28 dk), Fragman
Film: ✪✪
Ekstralar: ✪✪

Hustle & Flow (2005)
Tiglon - 1.85:1
İNG/TR 5.1 DD
Türkçe Altyazı
Ekstralar: Sesli Yorum (Yönetmen), 'Kamera Arkası' (27 dk), 'Nasıl Olursa Olsun' (15 dk), 'Crunk'ı Yaratmak' (14 dk), 'Memphis Galası' (5 dk), 'Promosyon Spotları' (6 tane - 4 dk)
Film: ✪✪
Ekstralar: ✪✪✪

DVD Dosya

1960'ların sonunda ve 70'lerde altın dönemini yaşayan şeytan filmleri, günümüze kadar o dönemde çekilen 3 başyapıtla anıldı en fazla. Sonrakilerse, "Rosemary'nin Bebeği", "Şeytan" ve "The Omen"in izinden giderek modernleşmeye çalışan filmlerdi hep.

"The Omen"

"Şeytan"

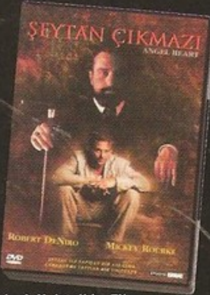
"Stigmata"

Korkuda Şeytan Figürü

Benjamin Chrintensen'in belgeseli "Haxan"dan (1922) bu yana 'büyü' ve 'şeytana tapınma' kavramları, korku sinemasını etkisi altına almıştır. Korku sinemasının ilk yıllarında, 'canavar filmleri' dışında bir de 'büyü' filmleri öne çıkmıştı. Bunlar da ikiye ayrılıyordu; cadı büyüsünü ve şeytan büyüsünü konu alan filmler. Şeytan filmleri denilen alt tür, sesli sinemanın ilk döneminde Universal ve Hammer gibi iki önemli stüdyo ekolü içinde çeşitli filmler üretti. "The Black Cat" (1934), "The Seventh Victim" (1943), bu iki stüdyodan çıkan başarılı örneklerdi. İlkinin, şeytanın simgesi olduğu düşünülen kedi imgesinin üzerine, ikincisinin ise dedektiflik hikâyelerini andıran araştırma kavramının üzerine gitmesi dikkat çekiciydi. Ancak bu dönemde asıl gündeme gelen, şeytan figürünün biraz daha sanatsal yapıtlar içerisine, düşünsel bir öğe olarak yerleştirilmesiydi. "The Devil and Daniel Webster" (1941) ve "The Black Narcisus" (1947), böyle filmlerdi. 1968 yılına kadarki şeytan alt türüne ait korku filmleri, ne yazık ki beklenen ilgiyi görmedi. Çünkü genelde B filmi kategorisine itilen yapıtlardı. Efektlerin inandırıcılıktan uzak olması da, böyle kategorize edilmelerini kolaylaştırıyordu. Jacques Tourneur'ün film-noir ve gotik havasında seyreden "Night of The Demon"ı (1957), bu olgun atmosferi "kitsch" bir şeytan efektiyle (ki Michele Soavi de 1989 yılında çektiği şeytan filmi "The Church"de, şeytani ruhu buna benzer bir şekilde kullanıyor) yabancılaştıran, bu dönemin tipik örneklerinden biriydi. İlk dönem zombie filmleri gibi 'büyü' türünü devreye soktuğu için, fazla önemsenmemişti. Ancak 1968 yılı, tür için bir dönüm noktası oldu. Roman Polanski gibi önemli bir yönetmen "Rosemary'nin Bebeği"ni çekti. Şeytan türünün ana unsurlarını barındıran yapım, gizem dolu ve tekinsiz atmosferiyle dikkat çekerken, bütün korku alt türleri arasında gidip geliyordu. Sonuna kadar 'şeytan filmi' olduğunu anlamamamız, en büyük avantajıydı. Yönetmenin, Rosemary karakterinin dışarıdan gelen tehditler karşısındaki psikolojisini yansıtmak üzere tasarladığı görsel yapı dikkat çekiciydi. Film, metropolde yeni bir eve taşınan yeni evli bir çiftin, komşuları tarafından rahatsız edilişini anlatıyordu. Ama her şey burada anlatıldığı kadar basit değildi. Hamile kalan kadının, ilk hamileliği nedeniyle 'saf bir çocuk' doğuracak olması merkeze yerleştiriliyordu. Rüya, kâbus ve hayal kavramları iç içe geçerek, bizleri öznel bir dünyanın içine davet ediyor, sanatsal yönüyle dikkat çekiyordu. Bu, alt türün gelişimine yol açan film, aslında içine kötü ruh giren insanları, şeytanın gücünü, çocuk kavramını ve daha birçok şeyi devreye sokuyordu. Sonunda, Rosemary'nin bebeğinin, şeytanın bebeği olarak siyah bir pusete konması da işin asıl şok edici yönüydü. Yani gördüğümüz

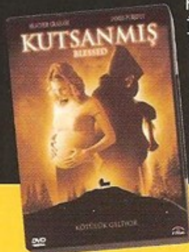
YENİ ÇIKAN ŞEYTAN FİLMİ DVD'LERİ

Angel Heart / Şeytan Çıkmazı (1987)
Palermo - 1.85:1
İNG / TR 2.0 DD - TR Alt
Ekstralar: 'Kamera Arkası' (2 dk), 'Yapım Aşaması' (7 dk), 'Alan Parker ile Söyleşi' (5 dk), 'Karakterler' (3 tane - 10 dk), 'Fotoğraf Galerisi' (2 dk), Film Fragmanı, Diğer Fragmanlar
Film: ✪✪✪✪✪
Ekstralar: ✪✪

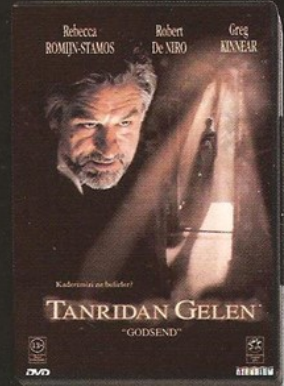

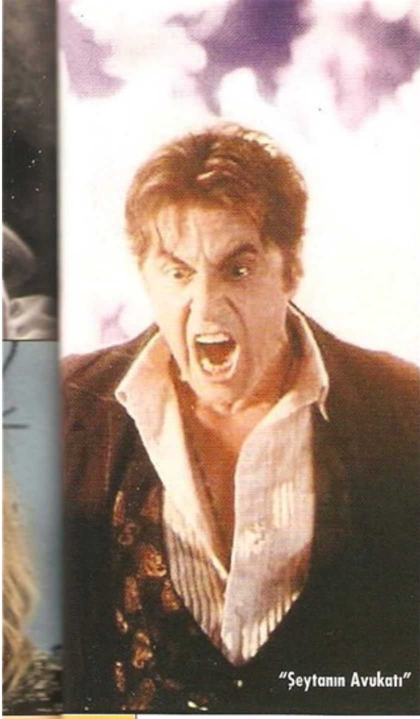
Los Sin Nombre / İsimsiz (1999)
Düet - 1.85:1
İSP / TR 5.1 DD - TR Alt
Ekstralar: 'Kamera Arkası' (19 dk), TV Tanıtımları, Filmin Fragmanı
Film: ✪✪
Ekstralar: ✪✪

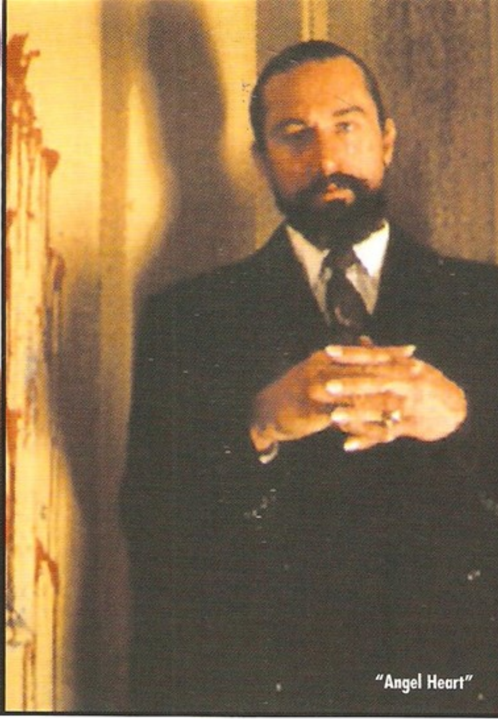
Blessed / Kutsanmış (2004)
Palermo - 1.85:1
İNG 5.1 DD - TR 2.0 DD - TR Alt
Ekstralar: Film Fragmanı
Film: ✪
Ekstralar: ✪

Godsend / Tanrıdan Gelen (2004)
Palermo - 2.35:1
İNG / TR 5.1 DD - TR Alt
Ekstralar: 'Söyleşiler' (15 dk), 'Yönetmenin Günlüğü' (20 dk), Alternatif Sonlar (4 tane), TV Tanıtımları, Filmin Fragmanı, Diğer Fragmanlar
Film: ✪
Ekstralar: ✪✪✪

"Şeytanın Avukatı"

"Angel Heart"

SOY AĞACI:

1. **Büyü filmleri** (Bkz. Don't Look Now, Suspiria, Children of The Corn)
2. **Metafizik korku filmleri** (Bkz. Hellraiser, Candyman)
3. **Parapsikolojik korku filmleri** (Bkz. Carrie, Eyes of Laura Mars)
4. **Gotik korku filmleri** (Bkz. Rebecca, Repulsion)
5. **Zombie filmleri** (Bkz. I Walked with a Zombie, The Plague of The Zombies)

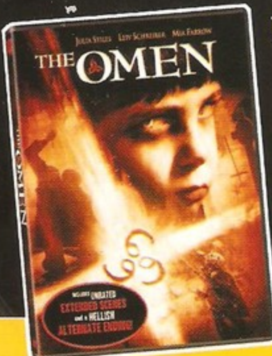
EN İYİ 5 ŞEYTAN FİLMİ:

1. **Rosemary's Baby / Rosemary'nin Bebeği** (1968) (Paramount)
2. **The Exorcist / Şeytan** (1973) (Tiglon)
3. **The Omen** (1976) (Tiglon)
4. **Angel Heart** (1987) (Palermo)
5. **Devil's Advocate / Şeytanın Avukatı** (1997) (Tiglon)

ve inandığımız her türlü halüsinasyon gerçekti! Bu şokla beraber türün gelişimi devam etti. Hamilelik mevzusu, günümüze de sıçrayan birçok filmde kullanılırken (Bkz. Blessed - 2004), asıl olan bu doğum hikâyesinin alt tür iskeleti içerisinde devam etmesiydi. "The Omen" (Richard Donner, 1976), bir kadının hamile kalıp çocuğunu kaybetmesi ile başlıyor, bunun üzerine kadının kocası kaybedilen bebeğin yerini almak üzere kiliseden bir bebek alıyordu. Bebek aslında şeytanın bebeğiydi ve kafasında '666' işaretleri vardı. Böylece film, şeytanın imgesi olan '6'yı devreye soktuğu gibi, öyküyü daha ileriye götürüyor ve türün içinden ikinci bir hikâye çıkarıyordu. Ancak bu seferki Polanski'nin sanatsal ve psikolojik yapısının tam tersindeydi. Richard Donner'ın filmi atmosfere ve unutulmaz geniş açılara dayansa da, hikâye son derece rahat bir şekilde sömürülebilecek bir görünüme sahipti. İçine şeytan giren çocuk imgesi buradan neredeyse bütün şeytan filmlerine sıçradı. Hatta 'Uzakdoğu hayalet sineması'nda dahi kullanıldı. Yani alt tür için iki eşsiz ve korkutucu hikâye bir anda hazırlanmıştı. Ancak bunların arasında çekilen "The Exorcist" (William Friedkin, 1973) bu iki filmden (ki The Omen çok beğenilip birkaç devam filmi ve bir yeniden çevrimle ivmesini sürdürdü) daha çok sükse yarattı. Bu sefer yine bir çekirdek ailenin içinde geçen öykü, onların çocuklarını 20 yaşında lanetle karşı karşıya bırakıyordu. Çünkü bu sefer ergenlik, evden çıkma, erkeklerin arkasına girme, seks yapma ve bekaret bozma yaşı gelmişti. Film, ABD'nin muhafazakâr yapısını eleştirmeye soyunuyor, ancak ne tuhaftır ki kendisi de yine muhafazakâr ve ahlakçı bir zemine oturuyordu. Bu tarafını bir kenara bırakıp türsel içeriğine dönecek olursak; 'içine şeytan girme' (demonic possession) filmlerinin ilk ve en dışa dönük örneklerinden olduğunu söyleyebiliriz. Kızın içine giren şeytanın, haçla ve kızın ergenlik yıllarıyla ilgili cesur lafları üzerinden ilerleyen bir film vardı karşımızda. Böylece üçüncü hikâye de eklenmiş oldu. Bunlar yıllar boyu kendi iskeletleriyle, farklı filmlerin içerisine yerleştirildiler. 1980'lere gelindiğinde, Alan Parker'ın, türü farklı bir düzlemde kullandığını gördük. Yönetmen, bir dedektiflik hikâyesini şeytan figürüyle halüsinatif hale getiriyor, noir kalıplarıyla korku kalıplarını iç içe geçiriyordu. Kötü adamı 'Şeytan' olarak seçip, onun, dedektifimizin içerisine girip lider yapısını sergilediğini îma ediyordu. Robert De Niro ise karizmatik şeytan portresiyle dikkat çekiyordu. 1997 yılında bu yapı, bu sefer bir avukatın başrole yerleştirildiği "Devil's Advocate"de karşımıza geldi. Bu kez, dünyanın en zengin adamı olarak tasarlanan şeytan, bir anlamda kapitalizmi eleştiren bir metafor olarak kullanılıyordu. Yani "Angel Heart"da film-noirla gelen alt kültür efendiliği burada farklılaşıyordu. Ancak günler geçtikçe, şeytan figürünün daha 'gerçek' prototipler içerisine yerleştirilmesi ilginçti. "Devil's Advocate"in başarısı, 70'lerdeki eğilimi devam ettirmeye çalışan birkaç film doğurdu. "End of Days" (1999), şeytanı yaratık olarak kullanıp, bir Arnold Schwarzenegger aksiyonunun içine yerleştirirken; "Stigmata" (1999), şeytanı bir kadının içine sokuyordu. "The Exorcism of Emily Rose" (2005) ise mahkeme filmi olarak, gerçek bir 'şeytan çıkarma' hikayesini inceliyordu. Genel olarak baktığımızda, karşımıza çıkan şudur ki, şeytan filmleri çeşitli kodlara sahip. Ama farklı yönlere çekilebilme esnekliği de barındırıyorlar aynı zamanda. Yani figürü, bir komedi filminin içinde kullanınca, bizim bahsettiğimiz 'şeytan filmi' hatırımıza gelmese de birçok alt türün figürün 'cool' havasını açığa çıkardığını söylemek gerek. En önemlisi de "şeytan filmleri"nin sanatsal alt metinler içermeye müsait bir yapılarının olması. Belki de bu sebeple yalnızca bir tek korku filmi çeken önemli yönetmenler genellikle "şeytan filmleri"ni tercih ediyorlar.

The Gathering/Toplantı (2005)
D Productions - 1.33:1
İngilizce / Türkçe 2.0 DD - TR Alt
Ekstralar: Fragmanlar
Film: ✪✪✪
Ekstralar: ✪

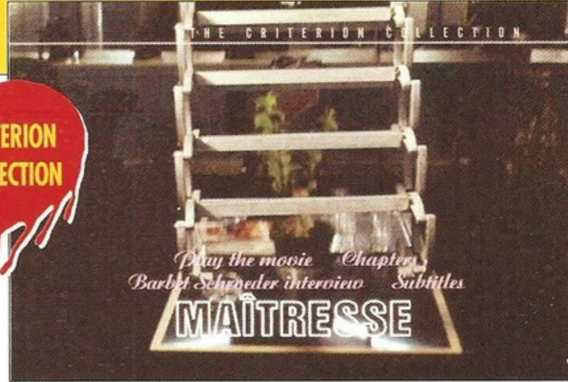

The Omen: Koleksiyon Versiyonu (2006)
Tiglon - 1.85:1
İNG / TR 5.1 DD - TR Alt
Ekstralar: Sesli Yorum, 'Omenizm' (37 dk), 'Abbey Yolu Oturumları' (10 dk), 'Uyanış 666' (22 dk), Alternatif Sahneler (3 tane - 3 dk), Teaser, 2 Fragman, Orijinal Filmin Fragmanı, The Sentinel Fragmanı
Film: ✪
Ekstralar: ✪✪✪

DVD Retro

Maitresse (1976)

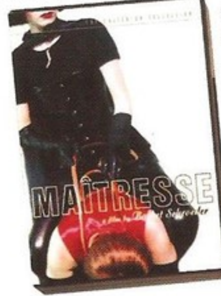
CRITERION COLLECTION

Yönetmen: Barbet Schroeder
Senaryo: Barbet Schroeder ve Paul Voujargol
Oyuncular: Gérard Depardieu, Bulle Ogier, André Rouyer, Nathalie Keryan, Roland Bertin, Tony Taffin, Holger Löwenadler, Anny Bartanovski
1. Bölge
Çıkış Tarihi: 3 Şubat 2004
Kolleksiyon No: 223

1941 İran doğumlu bir sinemasever, 20'lerinde Fransa'da, yani sanatın anavatanında yaşarsa ne olur? Cevap o kadar basit değil, ama sinemasal konularda çok şey öğrenmiş, teorileri kapmış, Yeni Dalga'yı özümsemiş, dünyanın içinde tecrübe edinmiş, ne zaman film çekeceğini, nasıl film yapılacağını bilen bir yönetmen olacağını söyleyebiliriz. Sinema kavramının neredeyse hiç yürürlükte olmadığı bir ülkede doğan Barbet Schroeder, lisans ve yüksek lisans üniversite tezlerini, Yeni Dalga atmosferinin hakim olduğu Fransa'da verdi. Hem de Eric Rohmer gibi bir yönetmenin yanında 22 yaşından itibaren çalışarak. Hatta, yapımcılık yaparak. Yani akımın içinde ayrıksı bir yere oturup, kadın-erkek ilişkilerini tamamen felsefik bir merkeze oturtan Rohmer'in dünyasını iyiden iyiye özümsedi. Bunun sonucunda da 70'lerde film çekmeye başladı. İlk filmi "La Vallée"nin (1972) ardından iki belgesel (1974 ve 1978'de) çekti. 1976 yılında ise en çok ses getiren filmi "Maitresse"e imza attı. Film, Eric Rohmer'in ilişkilerdeki cinsellik, ahlak, tutku, şehvet gibi seksi olağan gören anlayışını daha ileriyi götürerek, postmodern sinemanın temellerini atıyordu. Sado-mazosist seks oyunları merkeze almasıyla, o dönemin tartışmalı filmlerinden biri oluyordu. Schroeder'in, bu kavramı akıllı bir şekilde kullanısıyla birlikte, Yeni Dalga'nın 70'lerdeki etkilerini gözler önüne seren 'özgür' temalı bir film oluveriyordu. Böylece o dönemin usta yönetmenleri André Téchiné, Alain Corneau gibi isimlerin yanına yerleşmesini sağlıyordu.

Fimin yapısı aslında standart bir aşk hikâyesi. Çok zengin olmayan bir adam, bir şey satmak için bir daireye gelir. Orada bir fahişeyle karşılaşır. Aşık olur. Peşini bırakmaz. Aşklarını yaşarlar. Ancak bunun arka planındaki olaylar, anlattığımız kadar basit gelişmiyor. Bir kere Hollywood'un model aldığı saf ve gerçekçilikten uzak karakterler ve bireysel tercihler yok. Her şey dışarıdan gösterilerek, içine popülarize eden bir mizah anlayışı katılarak yansıtılmıyor.

Tam tersine insan ruhunun derinliklerine inerek, karakter analizleri yapılıp, gerçekçi karakter tercihleriyle destekleniyor. Bunun yapılışının temelinde sado-mazosist seks oyunlarının yatması da, olayın aslını cinselliğe bağlıyor. Yani burada aşk, protagonistimizin (Gérard Depardieu) mazosist oyunları uygulayan fahişe karakterine tutulması ile başlıyor. Yani film, aşkın tutku adı verilen kaçınılmaz kavramıyla ilgili. Bu noktada sansür tamamen ortadan kalkarak, günümüzde bile garip gelebilecek üçlü, vahşi, dörtlü ve daha birçok tanımlamayla açıklanabilecek seks sahneleri kullanılıyor. Hepsi de iki koldan işliyor. Birincisi, fahişe karakteri bunu 'sevdiği' bir iş olarak algılıyor. Bu zamana kadar bir bağ kurmuş durumda. Çünkü para kazanamadığı için, kendini yaşadığı dairede bu iş için kurgulamış. Yani aslında mazosist oyunlara göre bir ikinci karakter yerleştirmiş. Ucu, şizofreniye bile gidebilir. İkincisiyse, bu oyunlara ilgi duyan erkeklerin ve kadınların burjuva bireyi olmaları. Yani film sert bir burjuva eleştirisi barındırıyor. Sınıfın kokuşmuşluğunu, rahatlığını, aslen parayla boğuşurken arka planda nasıl hastaca isteklerle kavrulduğunu vurguluyor. Bu iki noktanın ortasında ise tutku ile doğan bir aşk var. Fahişe karakteri, o karaktere bağlılığıyla birlikte seksin normal aşamalarını yaşamaya başlarken, aynı zamanda seks oyunlarını bırakmayarak da bağımlılığını gösteriyor. Yani tutku, şehvet kavramları biraz aşkın duygusal yönüne hitap edecek şekilde kullanılıyor.

Bu, hiçbir şeyin sınırı olmadığı dünyada Schroeder'in metaforik ve fantezi eğilimli sonu ise büyük etki bırakıyor. Sonucuna geldiğimizde, seksin özgür bir şekilde kullanılması Yeni Dalga'nın anlayışını bir adım ileri götürürken, eğilimin sinema sanatına getirdiklerinin günümüz dünyasındaki yeri vurgulanmış oluyor. Sado-mazosist seks oyunlarının merkeze gelip 'gerçek aşk'ı vurguladığı film, bu cesur hikâye yapısının ilk örneği. Minimalist görsel dünyasıyla da bu etkileyici hikâye, daha vurucu hale geliyor.

EKSTRA ÖZEL

Barbet Schroeder Röportajı

Yönetmen Barbet Schroeder, bu 16 dakikayı bulan röportajında, kariyeri ile ilgili ilginç detayları gün ışığına çıkarıyor. Birkaç önemli konuya ayrılan bu ekstra, filmin sansürle mücadelesini, Schroeder'in buna tepkisini işlemeyi de unutmuyor. Filmini seksüel noktalarıyla değil de, kurduğu sanatsal dünyasıyla öne çıkarmayı istediğini vurgulayan yönetmen, önemli sahnelerin etkili noktalarını da vurguluyor. Eric Rohmer ile olan arkadaşlığı ve gençliğindeki Yeni Dalga tutkusu, hem sözel hem de görsel olarak belgelenirken, onun sinemasının esin kaynağı da iyiden iyiye ortaya çıkıyor.

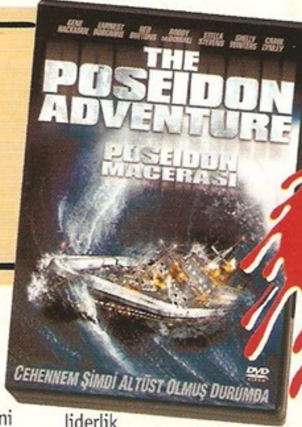

Bu ay çıkan Criterion DVD'leri:

Border Radio (Allison Anders, Dean Lent, Kurt Voss, 1987)
Monsters and Madmen Box Set (1958-1959)
Mouchette (Robert Bresson, 1967)
Sanjuro (Akira Kurosawa, 1961)
Yojimbo (Akira Kurosawa, 1962)

The Poseidon Adventure / Poseidon Macerası

Yönetmen : Roland Neame
Senaryo : Wendell Mayes ve Stirling Silliphant (Paul Gallico'nun romanından)
Oyuncular: Gene Hackman, Ernest Borgnine, Red Buttons, Shelley Winters, Carol Lynley, Stella Stevens, Roddy McDowall, Arthur O'Connell, Eric Shea, Leslie Nielsen
1972 / ABD / 117 dk.
İngilizce / Türkçe altyazılı
2. Bölge (Türkiye)

DVD KLASİK

Dev transatlantik 'Poseidon'un yolcuları, yeni yıl kutlamalarının tam ortasında gece yarısı gemiye çarpan devasa bir dalgayla neye uğradıklarını şaşırırlar. Gemi aniden tersyüz olur ve yolcular kendilerini karanlık suyun içinde bulurlar. Rahip Frank Scott (Gene Hackman) liderliğindeki 9 yolcu, gemiden sağ kurtulmak için bir araya gelir. Kazazedeler, korku ve tehlike dolu kurtuluş mücadelesinde, cesaret, fedakârlık ve dayanışma gibi güçlü kavramlar sayesinde kendilerine bir umut aşığı ararlar. Felaket filmlerinde bir 'miat' olan ve kendinden sonraki filmlere 'güvenli' bir yol açan 1972 tarihli "The Poseidon Adventure", 8 dalda Oscar adayı olmuş, 'En İyi Orijinal Şarkı' (The Morning After) dalında heykelciği kazanırken, görsel efektleriyle Oscar töreninde dağıtılan özel ödülün de sahibi olmayı başarmıştı. Filmin öyküsü, enflasyon ve işsizlik nedeniyle içine düştükleri hayal kırıklıklarından, güvensizlik ve sıkıntılarla dolu dünyadan kurtulmak için bir çare arayan insanların inançlarına sarılmalarından yola çıkar. Dev gemi, denizaltındaki yer sarsılmasıyla oluşan dev bir dalgayla alabora olmuştur. Cesur bir bireyci olan Rahip Scott (Hackman), geminin suyun üzerinde kalan kısmını bulup, dışarıya çıkmak için kolları sıvarken, küçük bir grubu da peşinden gelmeye ikna eder. Grup birçok sınavdan geçer. Güçsüzler yolda ölür ve en sonunda rahip, geride kalanları kurtarmak için kendini feda eder. Sunulan en güçlü çare, insanın kendi kişisel kurtuluşuna, kolektif değil, bireysel çabalarla kanıtlanan bir inanç duyması ve güçlü bir lidere itaat etmesidir. Film, bireycilik, Protestan inancı ve Amerikan kapitalist kültürünün liderlik prensibi arasındaki ilginç uyumu sergiler. İçerdiği muhafazakâr ve ataerkil mesajlarla gelenekçi orta sınıf Amerikan izleyicisine seslenir. Filmin bir diğer özelliği de, genç insanların ve çocukların olay örgüsüne dahil edildiği ilk felaket filmi olmasıdır. Paul Gallico'nun sürükleyici romanından Wendel Mayes ve Stirling Silliphant tarafından beyazperdeye uyarlanan film, emektar İngiliz yönetmen Ronald Neame'nin imzasını taşır. Filmdeki performansıyla 'En İyi Aktör' dalında İngiliz Oscar'ı olarak bilinen BAFTA'yı kazanan Gene Hackman'ın yanı sıra ünlü aktris Shelley Winters, 'En İyi Yardımcı Kadın Oyuncu' dalında Oscar'a aday gösterilir ve aynı dalda 'Altın Küre'ye ulaşır. Etkileyici felaket filmi, 1979'da Irwin Allen tarafından "Beyond The Poseidon Adventure" adıyla çekildi. Michael Caine, Karl Malden, Sally Field, Telly Savalas, Peter Boyle, Marc Harmon, Jack Warden gibi ünlü oyuncuların oluşturduğu dev kadroya rağmen yapım, eleştirmenler ve izleyiciler tarafından beğenilmeyip, ilk filmin kalitesinden oldukça uzak olarak nitelendirildi. Doğal felaket filmlerinin kuşkusuz en ünlüsü olan "The Poseidon Adventure", tedirgin edici, ürkütücü, kısaca kusursuz klostrofobik atmosferin yaratılmasında, yönetmen Ronald Neame dışında, usta görüntü yönetmeni Harold E. Stine, yapım tasarımcısı William J. Creber ve Raphael Bretton'a da çok şey borçlu. Ustaların ustası John Williams'ın müziğini de unutmamalıyız tabii. Yapıldığı dönem için bir devrim olarak nitelenebilecek ve özel bir Oscar'la ödüllendirilen görsel efektler ise, iki Hollywood emekçisinin L.B.Abbott ve A.D. Flowers'ın imzalarını taşımaktadır. Ünlü film, genç kuşağa seslenmek amacıyla 2006'da Wolfgang Petersen tarafından "Poseidon" adıyla yeniden çevrildi. Başrollerini Kurt Russell, Josh Lucas ve Richard Dreyfuss'un paylaştıkları yeniden çevirim, orijinal filmin etkileyiciliğinden uzak olsa da, gelişmiş özel efektlerin katkısı ve orijinal senaryoya, ufak değişiklikler dışında bağlı kalınmasıyla beğeni ile karşılandı. Ama gözler, Gene Hackman, Shelley Winters ve ilk filmin özgün dokusunu aradı durdu. Özlemin eski tadı yoktu. 'Poseidon' bir kere batmış ve macera yaşanmıştı işte.

MURAT ERŞAHİN

DVD Kritik

Off The Map / Cennetten Bir Köşe (2004)

Palermo - 1.85:1
İNG 5.1 DD - TR 2.0 DD - TR altyazı

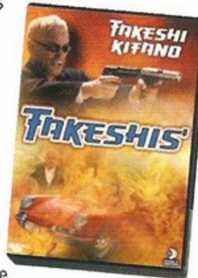
Doğanın bir 'köşe'sinde soyutlanmış bir coğrafi mekânda, insan acılarının dirilişini işleyen bir film var karşımızda. Yönetmeni Campbell Scott. Oyuncuları Joan Allen, J.K. Simmons, Amy Brenneman ve daha nicesi. Amaç bu göçebe ama umutlu ailenin iç dünyasına girmek. Ailenin en küçük bireyinin gözünden anlatılan hikayede olaylar eve bir vergi memurunun gelmesiyle gelişiyor. Ancak Campbell Scott'ın, derdini anlatırken, ilk filmi "Roger Dodger"da olduğu gibi stil sorunu yaşaması, etkileyici öyküyü basitleştiriyor.

Film: ✪✪ - Ekstralar: ✪✪

Takeshis' (2005)

D Productions - 1.85:1
JAP / TR 2.0 DD - TR Alt

Takeshi Kitano, 15 seneyi geçen kariyerinde belirli bir tarz oturtmuş yönetmenlerden biri. Absürd komedi anlayışını ve zaman zaman da şiddeti minimalist bir sinema anlayışı içinde, son derece kendine özgü bir biçimde kullanmayı başaran yönetmen bu filminde yine serbest ve kişisel bir yapıma imza atmış. Kendi sahne kişiliğini başrole yerleştirmiş ve kendisi için ikinci bir kişilik daha yaratarak , fantastik ve sürreel bir dünya yaratmış. Lakin bu filmde mizahın dozunu biraz fazla kaçırdığımı söylemek boynumuzun borcu.

Film: ✪✪ - Ekstralar: ✪

Cuore Sacro / Kutsal Yürek (2005)

Palermo - 2.35:1
İNG / TR 5.1 DD - TR altyazı

Ferzan Özpetek'in beşinci filmi, artık olgunlaştığını, sinemasının gideceği yönü belirlemiş olduğunu kanıtlayan bir eser. Yönetmenin melodram türü içerisinde dolaşıp, seyirci üzerinde yaratacağı etkinin zamanlamasını iyi ve gerçekçi ayarlaması ve 2.35:1 formatını iyi kullanması, filmin değerini arttıran unsurlar. Irene'in geçmişine uzanan yapıt, yürek burkan bir finalle son buluyor. Annesinin intihar ederek öldüğü evi, 30 yıl sonra satışa çıkarmasıyla psikolojik dengesi bozulan baş karakterin iç dünyasında asla kapanmayacak yaralar açılıyor.

Film: ✪✪✪ - Ekstralar: ✪✪✪

Two for The Money / Kirli Para (2005)

Palermo - 2.35:1
İNG / TR 5.1 DD - TR altyazı

Günümüzde gittikçe gelişen spor bahisçiliğini masaya yatıran bir film var karşımızda. 900'lü hatlarla tavsiyelerde bulunan 'toy' Brandon (Matthew McConaughey), bir gün büyük bir bahis önerme sirketine davet edilir. 'Tecrübeli' Walter (Al Pacino), onun yeteneğinden etkilenmiş tipik bir patrondur. Aralarındaki ilişkideki denge dikkat çekicidir. Toy, para kazandıkça dünyası da değişir ve eşine verdiği değeri yitirir. Böylece para dünyasıyla ilgili saptamalarla dolu bir klasik sinema örneği izleriz.

Film: ✪✪✪ - Ekstralar: ✪✪

Torremolinos 73 / Büyük Yönetmen (2003)

Palermo - 1.85:1
İSP / TR 5.1 DD - TR altyazı

Film çekmeyi seven Alfredo (Javier Camara), İskandinavya porno endüstrisinden bir erotik film çekme teklifi alır. Eşinin de oyunculuk yapması, filmin başrolünü kesinleştirir. Ancak para sıkıntısının da sebep olduğu bu karar, eşi Carmen (Candela Pena) ile aralarında sorunlar yaratır. İçinde bulundukları endüstri, olayları düşündüklerinden çok farklı boyutlara taşıyacaktır. 70'lerde geçen film, o dönem ülkemizde de etkili olan erotik filmler furyasını da akla getiren ilginç bir İspanyol komedisi.

Film: ✪✪✪ - Ekstralar: ✪✪✪

Garfield: A Tale of Two Kitties (2006)

Tiglon - 1.85:1
İNG / TR 5.1 DD - TR altyazı

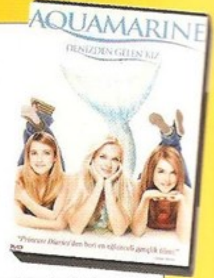
Garfield'ın sahibi, aşkı için İngiltere yollarına düşer. Bunu kıskanan mızmız kedimiz, kendini bavullara atarak ülkenin yolunu tutar. Ancak ikinci Garfield karakteri kraliyet ailesinin mirasçısıdır ve lüks hayat düşkünü bir miskindir. Böylece ikisinin karışma olasılığı artarken, mizah dozu da yükselir. Karıştırılmalarıyla beraber, ABD-İngiltere yaşam farkları da masaya yatırılır. İyi yazılmış yan karakterlere sahip filmin en akılda kalıcı tarafı Garfield'ı seslendiren Bill Murray'nin muhteşem performansı.

Film: ✪✪✪ - Ekstralar: ✪✪✪

Aquamarine / Denizden Gelen Kız (2006)

Tiglon - 1.85:1
İNG 5.1 DD - TR alt

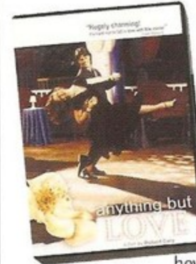
Fantastik komediler, zaman zaman seyirciye gerçekten ilginç vizyonlar sunuyor. Bu film de onlardan biri. Doğaüstü güçler yoluyla, yaşadığı denizden çıkıp 2 başkarakterimizin havuzuna gelen bir denizkızının hikayesini anlatan bir romantik komedi. Aslında tam anlamıyla bir "chick-flick" (kız filmi) diyebiliriz. 15 yaş civarında seyreden kızların sorunlarını yansıtan, ancak bunu yaparken 'aşk da aşk' felsefesiyle hareket eden ve tutarsız bir yönetmenlikle dikkat çeken didaktik bir 'ders filmi'. "Komik mi duruyor?" sorusuna, eklerde filmi için çok ilginç bir deneyim olduğunu söyleyen yönetmen Elizabeth Allen ne diyecektir acaba?

Film: ✪ - Ekstralar: ✪✪

Anything but Love / Aşk Girdapı (2006)

Palermo - 1.85:1
İNG 5.1 DD - TR 2.0 DD - TR alt

İlginç bir romantik-komedi. Klasiklere tutkun hayalci bir kız, bu felsefeyle hayatının aşkını aramaktadır. Ancak bunu yapmak için karşısına çıkan erkekleri ikna etmek zorundadır. Bu süreç hiç kolay olmayacak, ama hayallerle dolu dünyası mutlu sona ulaşacaktır. Kabare şarkıcısı başkarakterimizin özellikle müzikal ve Audrey Hepburn tutkusu, filme zaman zaman retro havası vererek sinefilleri heyecanlandırıyor.

Film: ✪✪ - Ekstralar: ✪

Machuca (2004)

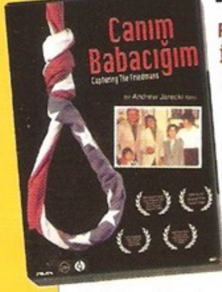
Palermo - 1.85:1
İSP / TR 5.1 DD - TR alt

Güney Amerika sinemasının son yıllardaki çıkışında aslan payı Brezilya ve Arjantin'e ait aslında. Ancak bu sefer Şili'den çıkan ve dünya çapında beğeni kazanan bir yapımla karşı karşıyayız. 1973'de ilk sosyalist liderin başa geçtiği dönemde biri üst biri de alt sınıftan iki çocuk arasındaki dostluğun hikayesini anlatan film, sözkonusu dönemin sosyal koşulları üzerinde duruyor. Eli yüzü düzgün bir film olduğunu söyleyebiliriz.

Film: ✪✪✪ - Ekstralar: ✪✪✪

Capturing The Friedmans / Canım Babacığım (2003)

Palermo - 1.85:1
İNG / TR 2.0 DD - TR alt

Son yıllarda Amerikan bağımsız sinemasından çokça çıkan kurmaca-belgesellerin en essiz örneklerinden biri. Sıradan bir üst-orta sınıf Amerikan ailesinin evine, polis baskın yapar. Babayı ve bir çocuğu tutuklayarak götürür ve birçok suçla itham ederler. Ailenin düzeni ve toplumsal itibarı yerle bir olur. Tasra hayatını elestiren bu yapıt, gerçek hikâyeyi biraz kurmaca hale getirerek kullanıyor ve etkileyici olmayı basarıyor.

Film: ✪✪✪✪ - Ekstralar: ✪

Trouble / Gizemli Geçmiş (2004)

Palermo - 1.85:1
FR DTS - TR 5.1 DD - TR altyazı

Benoit Magimel'in canlandırdığı Matyas karakterinin hayatı ailesinden kalan miras ile değişir. Kalan miras çok ilginçtir. Çünkü karakterimizin bir ikiz kardesi olduğu ortaya çıkmıstır. Bu noktadan sonra ikili arasındaki elektrik, filmin merkezine yerleşir. Yönetmen Harry Cleven, 'gotik' alt türünde bir film çekmeye kalkıssa da, bir türlü filmin tonunu tutturamıyor ve gizemli bir atmosfer yaratmayı basaramıyor.

Film: ✪ - Ekstralar: ✪✪✪

A Good Woman/Gizemli Bir Kadın (2005)

Palermo - 2.35:1
İNG / TR 5.1 DD - TR altyazı

Borç batağında olan soylu Bayan Erlynne (Helen Hunt), genç Windermere çiftiyle tanısır. Lord Windirmere (Mark Umbers), onu eski kazancına döndürmek için çalısmalar yapar. Ancak bu sırada Erlynne, adama asık olur. Daha yaslı bir adam olan Tuppy (Tom Wilkinson) de ona asıktır. Ortada kalan Bayan Windirmere (Scarlett Johansson) ne yapacağını bilemez. Oscar Wilde'ın romanından uyarlanan yapım, 30'lar New York'unda geçen bir kostümlü drama. Entrikalarıyla öne çıkan film, sanat ve görüntü yönetimiyle de dikkat çekiyor.

Film: ✪✪ - Ekstralar: ✪

Le Roman de Renart / Tilki Renart (2004)

D Productions - 1.85:1
İNG 5.1 DD - TR 2.0 DD - TR altyazı

Bir tilki, ve 'kırmızı başlıklı kız' formatında masalsı bir orman hikâyesi. Yaratıcılarıysa Fransız. Bu ilginç animasyon 3 boyutlu karakterlere sahip olmasına karsın, arka planın 2 boyutlu olusuyla günümüz teknolojisine ayak uyduramıyor. Zaten seyirciyi iyi-kötü ayrımının bu kadar keskin yapıldığı bir hayvanlar alemine sürüklemesiyle de, yaş ortalamasını iyiden iyiye düsürüyor. Bazen av bazen avcı olan tilkinin maceraları eğlenceli bulunabilir yine de.

Film: ✪ - Ekstralar: ✪✪

The Little Mermaid / Küçük Denizkızı: Özel Versiyon (1989)

Tiglon - 1.85:1
İNG 5.1 DD - TR 2.0 DD - TR altyazı

Walt Disney'in essiz animasyon klasiklerinden biri daha! 2 boyutlu animasyon tekniğiyle çekilmiş bir aşk hikâyesi. Küçük bir deniz kızı, insanca duygular yaşamak ve asık olmak için karaya çıkmak ister. Ancak babası kötülüklerle dolu bu dünyaya girmesinden yana değildir. Deniz kızımız yine de bir yolunu bulur ve deniz cadısı Ursula'nın yardımıyla karaya çıkar. Yapım, daha çok müzikal sahneleriyle, ilginç karakterleriyle ve eğlence dozuyla öne çıkıyor. Yurt dısındaki 2 disklik baskısını tercih ederdik doğrusu!

Film: ✪✪✪✪ - Ekstralar: ✪✪✪

La Femme de Gilles/Gilles'in Karısı (2004)

Palermo - 1.85:1
FR / TR 5.1 DD - TR altyazı

1999 yılında çektiği "Une Liaison Pornographique" ile bir kesime kendini tanıtan Belçikalı yönetmen Frédéric Fonteyne, 2004 yılında çektiği bu filmiyle Venedik'ten ödülle döndü. Fransa'nın kırlarında yasayan Gilles ve Elisa çifti, sıradan bir yasama sahiptirler. Ancak kadın, adamın onu bir kızla aldattığından şüphelenmektedir. Bu noktadan sonra sessiz bir savas baslatarak onu yeniden kazanmaya çalısır. Filmin minimalist görsel yaklaşımı, kadının kendi dünyası içindeki çaresizliğini ve yalnızlığını tasvir etmek konusunda bir hayli etkili olmus.

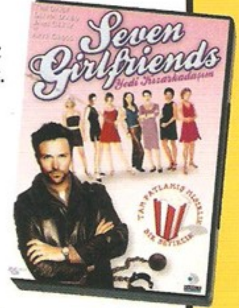

Film: ✪✪✪✪ - Ekstralar: ✪

Seven Girlfriends/Yedi Kız Arkadaşım (1999)

Palermo - 1.85:1
İNG 5.1 DD - TR 2.0 DD - TR altyazı

Hoş ve boş bir bağımsız romantik-komedi. Basrolde Tim Daily gibi az tanınmıs bir 'yakısıklı' var. Mevzumuz ise fazlasıyla klasik. Bir adam, ilişkilerinin erken bitmesini kafasına takar ve eski sevgililerini ziyaret eder. Hepsinde de farklı farklı sorunlarla karsılasır. Ancak tek bir noktada dersini alır. O da nedir? Bu sorunun cevabı türün kitlesi için hiç de zor değil.

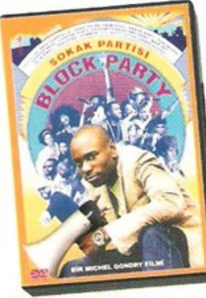

Film: ✪✪ - Ekstralar: ✪✪

Block Party / Sokak Partisi (2005)

Tiglon - 1.85:1
İNG 5.1 DD - TR 2.0 DD - TR altyazı

Artık bir usta olarak gördüğümüz yönetmen 'Michel Gondry', sinema tarihinin gidişatına imza koyduktan sonra farklı bir yapımla karsımızda. Film, TV Şovları ile ünlenen, ancak önceden oyuncu olarak da izlediğimiz siyahi oyuncu Dave Chappelle'in esprili karakterine uzanıyor. İçlerinde Mos Def'in de olduğu bir grup müzisyen ile hazırladığı partisinin asamalarını yansıtıyor. Bu son derece kişisel projesinde Gondry, filmin büyük bölümünde işi Chappelle'in skeçlerine bırakmış.

Film: ✪✪ - Ekstralar: ✪✪✪

Nyfes / Gelinler (2004)

Palermo - 1.85:1
ORJ / TR 5.1 DD - TR Alt

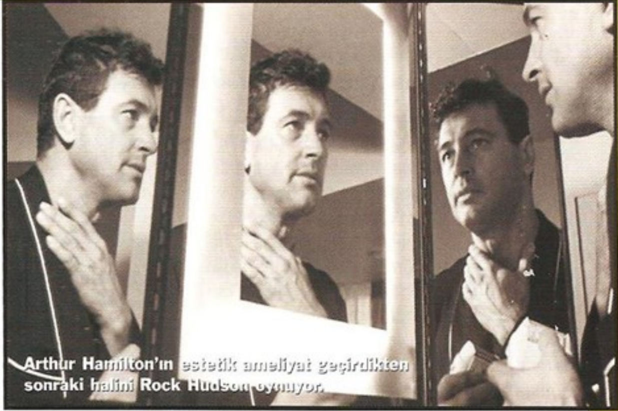
Eski model epik bir aşk filmi! Yunanistan-Türkiye arasında geçen, uluslararası oyuncuların varlığıyla dikkat çeken bir yapım. 1920'lerde Amerikalı bir fotoğrafçı, Türkiye gezisinden dönerken, göçmen bir Yunanlı ile karsılasır. İkisinin farklı sınıflardan olması bir ayrım yaratırken, standart bir epik aşk filmi izleriz. Ana konu ise göçmenlik ve 'Türk-Yunan' dostluğudur. Eskimiş bir türü yeniden devreye sokmak pek kolay değil tabii!

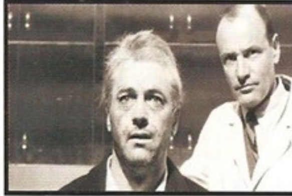

Film: ✪✪ - Ekstralar: ✪

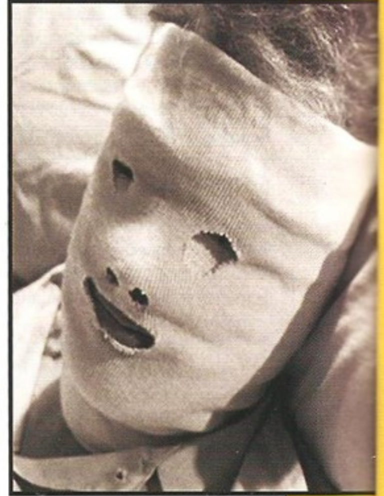
Hazırlayan: Alkan Avcıoğlu
alkanavcioglu@merkezdergi.com.tr

Tekrar dünyaya gelmek, bambaşka bir yerde bambaşka biri olarak yaşamak için ikinci bir şansa sahip olmak fikrinden yola çıkan bir film izlemek istiyorsunuz; huzurunuzun kaçmasına da razısınız. İşte doğru film...

Arthur Hamilton'ın estetik ameliyat geçirdikten sonraki halini Rock Hudson oynuyor.

Seconds (John Frankenheimer, 1966)

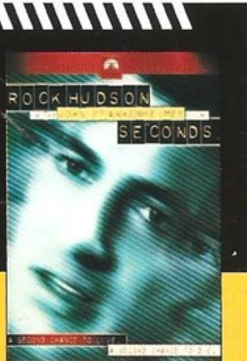
John Frankenheimer'ın filmografisi Amerikan sinemasının en istikrarsız filmografilerinden birine örnek teşkil eder. Kariyerinden iki film arka arkaya izlenirse aynı yönetmenin imzasını taşıdıklarına inanmak hayli güç gelebilir. Aynı şekilde Frankenheimer'ın birkaç filmini çok sevip de, oradan hareketle filmografisinin geri kalanında da benzer tatları aramak hüsranla sonuçlanabilir. Bu bol inişli çıkışlı filmografide 2002 yılında hayata gözlerini yuman yönetmenin altın yılları 1960'lara denk düşer. "Mançuryalı Aday" genellikle yönetmenin en iyi filmi olarak kabul görür. "Mançuryalı Aday" (1962) ve "Seven Days in May" (1964) ile birlikte yönetmenin 'paranoya üçlemesi'nde yer alan "Seconds" ise Frankenheimer'ın tuhaf filmografisinden de tuhaf bir filmdir.

Rock Hudson'ın başrolde olduğu "Seconds", stilize anlatımı ve baskın atmosferiyle ender rastlanan bir gerilim filmi. Üstelik hem biçimsel denemeleri hem de hikâyesiyle zamanının ötesinde bir film. Gösterime ilk girdiğinde ticari açıdan pek başarı yakalayamamış, Cannes'da gösterildiğinde de Frankenheimer'ın görsel denemeleri eleştirmenler tarafından beğenilmemişti (Yine de o sene Akademi'nin James Wong'un görüntü çalışmasını gözden kaçırmadığını not düşelim). Zamanla değeri teslim edilen film günümüzde bir nevi kült statüsüne erişti ve yönetmenin filmografisinde ilk bakışta göze çarpmayan bir başyapıt olarak yerini tescil etti. Bilimkurgu yazarı David Ely'ın romanından uyarlanan filmde John Randolph, hayatının amacını yitirmiş Arthur Hamilton adında orta yaşlarını geçmiş bir bankacıyı canlandırır. İnsanlara estetik ameliyat ile bambaşka bir fizik ve bambaşka bir hayat sağlayan gizli bir şirketin varlığını öğrenince aradığı 2. şansı bulduğuna karar verir. Hamilton stresli geçen bir karar aşamasından sonra bu şirketle nasıl bir hayat ve dış görünüşe sahip olmak istediği üzerine görüşmeler yapar. Şirket bu görüşmeler sonucu onun Malibu'da yaşayan genç bir sanatçı olan Tony Wilson olmaktan memnun olacağına kanaat getirir. Gerçek Tony Wilson öldürülür, Arthur Hamilton ölü ilan edilir ve ameliyatlar sonucu Hamilton, Wilson'a dönüşür. Başkarakterimizi de bu noktadan itibaren Rock Hudson canlandırır. Eski hayatıyla hiç alakası kalmayan Hamilton, genç bir kadınla da ilişkisi olduğu Malibu'daki taze ve yeni hayatına başlar. Çok geçmeden pişmanlık, mutsuzluk duygularıyla boğuşmaya başlayan Hamilton şirkete tekrar gider ve durumunu anlatır. Bu noktadan sonra her şey kâbusa dönüşür. Hamilton, kendisinin yaşadığı mutsuzluktan mustarip olan ve tekrar ameliyat olmayı bekleyen bir sürü insanın arasında bulur kendini. Sadece finaliyle değil tüm atmosferiyle depresif bir film olarak nitelenebilir "Seconds". Alışılmadık konusu ve paranoyanın doruklara çıktığı anlatımı filmin en belirgin özellikleridir.

Dennis L. White, Frankenheimer filmleri için "korku sinemasının numaralarını ve tipik karakterlerini içermese de korkunç ve şok edici olma başarısı gösterdiğini" yazmıştı. "Seconds" bu durumun en fazla hissedildiği Frankenheimer filmi olarak göze çarpar. Öznel kamera çalışmaları sürekli bir tekinsizlik sağlarken, şirkette geçen sahneler grafik olarak bile tedirgin edicidir. Gerçekliğin deforme edildiği çarpık görsel düzenlemeler sadece zamanı için alışılmışın dışına çıkmakla kalmaz, izleyiciyi Hamilton'ın halet-i ruhiyesine yakınlaştırmak konusunda çok başarılıdır. Tüm bunların yanı sıra, kolay sorulara ve cevaplara kaçmayan oldukça kompleks olan, sağlam bir metafizik yönü de vardır filmin. Çok sonraları yaşlanma korkusuyla, gençlik obsesyonuyla ve depresyonla kuşatılacak jenerasyonların kâbusunu kurgular "Seconds". Ancak yine de hem anlatım hem de anlatı olarak öncü olmasının ötesinde bir şey vardır bu filmde: Günümüzde izlendiğinde hâlâ dipdiri olan bir sinema dili. Öyle ki "Pi", "Open Your Eyes" gibi filmlerden 30-35 sene önce çekilmiş bir film olduğunu hissetmezsiniz neredeyse. Frankenheimer'a özgü kara mizahın tadına varmak, Rock Hudson'ı kariyerinin en iyi performanslarından birinde görmek ,"Pi"de Darren Aronofsky'nin yaptığı kamera ve montaj aksiyonlarına 30 sene önceki bir filmde rastlamak ve çok daha fazlası için defalarca izlenebilecek bir film "Seconds". Sinemada görselliğe önem verenler ve tedirgin edici filmlerden hoşlananlar mutlaka izlemeli.

SECONDS

"Seconds"ın Türkçe altyazı içermeyen 1. bölge DVD'sine www.amazon.com adresinden ulaşabilirsiniz. DVD'nin özel seçeneklerinden yönetmenin açıklamalarına ve fragmana ulaşmak mümkün.

Çarpışma (Changing Lanes)

Film, Samuel Jackson'la Ben Affleck'i karşı karşıya getiriyor.

Modern şehir hayatında herkesin başına gelebilecek bir dolu aksiliğin; doğru ve yanlış, suç ve ceza, iyi ve kötü arasındaki gel gitlerin iki kişinin çatışmasına ortak olarak verildiği "Changing Lanes", Samuel L. Jackson ile Ben Affleck'i karşı karşıya getirir. 2002 yapımı filmde, mahkemedeki davasına yetişmeye çalışan başarılı avukat Gavin Banek (Ben Affleck) ve çocuklarını görme hakkı için mahkemede başlayacak davasına giden Doyle Gipson'ın (Samuel L. Jackson) yolları kaza sonucu kesişir. Avukat Banek bencil tavrıyla diğer adamı yolda bırakır. Ancak yanlışlıkla davası için çok önemli olan dosyasını Gipson'da unutur. Hayatını temize çekmeye çalışan bu issiz adam ise avukat yüzünden kendi davasına geç kalıp çocuklarını görme hakkını kaçırınca elindeki dosyayı, olayları kendi lehine çevirmek ya da öç almak niyetiyle kullanmaya çalışır. Her iki karakterin de birbirlerine fesatlık yapmak konusunda birbirinden aşağı kalmadığı, film boyunca süren bu kedi-fare oyunu sonucunda her ikisinin de hayatı değişir. Artık iş isten geçmiş olmasına rağmen Banek hayatına dair bir şeylerin farkına varıp varoluş krizleri yaşamaya başlamışken Gipson, dosyayı Banek'e getirir. Aşağıda seçtiğimiz bölüm, filmin finalinden hemen öncesine denk düşen bu sahneyi içeriyor. Hatırlanacağı gibi filmin yönetmenlik koltuğunda, daha önce "Notting Hill - Aşk Engel Tanımaz" filmini çeken İngiliz yönetmen Roger Michell bulunuyor. "Changing Lanes" hak ettiği ilgiyi pek görmese de Michell'in kurduğu dramatik yapı ve gerilim, sağlam bir Amerikan anlatısı özleyenleri tatmin eder bir nitelikte. Yönetmenin aşağıdaki sahnedeki ışık tercihleri, dikkat çekici. Yine aynı sahnede Banek'in verdiği "sahildeki kız" örneği, olayların iki karakterin yaşamı üzerindeki etkisini çok çarpıcı bir biçimde ifade eder.

Gipson: Sana teşekkür etmem gerekiyor.
Banek: Ev için mi?
Gipson: Ne yapmaya çalıştığını anlıyorum ama karım taşınıyor ve oğlanları da yanında götürüyor. Ev şu anda benim için büyük.
Banek: Özür dilerim.
Gipson: Hayır, hayır, hayır. Ben sağı solu belli olmayan bir babaydım. Valerie onları bir daha göremeyeceğimi söyledi. Ama biliyor musun? Göreceğim. Göreceğim. Bir, iki belki de üç yıl sonra onları yeniden göreceğim. Portland'a gidip, onu arayacağım ve yeniden onların babaları olmaya çalışacağım. Sen ne yapacaksın?
Banek: Dosya bende ama artık ona ihtiyacım yok. Olay halloldu. Sanki bugün hiç olmamış gibi.
Gipson: Ama oldu. Değil mi?
Banek: Evet.
Gipson: Peki, şimdi ne olacak?
Banek: Akşam yemeğine gidiyorum. Karım orada olacak, ailesi de. Ve hafta sonunda da bir tekneye bakmaya gideceğim. Pazartesi de şehre geri dönüp işe geleceğim. Sonra da, garip bir şekilde bütün bu inanılmaz gün ileride hatırlayacağım bir gün oluverecek. Sahile gidip, denize gireceksindir ama su soğuk olduğu için emin değilsindir. Yanında güzel bir kadın durur. O da girmek istemiyordur. Seni izler. Ve sen biliyorsundur, ona adını sorarsan, oradan onunla birlikte gideceksin. Hayatını unut, oraya birlikte geldiğin kisiyi. Sahilden onunla ayrıl. O günden sonra da onu hatırlarsın. Belki her gün belki de her hafta. Sana geri döner. Yaşayabileceğin başka bir hayatın hatırasıdır o. Bugün de o kız gibi.
(Ayağa kalkarlar. Gipson pencereye doğru gider. Banek ceketini giyer ve gitmeye hazırlanır.)
Banek: Yaptıklarımdan utanıyorum.
Gipson: Ben de.
Banek: Teşekkür ederim. Dosyayı geri getirdin.

"Çarpışma"nın 2. bölge DVD'sine ülkemizdeki DVD satan mağazalardan ulaşabilirsiniz. Türkçe altyazı içeren DVD'nin özel seçeneklerinde silinmiş sahneler, yapım hikâyesi ve de yönetmenin yorumları bulunuyor.

Teknik Analiz

Hazırlayan: Kerem Akça
keremakca@merkezdergi.com.tr

Uzak

Künye 2002 Türkiye yapımı
Yönetmen: Nuri Bilge Ceylan
Oyuncular: Muzaffer Özdemir, Mehmet Emin Toprak, Zuhal Gencer Erkaya, Fatma Ceylan, Nazan Kırılmı, Feridun Koç
Senaryo: Nuri Bilge Ceylan
Görüntü yönetmeni: Nuri Bilge Ceylan
Kurgu: Nuri Bilge Ceylan, Ayhan Ergürsel

Filmin Ana İmajı

Mehmet Emin Toprak'ın canlandırdığı Yusuf karakteri, birçok planda kameraya doğru yürür. Geniş açı objektifi ile çekilen bu planlarda geniş ölçeklerden yakın ölçeklere doğru bir kayış olduğu için, kameraya yaklaşınca geniş açı objektifinin onun yüzünü az da olsa büyüttüğünü gözlemleriz. Nuri Bilge Ceylan'ın bu tercihi niye yaptığı ise merak konusu... Simgesel amaçlardan ötürü mü? Yoksa resmin güzelliği için mii? Sorular uzayabilir. Ancak önemli olan bu sadelikle hazırlanmış çerçeveler içinde Toprak'ın sessiz bir şekilde duruşunun veya bir adımının değişik anlamlar yaratma potansiyeli...

Kamera

Kamera Türü
Sabit-normal: % 99,75
Kamera elde: % 0,25

Kamera hareketi-duruşu

Sabit kamera

Hareket
Pan: % 38,71
Tilt: % 27,42
Zoom in: % 16,13
Zoom out: % 11,29

Açı
Bakış açısı (öznel kamera) : % 69,57
Üst açı: % 26,09
Alt açı: % 2,17
Locked-down shot: % 2,17

Çekim ölçekleri

Geniş (genel): % 40,46
Orta: % 17,05
Çok geniş (uzak): %10,69
Orta yakın (omuz): % 8,9
Orta-uzun (diz): % 7,12
Tam (boy): % 6,36
Yakın (diğer objelere): % 4,83
Yakın: % 2,03
Amors: % 1,78
Establishing (master): % 0,76

Geniş plan

Filmde geniş açı objektifi ile desteklenen geniş plan tercihleri bolca karşımıza çıkıyor. Bu da Nuri Bilge Ceylan'ın minimalist görsel yapısının önemli göstergelerinden biri. Burada apartmanın girişinde bir yere yerleştirilen kamera bütün aksiyonu almak için uygun bir çerçeve kuruyor. Böylece birkaç kez daha aynı durumda aynı yere yerleştirilerek Ceylan'ın sabitleşmiş kamera yeri tercihlerinden biri oluyor.

Tilt

Filmde tilt ve panın en çok kullanılan kamera hareketi olduklarını görüyoruz. Tilt daha çok yukarıdaki tabelaların veya objelerin yansıtılmasında kullanılıyor. Bu planda, iş bulmaya çalışan Mehmet Emin Toprak'ın canlandırdığı karakterin gemilerden sonra bir de iş bürosuna uğraması gösteriliyor ve işyerinin tabelası yakın plandan alınıyor. Ardından tilt hareketi ile o mekana doğru ilerleyişi gösterilmiş oluyor. Böylece o mekanın altında kalmış bir karakter olduğu da betimleniyor. Issizliğe ve yalnızlığa vurgu yapılıyor.

Objektif

Geniş açı objektif: % 47,46
Normal objektif: % 38,31
Teleobjektif: %14,23

Geniş açı objektif

Evin içinde de çokça karşımıza çıkan geniş açı objektifi, mekanı derinlemesine gösterme görevini üstlenirken, görsel yapının ve baş karakterin yabancılaşmışlığının da bir parçası oluveriyor. Gördüğünüz açı filmde birden çok karşımıza çıkarken, baş karakterimizi sürekli ayaklarını uzatıp televizyon izlerken görebiliyoruz. Bu da şehir yaşamının bir özeti olsa gerek..

Uyum Kesmesi Şehirli Muzaffer Özdemir karakteri evinde her gün yaptığı gibi, annesinin evinde de Fashion TV izlemektedir. Onun bakış açısından televizyonu gördükten sonra taşralı Mehmet Emin Toprak karakterinin Muzaffer'in evinde Fashion TV izlemesine geçeriz. Böylece bir uyum kesmesi gerçekleşir. İlki bir yakın plandır ve şehirli karakterin duruma aşinalığını resmeder; ikincisi ise geniş bir planla taşralı karakterin duruma uzaklığını vurgular.

Kurgu

Geçiş

Hareketten Kesme: % 78,58
Uyum kesmesi: % 10,71
2 kademeli (orta+yakın): % 10,71

Efekt

Fade in fade out (kararma-açılma): 3 tane kullanılıyor

Hız

Normal hız: % 99,75
Yavaş Çekim: % 0,25

Hareketten Kesme

Mehmet Emin Toprak'ın İstanbul'un karlı coğrafyasında yürüyüşü filmde çokça karşımıza çıkıyor. Ceylan, bu sekansları biraz olsun hızlandırmak için "hareketten kesme" tekniğine başvuruyor. Resimlerini gördüğünüz bu örnek de bu kullanımlardan biri. Yönetmen, çerçeveyi dolduran beyazlığın içinde karakterin yalnızlığını vurguluyor.

Renk

Işık yalıtımı (karanlık): % 31,49
Doğal renkler (gündüz-dış): % 18,07
Doğal renkler (gündüz-iç): % 16,32
Gece (iç): % 9,17
Beyaz: % 7,12
Işık açımı (Gündüz): % 4,34
Gri: % 2,96
Gece (dış): % 2,57
Gündüz (karanlık): % 1,46
Kırmızı: % 1,33
Siyah: % 1,29
Mavi: % 1,29
Sarı: % 1,29
Yeşil: % 0,65
Işık yalıtımı (aydınlık): % 0,57
Işık patlama: % 0,08

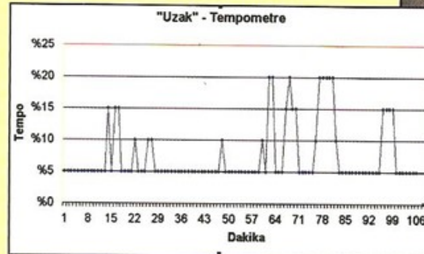
Minimalist sinemacılar, genelde doğal renklere başvurur. Nuri Bilge Ceylan'ın kullandığı renk skalasının içinde gece-gündüz, iç-dış kavramları büyük önem arz ediyor. Simgesellikten ziyade ortamın doğal gerçekliğini yansıtma derdi ön planda. Ortamın sahip olduğu özelliklere ve içerideki eşyalara göre baskın renk değişiyor. Genelde doğal renkleri kullanan yönetmen, gece sekanslarında siyahı çok baskın bir konuma oturturken, kar yağan bölümlerde ise beyazın perdeyi kontrolü altına almasını sağlıyor. İç ve dış mekanlarda doğal ışık (yani mekandaki lambalar vs) kullanımı görsel yapının özünü oluşturuyor. Gece sekanslarında grenli, karanlık görüntülerden de kaçınılmıyor. Zaman zaman da Ceylan'ın fotoğrafçılık geçmişini vurgulayan çerçeveler beklenmedik renkleri açık edebiliyor.

Fokus

Derin odak: % 64
Dar odak: % 32,4
Odak Kaydırma: % 3,2
Out of Focus: % 0,4

Dar odak

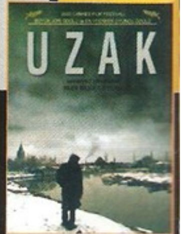
Dar odak tercihi Muzaffer Özdemir karakterinin evinin içinde birkaç kez karşımıza çıkıyor. Belki de bu tercihlerin sebebi onun ruh halindeki bulanıklığı vurgulamak ve hayatındaki diğer insanlara 'bencil' bakışını resmetmek. Burada arka planda az önce birlikte olduğu bir kadının giyinmesi gösterilirken, önde karakterimizin yakın planını görüyoruz. Böylece yönetmen giyinen kadını bizden saklamış oluyor...

Genel rakamlar

Mcguffin: Kapı Çanı
En kısa plan: 7 saniye
En uzun plan: 3 dakika 4 saniye
En kısa sahne: 20 saniye
En uzun sahne: 2 dakika 45 saniye
En kısa sekans: 20 saniye
En uzun sekans: 14 dakika 18 saniye
Plan sekans sayısı: 10
Müzik girişi: 3

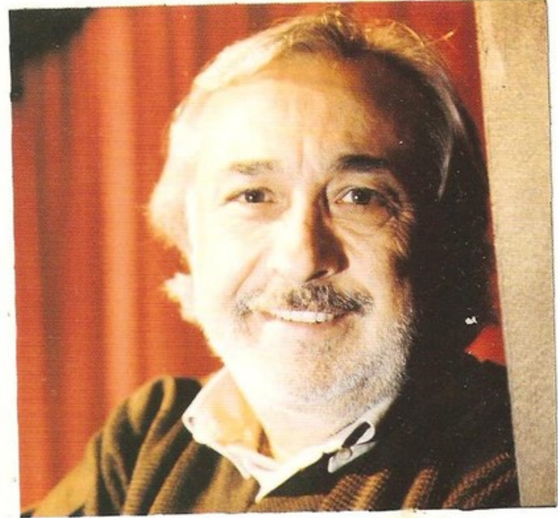
DVD Ülkemizde Palermo'nun piyasaya sürdüğü DVD, ilgi çekici eklere sahip. 42 dakikalık bir kamera arkası belgeseli ve Nuri Bilge Ceylan'ın kısa filmi "Koza" izlenebiliyor. Birçok dilde altyazı seçeneğine sahip olan DVD'ye "www.hepsiburada.com" adresinden ulaşabilirsiniz.

Sinema Çıkışı

Müjdat Gezen

MURAT EMİR EREN

Önümüzdeki ay gösterime girecek olan "Bir İhtimal Daha Var" adlı filmde izleme fırsatı bulacağımız usta aktörle izlediği bir film üzerine konuştuk. Aşağıdaki filmlerden hangisi hakkında konuştuğumuzu bilen ve meren@merkezdergi.com.tr adresine tahmin gönderen ilk 10 okurumuz "Happy Feet" tişörtü kazanacak.

A-Babam Ve Oğlum B-Gülün Bittiği Yer C-Son Umut D-Eve Dönüş

Müjdat Gezen, daha röportaj teklifini sunduğumuz anda izlediği bir filmi seçmişti bile. Neler söyleyeceğini de... Ancak bu sefer işimiz zordu, ne yaparsak yapalım filmi gizleme çabalarımız sonuçsuz kalabilirdi. Zira aktörün, filmin geçtiği dönemle ilgili önemli anıları vardı. Sanatçının Müjdat Gezen Sanat Merkezi'ndeki ofisinde buluştuk, konuşmaya başladık...

Filmi görenler, hatıralarını anımsadıklarını söylüyorlar. Sizi de alıp yeniden o döneme götürdü mü?

12 Eylül kıyısından köşesinden herkesi bir yokladı. O arada ben de 5 yıl önce yazdığım bir kitaptan dolayı cezaevinde yattım, sonra aklandım. Kitabı da tabii toplayıp önce SEKA'ya yolladılar, sonradan yaktılar filan. Adı yakılan kitaba çıktı. Onun için bu filmi izlerken duygu yönü benim için daha başkaydı. Bir de tabii başrolünü oynayan kişilerden birinin hem elimize doğup büyümüş olması hem de okulumun hocalarından olması etkiledi beni.

Karakter içeri girip çıktıktan sonraki büyük bir değişim, uyum sorunu yaşıyor. Sizde de yaşadıklarınız sonrasında benzer bir etki yarattı mı olaylar?

Bak, işte şu fotoğraf (Eliyle odasının ahşap duvarındaki bir fotoğrafı gösteriyor. Fotoğrafta Müjdat Gezen sanık kürsüsünde. duruyor). O zamanlar mahkemede tek tip elbise vardı ve ele ayağa zincir vurulurdu. Biz Sağmalcılar Cezaevi'ne Savaş Dinçel'le birlikte ilk girdiğimizde, zincirlileri gördük. Dedik ki "Aman Allah kimseyi bu hale düşürmesin". Tabii bir süre sonra biz de kendimizi o halde bulduk. Ama kötü muamele görmedik. En nihayetinde yazdığımız bir kitaptan dolayı içerideydik. Zaten söyleyeceğimizi söylemiştik. Bize bir şey söyletmeleri filan gerekmiyordu. Gerçi tabii istediğin kadar rahat ol, Sağmalcılar Cezaevinde'sin. Evin gibi olabilir mi hiç... Yine de filmde içeri giren karakterle bizim durumumuz farklıydı epey tabii.

Ama aniden hayatınızın kesintiye uğraması yine de sizi etkilemiştir...

Elbette. Ne olursa olsun, o zaman zarfında biz içerde yattık. Daha başka bir örnek vereyim, filmi izlerken hissettiklerimle ilgili. Diyelim ki sen eskiden futbol oynamış bir insansın ve "Dar Alanda Kısa Paslaşmalar" filmi geliyor, sen de "Biz de zamanında top oynamıştık" diye gidiyorsun. Öyle oldum ben de filmi izlerken. İnşallah gişesi de iyi olmuştur...

Fena gitmedi film gişede...

Güzel. Şimdi, bu konuştuğumuz filmle ilgili tek çekincem, filmde gençlerin olmamasıydı. Bizim "Bir İhtimal Daha Var" da biraz öyle. Çünkü üniversiteli, liseli gençlik sinemaya gidiyor. Onlara yönelik şeyler de yapmak gerek. Ama ben çok isterim ki bu film gençler, yaşı o döneme yetmeyen insanlar tarafından da izlensin! Onların yerinde olsam gidip yakın tarihimizi öğrenmek için bu filmi izlerim.

Bu açıdan mı önemli buluyorsunuz filmi?

Benim için önemli başka birçok yönü daha var tabii. Ama bu sadece bir kısmı... Eli yüzü düzgün bu devirde yapması güç, edepli bir filmdi.

Yakın geçmişle ilgili filmlerin artmasının sebebi ne sizce?

Hikaye arıyor insanlar, baktıkları zaman da görüyorlar ki, bunlar yapılmamış.

Bu tarihi olayla ilgili herkesin kendi deneyimleri var elbette. Sizin günlük yaşamınıza nasıl yansıdı?

Benim aklımda, başıma öyle bir şey geleceğine dair hiçbir düşünce yoktu. Çünkü yasa gayet açık, diyor ki "aylık yayınlarda ya da kitaplarda altı ay, günlük yayınlarda ise bir ayı geçtikten sonra otomatikman dava düşer". Yani o davaya bakılamıyor. Bizim kitabın üzerinden beş yıl geçmişti. Haliyle davamız ilk celsede düştü. Kitap meselesinden önce de Savaş Dinçel ile İsveç'e film çekmeye giderken, tutup silahlarla indirdiler bizi uçaktan. Peşinden Aydınlar Dilekçesi nedeniyle yargılandık, gözaltına alındık. Oldu bunlar... Dahası benim yüzüm belli tanınıyorum. Sahneye de çıkıyorum...

Filmdeki ana karakter işinden de oluyor başına gelenlerden sonra. Sizin işlerinizi nasıl etkiledi?

İşte sahne işlerim nasıl devam etsin? Zordu... Şöyle bir şey var mesela. Tahliye oldum, bir süre sonra Bursa'da fuarda beş bin kişinin karşısına çıkacağım şov için. Titriyorum "ya başımıza bir şey gelirse" diye. Çünkü Kenan Evren diyor ki "Türkiye'yi bu hale getirenler bunlar". Yani ben kitap yazmışım ama ona göre ben de ters taraftayım. Adım anons edildi, yuhalanacak mıyım, alkış mı gelecek bilmiyorum. Bir yandan sahneye birlikte çıktığımız Perran Kutman içeride dua ediyor. Beş dakika sonra sahneye çıktım. Beş bin kişinin karşısına attım kendimi. Bir anda sahnenin üzeri çiçek doldu, çiçek yağmuru. Ben başladım ağlamaya... Çünkü bunun tam tersi olması muhtemeldi; anayasa ve yönetim yüzde 92 oy almış...

Evet şu yüzde 92 meselesi...

Tabii ki. Destek almış ve cumhurbaşkanı olmuştu bizle ilgili şeyleri söyleyen kişi. Şeffaf zarflarda yapılan o oylamada ben oy vermediğimi de açıklamıştım. O nedenle de başıma işler gelmiş olabilir. Yasaktı çünkü. Zarflardan iki tanesini de saklıyordum yakın zamana kadar. Her neyse... Biz de kitap yazarak, oyun oynayarak, neyse o yaptıklarımız onları yaparak "Türkiye'yi bu hale getirenler" olarak yargılanabilirdik seyirci tarafından; ama sahne bir anda çiçek dolunca çok duygulandım ağladım. Peşinden de parodilerimizi yaptık. Benim asıl tutuklanma sebebim başkaydı bence. Cumhuriyet Gazetesi, yeni anayasa oylamasıyla ilgili herkese fikrini soruyordu. Bana da sordular. Ben de "Urartu Anayası'sından biraz daha ileri bir anayasadır" bu dedim. Oradan taktılar zannediyorum... Yoksa hiç elle tutulur bir tarafı yoktu. Diyorlar ki "Diyarbakır'da örgüt evinde yakalandı kitap". E, kitapta ne var? Hiç, ama bir sürü şey bulup çıkardılar tabii iddia namına.

Ekonomik olarak ne gibi sıkıntılar oldu?

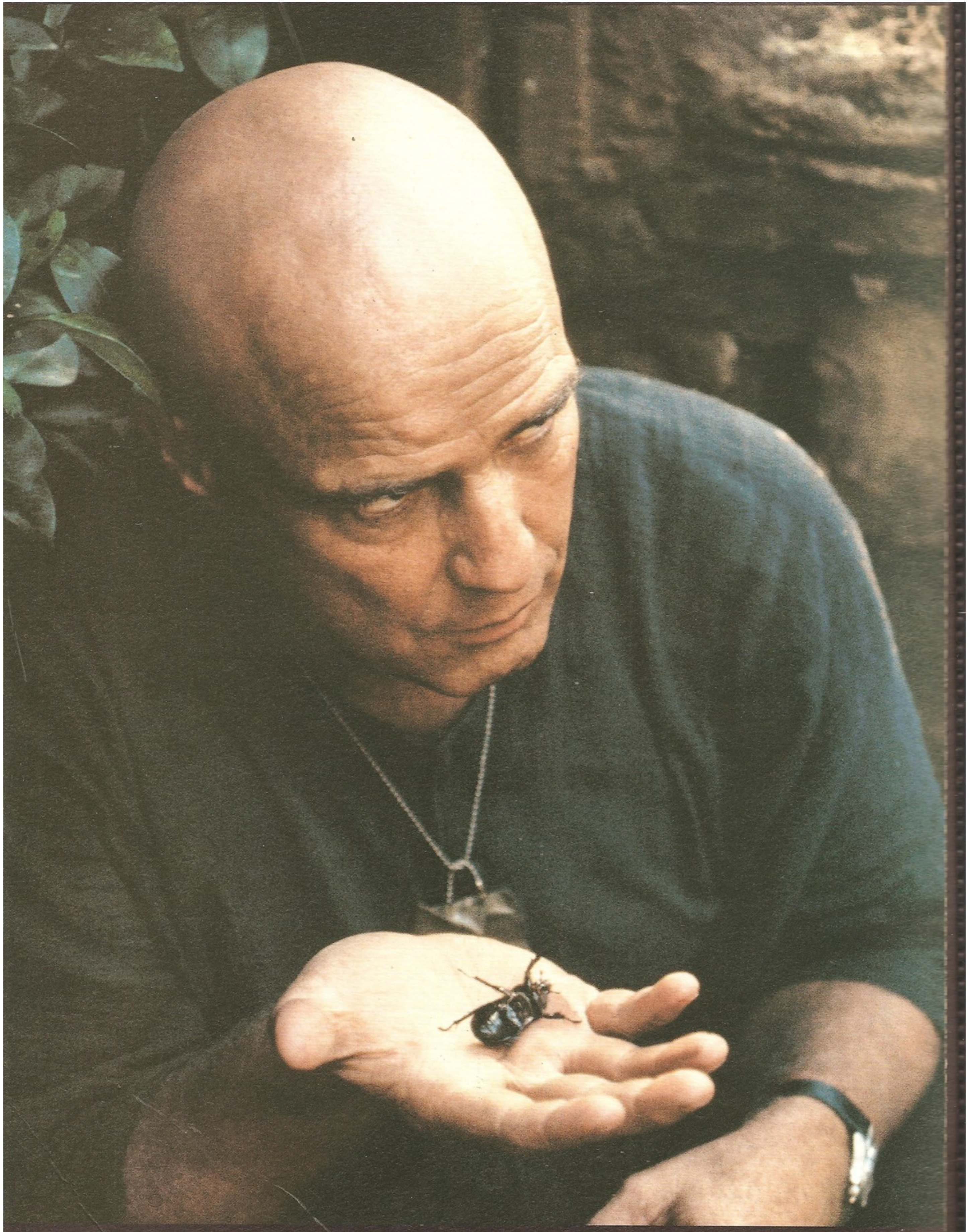
Ben 80-83 arası çok çalışamadım tabii. Ekonomik olarak zor durumda kaldık. TRT zaten devletin, başka kanal yok, televizyonda iş yapamıyorum... E ben de özel gazinolarda çıkıp komedyenlik yaptım. Oradan geçindim. Türkçe kitaplarında yazılarım vardı o yazıları kitaplardan çıkardılar. Radyo programımı iptal ettiler.

Not: Happy Feet tişörtleri özel çocuk boyutundadır.

sinema KOLEKSİYON

KIYAMET

(Apocalypse Now, 1979) Vietnam Savaşı'nın cehennemi atmosferini ve hayatının en "anlamsız" günlerini yaşayan Yüzbaşı Willard, özel bir görevle Kamboçya ormanlarına gönderilir. Willard'ın vazifesi, kendisini yarı tanrı ilan edip bölgede örgütlenen firari bir Yeşil Bereli'yi ortadan kaldırmaktır. Gelgelelim bu yolculuk, Willard'ın pamuk ipliğine bağlı psikolojik dengesini altüst edecek, savaşı, varlığını sorgulatacak, ona bir nevi kıyamet yaşatacaktır. Francis Ford Coppola'nın sadece çekim öyküsüyle bile sinema efsaneleri arasına giren filmi, Vietnam üzerine yapılmış filmlerin en tepesinde yer alan muazzam bir başyapıt. Başrol oyuncusu Martin Sheen haricinde kadroda Robert Duwall, Dennis Hopper, Scott Glen, Laurence Fishburne ve Harrison Ford gibi isimler de mevcut. Ancak ekibin en asil üyesi elbette Marlon Brando. Bitmek bilmeyen çekim süresi boyunca çıldırmanın eşiğine gelen Coppola, Brando'nun ekstra isteklerine maruz kalmış, en nihayet ikili sinema tarihine unutulmaz bir karakteri, Walter E. Kurtz'u hediye etmişlerdi.

MONICA BELLUCCI

TAŞ MECLİSİ

LE CONCILE DE PIERRE

JEAN-CHRISTOPHE GRANGÉ' nin çok satan romanından (Doğan Kitap)

Bir GUILLAUME NICLOUX Filmi

CATHERINE DENEUVE' ... MORITZ BLEIBTREU SAMI BOUAJILA ELSA ZYLBERSTEIN NICOLAS THAU LORENZO BALDUCC

TAKVA

"ben sadece iyi bir insan olmak istedim."

تقوى

ERKAN CAN GÜVEN KIRAÇ MERAY ÜLGEN

ERMAN SABAN SETTAR TANRIÖĞEN ENGİN GÜNAYDIN ÖZNUR KULA

2006 ULUSLARARASI TORONTO FİLM FESTİVALİ

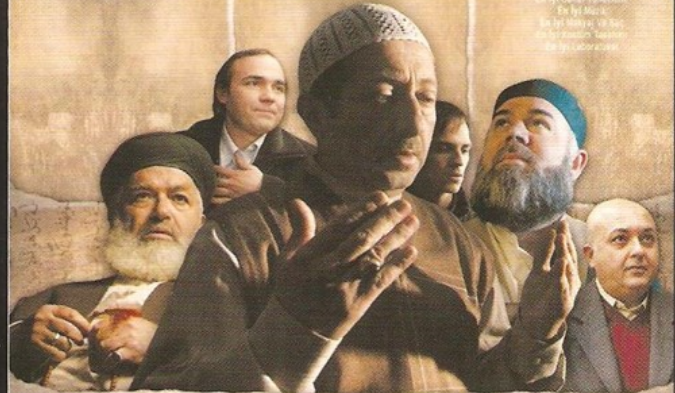
Swarovski Kültürel Yenilik Ödülü

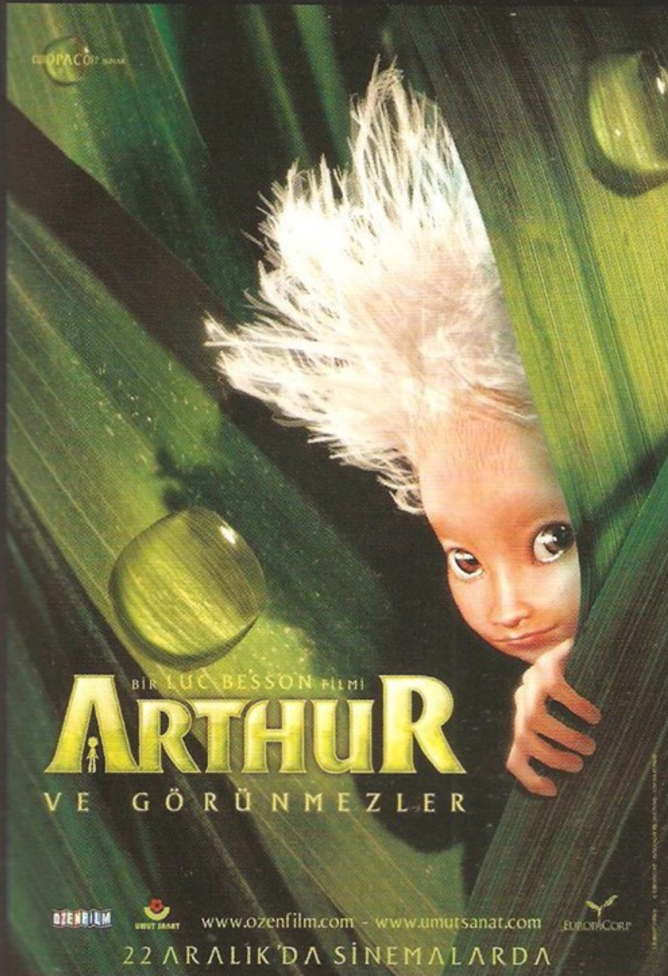
43. ANTALYA ALTIN PORTAKAL FİLM FESTİVALİ

9 ÖDÜL

En İyi 2. Film
En İyi Senaryo
En İyi Erkek Oyuncu
En İyi Görüntü Yönetmeni
En İyi Sanat Yönetmeni
En İyi Müzik
En İyi Makyaj ve Saç
En İyi Kostüm Tasarımı
En İyi Laboratuvar

ÖNDER ÇAKAR ... SOYKUT TURAN ... ANDREW BIRD, NİKO ... GÖKÇE AKÇELİK ... EROL TAŞTAN
ONUR YAVUZ ... HARTMUT ... KADİR YAZICI ... AYTEN ŞENYURT ... MEHMET DAYRAN
... FALK NAGEL ... ALBERTO FANNI ...
... ÖNDER ÇAKAR, FATİH AKIN, KLAUS MAECK, ANDREAS THIEL ...

ETERNAL SUNSHINE OF THE SPOTLESS MIND
SİL BAŞTAN' IN YÖNETMENİ MICHEL GONDRY' DEN

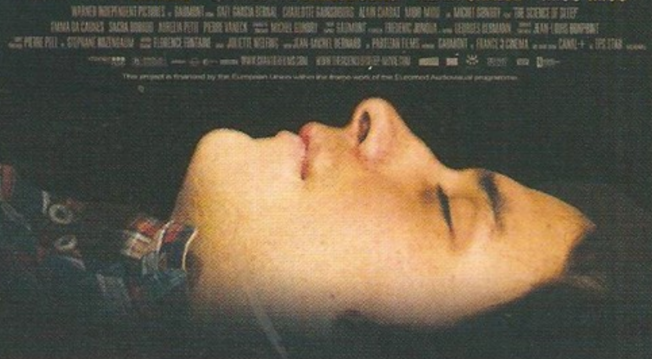

GÖZÜNÜ KAPA, KALBİNİ AÇ

RÜYA BİLMECESİ

THE SCIENCE OF SLEEP

GAEL GARCÍA BERNAL CHARLOTTE GAINSBOURG ALAIN CHABAT MIOU-MIOU

TAKVA

Yönetmen: Özer Kızıltan. **Oyuncular:** Erkan Can, Güven Kıraç, Meray Ülgen, Öznur Kula, Settar Tanrıöven, Engin Günaydın, Erman Saban, Hakan Gürsoytrak, Müfit Aytekin, Murat Cemcir. **Senaryo:** Önder Çakar. **Görüntü Yönetmeni:** Soykut Turan. **Kurgu:** Andrew Bird - Niko. **Müzik:** Gökçe Akçelik. **Sanat Yönetmeni:** Erol Taştan. **Yapımcı:** Sevil Demirci, Fatih Akın, Andreas Thiel, Klaus Maeck. **Yapım:** Türkiye (2006). **Dağıtımcı:** Özen Film.

Gösterim Tarihi: 1 Aralık

Konu: Mütevazı ve içe dönük bir kişi olan Muharrem (Erkan Can) gece gündüz ibadet ederek, cinsellikten uzak, en sert İslam kurallarına sıkı sıkıya bağlı bir yaşam sürdürmektedir. Muharrem'in koyu dindarlığı, varlıklı ve güçlü bir tarikat şeyhinin dikkatini çeker. Şeyh, Muharrem'e, tarikatın sahip olduğu sayısız mülkün kira toplayıcısı olarak çalışacağı idari bir görev teklif eder. Bu görevle o güne kadar uzağında kalmayı başardığı modern dış dünyanın içine girmek zorunda kalan Muharrem'in kendini adadığı değerler birer birer yıkılmaya başlar.

Yönetmen: "Takva", televizyon dizilerinden tanıdığımız Özer Kızıltan'ın ilk sinema filmi.

Oyuncular: Erkan Can "Sokaktaki Adam", "Gemide", "Dar Alanda Kısa Paslaşmalar", "Vizontele", "Yazı Tura", "Anlat İstanbul", "O Şimdi Mahkûm" ve "Kader" adlı sinema filmlerinde rol aldı.

sinema

TAŞ MECLİSİ
LE CONCILE DE PIERRE

Yönetmen: Guillaume Nicloux. **Oyuncular:** Monica Bellucci, Catherine Deneuve, Moritz Bleibtreu, Sami Bouajila, Elsa Zylberstein, Nicolas Thau, Lorenzo Balducci, Nicolas Jouhet, Peter Bonke, Laurent Grévill. **Senaryo:** Guillaume Nicloux, Stéphane Cabel (Jean-Christophe Grangé'nin aynı adlı romanından). **Görüntü Yönetmeni:** Peter Suschitzky. **Kurgu:** Guy Lecorne. **Müzik:** Eric Demarsan. **Yapımcı:** Yves Marmion. **Yapım:** Fransa (2006). **İthalatçı:** D Productions. **Dağıtımcı:** 35 Milim.

Gösterim Tarihi: 1 Aralık

Konu: Evlatlık oğlu Liu-San'ın (Nicolas Thau) neredeyse hayatını kaybetmesine neden olacak bir kaza geçirmesinden sonra Diane (Monica Bellucci), aklını kaçırma noktasına gelir. Günlerce kâbus ve halüsinasyonların etkisi altında kalır. Çocuğun bir mucize sonucu iyileşmesi Diane'i tuhaf düşüncelere iter. Gerçekten Liu-San kimdir? Nereden gelmiştir? Göğsündeki tuhaf izin anlamı nedir? Evlatlık olarak verilmesinde Asko Vakfı'nın rolü nedir? Araştırmaları onu, esrarengiz bir Moğol kabilesine ve onların Taş Meclisi'ne götürür.

Yönetmen: Guillaume Nicloux "Les Enfants Volants", "La Vie Crevée", "Faut Pas Rire Du Bonheur", "Le Poulpe", "Une Affaire Privée" ve "Cette Femme-Là" adlı uzun metrajları yönetti.

Oyuncular: Monica Bellucci "Briganti", "La Riffa", "Ostinato Destino", "Dracula", "I Mitici", "Palla Di Neve", "Il Cielo E Sempre Più Blu", "L'Appartement", "Stressati", "Dobermann", "Mauvais Genre", "Come Mi Vuoi", "Plaisir", "L'Ultimo Capodanno", "Comme Un Poisson Hors De L'Eau", "Méditerranées", "Under Suspicion", "Franck Spadone", "Malèna", "Le Pacte Des Loups", "Astérix & Obélix: Mission Cléopâtre", "Irréversible", "Ricordati Di Me", "Tears of the Sun", "The Matrix Reloaded", "The Matrix Revolutions", "The Passion of the Christ", "Agents Secrets", "She Hate Me", "The Brothers Grimm", "Combien tu m'aimes?", "Sheitan" ve "N (Io e Napoleone)"de rol aldı.

sinema

RÜYA BİLMECESİ
LA SCIENCE DES REVES

Yönetmen: Michel Gondry. **Oyuncular:** Gael Garcia Bernal, Charlotte Gainsbourg, Alain Chabat, Miou-Miou, Emma de Caunes, Aurélia Petit, Sacha Bourdo, Pierre Vaneck, Stéphane Metzger, Alain de Moyencourt. **Senaryo:** Michel Gondry. **Görüntü Yönetmeni:** Jean-Louis Bompoint. **Kurgu:** Juliette Welfling. **Müzik:** Jean-Michel Bernard. **Yapım Tasarımcısı:** Ann Chakraverty, Pierre Pell, Stéphane Rosenbaum. **Yapımcı:** Georges Bermann. **Süre:** 105 dk. **Yapım:** Fransa (2006). **Dağıtımcı:** Chantier Films.

Gösterim Tarihi: 8 Aralık

Konu: Stéphane Miroux'un (Gael Garcia Bernal) rüyalarını gerçek hayatından ayıramama sorunu vardır. Uyku halindeyken Stéphane TV'nin karizmatik sunucusudur; kartondan kameralar karşısında "Uyku Bilimi" hakkında yorumlar yapar. Gerçek yaşamındaysa Paris'teki bir takvim yayıncılık şirketinde sıkıcı bir işi vardır. Genç adam, karşı dairesinde yaşayan Stéphanie'ye (Charlotte Gainsbourg) ilgi duyar. Stéphanie ilk anda Stéphane'dan etkilense de gerçeklerden uzak, çocuksu tavırlarını görünce ondan uzaklaşır. Stéphanie'nin kalbindeki sırları uyanıkken çözmeyi başaramayan Stéphane, cevaplarını rüyalarında aramaya başlar.

Yönetmen: Klip ve reklâm dünyasının başarılı yönetmeni Michel Gondry "Human Nature", "Eternal Sunshine of the Spotless Mind" ve "Block Party" adlı uzun metrajlı filmleri yönetmişti.

Oyuncular: Gael Garcia Bernal, "Amores Perros" ile başladığı profesyonel sinema kariyerinde "Y Tu Mamá También", "Vidas Privadas", "Sin Noticias De Dios", "El Crimen Del Padre Amaro", "I'm With Lucy", "Dreaming of Julia", "Diarios de Motocicleta", "La Mala Educacion", "The King" ve "Babel" adlı filmlerde oynadı.

sinema

ARTHUR VE GÖRÜNMEZLER
ARTHUR AND THE MINIMOYS

Yönetmen: Luc Besson. **Oyuncular ve Seslendirenler:** Freddie Highmore, Mia Farrow, Penny Balfour, Madonna, David Bowie, Toinette Laquière, Snoop Dogg. **Senaryo:** Luc Besson. **Görüntü Yönetmeni:** Thierry Arbogast, Dominique Delguste. **Müzik:** Eric Serra. **Yapım Tasarımcısı:** Hugues Tissandier. **Yapımcı:** Luc Besson. **Süre:** 102 dk. **Yapım:** Fransa, ABD (2006). **Dağıtımcı:** Özen Film.

Gösterim Tarihi: 22 Aralık

Konu: 10 yaşındaki melek yüzlü, fırça saçlı, çilli suratlı Arthur'un (Freddie Highmore) dedesi 4 yıl önce ortadan kaybolmuştur. Ardında bıraktığı tek iz ise Afrika kabilelerine ait hikâyelerin yer aldığı not defteridir. Bunlar arasında Minimoylar denen, minyatür küçük insanların anlatıldığı hikâyeler de vardır. Dedesinin hikâyesindeki gizli mesajı anlamaya çalışan Arthur'u zorlu bir görev beklemektedir. 3 gün içinde çalınan hazineyi ortaya çıkarmak için bir yol bulmalı, şeytani bir büyücüye karşı koymalı, sivrisineklerin sırtındaki savaşçıları yenmeli ve özgür ruhlu bir prensesin kalbini fethetmelidir.

Yönetmen: Luc Besson "L'Avant Dernier" adlı kısa filmi, "Le Dernier Combat", "Subway", "Le Grand Bleu", "Nikita", "Atlantis", "Léon", "The Fifth Element", "The Messenger: The Story of Joan of Arc" ve "Angel-A" adlı uzun metrajları yönetti.

Oyuncular: 15 yaşındaki Freddie Highmore "Women Talking Dirty", "Deux Frères", "Finding Neverland", "Five Children and It", "Charlie and the Chocolate Factory" ve "A Good Year"da rol aldı.

sinema

BAŞAK KÖKLÜKAYA CANSEL ELÇİN BİNNUR KAYA İLKER AKSUM

KÜÇÜK KIYAMET

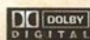
LİMON YAPIM SUNAR

TAYLAN BİRADERLER FİLMİ

LİMON YAPIM "KÜÇÜK KIYAMET" OYUNCULAR BAŞAK KÖKLÜKAYA CANSEL ELÇİN
BİNNUR KAYA İLKER AKSUM BORA AKKAŞ SERRA GÜRGÜNLÜ ECE EKŞİ SES TEKNİSYENİ KAAN KARLIK VFG
SANAT YÖNETMENİ YAŞAR KARTOĞLU EDİTÖR ÇİÇEK KAHRAMAN SES TASARIMI GÜRHAN BERKEL EFEKT SÜPERVİZÖRÜ VOLKAN DURAN
SENARYO DOĞU YÜCEL GÖRÜNTÜ YÖNETMENİ SOYKUT TURAN MÜZİK KEVIN MOORE UYGULAYICI YAPIMCI CENGİZ DEVECİ

 YAPIMCI HAYRİ ASLAN YÖNETMEN YAĞMUR TAYLAN / DURUL TAYLAN

www.kucukkiyamet.com
www.limonproduction.com

MedyaVizyon

SİNEMALARDA